

Ulusal Sosyoloji
Sempozyumu

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI 23-24 EKİM 2025 Abstracts Book

**21. Yüzyılda Kent:
Kimlik, Göç ve Sosyal Sorunlar**

**Kütahya
III. Ulusal Sosyoloji Sempozyumu**

“YENİDEN SOSYOLOJİ”

sosyolojistem.dpu.edu.tr

KÜTAHYA DÜMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ
SOSYOLOJİ BÖLÜMÜ

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

YENİDEN SOSYOLOJİ: KÜTAHYA III. ULUSAL SOSYOLOJİ SEMPOZYUMU

Editör: Doç. Dr. Erkan ÇAV

KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI
Kütahya III. Ulusal Sosyoloji Sempozyumu
23-24 Ekim 2025 / Çevrim içi

ABSTRACTS BOOK
Kütahya III. National Sociology Symposium
October 23-24, 2025 / Online

Bu kitap E-Kitap olarak yayımlanmıştır.
Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)
Basım Tarihi: 2025 Kasım
<https://sosyolojistem.dpu.edu.tr/>

This book has been published as an e-book.
E-Book (Online / Web-based)
Publication Date: November 2025
<https://sosyolojistem.dpu.edu.tr/>

Bildiri özetlerinin yayın hakları yazarlara aittir.
The publishing rights of the abstracts belong to the authors.

Bildiri özetlerinde yapay zekâ ve benzeri araçlarla hukuki sınırlara, geçerli yönetmeliklere ve akademik etik ilkelerine uygun olmayan biçimde üretilmiş metinlerin sorumluluğu yazarlara aittir.

The authors are responsible for any texts produced using artificial intelligence or similar tools that do not comply with legal limits, applicable regulations and academic ethical principles.

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi
Sosyoloji Bölümü
Kütahya Dumlupınar University
Faculty of Arts and Sciences
Department of Sociology

Yeniden Sosyoloji: III. Ulusal Sosyoloji Sempozyumu '23-24 Ekim 2025' Bildiri Özetleleri Kitabı
Sociology Again: Abstracts Book of Kütahya III. National Sociology Symposium 'October 23-24, 2025'

Editör / Editor: Doç. Dr. Erkan Çav
Kapak Grafik Tasarım / Cover Graphic Design: Öğr. Gör. Adem Dönmez
ISBN: 978-975-7120-62-9

SEMPOZYUM KURULLARI / SYMPOSIUM COMMITTEES**Koordinatör / Coordinator**

Doç. Dr. Erkan ÇAV

Düzenleme Kurulu / Organizing Board

Dr. Ozan AYTEPE

Dr. Meltem ÇELİK DİRSEHAN

Doç. Dr. Esra IŞIK

Bilim Kurulu¹ / Science Board

- Prof. Dr. Ahmet CİHAN – İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet KOYUNCU – Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Korkut TUNA – İstanbul Ticaret Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet UYSAL – Katar Üniversitesi
Prof. Dr. Ergün YILDIRIM – İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Prof. Dr. Gülsen DEMİR – Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Prof. Dr. Hayati TÜFEKÇİOĞLU – İstanbul Arel Üniversitesi
Prof. Dr. Hülya YÜKSEL KURUPATH MANİ – İzmir Demokrasi Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin KOÇAK – Afyon Kocatepe Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Tayfun AMMAN – Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Nevin GÜNGÖR ERGAN – Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer AYTAÇ – Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Sami ŞENER – İstanbul Medipol Üniversitesi
Prof. Dr. Sevinç GÜÇLÜ – Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Talip KARAKAYA – Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Erkan ÇAV – Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Esra IŞIK – Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Gökhan GÖKTÜRK – Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Üyesi Işıl GÖKTÜRK – Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. İlknur BEYAZ ÖZBEY – Artvin Çoruh Üniversitesi
Doç. Dr. İlteriş YILDIRIM – Afyon Kocatepe Üniversitesi
Doç. Dr. Kerem ÖZBEY – Artvin Çoruh Üniversitesi
Doç. Dr. Nebiye KONUK KANDEMİR – Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Onur UCA – Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Zeynep HİÇDURMAZ – Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir YAŞAR – Kafkas Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Emine ÖZTÜRK – Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hatice ÖZER – Uşak Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Orçun GİRGİN – Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ozan AYTEPE – Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ömer KÜÇÜK – Balıkesir Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf YALANIZ – Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Arş. Gör. Dr. Meltem ÇELİK DİRSEHAN – Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

¹ Bilim Kurulu listesinde unvan ve harf sırasına riayet edilmiştir.

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Sunuş

Presentation

Erkan Çav.....1

Yüksek Öğretimdeki Suriyeli Üniversite Öğrencilerinin Türkçe Dil Deneyimleri: Harran Üniversitesi Örneği

The Turkish Language Experiences of Syrian University Students in Higher Education: The Case of Harran University

Abdullah Ekinci, Mahmut Kaya, Şevval Nur Günak, Muhammed Ferat Kaya, Aysegül Yeşilkaya, Feride Çelik.....9

Farklılıktan Entegrasyona: Avrupa’da Çokkültürcü Politikaların Dönüşümü

From Diversity to Integration: The Transformation of Multicultural Policies in Europe

Abdulkadir Yaşar.....13

6 Şubat Depremi Sonrası Suriyeli Sığınmacıların Durumu Ve Yaşadıkları Sosyal Sorunlar: Gaziantep Nurdağı Örneği

The Situation of Syrian Refugees and the Social Problems They Experienced After the February 6 Earthquake: The Gaziantep Nurdağı Example

Ahmet Cihan.....17

Göçle Kurulmuş Eski Köy, Yeni Mahalle: Uzunçınar’daki Değişim Ve Şehirle Bütünleşme

A Village Founded by Migration, Now a Neighborhood: Change and Integration with the City in Uzunçınar

Ali Arslan.....21

Modern İnsanın Alter Egosu: Dijital Kimlik Yaratımı Ve Dijital Aldatma

Modern Human’s Alter Ego: Creation of Digital Identity and Digital Deception

Arzum Koçali.....25

Strateji, Uyum Ve Direniş Bağlamında Ataerkil Pazarlık

Patriarchal Bargaining: Strategies, Adaptation and Resistance

Ayşe Aydın.....29

Hak Ve Ödevler Bağlamında Vatandaşlık: Suriyeli Sığınmacılar Örneği

Citizenship in the Context of Rights and Duties: The Case of Syrian Refugees

Berrin Çoban, Mahmut Kaya.....33

Mekânların Sessiz Dili: Kütahya Kafeleri

The Silent Language of Spaces: Kütahya Cafées

Betül Ay.....37

Sinemada Birinci Dalga Feminizm: *Suffragette* (Direniş!)

First-Wave Feminism in Cinema: *Suffragette*

Betül Erden, Emine Öztürk.....41

Ölüm Sonrası Süreçte Yas Robotları Aracılığıyla İletişim: Yas Süreci, Cenaze Törenleri Ve Ritüeller Değişebilir Mi?

Communication Through Grief Robots in the After-Death Period: Can the Mourning Process, Funeral Ceremonies and Rituals Change?

Beyza Arslan, Elif Özuz Dağdelen.....45

Sanaldan Reele Edebiyat Mahfilleri: Kitaphaber Örneği

From Virtual to Reality Literary Gatherings: The Case of Kitaphaber

Bilal Can.....49

Afet Kaynaklı Göç: Kahramanmaraş Depremleri Sonrası Göçün Kent Üzerindeki Etkileri

Disaster-Induced Migration: The Impact of Migration on the City Following the Kahramanmaraş Earthquakes

Birsen Selsen Gündoğdu, Zahide Erdoğan.....57

Henri Lefebvre'den Hareketle: Cafer Penahi Sinemasında Sıradanın Politikliği

From Henri Lefebvre: The Politics of the Ordinary in Jafar Panahi's Cinema

Cemil Aslan.....61

Piyasanın Kısılacında Kent Kimliği: Neoliberal Dönüşüm Ve Toplumsal Faillik Üzerine Bir Analiz

Urban Identity in the Grip of the Market: An Analysis of Neoliberal Transformation and Social Agency

Didem Bal.....65

Mevsimlik Tarım İşçisi Öğrencilerin Okula Karşı Tutumlarının İncelenmesi

An Examination of the School Attitudes of Seasonal Agricultural Worker Students

Dudu Pelin Koylu, Vehbi Uzundağ, Mahmut Kaya.....69

Ortaöğretim Kurumlarında Yaşanan Şiddet Olaylarının Sosyolojik Açıdan İncelenmesi: Şiddetle Mücadelede Aktörlerin Rolü

A Sociological Analysis of Violence Incidents in Secondary Education Institutions: The Role of Actors in Combating Violence

Elif Ezgi Torlak.....73

Türkiye'nin Ulus Devlete Geçiş Sürecinde Gerçekleştirilen Dil Ve Tarih Reformlarının Sekülerleşme Bağlamında İncelenmesi

An Examination of the Language and History Reforms in Turkey's Transition to a Nation-State within the Context of Secularization

Emine Bakırhoğlu, Gökhan Göktürk.....77

Yeni Bir Toplum Yaklaşımı: Cemiyet-i Kâmil

A New Approach to Society: Cemiyet-i Kâmil

Ergün Yıldırım.....81

Dijital Erkeklik Krizleri: İncel Topluluklarının Kent, Kimlik Ve Sosyal Sorunlar Bağlamında Sosyolojik Analizi

Digital Masculinity Crisis: A Sociological Analysis of Incel Communities in the Context of Urbanization, Identity and Social Issues

Esra Yalçinkaya, Selin Atalay.....85

Edebiyatın Sosyolojik Gücü: Şiirle İnsan Kalmak The Sociological Power of Literature: Remaining Human Through Poetry Ethem Erdoğan, Kezban Erdoğan.....	89
Çevre Sosyolojisinden Çevresel Sosyolojiye: Onto-Epistemolojik Yeni İmkânlar From Sociology of the Environment to Environmental Sociology: New Ontological- Epistemological Horizons Eylül Tuğçe Alınacak Özyer.....	93
Kesişimsel Teori Bağlamında Göçmen Kadınların Kimlik Sorunsalı The Identity Problem of Immigrant Women in the Context of Intersectional Theory Fatma Güngörer.....	97
Göçmenlerin Mekânsal Entegrasyonu: Sınırlılıklar Ve İmkânlar The Spatial Integration of Migrants: Limitations and Possibilities Gamze D. Tetik, Hasan Güler.....	101
Geçici Statü Kalıcı Belirsizlik: Göçmenlik Ve Yurttaşlık İlişkisi Temporary Status, Permanent Uncertainty: The Relationship between Migration and Citizenship Gülçin Cebecioğlu.....	107
Anomi Ve Dayanışmanın Sinemadaki İzleri: “Taşı Toprağı Altın Şehir” Filmi Üzerinden Sosyolojik Bir Okuma Traces of Anomie and Solidarity in Cinema: A Sociological Reading of the Film “City of Gold” Gülseren Doğru.....	111
Chatgpt Ve Sosyal Algı: Yapay Zekânın İnsan Etkileşimleri Üzerindeki Sosyolojik Yansımaları Chatgpt and Social Perception: Sociological Reflections of Artificial Intelligence on Human Interactions Hafız Şıkhaliyev.....	115
Çarşamba İlçesinde Yaşayan Türk Vatandaşlarla Suriyeli Göçmenlerin Ortak Mekân Paylaşımları Üzerine Nitel Bir Araştırma A Qualitative Research on the Sharing of Common Spaces between Turkish Citizens and Syrian Refugees Living in the District of Çarşamba Hatice Büşra Kocabaş.....	119
Türkiye’de Kentsel Yaşamda Ailenin Genel Görünümünün Değerlendirilmesi Evaluation of the General View of the Family in Urban Life in Türkiye Hatice Özer.....	123
Feminist Perspektiften NEET Genç Kadınlar: Türkiye’de Cinsiyet Eşitsizliklerinin Temel Dinamikleri NEET Young Women from a Feminist Perspective: Fundamental Dynamics of Gender Inequalities in Turkey Hülya Örkü.....	127

Geleneksel Mirasla Modern Pratiğin Kesişiminde Eğitimli Ve Çalışan Erkeklerin Gözünden Babalık Deneyimleri Fatherhood Experiences Through the Perspectives of Educated and Working Men at the Intersection of Traditional Heritage and Modern Practice Hülya Örki, Akif Öztürk.....	131
Taşrada Edebiyat Mahfilleri: Rize’de Edebiyat Dergiciliği Ve Kent İçi Birliktelikler Provincial Literary Assemblies: Literary Journalism and Urban Sociability in Rize İlker Aslan.....	135
Risk Toplumu Ve Öteki: Belirsizlik Çağında Mekânın Sosyal İnşası Ve Toplumsal Etkileşimler Risk Society and the Other: Social Construction of Space and Social Interactions in the Age of Uncertainty Kübra Alarçin.....	139
Çevrimiçi Kumar Oynama Bozukluğu: Uluslararası Literatürde Risk Grupları, Toplumsal Sonuçlar Ve Müdahale Stratejileri Online Gambling Disorder: Risk Groups, Social Consequences and Intervention Strategies in International Literature Melek Kırtıl.....	143
Kırsal Hafızayı Kentte Yaşatmak: Kuzguncuk Bostanı’nda Kadın Girişimcilerin Mekân İlişkileri Keeping Rural Memory Alive in the City: Women Entrepreneurs’ Spatial Relations in the Kuzguncuk Garden Melek Salamcı.....	147
Göç Sosyolojisinde Transnasyonal Kimlik Ve Aidiyet Biçimleri Transnational Forms of Identity and Belonging in the Sociology of Migration Meltem Yıldırım Başoğlu.....	151
Göçmenlerin Entegrasyonunda Sporun Rolü The Role of Sports in the Integration of Immigrants Murat Yüksel.....	155
Aileselci Refah Rejiminde Okul Öncesi Bakım Hizmetlerinin Kalitesini Sorunsallaştırmak: Türkiye Örneği Problematize the Quality of Preschool Care Services in a Familialist Welfare Regime: The Turkish Case Mustafa Gültekin.....	159
Engellilik Alanında Sosyal Çalışmacı Olmak: Engelli Bakım Merkezi Deneyim Ve Gözlemler Being a Social Worker in the Field of Disability: Disabled Care Center Experience and Observations Mustafa Gürkut Dombay, Salih Kalkan.....	163

Yerel Kullanımların Edebiyata Etkisi: Kütahya Ağzının Çağdaş Öyküye Yansımaları - Müzeyyen Çelik Kesmegülü, Ethem Erdoğan Ve Nihan Özebeoğlu Örnekleri The Influence of Local Usage on Literature: Reflections of the Kütahya Dialect in Contemporary Short Stories - Examples by Müzeyyen Çelik Kesmegülü, Ethem Erdoğan and Nihan Özebeoğlu Müzeyyen Çelik Kesmegülü.....167
Evsizlerin Barınma Sorununa Yönelik Çözüm Uygulamaları: Kütahya Örneğinde Bir Değerlendirme Solution Practices for the Housing Problem of the Homeless: An Evaluation in the Example of Kütahya Nehir Ece Aycebin, Cem Karaman.....171
Afetlere Hazırlıkta Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü Ve Konumu: Avcılar İlçesi Örneği The Role and Position of Civil Society Organizations in Disaster Preparedness: The Case of Avcılar District Nilüfer Narlı, Oğuzcan Karakaya.....175
Gençlerde Gösterişçi Tüketim Olgusunun Toplumsal Analizi Social Analysis of the Phenomenon of Ostentatious Consumerism in Young People Raheb Mohammadi Ghanbarlou.....179
Türkiye’de Göç Ve Kadın Konulu Lisansüstü Tezler Üzerine Bir Değerlendirme An Evaluation of Graduate Theses on Migration and Women in Turkey Safa Demir Sarı.....183
Yeşil Sosyal Hizmet Perspektifinde Çevre Sorunlarına Çözüm Arayışları Solution Search for Environmental Problems in the Green Social Service Perspective Salih Kalkan.....187
Suriyeli Göçünün Türkiye’de İstihdam Ve Mekânlara Etkileri The Impact of Syrian Migration on Employment and Urban Spaces in Türkiye Saliha Sargın.....191
Üniversite Öğrencilerinin Dijital Öğrenme Deneyimlerinin Bilişsel Haritalama Ve Ölçek Analizi İle İncelenmesi An Examination of University Students’ Digital Learning Experiences Through Cognitive Mapping and Scale Analysis Serdar Nerse.....195
Dirençli Kentin İkilemi: Ekonomik Sermayenin Sosyal Dayanısmaya Dönüşümünde Konut Ve Kamu Hizmetlerinin Rolü The Resilient City’s Dilemma: The Role of Housing and Public Services in Converting Economic Capital into Social Solidarity Serkan Coşkun.....199
Engelli Bireylerin Eğitim Ve Rehabilitasyonu İçin Kuramsal Bir Çerçeve A Theoretical Framework for Education and Rehabilitation of Disabled Individuals Şeyma Toy.....203

Kültürün Ve Kültürel Değişimin Tersine Göç Kararına Etkisini The Effect of Culture and Cultural Change on the Reverse Migration Decision Tuba Ercan.....	207
6 Şubat Depremleri Sonrası Sosyal Sermayenin Yeniden Yapılanması: Adıyaman Konteyner Kentlerinde Akrabalık Ve Komşuluk Dinamikleri Üzerine Analitik Bir Değerlendirme The Reconfiguration of Social Capital After the February 6th Earthquakes: An Analytical Study of Kinship and Neighborhood Dynamics in Adıyaman's Container Cities Tuba Gün Çıngı, Tuba Sütüoğlu.....	211
Edebiyat Ortamı Araştırması: Sedat Umran Örneği A Study of the Literary Environment: The Case of Sedat Umran Tuğba Durgu Can.....	215
Türkiye'de Yaşayan İkinci Kuşak Suriyelilerin Toplumsal Aidiyet Ve Uyum Deneyimleri Social Belonging and Integration Experiences of Second-Generation Syrians Living in Turkey Ümmügülsüm Yılmaz.....	219

YENİDEN SOSYOLOJİ

**Kütahya 3. Ulusal Sosyoloji
Sempozyumu (Çevrim İçi)**

"21. Yüzyılda Kent: Kimlik, Göç ve Sosyal Sorunlar"

Sempozyum Tarihi:
23-24 EKİM 2025

Bildiri Özeti Gönderimi Başlama Tarihi:
21 Temmuz 2025

Bildiri Özeti Gönderimi için Son Tarih:
22 Eylül 2025

Kabul Edilen Bildirilerin Açıklanma Tarihi:
1 Ekim 2025

Sempozyum Programının İlanı:
6 Ekim 2025

Tam Metinlerin Gönderimi için Son Tarih:
7 Aralık 2025

E-posta : sosem@dpu.edu.tr

Web sitesi : <https://sosyolojistem.dpu.edu.tr>

YENİDEN SOSYOLOJİ

**Kütahya III. Ulusal Sosyoloji
Sempozyumu (Çevrim İçi)**

"21. Yüzyılda Kent: Kimlik, Göç ve Sosyal Sorunlar"
Sempozyum Tarihi:

23-24 EKİM 2025

Açılış Programı / 23 Ekim 2025

Yer: Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Germiyanoglu Yakup Bey Salonu

Saat: 10.00-12.00

Açılış Programı sempozyum web sitesinde yayınlanacak link üzerinden online izlenebilecektir.

Saygı Duruşu ve İstiklâl Marşı / 10.00-10.05

Protokol Konuşmaları / 10.05-10.30

"Kütahya III. Ulusal Sosyoloji Sempozyumu" / Doç. Dr. Erkan Çav (Sempozyum Koordinatörü - Sosyoloji Bölümü)

"Bölümümüz ve Sempozyum" / Prof. Dr. Talip Karakaya (Sosyoloji Bölümü Başkanı)

"Üniversitemizin Sosyal Bilim Faaliyetleri" / Prof. Dr. Süleyman Kızıltoprak (Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Rektörü)

Açılış Oturumu / 10.30 - 12.00

"Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyoloji Bölümü:

Kuruluşundan Bugüne (1994-2025)"

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Talip Karakaya

Konuşmacılar:

Prof. Dr. Mehmet Tayfun Amman (Sakarya Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi)

Prof. Dr. Hüsamettin İnaç (Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Başkanı)

Prof. Dr. Ergün Yıldırım (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi)

Prof. Dr. Ahmet Uysal (Katar Üniversitesi Sosyal Bilimler Bölümü Öğretim Üyesi)

@universitemdpu

dpu.edu.tr

23 Ekim 2025 / Perşembe

	I. Oturum: GÖÇ	II. Oturum: GÖÇ	III. Oturum: SİNEMA VE TOPLUM
	Oturum başkanı Doç. Dr. Erkan ÇAV	Oturum Başkanı Doç. Dr. Zeynep HİÇDURMAZ	Oturum Başkanı Arş. Gör. Dr. Meltem ÇELİK DİRSEHAN
13:30 - 15:20	Berrin ÇOBAN Prof. Dr. Mahmut KAYA <i>Hak ve Ödevler Bağlamında Vatandaşlık: Suriyeli Sığınmacılar Örneği</i>	Abdullah EKİNCİ Prof. Dr. Mahmut KAYA Şevval Nur GÜNAK Muhammed Ferat KAYA Ayşegül YEŞİLKAYA Feride ÇELİK <i>Yüksek Öğretimdeki Suriyeli Üniversite Öğrencilerinin Türkçe Dil Deneyimleri: Harran Üniversitesi Örneği</i>	Gülseren DOĞRU <i>Anomi ve Dayanışmanın Sinemadaki İzleri: "Taşı Toprağı Altın Şehir" Filmi Üzerinden Sosyolojik Bir Okuma</i>
	Dr. Öğr. Üyesi Gülçin CEBECİOĞLU <i>Geçici Statü Kalıcı Belirsizlik: Göçmenlik ve Yurttaşlık İlişkisi</i>	Doç. Dr. Murat YÜKSEL <i>Göçmenlerin Entegrasyonunda Sporun Rolü</i>	Cemil ASLAN <i>Henri Lefebvre'den Hareketle Cafer Penahi Sinemasında Sıradanın Politikliği</i>
	Ümmügülsüm YILMAZ <i>İkinci Kuşak Suriyelilerin Toplumsal Aidiyet ve Uyum Deneyimleri</i>	Prof. Dr. Ahmet CİHAN <i>6 Şubat Depremi Sonrası Suriyeli Sığınmacıların Durumu ve Yaşadıkları Sosyal Sorunlar: Gaziantep Nurdagi Örneği</i>	Betül ERDEN Dr. Öğr. Üyesi Emine ÖZTÜRK <i>Sinemada Birinci Dalga Feminizm: Suffragette (Diren)</i>
	Arş. Gör. Dr. Meltem YILDIRIM BAŞOĞLU <i>Göç Sosyolojisinde Transnasyonal Kimlik ve Aidiyet Biçimleri</i>	Dr. Saliha SARGIN <i>Suriyeli Göçünün Türkiye'de İstihdam ve Mekanlara Etkileri</i>	
	Dr. Öğr. Üyesi Abdülkadir YAŞAR <i>Farklılıktan Entegrasyona: Avrupa'da Çokkültürcü Politikaların Dönüşümü</i>	Dr. Öğr. Üyesi Tuba ERCAN <i>Kültürün ve Kültürel Değişimin Tersine Göç Kararına Etkisi</i>	

	IV. Oturum: KENT VE SERMAYE	V. Oturum: CİNSİYET VE KİMLİK	VI. Oturum: MEKÂN
	Oturum Başkanı Doç. Dr. Erkan ÇAV	Oturum Başkanı Doç. Dr. Zeynep HİÇDURMAZ	Oturum Başkanı Dr. Öğr. Üyesi Emine ÖZTÜRK
15:30 - 17:20	Didem BAL <i>Piyanın Kısırcasında Kent Kimliği: Neoliberal Dönüşüm ve Toplumsal Faillik Üzerine Bir Analiz</i>	Esra YALÇINKAYA Doç. Dr. Selin ATALAY <i>Dijital Erkeklik Krizleri: İncel Topluluklarının Kent Kimlik ve Sosyal Sorunlar Bağlamında Sosyolojik Analizi</i>	Betül AY <i>Mekânın Sessiz Dili: Kütahya Kafeleri</i>
	Melek SALAMCI <i>Kırsal Hafızayı Kentte Yaşatmak: Kuzguncuk Bostanı'nda Kadın Girişimcilerin Mekân İlişkileri</i>	Dr. Öğr. Üyesi Ayşe AYDIN <i>Strateji, Uyum ve Direniş Bağlamında Ataerkil Pazarlık</i>	Nehir Ece AYCEBİN Cem KARAMAN <i>Evsizlerin Barınma Sorununa Yönelik Çözüm Uygulamaları: Kütahya Örneğinde Bir Değerlendirme</i>
	Dr. Öğr. Üyesi Hatice ÖZER <i>Türkiye'de Kentsel Yaşamda Ailenin Genel Görünümü ve Tarihsel Olarak Değerlendirilmesi</i>	Doç. Dr. Fatma GÜNGÖRER <i>Kesimsel Teori Bağlamında Göçmen Kadınların Kimlik Sorunsalı</i>	Prof. Dr. Nilüfer NARLI Arş. Gör. Oğuzcan KARAKAYA <i>Afetlere Hazırlıkta Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü ve Konumu: Avcılar İlçesi Örneği</i>
	Arş. Gör. Serkan COŞKUN <i>Dirençli Kentin İkilemi: Ekonomik Sermayenin Sosyal Dayanışmaya Dönüşümünde Konut ve Kamu Hizmetlerinin Rolü</i>	Dr. Öğr. Üyesi Safa DEMİR SARI <i>Türkiye'de Göç ve Kadın Konulu Lisansüstü Tezler Üzerine Bir Değerlendirme</i>	Dr. Öğr. Üyesi Kübra ALARÇİN <i>Risk Toplumu ve Öteki: Belirsizlik Çağında Mekânın Sosyal İnşası ve Toplumsal Etkileşimler</i>
	Doç. Dr. Tuba GÜN ÇINGİ Dr. Öğr. Üyesi Tuba SÜTLÜOĞLU <i>6 Şubat Depremleri Sonrası Sosyal Sermayenin Yeniden Yapılanması: Adıyaman Konteyner Kentlerinde Akrabalık ve Komşuluk Dinamikleri Üzerine Analitik Bir Değerlendirme</i>	Dr. Öğr. Üyesi Hülya ÖRKİ <i>Feminist Perspektiften Neet Genç Kadınlar: Türkiye'de Cinsiyet Eşitsizliklerinin Temel Dinamikleri</i>	

@universitemdpu

dpu.edu.tr

24 Ekim 2025 / Cuma

VII. Oturum: GÖÇ

Oturum başkanı
Arş. Gör. Dr. Meltem ÇELİK DİRSEHAN

Gamze D. TETİK

Doç. Dr. Hasan GÜLER

Göçmenlerin Mekânsal Entegrasyonu: Sınırlılıklar ve İmkânlar

Hatice Büşra KOCABAŞ

Çarşamba İlçesinde Yaşayan Türk Vatandaşlarla Suriyeli
Göçmenlerin Ortak Mekân Paylaşımları Üzerine Nitel Bir
Araştırma

10:30

-

12:00

Prof. Dr. Ali ARSLAN

Göçle Kurulmuş Eski Köy Yeni Mahalle: Uzunçarın'daki Değişim
ve Şehirle Bütünleşme

Birsen Selcen GÜNDOĞDU

Doç. Dr. Zahide ERDOĞAN

Afet Kaynaklı Göç: Kahramanmaraş Depremleri Sonrası Göçün
Kent Üzerindeki Etkileri

VIII. Oturum: EĞİTİM

Oturum başkanı
Doç. Dr. Erkan ÇAV

Dr. Öğr. Üyesi Raheb Mohammadi GHANBARLOU

Gençlerde Gösterişçi Tüketim Olgusunun Toplumsal Analizi

Elif Ezgi TORLAK

Ortaöğretim Kurumlarında Yaşanan Şiddet Olaylarının
Sosyolojik Açıdan İncelenmesi: Şiddetle Mücadelede Aktörlerin
Rolü

Dudu Pelin KOYLU

Vehbi UZUNDAĞ

Prof. Dr. Mahmut KAYA

Mevsimlik Tarım İşçisi Öğrencilerin Okula Karşı Tutumlarının
İncelenmesi

Doç. Dr. Serdar NERSE

Üniversite Öğrencilerinin Dijital Öğrenme Deneyimlerinin
Bilişsel Haritalama ve Ölçek Analizi ile İncelenmesi

IX. Oturum: DİJİTALLEŞME ve TOPLUM

Oturum başkanı
Arş. Gör. Dr. Meltem ÇELİK DİRSEHAN

Arzum KOÇALI

Modern İnsanın Alter Egosu: Dijital Kimlik Yaratımı ve Dijital
Aldatma

14:00

-

15:30

Arş. Gör. Dr. Melek KIRTIL

Çevrimiçi Kumar Oynama Bozukluğu: Uluslararası Literatürde
Risk Grupları, Toplumsal Sonuçlar ve Müdahale Stratejileri

Beyza ARSLAN

Dr. Öğr. Üyesi Elif ÖZÜZ DAĞDELEN

Ölüm Sonrası Süreçte Yas Robotları Aracılığıyla İletişim: Yas
Süreç Cezaze Törenleri ve Ritüeller Değişebilir Mi?

Hafız SHIKHALİYEV

Chatgpt ve Sosyal Algı: Yapay Zekânın İnsan Etkileşimleri
Üzerindeki Sosyolojik Yansımaları

X. Oturum: AİLE VE ENGELLİLİK

Oturum başkanı
Doç. Dr. Erkan ÇAV

Mustafa GÜRKUT

Öğr. Gör. Salih KALKAN

Engellilik Alanında Sosyal Çalışmacı Olmak: Engelli Bakım
Merkezi Deneyim ve Gözlemler

Şeyma TOY

Engelli Bireylerin Eğitim ve Rehabilitasyonu İçin Kuramsal Bir
Çerçeve

Dr. Öğr. Üyesi Hülya ÖRKİ

Dr. Öğr. Üyesi Akif ÖZTÜRK

Geleneksel Mirasla Modern Pratiğin Kesişiminde Eğitimli ve
Çalışan Erkeklerin Gözünden Babalık Deneyimleri

Doç. Dr. Mustafa GÜLTEKİN

Ailesel Refah Rejiminde Okul Öncesi Bakım Hizmetlerinin
Kalitesini Sorunsallaştırmak: Türkiye Örneği

XI. Oturum: DEĞİŞİMLER

Oturum başkanı
Dr. Öğr. Üyesi Emine ÖZTÜRK

Öğr. Gör. Salih KALKAN

Yeşil Sosyal Hizmet Bakış Açısıyla Çevre Sorunlarına Çözüm
Araştırmaları

Dr. Öğr. Üyesi Eylül Tuğçe ALNIAÇIK ÖZYER

Çevre Sosyolojisinden Çevresel Sosyolojiye: Onto-Epistemolojik
Yeni İmkânlar

16:00

-

17:50

Emine BAKIRLIOĞLU

Doç. Dr. Gökhan GÖKTÜRK

Türkiye'nin Ulus Devlete Geçiş Sürecinde Gerçekleştirilen Dil ve
Tarih Reformlarının Sekülerleşme Bağlamında İncelenmesi

Prof. Dr. Ergün YILDIRIM

Yeni Bir Toplum Yaklaşımı: Cemiyeti Kâmil

XII. Oturum: EDEBİYAT

Oturum başkanı
Doç. Dr. Erkan ÇAV

Ethem ERDOĞAN

Kezban ERDOĞAN

Edebiyatın Sosyolojik Gücü: Şiirle İnsan Kalmak

Müzeyyen ÇELİK KESMEGÜLÜ

Yerel Kullanımların Edebiyata Etkisi Kütahya Ağzının Çağdaş
Öyküye Yansımaları: Müzeyyen Çelik Kesmegülü Ethem Erdoğan
ve Nihan Özebeoğlu Örnekleri

Tuğba DURGU CAN

Edebiyat Ortamı Araştırması: Sedat Umran Örneği

Arş. Gör. Dr. İlker ASLAN

Taşrada Edebiyat Mahfilleri: Rize'de Edebiyat Dergiciliği ve Kent
İçi Birliklikler

Bilal CAN

Sanaldan Reele Edebiyat Mahfilleri: Kitaphaber Örneği

@universitemdpu

dpu.edu.tr

Sunuş

Akademik üretimin boyutlarından biri olan sempozyumlar özellikle Sosyal Bilim alanlarında öne çıkan bir entelektüel üretim çabasıdır. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyoloji Bölümü tarafından bu yıl üçüncüsü düzenlenen “Yeniden Sosyoloji: Kütahya Ulusal Sosyoloji Sempozyumu” bu amaca ulaşmak için yürütülen ve oturumları tümüyle çevrimiçi/online olarak gerçekleştirilen ulusal ölçekli programlardan bir tanesi olmuştur.

İlk yıl 2023’te 31, ikinci yıl 2024’te 20, bu yıl 2025’te ise 52 bildirinin sunulduğu sempozyum serisindeki bildiriler yeni yaklaşımlar geliştirerek dinleyenler, okuyanlar ve ilgili alanlarda araştırmalar yapanlar için ufuk açan, zenginlik katan ve yeni yaklaşımlar geliştirmeyi sağlan bir zemin sunmuştur.

Bu yılın ana temasını “21. Yüzyılda Kent: Kimlik, Göç ve Sosyal Sorunlar” olarak belirlediğimiz sempozyumun çağrı metninde şunlar dile getirilmişti: “Yapay Zekâ ve sosyal medya araçlarının baş döndürücü hızı altında küreselleşmenin yeni bir aşamasını yaşayan dünyamızda birey ve toplumun temel sorunları da yeni bir aşamaya geçmiş bulunuyor. Ancak bu değişim modern dönemin artan krizlerinin varlığını ortadan kaldırmıyor, aksine derinleştiriyor. Bu süreç, ekonomik ve toplumsal krizler, savaşlar, siyasi çalkantılar, terör, iklim değişimi ve göç gibi ciddi tehditler altında hızla yıkıcılaşıyor. Bireyin içinde var olduğu toplumla ilgilenen sosyolojinin toplumları ve devletleri derinden sarsan, etkileyen ve dönüştüren bu konulardan uzak kalması düşünülemez. Bu olguları günün dinamikleri ile incelemek, anlamlandırmak ve yorumlamak onun görevidir.” Sempozyumumuz bu görevi yerine getirmiş, akademisyenleri, araştırmacıları ve güncel araştırmalar yapmakta olan lisans ve lisansüstü öğrencilerini bir araya getirmeyi ve çalışmalarını akademi dünyası ile paylaşmayı gerçekleştirmiştir.

Sempozyumda 10 başlıkta 12 oturum gerçekleşmiştir. Üç oturum “Göç” başlığı ile yapılırken diğerleri “Kent ve Sermaye”, “Cinsiyet ve Kimlik”, “Mekân”, “Eğitim”, “Sinema ve Toplum”, “Dijital Dünya”, “Aile ve Engellilik”, “Değişimler” ve “Edebiyat” başlıklarıyla gerçekleştirilmiştir. Bu başlıklarda toplanan eğilimler sosyolojinin günümüzdeki ilgilerini gösterirken göç çalışmalarının öne çıkması tesadüfi değil, ülkemizin ve bölgenin içinde bulunduğu süreçlerle doğrudan bağlantılıdır. Oturum isimleri ve konuları sosyolojinin farklı alanlarını temsil ederken yenileyici bir bakış açısının da haberini vermişlerdir. Örneğin “Dijital Dünya” başlığında topladığımız bildiriler yapay zekâ ile günümüzde toplumu

derinden değiştirme potansiyeli olan konulara odaklanmakta, insanın dijital dünyaya olan bağlılığının ve bağımlılığının artışına ve bunun sonuçlarına işaret etmektedir. Sempozyumumuz bu açıdan klasik sosyoloji konuları kadar yeni alanlara da yönelen bir özelliğe sahiptir. Bildiriler özelinde bu yönelimleri derinleştirmek mümkündür.

Sosyoloji bölümlerinde görev alan 5 profesör, 9 doçent doktor, 12 doktor ğretim yesi, 1 doktora mezunu, 3 araştırma görevlisi doktor ve 2 araştırma görevlisi, sosyoloji alanında 4 yüksek lisans mezunu (uzman sosyolog), 12 yüksek lisans ğrencisi, 1 mezun ve 9 lisans ğrencisi; Psikoloji bölümünde görev alan 1 doktor ğretim yesi, Sosyal Hizmet Bölümü’nde görev alan 1 doktor ğretim yesi ve 1 ğretim görevlisi, farklı alanlarda yüksek lisans derecesine sahip ve ikisi aynı zamanda ğretmen olan 3 bilim uzmanı, 1 sosyal çalışmacı ve 3 ğretmen olmak üzere 33 farklı üniversiteden ve 2 farklı kurumdan toplam 68 katılımcı bildiri sunmuştur.

Bildiri zetleri metinlerinin “amaç”, “yöntem”, “bulgular” ve “sonuç” bölümleri açısından içerikleri, anlamları ve akışlarıyla birbirini açıklayıcı, tamamlayıcı ve bütünleyici olmasına öncelik verilmiş, bu yönde bir yaklaşım geliştirilmiş, bildiri revizyonlarında bunlara dikkat çekilmiştir. Bildiri zetleri dijital olarak Türkçe-İngilizce iki dilde yayımlanmıştır. Böylece uluslararası taramalarda ilgili bildirilere ulaşılarak faydalanılması imkânı sağlanmıştır.

Değişen akademik koşullar, yapay zekâ araçlarına dayalı akademik çalışma sistemlerinin gelişmesi, fiziki faaliyetlerin yapılması için gereken btlerin oluşturulmasındaki sınırlılıklar ve buna karşılık gelişen sosyal medya araçları ve programları çevrim içi dijital ortamdaki akademik buluşmaları yönlendiren ve kolaylaştıran bir süreç getirmiştir. Başladığından beri üç yıldır çevrim içi olarak yürütülen “Yeniden Sosyoloji: Kütahya Ulusal Sosyoloji Sempozyumu” bu açıdan başından itibaren bu zeminde inşa ettiği sempozyum pratiğini bu ekseninde her geçen yıl geliştirmekte, içeriği orijinal, kaliteli ve yeni açılımlar getiren bir birikim oluşturmaktadır. Zamanla bu sürecin daha iyi olacağından kuşku yoktur.

Bu sempozyumları üç yıldır destekleyen ve bizi açılış trenlerimizde yalnız bırakmayarak bu desteğini somut biçimde ortaya koyan Rektörümüz Prof. Dr. Süleyman Kızıltoprak’a, hazırlık çalışmalarımızdan itibaren destek olan Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Bülent Zeybek’e, sempozyumu üç yıl önce başlatan Bölüm Başkanımız Prof. Dr. Talip Karakaya’ya, başta 2002 yılında yayımladığı *Yeniden Sosyoloji* kitabıyla sempozyumumuzun ismine ilham olan Prof. Dr. Ahmet Korkut Tuna olmak üzere sürece katkıda bulunan tüm Sempozyum Bilim Kurulu yelerine, üç yıldır bu sempozyuma emek veren Bölüm yelerimize, bu yıl birlikte çalıştığım ekip arkadaşlarım Arş. Gör. Dr. Meltem elik Dirsehan’a ve Dr. Öğr.

Üyesi Ozan Aytepe'ye, sempozyumda görev alan Doç. Dr. Zeynep Hiçdurmaz'a ve Dr. Öğr. Üyesi Emine Öztürk'e, sempozyum ekibi üyesi olan, katkı veren ve oturumları dinleyen öğrencilerimize, diğer katkı sunan üniversitemiz akademik ve idari personeline ve bildiri sunarak sempozyumumuzu zenginleştiren tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Bir isim var ki onu özel olarak burada anmalıyım: 2000 yılında başladığı Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nü tamamladıktan sonra asistan olarak aynı Bölüm'de göreve başlayan ve ilerleyen akademik hayatı içinde 2004-2025 yılları arasında Bölümümüzde 21 yıl boyunca kesintisiz biçimde çalışan Doç. Dr. Esra Işık. Sempozyumun açılış gününden 17 gün önce, 6 Ekim 2025 akşamı vefat ederek aramızdan ayrılan Hocamız, Sempozyum Bilim ve Düzenleme kurullarında yer alıyor ve geçen yıl yürüttüğü sempozyum sürecinden kazandığı tecrübelerini aktarırken aynı zamanda elinden gelen desteği bu yıl da veriyordu. Vefatıyla Bölümümüz, akademi dünyası, ailesi ve toplum için genç yaşta büyük bir kayıp olan Doç. Dr. Esra Işık'ın, meslektaşımızın bize bıraktığı üzüntünün en büyük tesellisi dokunduğu binlerce öğrencide bıraktığı güzel ve anlamlı izlerdir, ışıktır. Kendisine bir kez daha rahmet diliyorum.

Son olarak, bu yılki sempozyumun Açılış Oturumu olarak planladığımız “Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyoloji Bölümü: Kuruluşundan Bugüne (1994-2025)” başlıklı oturumda konuşma yapmak üzere davetimize icabet ettikleri ve varoluşunda emek verdikleri Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'ne vefa gösterdikleri için; temeli 1994 yılında atılan ve bu süreçte Kurucu Başkan başkanı olarak 1994-1997 yılları arasında görev yapan Prof. Dr. Mehmet Tayfun Amman'a, 1998-2003 yılları arasında Öğretim Görevlisi olarak görev yapan Prof. Dr. Hüsamettin İnaç'a, son iki yılı Bölüm Başkanlığı olmak üzere 2002-2009 yılları arasında görev yapan Prof. Dr. Ergün Yıldırım'a ve 2004-2009 yılları arasında görev yapan Prof. Dr. Ahmet Uysal'a, Sempozyum Koordinatörü olarak bir kez daha teşekkür ediyorum.

Türkiye'nin, toplumun ve bireyin farklı meselelerine geleneksel ve güncel yaklaşımlarla eğilen, çeşitli bakış açıları geliştirerek yeni perspektifler sunan ve çözüm önerileri üretilmesine imkân sağlayan yeni bir “Yeniden Sosyoloji” sempozyumunda buluşmak üzere sosyolojik bakışın kuşatıcılığıyla kalmanızı dilerim.

Doç. Dr. Erkan ÇAV
Sempozyum Koordinatörü
Sosyoloji Bölümü
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

Presentation

Symposia, a dimension of academic production, are a prominent intellectual production effort, particularly in the Social Sciences. The third annual “Sociology Again: Kütahya National Sociology Symposium”, organized by the Sociology Department at Kütahya Dumlupınar University, was one of the nationwide programs conducted to achieve this goal, with sessions held entirely online.

The papers in the symposium series, in which 31 papers were presented in the first year in 2023, 20 in the second year in 2024, and 52 in this year 2025, developed new approaches and provided a platform that broadened horizons, enriched the work, and enabled the development of new approaches for listeners, readers, and those conducting research in related fields.

This year’s main theme was “The City in the 21st Century: Identity, Migration, and Social Problems”. The call for the symposium stated the following: “In our world, experiencing a new phase of globalization under the dizzying speed of Artificial Intelligence and social media tools, the fundamental problems of the individual and society have also entered a new phase. However, this change does not eliminate the growing crises of the modern era; on the contrary, it deepens them. This process is rapidly becoming more destructive under serious threats such as economic and social crises, wars, political upheavals, terrorism, climate change, and migration. It is inconceivable that sociology, which deals with the society in which the individual exists, can remain aloof from these issues that profoundly shake, affect, and transform societies and states. It is its duty to examine, interpret, and interpret these phenomena within the context of contemporary dynamics.” Our symposium aimed to bring together academics, researchers, and undergraduate and graduate students conducting current research who have fulfilled this mission and to share their work with the academic world.

The symposium featured 12 sessions across 10 themes. Three sessions were titled “Migration”, while the others addressed “City and Capital”, “Gender and Identity”, “Space”, “Education”, “Cinema and Society”, “Digital World”, “Family and Disability”, “Changes”, and “Literature”. While the trends gathered under these topics demonstrate sociology’s current relevance, the prominence of migration studies is not coincidental; it is directly linked to the challenges facing our country and the region. The session titles and topics represent diverse fields within sociology while also signaling a refreshing perspective. For example, the papers we have compiled under the heading “Digital World” focus on issues related to

artificial intelligence that have the potential to profoundly change society today, pointing to the increasing human dependence and dependency on the digital world and its consequences. In this respect, our symposium explores new areas as well as classical sociological topics. It's possible to deepen these perspectives through the papers themselves.

A total of 68 participants from 33 different universities and 2 different institutions presented papers: 5 professors, 9 associate professors, 12 assistant professors, 1 PhD graduate, 3 research assistant doctors and 2 research assistants from sociology departments, 4 master's degree graduates (expert sociologist), 12 graduate students, 1 graduate, and 9 undergraduate students in sociology; 1 assistant professor from the Psychology Department, 1 assistant professor and 1 lecturer from the Social Work Department, 3 science experts with master's degrees in different fields, two of whom are also teachers, 1 social worker, and 3 teachers.

Priority was given to ensuring that the abstracts in the “purpose”, “method”, “findings” and “conclusion” sections were descriptive, complementary, and integrative in their content, meaning, and flow. This approach was developed and highlighted in the revisions. Abstracts were published digitally in both Turkish and English, providing access to relevant abstracts and making them accessible for international review.

Changing academic conditions, the development of academic working systems based on artificial intelligence tools, limitations in budgeting for physical activities, and the corresponding development of social media tools and programs have led to a process that directs and facilitates online academic gatherings in the digital environment. The “Sociology Again: Kütahya National Sociology Symposium”, which has been held online for three years since its inception, has been evolving its symposium practice year after year, building on this foundation, and building upon a wealth of original, high-quality content that opens up new perspectives. There's no doubt that this process will improve over time.

I would like to thank our Rector Prof. Dr. Süleyman Kızıltoprak, who has supported these symposiums for three years and concretely demonstrated this support by standing with us at the opening ceremonies; Dean of the Faculty of Arts and Sciences, Prof. Dr. Bülent Zeybek, who supported us since our preparatory work; our Department Head, Prof. Dr. Talip Karakaya, who started the symposium three years ago; all members of the Symposium Scientific Committee who contributed to the process, especially Prof. Dr. Ahmet Korkut Tuna, who inspired the name of our symposium with his book *Sociology Again* published in 2002; our Department members who have contributed to this symposium over the past three years; my teammates, Res. Asst. Dr. Meltem Çelik Dirsehan and Asst. Prof. Ozan Aytepe,

with whom I worked this year; Assoc. Prof. Dr. Zeynep Hiçdurmaz and Asst. Prof. Emine Öztürk, who took part in the symposium; our students who were members of the symposium team, contributed, and listened to the sessions; the academic and administrative staff of our university who made other contributions, and all participants who enriched our symposium by presenting papers.

There is one name I must mention in particular here: After graduating from Kütahya Dumlupınar University's Department of Sociology in 2004, Assoc. Prof. Dr. Esra Işık began working as an assistant in the same department and, throughout her academic career, worked continuously in our department for 21 years between 2004 and 2025. She passed away on the evening of October 6, 2025, 17 days before the symposium's opening day and she also served on the Symposium's Scientific and Organizational Committees. She shared the experiences she gained from last year's symposium process while also providing her full support this year. The passing of Assoc. Prof. Dr. Esra Işık is a great loss for our department, the academic world, her family and society at such a young age. The greatest consolation for the sadness our colleague has left us is the beautiful and meaningful traces and light she left on the thousands of students she touched. I wish mercy upon her once again.

Finally, as the Symposium Coordinator, I would like to thank Prof. Dr. Mehmet Tayfun Amman who served as Founding President from 1994 to 1997; Prof. Dr. Hüsamettin İnaç, who served as a Lecturer from 1998 to 2003; Prof. Dr. Ergün Yıldırım, who served from 2002 to 2009 (he served also as Department Head from 2007 to 2009) and Prof. Dr. Ahmet Uysal, who served from 2004 to 2009, that whom of all accepted our invitation to speak at the session titled "Kütahya Dumlupınar University Sociology Department: From its Establishment to the Present (1994-2025)", which we planned as the Opening Session of this year's symposium and for their loyalty to the Kütahya Dumlupınar University Sociology Department, for which they contributed greatly to its existence.

I hope you will remain within the scope of the sociological perspective and meet at a new symposium, "Sociology Again", which addresses various issues of Turkey, society, and the individual with traditional and current approaches, offers new opinions by developing various perspectives, and enables the generation of solution proposals.

Assoc. Prof. Dr. Erkan ÇAV
Symposium Coordinator
Department of Sociology
Kütahya Dumlupınar University

Doç. Dr. Esra IŞIK
6 Eylül 1980 - 6 Ekim 2025
Rahmetle..

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Yüksek Öğretimdeki Suriyeli Üniversite Öğrencilerinin Türkçe Dil Deneyimleri: Harran Üniversitesi Örneği¹

**Abdullah Ekinci², Mahmut Kaya³, Şevval Nur Günak⁴, Muhammed Ferat Kaya⁵,
Ayşegül Yeşilkaya⁶, Feride Çelik⁷**

Özet

Zorunlu göç, bireylerin yaşamlarının pek çok alanında olduğu gibi eğitim süreçlerinde de kesintilere yol açmaktadır. Göç eden bireylerin yerleştiği ülkede eğitim sistemine katılımında temel bir bariyer dildir. Göç edenler, bu durumun üstesinden gelebilmek için çeşitli stratejiler geliştirir. Ev sahibi toplumun dilini öğrenmek, eğitim süreçlerine katılmak göç eden insanlar için birçok avantaj sağlar. Bu anlamda dil becerisi, göç sürecinde kritik bir konudur. Bu çalışma, Türkiye’de yükseköğrenim görmekte olan Suriyeli öğrencilerin Türkçe dil eğitimi almalarına rağmen üniversite ortamında karşılaştıkları dil temelli güçlükleri incelemektedir. Araştırmanın temel amacı, Türkçe dil yeterlilik belgesine sahip Suriyeli öğrencilerin yükseköğretim süreçlerinde deneyimledikleri dil kaynaklı sorunları ortaya koymaktır.

Araştırma, nitel yöntem ile gerçekleştirilmiş, çalışmada amaçlı örneklem tercih edilmiştir. Veriler, derinlemesine bireysel görüşmeler yoluyla toplanmış; elde edilen veriler tematik içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırma alanı olarak Harran üniversitesindeki Suriyeli öğrenciler seçilmiştir. Harran üniversitesi Suriyeli öğrenci nüfusu bakımından ön sıralarda yer alan bir üniversitedir. Örneklem çeşitlilik kriteri dikkate alınarak dokuz fakülteden farklı bölüm, yaş, sınıf ve cinsiyet grubundan 24 kişi (15 kadın 9 erkek) olarak seçilmiştir. Örneklem büyüklüğü, verilerin doyum noktasına ulaşmasıyla belirlenmiş; görüşmeler Mayıs–Haziran 2025 döneminde gerçekleştirilmiş ve her biri 30–60 dakika sürmüştür.

¹ Bu çalışma TÜBİTAK 2209A, “Yüksek Öğretimdeki Suriyeli Üniversite Öğrencilerinin Türkçe Dil Deneyimleri: Harran Üniversitesi Örneği” adlı projenin ön bulgularından üretilmiştir.

² Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Harran Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0009-0005-5218-8580>, abdullahekcncii@gmail.com.

³ Prof. Dr., Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Harran Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-4691-9739>, mahmutkaya@harran.edu.tr.

⁴ Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Harran Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0009-0002-9623-4866>, sevvalnurgnk@gmail.com.

⁵ Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Harran Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0009-0000-7750-4731>, muhammedferatkaya@gmail.com.

⁶ Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Harran Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0009-0001-3553-8658>, aysegulyesilkaya25@icloud.com.

⁷ Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Harran Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0009-0000-5085-1119>, feros63063@gmail.com.

Araştırma bulguları, Türkçe dil becerisinin Suriyeli öğrenciler açısından yalnızca akademik başarıda değil, aynı zamanda sosyal uyum ve kişisel gelişimde de kritik bir rol üstlendiğini göstermektedir. Dil yeterliliği, öğrencilerin özgüven, kimlik ve aidiyet duygusu gibi önemli konularda farklılaşmasına yol açmaktadır. Araştırmada Türkçe dil yeterliliği, öğrencilerin Türkiye toplumuna ve özellikle üniversite ortamına aidiyet hislerini güçlendiren, dil yetersizliği ise öğrencilerin özgüvenlerini azaltan ve kaygı (anksiyete) hissinin arttıran bir durum olarak saptanmıştır. Türkçe konuşma ve öğrenme sürecinin, Suriyeli kimliği üzerinde çoğunlukla bir dönüşüm yarattığı ve öğrencilerin kendilerini ifade etme biçimlerinin değiştiği anlaşılmıştır. Akademik mekânlar (üniversite kampüsü, derslikler, kütüphaneler) ve üniversitedeki yerli öğrencilerle kurulan pozitif etkileşimler, dil öğrenme sürecine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. Buna karşın, çeşitli kamusal alanlarda ve günlük yaşamda maruz kalınan ayrımcılık ve dışlanma, öğrencilerin özgüvenini ve dolayısıyla dil öğrenme motivasyonunu olumsuz etkilemektedir. Bu durum, dil yeterliliğinden yoksun kalmanın getirdiği dezavantajlılık hissinin pekiştirmektedir. Türkçe dil bilgisi seviyesindeki yetkinlik, öğrencilerin gelecek planlamalarında da önemli bir rol oynamaktadır. Öğrenciler, dil yeterlilikleri sayesinde Türkiye’de kariyer yapma ve topluma entegre olma gibi hedefler belirleyerek, kendilerini toplumun aktif bir parçası olarak görmektedir. Ancak dil alanındaki yetersizlik, gelecek planlarında kaygı ve ümitsizliği de beraberinde getirmektedir. Araştırmada elde edilen bulgular, literatürle uyumlu olarak entegrasyonun temel bir bileşeni olarak ev sahibi toplumun diline hâkim olmanın akademik başarı, sosyal ve ekonomik bütünleşme açısından kritik önemde olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu çalışma Harran Üniversitesi’ndeki Suriyeli öğrenciler üzerinden göç ve dil konusunu analiz etmiştir. Göç ve dil ilişkisini daha derinlemesine anlayabilmek için farklı örneklem grupları ve temaları kapsayan çalışmaların yapılması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Eğitim, Türkçe Dil Öğretimi, Suriyeli Üniversite Öğrencileri, Harran Üniversitesi

The Turkish Language Experiences of Syrian University Students in Higher Education: The Case of Harran University

**Abdullah Ekinci⁸, Mahmut Kaya⁹, Şevval Nur Günak¹⁰, Muhammed Ferat Kaya¹¹,
Ayşegül Yeşilkaya¹², Feride Çelik¹³**

Abstract

Forced migration disrupts various aspects of individuals' lives, including their educational trajectories. One of the main barriers to participation in the education system of the host country is language. Migrants often develop strategies to overcome this barrier, and learning the language of the host society provides significant advantages for educational participation. In this respect, language proficiency constitutes a critical dimension of the migration experience. This study examines the language-related challenges faced by Syrian students enrolled in higher education in Turkey, despite having received Turkish language instruction. The main objective is to identify the language-based problems experienced by Syrian students who hold a Turkish language proficiency certificate during their higher education process.

The research was conducted through a qualitative approach, employing purposive sampling. Data were collected using in-depth individual interviews and analyzed through thematic content analysis. The field of research was Harran University, one of the leading universities in terms of its Syrian student population. In line with the diversity criterion, 24 students (15 female, 9 male) from nine different faculties, representing diverse departments, ages, academic levels, and gender groups, were included in the sample. The sample size was determined by reaching the saturation point. Interviews were carried out between May and June 2025, each lasting between 30 and 60 minutes.

Findings indicate that Turkish language proficiency plays a critical role for Syrian students not only in academic achievement but also in social integration and personal development.

⁸ Undergraduate Student, Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Harran University, ORCID <https://orcid.org/0009-0005-5218-8580>, abdullaheknici@gmail.com.

⁹ Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Harran University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-4691-9739>, mahmutkaya@harran.edu.tr.

¹⁰ Undergraduate Student, Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Harran University, ORCID <https://orcid.org/0009-0002-9623-4866>, sevvalnurgnk@gmail.com.

¹¹ Undergraduate Student, Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Harran University, <https://orcid.org/0009-0000-7750-4731>, mahammedferatkaya@gmail.com.

¹² Undergraduate Student, Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Harran University, ORCID <https://orcid.org/0009-0001-3553-8658>, aysegulyesilkaya25@icloud.com.

¹³ Undergraduate Student, Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Harran University, ORCID <https://orcid.org/0009-0000-5085-1119>, feros63063@gmail.com.

Language proficiency was found to enhance students' confidence, identity, and sense of belonging, whereas language deficiency reduced self-confidence and increased feelings of anxiety. The process of learning and speaking Turkish also contributed to a transformation in students' perceptions of their Syrian identity and altered their modes of self-expression. Academic spaces such as university campuses, classrooms, and libraries, as well as positive interactions with local students, were found to significantly support the language learning process. Conversely, experiences of discrimination and exclusion in public and everyday life environments undermined students' self-confidence and weakened their motivation to learn the language, reinforcing a sense of disadvantage associated with insufficient language skills.

Moreover, Turkish language proficiency plays an important role in students' future aspirations. Students who achieve proficiency are more likely to plan careers in Turkey and perceive themselves as active members of society, whereas deficiencies in language skills often lead to uncertainty, anxiety, and hopelessness regarding the future. Consistent with the literature, the findings highlight that mastery of the host society's language is a key component of integration, critically shaping academic success, social inclusion, and economic participation.

By focusing on Syrian students at Harran University, this study contributes to the analysis of migration and language, underscoring the need for future research with diverse samples and themes to deepen the understanding of this relationship.

Keywords: Migration, Education, Teaching Turkish as a Foreign Language, Syrian University Students, Harran University

Farklılıktan Entegrasyona: Avrupa’da Çokkültürcü Politikaların Dönüşümü

Abdulkadir Yaşar¹⁴

Özet

Çokkültürlülük en genel tanımıyla, belirli bir toplum içinde farklı kültürel kimliklere, değerlere, normlara ve yaşam pratiklerine sahip toplulukların varlığını ifade etmek için kullanılan temel bir kavramdır. Özellikle sömürgecilik sonrası dönemde yaşanan siyasal ve ekonomik dönüşümlere eşlik eden küreselleşme süreciyle birlikte modern ulus-devletlerin yönetimleri altındaki Batı toplumları, çokkültürlü toplum kavramını karşılayan özellikler göstermeye başladılar. Bu durum büyük ölçüde yaygın olarak dünyanın farklı ülkelerinden Batı Avrupa’nın İngiltere, Almanya ve Fransa gibi önde gelen ülkelerinin yanında ABD, Kanada ve Avustralya gibi ülkelere yönelen uluslararası göçler neticesinde ortaya çıktı. Bu dönemde Charles Taylor, Will Kymlicka, Bhikhu Parekh, Alain Touraine ve Zygmunt Baumann gibi isimlerin teorik çalışmaları “birlikte yaşama sorunu”na çözüm sağlayacağı iddiasıyla ortaya atılan çokkültürcü politika tartışmalarının temelini oluşturdu. Böylece farklı kültürel kimliklerin kamusal alanda tanınması ve temsilinin önemli ölçüde önü açıldı. Bu durum önemli tartışmaları da beraberinde getirecekti. Bazı gruplar çokkültürcülüğe hoşgörüyü demokrasinin gereği olarak değerlendirirken diğerleri ise bunu toplumu bölen, kabileciliği teşvik eden, kültürü özcüleştirilen ve yurttaşlığı gerileyen bir anlayış olarak değerlendirdi. Ancak 1990’lı yıllarda aynı toplum içinde yaşayan farklı kökenlere, kültürel değerlere ve normlara sahip insanlar, topluluklar arasında artan şiddet olayları ve çatışmalar, 11 Eylül saldırıları ve sonrasında Avrupa’da yaşanan terör olayları çokkültürcü politikaların başarısızlığı olarak görüldü. Avrupa’da çokkültürcü politikayı demokrasinin gereği olarak gören çeşitliliğe, farklılığa ve kültürel taleplere hoşgörü temelinde yaklaşan anlayış bugün yerini kültürel kimlik temelli talepleri geri iten entegrasyonu, asimilasyonu esas alan, uyum testleri yapan, göçü sınırlandıran ve ulusal kimliği güçlendiren politikalara bırakmaya başladı. Bugün bu durum, Avrupa’nın modern toplumlarının çokkültürlü toplumsal yapıları nedeniyle “toplum halinde birlikte yaşama” sorunuyla yüzleşmesinin bir örneği olarak tartışılmaktadır.

Bu bağlamda çalışma, Avrupa’nın modern toplumlarının yüzleştiği toplum halinde birlikte yaşama sorununu ortaya çıkaran tarihsel süreci, sorunun çözümüne yönelik temel teorik yaklaşımları ve Almanya, Fransa ve İngiltere gibi ülkelerin süreçteki deneyimlerini,

¹⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Sosyal Hizmet Bölümü, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kafkas Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6426-5962>, yasarabdulkadir80@gmail.com.

uygulamalarını ve karşılaştıkları sorunların yanında farklılık, çeşitlilik ve hoşgörü söyleminden uyum, entegrasyon, yurttaşlık gibi politikayı önceleyen yaklaşımlara yönelen siyasal dönüşümlerinin nedenlerini tartışmayı amaçlamaktadır. Bu nedenle çalışmada hem tarihsel analizden ve teorik tartışmadan hem de Avrupa'nın modern toplumların çokkültürcülük karşıtı güncel uygulama ve yaptırımları gibi pratik deneyimlerinden faydalanılmaktadır.

Sonuç olarak bu çalışmada, kültürü özcüleştirilen, farklılığı, çeşitliliği ve kültürel kimlikleri birlikte yaşama sorunsalının çözümü olarak mutlaklaştıran, yurttaşlığı, politikayı, ekonomiyi, bütünleşmeyi, dayanışmayı dışlayan çokkültürcü politikalar eleştirel bir perspektiften tartışılacaktır. Bununla birlikte “toplum halinde birlikte yaşam”ı sürdürebilmek için belirli politik ilkeler üzerinde uzlaşmanın ve mümkün olduğunca toplumun üyelerinin çıkarlarını ve ilgilerini ortaklaştırmanın gerekliliğinin üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çokkültürlülük, Kimlik Politikaları, Avrupa Deneyimi

From Diversity to Integration: The Transformation of Multicultural Policies in Europe

Abdulkadir Yaşar¹⁵

Abstract

Multiculturalism, in its most general sense, is a fundamental concept used to denote the existence of communities within a given society that possess distinct cultural identities, values, norms, and practices of life. Particularly in the post-colonial period, with the globalization process accompanying political and economic transformations, Western societies under the administration of modern nation-states began to exhibit characteristics corresponding to the notion of multicultural societies. This situation largely emerged as a result of international migration directed from various parts of the world to leading Western European countries such as the United Kingdom, Germany, and France, as well as to the United States, Canada, and Australia. During this period, the theoretical works of scholars such as Charles Taylor, Will Kymlicka, Bhikhu Parekh, Alain Touraine, and Zygmunt Bauman laid the foundations of debates on multiculturalist policies, which were introduced with the claim of providing solutions to the “problem of living together.” Consequently, the recognition and representation of different cultural identities in the public sphere were significantly facilitated. This, however, also gave rise to important debates. While some groups evaluated multiculturalism and tolerance as a democratic necessity, others perceived it as an approach that fragmented society, encouraged tribalism, essentialized culture, and weakened citizenship. Yet, in the 1990s, the increasing incidents of violence and conflict among individuals and communities with diverse origins, cultural values, and norms within the same society -alongside the September 11 attacks and subsequent terrorist incidents in Europe- were widely interpreted as the failure of multiculturalist policies. In Europe, the approach that regarded multiculturalism as a democratic necessity and embraced diversity, difference, and cultural demands on the basis of tolerance began to give way to policies emphasizing integration and assimilation, pushing back identity-based claims, imposing civic integration tests, restricting immigration, and reinforcing national identity. Today, this shift is debated as an example of how the multicultural social structures of modern European societies confront the “problem of living together as a society.”

¹⁵ Asst. Prof., Department of Social Service, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Kafkas University, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6426-5962>, yasarabdulkadir80@gmail.com.

In this context, the study aims to discuss the historical process that brought forth the problem of living together in modern European societies, the principal theoretical approaches addressing the issue, as well as the experiences, practices, and challenges encountered by countries such as Germany, France, and the United Kingdom. Furthermore, it examines the political transformations from discourses of difference, diversity, and tolerance toward approaches prioritizing adaptation, integration, and citizenship. Therefore, the study draws upon both historical analysis and theoretical discussion, in addition to practical experiences such as the contemporary anti-multiculturalist policies and measures of modern European societies.

In conclusion, this study will critically engage with multiculturalist policies that essentialize culture, absolutize difference, diversity, and cultural identities as solutions to the problem of coexistence, while excluding citizenship, politics, economy, integration, and solidarity. At the same time, it will emphasize the necessity of reaching consensus on certain political principles and, as far as possible, unifying the interests and concerns of society's members in order to sustain "living together as a society."

Keywords: Multiculturalism, Identity Politics, European Experience

6 Şubat Depremi Sonrası Suriyeli Sığınmacıların Durumu Ve Yaşadıkları Sosyal

Sorunlar: Gaziantep Nurdağı Örneği

Ahmet Cihan¹⁶

Özet

Bu çalışma, 2011 yılında başlayan iç savaş nedeniyle Gaziantep Nurdağı ilçesine yerleşen sığınmacıların, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş-Pazarcık Depremi sonrasında karşılaştıkları sosyal sorunlarını ele almayı amaçlamaktadır. Suriyeli sığınmacılar, on yıl geride kalıp çevrelerindeki toplumla uyum sürecine girdikleri bir aşamada bir anda iç savaşın başladığı dönemdeki koşulların gerisine düşmüşlerdir.

Kahramanmaraş-Pazarcık merkezli büyük deprem bölgede bulunan 11 ildeki Türk vatandaşları ve Suriyeli sığınmacılar üzerinde barınma, beslenme, eğitim, sağlık ve istihdam yanında psikososyal açıdan ciddi sorunlara zemin oluşturmuştur.

6 Şubat 2023 depreminde, millet-devlet işbirliğiyle, Nurdağı ilçesinde önce geniş çadır kentler oluşturulmuş, sonra konteyner kent inşasına başlanmıştır. Kültürel farklılıklar, gündelik hayat alışkanlıkları dikkate alınarak, Türk vatandaşı afetzedeler ile Suriyeli sığınmacı depremzedelerin barınma alanları mekân ve yapı olarak birbirinden ayrıştırılmıştır.

Türk afetzedeler için kurulan yeni yerleşim alanları, sokak ve caddeleri, sosyal donatıları, çocuk parkları ve eğitim birimleri olan şehir görünümünde inşa edilmiştir. Prefabrik konutlar içerisinde mutfak, oturma ve yatak odası, tuvalet ve banyo mevcut olup, yapılarda tv, bulaşık makinesi, buzdolabı ve ocak, yatak, dolap ve döşeme malzemesi kamu tarafından tedarik edilmiştir.

Nurdağı ilçesi dışında açık bir alanda Suriyeli sığınmacılar için inşa edilen konteyner kent, yaklaşık 400 haneyi barındıracak kapasitededir. Konut olarak tahsis edilen konteynerlerin büyükçe bir oda görünümünde, tek tip olarak hazırlanmıştır. Mutfak, oturma ve yatak odası aynı alan olup, wc ve banyo bulunmamaktadır. Sığınmacılar, wc ve banyo ihtiyaçlarını, çamaşırlarını, bulaşıklarını konteynerlerin dışında oluşturulan ortak alanlarda karşılamaktadırlar.

Şehrin dışında ve koşulları yeterli olmayan barınma alanı oluşturulması, çok çocuklu ve farklı kuşakları bir arada barındıran Suriyeli sığınmacı ailelerin uyumunu zorlaştırmakta, sosyal

¹⁶ Prof. Dr., Sosyoloji Bölümü, Edebiyat Fakültesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-6508-4255>, cihan_ahmet@hotmail.com.

sorunları büyötmektedir. Ayrıca çocukların eğitim fırsatlarından daha az yararlanmasına, çalışabilir yaştaki kadın ve erkeklerin dil becerilerini geliştirmelerine ve istihdamlarına engel teşkil etmektedir. Bununla birlikte, sığınmacılar arasında Türkiye’de doğan ve yetişenlerin dil öğrenimi, meslek edinme, istihdam ve topluma uyum konularında, yetişkinlere nazaran daha başarılı oldukları gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: 6 Şubat Depremi, Suriyeli Sığınmacılar, Nurdağı, Sosyal Sorunlar

The Situation of Syrian Refugees and the Social Problems They Experienced After the February 6 Earthquake: The Gaziantep Nurdağı Example

Ahmet Cihan¹⁷

Abstract

This study aims to address the social problems faced by refugees who settled in the Nurdağı district of Gaziantep due to the civil war that began in 2011, following the Kahramanmaraş-Pazarcık earthquake of February 6, 2023. While the Syrian refugees had been in the process of integrating with the surrounding society for ten years, they suddenly fell behind the conditions prevailing at the beginning of the civil war.

The major earthquake centered in Kahramanmaraş-Pazarcık created serious problems in terms of housing, nutrition, education, health and employment, as well as psychosocial problems for Turkish citizens and Syrian refugees in 11 provinces in the region.

Following the February 6, 2023, earthquake, large tent cities were first created in the Nurdağı district through nation-state cooperation, and then construction began on a container city. Taking into account cultural differences and daily life habits, shelters for Turkish and Syrian earthquake refugees were separated in terms of location and structure.

The new residential areas established for Turkish disaster victims are built in a city-like style, with streets and avenues, social facilities, playgrounds, and educational facilities. The prefabricated housing includes a kitchen, living room, bedroom, toilet, and bathroom. The buildings are equipped with a TV, dishwasher, refrigerator and stove, beds, cabinets, and flooring materials provided by the public.

The container city, built for Syrian refugees in an open area outside the Nurdağı district, has the capacity to accommodate approximately 400 households. The containers allocated for housing are designed in a uniform manner, resembling a large room. The kitchen, living room, and bedroom are all in one space, but there are no restrooms or bathrooms. Refugees use the restrooms, wash their laundry, and do their dishes in shared spaces outside the containers.

The creation of inadequate housing outside the city limits complicates the integration of Syrian refugee families with many children and multigenerational families, exacerbating

¹⁷ Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Arts and Humanities, İstanbul Medeniyet University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-6508-4255>, cihan_ahmet@hotmail.com.

social problems. It also reduces the accessibility of children to educational opportunities and hinders working-age women and men from developing their language skills and gaining employment. Furthermore, it has been observed that refugees born and raised in Turkey are more successful than adults in language learning, acquiring a profession, employment, and social integration.

Keywords: February 6 Earthquake, Syrian Refugees, Nurdağı, Social Problems

Göçle Kurulmuş Eski Köy, Yeni Mahalle: Uzunçınar'daki Değişim Ve Şehirle**Bütünleşme****Ali Arslan¹⁸****Özet**

Sakarya ili Akyazı ilçesine bağlı Uzunçınar köyü, tarihî ve sosyolojik açıdan dikkate değer bir yerleşim alanıdır. Köy, 1293 (1877-1878) Osmanlı-Rus Harbi'nin ardından Bulgaristan'dan, özellikle Tırnova'dan göç eden muhacirler tarafından kurulmuştur. Çevresinde benzer özelliklere sahip köyler bulunmaktadır. Bölgenin kuruluş süreci, göç hareketleri, toplumsal yapısı ve kültürel özellikleri; tarihsel ve sosyolojik bağlamda incelenmeye değer unsurlar barındırmaktadır. Türkiye'de kırsal yaşamın dönüşümünü anlamak açısından Uzunçınar gibi yerleşimlerin derinlemesine incelenmesi, hem yerel toplumsal dinamikleri hem de değişim süreçlerini anlamak bakımından önemli veriler sunmaktadır.

Uzunçınar, 2004 yılında Sakarya'nın büyükşehir statüsü kazanmasıyla köy statüsünden mahalle statüsüne geçmiştir. Bu çalışma, 2015 yılında kitap oluşturma amacıyla başlatılmış, geniş kapsamlı yürütülmüş ve hâlen tamamlanmamıştır. Çalışma, eski köy-yeni mahalle olan Uzunçınar'daki değişimi şehirle bütünleşme süreci bağlamında ele almakta ve özellikle mesleklerdeki dönüşümü incelemektedir. 1960'lı yıllardan itibaren köye bir miktar Karadeniz kökenli aile yerleşmiş olsa da iki kültürel grup arasında uyum ve bütünleşme sağlanmıştır.

Çalışmada Uzunçınar'ın kuruluş sürecinden günümüze kadar geçirdiği evreler özetlenmekte; sosyal ve kültürel yapısı hakkında genel bir çerçeve çizilmektedir. Ardından meslekler bağlamında geleneksel yaşam biçimi, dayanışma ilişkileri ve köyde icra edilen meslekler ele alınmakta; ulaşım ve iletişim imkânlarının genişlemesiyle yaşanan dışa açılım ve toplumsal değişim tartışılmaktadır. Daha önce çiftçilik, hayvancılık, bakkallık, kahvecilik, süpürgecilik ve zahirecilik gibi meslekler yapılırken, iletişim ve ulaşım imkânlarının gelişmesine bağlı olarak şehir merkezi ile bütünleşme artmış; kaportacılık, motor tamirciliği, araba boyacılığı gibi mesleklere yönelim çoğalmıştır. Bu bağlamda çalışmada özellikle genç nüfusun meslek tercihlerindeki değişimler ele alınmakta, köydeki ziraat işlerinden ağırlıklı olarak otomotiv sektöründeki mesleklere geçiş vurgulanmaktadır.

¹⁸ Prof. Dr., Sosyoloji Bölümü, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Sakarya Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3832-3844>, aliarslan@sakarya.edu.tr.

Çalışma sosyolojik, monografik ve nitel bir araştırma niteliğindedir. Yaklaşık 600 kişilik nüfusa sahip köyde, hemen hemen tüm ailelerle ve onlarca kişiyle defalarca yüz yüze görüşmeler yapılmış; ailelerden geçmişlerine dair fotoğraflar toplanmıştır. Böylelikle, savaş sonrası göçle kurulan bir köyde meslek yapılanmasının nasıl şekillendiği ve köyün mahalle statüsüne geçişiyle birlikte şehirle bütünleşme sürecinde mesleklerde nasıl bir değişim ve dönüşüm yaşandığı ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Uzunçınar, Göç, Kırsal Dönüşüm, Mesleki Değişim, Şehirle Bütünleşme

A Village Founded by Migration, Now a Neighborhood: Change and Integration with The City in Uzunçınar

Ali Arslan¹⁹

Abstract

Uzunçınar village, located in the Akyazı district of Sakarya province, is a settlement of historical and sociological significance. The village was founded by immigrants who migrated from Bulgaria -particularly from Tırnova- following the 1293 (1877–1878) Ottoman-Russian War. Surrounding it are other villages with similar characteristics. The establishment of the region, migration movements, social structure, and cultural features contain dynamics worthy of examination in both historical and sociological contexts. In order to understand the transformation of rural life in Turkey, in-depth studies of settlements such as Uzunçınar provide valuable insights into both local social dynamics and processes of change.

In 2004, Uzunçınar was reclassified from village to neighborhood status when Sakarya was granted metropolitan municipality status. This study, initiated in 2015 with the aim of producing a book, has been carried out extensively and remains ongoing. It addresses the transformation of Uzunçınar -from an old village to a new neighborhood- in the context of its integration with the city, with particular attention to occupational changes. Although a number of families of Black Sea origin settled in the village after the 1960s, cohesion and integration were successfully achieved between the two cultural groups.

The study outlines the stages that Uzunçınar has undergone from its foundation to the present, providing a general framework of its social and cultural structure. It then discusses the traditional lifestyle, forms of solidarity, and occupations once practiced in the village, followed by an analysis of the outward orientation and social change that accompanied the expansion of transportation and communication opportunities. Previously, occupations such as farming, livestock breeding, grocery trade, coffeehouse ownership, broom-making, and grain trading were common. With the development of communication and transportation opportunities, however, integration with the city center increased, leading to a growing orientation toward professions such as auto body repair, engine mechanics, and car painting. In this context, the study particularly highlights the changes in occupational preferences

¹⁹ Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Humanities and Social Sciences, Sakarya University, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3832-3844>, aliarslan@sakarya.edu.tr.

among the younger generation, drawing attention to the shift from agricultural work to occupations predominantly within the automotive sector.

This research is sociological, monographic, and qualitative in nature. Nearly all families in the village, with a population of approximately 600, were interviewed face-to-face multiple times, and photographs relating to family histories were collected. In this way, the study reveals how occupational structures were initially shaped in a village founded through post-war migration, and how these structures changed and transformed as the village integrated with the city and transitioned into neighborhood status.

Keywords: Uzunçınar, Migration, Rural Transformation, Occupational Change, Urban Integration

Modern İnsanın Alter Egosu: Dijital Kimlik Yaratımı Ve Dijital Aldatma**Arzum Koçali²⁰****Özet**

Modern insan tartışmasız bir şekilde gerçek dünyada var olduğu kadar sanal ortamlarda da yer almaktadır, modern çağın zorunluluklarından biri siber sınırlar içinde var olmaktır. Bu durum bir bakıma öznenin dijital ortamda sunumudur. Farklı türden hizmetlerden faydalanabilmek adına internet ortamında oluşturulan profiller *dijital kimlikler* olarak adlandırılmaktadır. Bahsedilen hizmetler vatandaşlık işlemleri, satın alma eylemleri, çevrimiçi eğlence avatarları, sosyal medya uygulamaları gibi siber ortamlar ve daha fazlasını kapsamaktadır. Profil oluşturmak gerçek dünyadan sıyrılarak siber sınırlar dahilinde farklı kimlikler oluşturmayı, kişisel markalar yaratmayı, neredeyse her konu hakkında fikir paylaşımı yapabilmeyi olanaklı kılmaktadır. Böylece kompleks işlemlere gerek duymadan yeni bir kişilik oluşturabilme sürecinin anlaşılması büyük önem arz etmektedir.

Çevrimiçi paylaşımlar gündelik yaşamın bir parçası haline gelmiştir. Siber sınırlar içinde paylaşım, beğeni, gönderi ve yorum karşımıza *dijital ayak izi* kavramını çıkarmaktadır. Dijital ayak izinin oluşma süreci olup biten bir eylem değildir, sanal ortamlarda bulunulan süre boyunca devam etmektedir. Oluşturulan kimlikle bir iz bırakıyor olmak modern insanı etkileşimde bulunduğu sanal toplulukların bir parçası haline getirmektedir.

Üye olmanın ve çevrimiçi ortamlarda yer almanın kolay bir şekilde sağlandığı sosyal medya toplulukları ve diğer sosyal eğlence uygulamalarının tehlike arz eden tarafları da bulunmaktadır: *dijital aldatma*. Siber sınırlar içinde yalan, uygulanması çok daha basit bir pratik haline gelmekte ve dijital profiller de bu duruma öncü olmaktadır. Gerçek hayatta kabul görmeyen bir kimlik, internet ortamında anonimliği ve aldatmacalı profilleri kullanarak yer edinmeye çalışabilmektedir. Bu aldatmacalı profillere sahip bireylerin sanal ortamlarda yalan söylüyor olması neredeyse hiçbir itibar zedelenmesine sebep olmamaktadır. Böylece siber dünya basit bir şekilde farklı kişilikler oluşturulabilen, gerçek kimlikler ortaya çıkmadan diğer insanlarla etkileşime girilebilen alternatif bir evren olarak da anlaşılabilmektedir.

Bu düşünceler ışığında bu çalışmada modern dönem insanının sanal ortamlarda profil oluşturma olgusu incelenecektir. Araştırmada çağımız bireylerinin sosyal medya kullanım

²⁰ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa Uludağ Üniversitesi, arzumkocali@gmail.com.

alışkanlıkları, kişiliğin sanal alemde adeta bir alter ego işlevi görerek yer edinmesi, aldatıcı profiller ile yalanı dijital ortamlara taşıma unsurları tartışılacaktır. Bahsedilen unsurların araştırılmasında literatür taraması yöntemi kullanılacaktır. Dijital ortamlar içinde yalan söyleme, sanal kişilikler, kimlik olgusu ve sosyal medya kullanım oranları bu alanda yazılmış metinler üzerinden yeniden yorumlanacaktır. Yeni bir kişilik inşası kadar anonimliğin ve gerçek kimliğini saklamanın da söz konusu olduğu bu düzlemde oluşabilecek tehlikeleri tartışmak ve anlamak büyük önem arz etmektedir. Bu boyutta bireyin kimlik inşası üzerinde azımsanamayacak etkileri olan sosyal medya ortamını tartışmak da günümüz dünyasını anlamak için önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Kimlik, Dijital Aldatma, Sosyal Medya, Dijital Ayak İzi

Modern Human's Alter Ego: Creation of Digital Identity and Digital Deception

Arzum Koçali²¹

Abstract

Modern human indisputably exist in virtual environments as well as in the real world, one of the necessities of the modern age is to exist within cyber borders. In a way, this is a presentation of self in digital environment. Profiles created on the internet in order to benefit from different types of services are called digital identities. The services mentioned include citizenship services, purchasing actions, online entertainment avatars, cyber environments such as social media applications and more. Creating a profile makes it possible to create different identities within cyber boundaries, to create personal brands, to share ideas about almost any topic by getting out of the real world. Thus, it is really important to understand the process of creating a new personality without necessity of complex procedures.

Online posts has become a part of everyday life. Sharing, liking, posting and commenting within cyber borders brings out the concept of *digital footprint*. The process of forming a digital footprint is not an action that starts and ends, it continues throughout the time in virtual environments. Leaving a digital footprint with the created identity makes modern human a part of the online communities they interact with.

There are also dangerous aspects of social media communities and other social entertainment applications, where it's easy to become a member and participate in online environments: *digital deception*. Lying within cyber borders is becoming a much simpler practice to implement, and digital profiles are the pioneers in this situation. An identity that is not accepted in real life may try to gain a place on the internet by using anonymity and deceptive profiles. These individuals with these deceptive profiles lying in online environments almost does not cause any damage to their reputation. Thus, the cyber world can be understood as an alternative universe where different personalities can be created in a simple way and where one can interact with other people without revealing their real identities.

In the light of these thoughts, this study will examine the phenomenon of modern people creating a profile in virtual environments. This research will discuss the elements such as social media usage habits of today's individuals, the fact that personality takes its place in the

²¹ Master's Student, Department of Sociology, Institute of Social Sciences, Bursa Uludağ University, arzumkocali@gmail.com.

virtual world by functioning as an alter ego, and bringing lying to digital environments. Literature review will be used as a method in the research of the mentioned elements. Lying in digital environments, virtual personalities, the phenomenon of identity and social media usage rates will be reinterpreted through studies written in this field. It's very important to discuss and understand the dangers that may arise in this level, where anonymity and hiding one's true identity are also involved, as well as the construction of a new personality. In this dimension, it is also important to discuss the social media environment, which has significant effects on the individual's identity construction, in order to understand today's world.

Keywords: Digital Identity, Digital Deception, Social Media, Digital Footprint

Strateji, Uyum Ve Direniş Bağlamında Ataerkil Pazarlık

Ayşe Aydın²²

Özet

Ataerkil pazarlık kavramı, toplumsal cinsiyet çalışmalarında analitik bir araç olarak kullanılmaktadır. Kavram, yalnızca ataerkil yapılarda kadınların konumunu betimlemekle kalmamakta; aynı zamanda bu yapıların sürekliliğini, dönüşümünü ve gündelik yaşam pratiklerinde nasıl yeniden üretildiğini açıklamaya imkan veren kuramsal bir zemin de sunmaktadır. Feminist kuramlar, ataerkil ilişkilerin tek boyutlu bir tahakküm ilişkisi olarak değil, aksine çok katmanlı, bağlamsal ve karşılıklı müzakereler üzerinden işlediğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda ataerkil pazarlık kavramı hem kadınların hem de erkeklerin öznelliklerinin toplumsal, kültürel, ekonomik, politik vs. koşullar altında nasıl kurulduğunu çözümlemek açısından son derece işlevseldir.

Çalışmada kullanılan literatür, ataerkil pazarlığın yalnızca bireysel stratejiler düzeyinde değil, aynı zamanda yapısal ve kurumsal düzeneklerle ilişkili biçimlerde de ele alınabileceğini göstermesi bakımından önemli bulunmaktadır. 2009–2024 yılları arasında yayımlanan ve Çin, Türkiye, Bangladeş, Kanada, Nijerya, Güney Afrika ve Nepal gibi farklı coğrafyalarda yürütülen saha araştırmalarına dayalı sekiz makalenin incelenmesi, kavramın farklı toplumsal bağlamlarda nasıl kullanıldığını ortaya koymaktadır.

Bu çalışmalar, kadınların ev içi roller, emek piyasasındaki konumlar, ailevi yükümlülükler, kültürel normlar ve devlet politikalarıyla ilişkilenebilecek biçimleri üzerinden ataerkil pazarlık stratejilerinin nasıl geliştirdiğini göstermektedir. Böylece kavram, toplumsal cinsiyet rejimlerinin yalnızca ideolojik boyutlarını değil, aynı zamanda gündelik yaşam pratiklerinde ve kurumsal düzeneklerde nasıl sürdürüldüğünü de görünür kılmaktadır.

Literatür taraması, ataerkil pazarlığın kadınların eylemlilik kapasitelerini tümüyle sınırlamadığını; aksine, belirli koşullarda özneleşme ve stratejik manevra alanları açtığını da göstermektedir. Ancak bu stratejiler, çoğunlukla mevcut güç ilişkilerini bütünüyle dönüştürmekten ziyade, içinde bulunulan yapılarla uyumlu veya kısmi çatışma hâlindeki pratikler olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla kavram, bir yandan kadınların gündelik

²² Dr. Öğr. Üyesi, Sosyoloji Bölümü, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2059-3742>, ayaydin@gelisim.edu.tr.

yaşamda yürüttükleri müzakereleri anlamaya, diğer yandan toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin sürdürülme mekanizmalarını çözümlemeye olanak tanımaktadır.

Sonuç olarak ataerkil pazarlık, yalnızca betimleyici bir kategori olmaktan öte, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini eleştirel biçimde analiz eden, bu eşitsizliklerin tarihsel, kültürel ve sosyo-ekonomik bağlamlarda nasıl yeniden üretildiğini sorgulayan, dönüştürücü bir kuramsal zemin sunmaktadır. Bu yönüyle kavram, feminist araştırmalarda açıklayıcı ve çözümleyici bir araç olarak önemini korumaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ataerkil Pazarlık, Toplumsal Cinsiyet, Kadın Stratejileri, Güç İlişkileri, Öznellik

Patriarchal Bargaining: Strategies, Adaptation and Resistance

Ayşe Aydın²³

Abstract

The concept of patriarchal bargaining has increasingly emerged as a significant analytical tool within gender studies. The concept not only serves to describe women's positioning within patriarchal structures but also provides a theoretical lens to examine the persistence, transformation, and everyday reproduction of these structures. Various strands of feminist theory highlight that patriarchal relations should not be understood merely as unidimensional relations of domination; rather, they operate through layered, contextual, and reciprocal negotiations. In this regard, patriarchal bargaining is analytically useful for understanding how both women's and men's subjectivities are constructed under specific social, cultural, and economic conditions.

The literature reviewed indicates that patriarchal bargaining can be analyzed not only at the level of individual strategies but also in relation to structural and institutional frameworks. Eight studies published between 2009 and 2024, conducted in diverse contexts such as China, Turkey, Bangladesh, Canada, Nigeria, South Africa, and Nepal, were examined to illustrate the varied applications of the concept across different socio-cultural settings.

These studies reveal that women develop patriarchal bargaining strategies through engagement with domestic responsibilities, labor market positions, familial obligations, cultural norms, and state policies. Consequently, the concept illuminates not only the ideological dimensions of gender regimes but also their reproduction in everyday practices and institutional arrangements. The literature further suggests that patriarchal bargaining does not entirely constrain women's agency; rather, it can create spaces for subjectification and strategic maneuvering under certain conditions. Nevertheless, these strategies often emerge as practices that are either compatible with existing power structures or in partial negotiation with them, rather than fully transformative. Thus, the concept facilitates an understanding of both women's negotiations in everyday life and the mechanisms through which gender inequalities are perpetuated.

²³ Asst. Prof., Department of Sociology, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, İstanbul Gelişim University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2059-3742>, ayaydin@gelisim.edu.tr.

In conclusion, patriarchal bargaining transcends a purely descriptive category, offering a critical analytical framework to examine gender inequalities and their reproduction across historical, cultural, and socio-economic contexts. In this way, it provides a transformative theoretical foundation, maintaining its relevance as an explanatory and analytical instrument in feminist scholarship.

Keywords: Patriarchal Bargaining, Gender, Women's Strategies, Power Relations, Subjectivity

Hak Ve Ödevler Bağlamında Vatandaşlık: Suriyeli Sığınmacılar Örneği²⁴**Berrin Çoban²⁵, Mahmut Kaya²⁶****Özet**

Vatandaşlık, bireyin hak ve yükümlülüklerini içeren, sosyal, siyasal ve hukuksal boyutlarıyla çok katmanlı bir kavramdır. Uluslararası göç hareketlerinin artmasıyla birlikte, vatandaşlık konusu yalnızca devletler açısından değil, aynı zamanda göçmenler ve mülteciler için de giderek daha önemli ve talep edilen bir statü haline gelmiştir. Bu anlamda bu araştırmanın konusu, Şanlıurfa’da yaşayan Suriyelilerin hak ve ödevlere erişimi bağlamında vatandaş olma ve ol(a)mama deneyimleridir. Araştırma, Türkiye vatandaşlığı kazanmış Suriyeli göçmenler ile Türkiye vatandaşlığı kazan(a)mamış (ret almış) geçici koruma statüsü altında yaşayan Suriyelilerin deneyimlerinin karşılaştırmalı analizine dayanmakta; hak ve ödevlere erişim bağlamında vatandaşlık deneyimlerini incelemektedir. Bu bağlamda vatandaşlığa sahip olma ve ol(a)mama durumunun; haklara erişim ve ödevler noktasında nasıl işlediği çalışmada detaylı olarak tartışılmaktadır.

Çalışma, Türkiye vatandaşlığı olan Suriyeli göçmenler ile vatandaşlık başvurusu reddedilmiş geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin vatandaşlığa ilişkin deneyimlerini ele alarak mevcut literatüre özgün bir katkı sunmayı amaçlamaktadır. Şanlıurfa, Göç İdaresi Başkanlığı’nın 2025 verilerine göre, Suriyeli sığınmacı yoğunluğu açısından üçüncü sırada yer alan bir sınır şehridir. Bu da araştırma odağı olarak şehrin önemine işaret etmektedir. Araştırmada katılımcıların deneyimlerinin daha iyi anlaşılması için nitel araştırma yöntemi benimsenmiş, fenomenolojik desen kullanılmıştır. Bu bağlamda amaçlı örneklem tekniği ile Şanlıurfa’nın merkez ilçeleri olan Karaköprü, Eyyübiye ve Haliliye’de yaşayan farklı yaş, meslek ve cinsiyet grubundan 13’ü Türk vatandaşlığına sahip, 13’ü ise geçici koruma kapsamındaki 26 Suriyeli ile yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Araştırma bulguları, vatandaşlık almanın Suriyeliler açısından haklara erişim, siyasal katılım, toplumsal bütünleşme, aidiyet hissi ve gelecek planlaması açısından belirleyici ve kolaylaştırıcı bir statü olduğunu göstermektedir. Özellikle seyahat edebilme, dava açabilme ve

²⁴ Bu çalışma, Prof. Dr. Mahmut Kaya danışmanlığında tamamlanan *Suriyeli Sığınmacıların Perspektifinden Türkiye Vatandaşlığı* (2025) adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

²⁵ Uzman Sosyolog, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7322-7298>, cbnberin@gmail.com.

²⁶ Prof. Dr., Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Harran Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-4691-9739>, mahmutkaya@harran.edu.tr.

siyasal sürece katılım gibi haklara erişim açısından vatandaşlık, aktif fail (özne) olma, toplumsal katılım gerçekleştirme, gelecek hakkında söz sahibi olma gibi önemli avantajlar sağlamaktadır. Vatandaşlık elde edememe ise bireylerde ise aidiyet duygusunda zayıflama, haklara erişimde sorunlar yaşama, görece sınırlı toplumsal katılım gerçekleştirme, pasif-fail yani özne olamama ve gelecek perspektifinde dezavantajlılık olarak tezahür etmiştir. İlgili literatürde belirtildiği gibi vatandaşlık alma, göç edenleri birçok noktada toplumsal yaşama dahil ederken, vatandaşlıktan yoksun kalma dışlanma ve mahrumiyeti beraberinde getirmektedir. Göç ve vatandaşlık konusunun daha kapsamlı bir biçimde anlaşılabilmesi için farklı bağlam ve temalarda akademik çalışmalar yapılması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Suriyeli Sığınmacılar, Vatandaşlık, Hak ve Yükümlülükler, Şanlıurfa

Citizenship in the Context of Rights and Duties: The Case of Syrian Refugees

Berrin Çoban²⁷, Mahmut Kaya²⁸

Abstract

Citizenship is a multi-layered concept that encompasses an individual's rights and obligations in social, political and legal dimensions. With the increase in international migration, citizenship has become an increasingly important and sought-after status not only for states but also for migrants and refugees. In this sense, the subject of this research is the experiences of Syrians living in Şanlıurfa in terms of becoming citizens and not becoming citizens in the context of access to rights and duties. The research is based on a comparative analysis of the experiences of Syrian migrants who have obtained Turkish citizenship and those who have not obtained Turkish citizenship (whose applications have been rejected) and are living under temporary protection status; it examines their experiences of citizenship in the context of access to rights and duties. In this context, the study discusses in detail how citizenship and non-citizenship affect access to rights and duties.

The study aims to contribute to the existing literature by examining the experiences of Syrian migrants who have obtained Turkish citizenship and those who have been denied citizenship under temporary protection. Şanlıurfa is a border city that ranks third in terms of Syrian refugee density, according to 2025 data from the Directorate General of Migration Management. This highlights the importance of the city as a research focus. Qualitative research methods were adopted and a phenomenological design was used to better understand the participants' experiences. In this context, semi-structured in-depth interviews were conducted with 26 Syrians, 13 of whom are Turkish citizens and 13 of whom are under temporary protection, from different age, occupational and gender groups living in the central districts of Karaköprü, Eyyübiye and Haliliye in Şanlıurfa, using a purposive sampling technique.

The research findings show that obtaining citizenship is a decisive and facilitating status for Syrians in terms of access to rights, political participation, social integration, sense of belonging, and future planning. Citizenship provides important advantages such as being an active agent (subject), participating in society, and having a say in the future, especially in

²⁷ Expert Sociologist, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7322-7298>, cbnberin@gmail.com.

²⁸ Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Harran University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-4691-9739>, mahmutkaya@harran.edu.tr.

terms of access to rights such as freedom of movement, the right to sue, and participation in the political process. Failure to obtain citizenship, on the other hand, manifests itself in individuals as a weakening of the sense of belonging, problems in accessing rights, relatively limited social participation, passivity, and disadvantage in terms of future prospects. As noted in the relevant literature, obtaining citizenship integrates migrants into social life in many ways, while the lack of citizenship brings with it exclusion and deprivation. Academic studies in different contexts and themes are important for a more comprehensive understanding of the issues of migration and citizenship.

Keywords: Migration, Syrian Refugees, Citizenship, Rights and Obligations, Şanlıurfa

Mekânların Sessiz Dili: Kütahya Kafeleri

Betül Ay²⁹

Özet

Bu bildirinin amacı, küçük şehirlerde giderek yaygınlaşan kafe kültürünü yalnızca bir tüketim pratiği olarak değil, aynı zamanda toplumsal ilişkilerin kurulmasına, kimliklerin ifade edilmesine ve yerel kültürel kodların yeniden üretilmesine aracılık eden bir kamusal alan formu olarak ele almaktır. Küreselleşme ve dijitalleşme süreçleri, küçük şehirlerin sosyal yapısını dönüştürmekte; kamusal alanın sınırlı olduğu bu ortamlarda kafeler, hem sosyal etkileşim hem de kültürel paylaşım açısından önemli bir rol üstlenmektedir. Çalışma, Pierre Bourdieu'nun “*habitus*” kavramı ve Henri Lefebvre'nin “*mekânın toplumsal üretimi*” yaklaşımı çerçevesinde mekânın toplumsal ilişkileri nasıl şekillendirdiğini ve kimlik inşasında oynadığı rolü tartışmaktadır. Ayrıca küreselleşme ve dijitalleşme süreçleri, küçük şehirlerde özellikle gençlik kültürünü dönüştürerek bireylerin kamusal alanda sosyalleşme pratiklerini yeniden şekillendirmiştir.

Araştırmada nitel yöntem benimsenmiştir. Küçük bir şehir olarak Kütahya'da seçilen üç farklı tipte kafe (modern/üçüncü dalga kahveci, geleneksel çay bahçesi ve öğrenci dostu bir kafe) üzerinde uzaktan ve katılımcı gözlem yapılmıştır. Bu üç kafe, farklı sosyoekonomik ve kültürel grupları temsil etme potansiyeli nedeniyle özellikle seçilmiş, böylece gözlemin çeşitlilik ve temsil gücü artırılmıştır. Araştırmacı mekânlarda kısa süreli ziyaretler gerçekleştirerek fiziksel düzeni, oturma planlarını, dekorasyon unsurlarını, fiyat politikalarını ve müşteri profillerini sistematik biçimde gözlemlemiştir. Doğrudan görüşmeler yapılmamış; bunun yerine mekân içindeki davranış biçimleri, grup dinamikleri ve sosyal etkileşimler dijital notlarla kaydedilmiştir. Bu yöntem, mekânın doğal işleyişini bozmadan sosyal süreçleri anlamayı sağlamıştır.

Araştırmamızda ulaştığımız bulguları şu şekilde sıralayabiliriz:

- Mekân düzeni, fiyat politikaları ve dekorasyon, farklı sosyal grupları belirli kafelere yönlendirmektedir.
- Modern ve pahalı kafeler, gençler ve orta-üst sınıf gruplar için sosyal prestij ve kimlik inşası alanları olarak işlev görmektedir.

²⁹ Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, betul.ay0@ogr.dpu.edu.tr.

- Geleneksel ve uygun fiyatlı kafeler, daha geniş sosyoekonomik grupların buluşma noktası olup yerel dayanışma ağlarını sürdürmektedir.
- Kafeler, küçük şehirlerde eksik olan kamusal alanın yerini alarak ders çalışma, tartışma ve kültürel paylaşım için önemli bir buluşma noktası haline gelmiştir.
- Ortak masa düzenleri ve açık mekân kullanımı, bireyler arasındaki etkileşimi artırmış ve sosyal bağları güçlendirmiştir.
- Küçük şehirlerde mekânın sessiz dili, büyük şehirlerdeki anonim ortamdan farklı olarak toplumsal ilişkilerin görünürlüğünü ve analiz edilebilirliğini artırmıştır.
- Mekanlar pasif değildir. İnsan davranışlarını yönlendirir. Kimlerin orda bulunacağını, nasıl davranılacağını, hangi kimliklerin kabul göreceğini sessizce belirler. Bu durum, Bourdieu'nun 'habitus' kavramıyla uyumlu olarak, bireylerin toplumsal konumlarının mekânsal tercihler ve davranış kalıpları aracılığıyla yeniden üretildiğini göstermektedir.

Çalışmamız şu sonuçları ortaya koymuştur: Küçük şehirlerdeki kafeler, sessiz ama güçlü bir biçimde toplumsal ilişkileri şekillendiren, kimlik inşasında rol oynayan ve kamusal alanın yeniden tanımlanmasına katkı sağlayan sosyal mekânlardır. Bu bulgular, kent sosyolojisi ve mekân sosyolojisi literatürüne küçük şehir perspektifinden özgün bir katkı sunmakta; gelecekte yapılacak saha araştırmaları için teorik bir çerçeve oluşturmaktadır. Ayrıca bu bulgular, küçük şehirlerde sosyal politikalar, gençlik çalışmaları ve yerel yönetimlerin mekân tasarımlarında dikkate alabileceği pratik bir perspektif sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mekân Sosyolojisi, Kafe Kültürü, Küçük Şehirler, Kamusal Alan, Habitus, Toplumsal Kimlik

The Silent Language of Spaces: Kütahya Cafés

Betül Ay³⁰

Abstract

This paper aims to examine the increasingly prevalent café culture in small towns not merely as a consumption practice but also as a form of public space that facilitates social interactions, expresses identities, and reproduces local cultural codes. Globalization and digitalization processes have been transforming the social structure of small towns, where public space is limited; in these environments, cafés play a significant role both in social interaction and cultural sharing. The study discusses how space shapes social relations and contributes to identity formation, drawing on Pierre Bourdieu's concept of "*habitus*" and Henri Lefebvre's approach of "*the social production of space*." Additionally, globalization and digitalization processes have particularly reshaped youth culture in small towns, influencing how individuals engage in social practices in public spaces.

A qualitative method was adopted in this research. Three different types of cafés (modern/third-wave coffee shop, traditional tea garden, and a student-friendly café) in a small town which is Kütahya were selected for remote and participant observation. These cafés were specifically chosen for their potential to represent diverse socio-economic and cultural groups, thereby increasing the diversity and representativeness of observations. The researcher conducted short visits to these spaces, systematically observing physical layout, seating arrangements, décor, pricing policies, and customer profiles. No direct interviews were conducted; instead, behaviors, group dynamics, and social interactions within the cafés were documented through digital notes. This method allowed an understanding of social processes without disturbing the natural functioning of the spaces.

We can list the findings of our research as follows:

- Space organization, pricing policies, and décor direct different social groups to specific cafés.
- Modern and expensive cafés function as sites of social prestige and identity construction for youth and upper-middle-class groups.

³⁰ Undergraduate Student, Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Kütahya Dumlupınar University, betul.ay0@ogr.dpu.edu.tr.

- Traditional and affordable cafés serve as meeting points for broader socio-economic groups, maintaining local solidarity networks.
- Cafés replace the lack of public space in small towns, becoming important venues for studying, discussion, and cultural sharing.
- Shared table arrangements and open space use enhance interaction among individuals and strengthen social bonds.
- In small towns, the silent language of space increases the visibility and analyzability of social relations, in contrast to the anonymity of large cities.
- Spaces are not passive; they guide human behavior, silently determining who will be present, how they should act, and which identities are accepted. This aligns with Bourdieu's habitus concept, demonstrating how individuals' social positions are reproduced through spatial choices and behavior patterns.

Our study revealed the following results: Cafés in small towns are social spaces that silently but powerfully shape social relations, contribute to identity formation, and help redefine public space. These findings offer an original contribution to urban sociology and the sociology of space from a small-town perspective, providing a theoretical framework for future field studies. Moreover, the results present practical insights for social policies, youth studies, and the spatial planning of local governments in small towns.

Keywords: Sociology of Space, Café Culture, Small Towns, Public Space, Habitus, Social Identity

Sinemada Birinci Dalga Feminizm: *Suffragette* (Direni!)**Betül Erden³¹, Emine Öztürk³²****Özet**

Temelleri 18. yüzyılın ikinci yarısına kadar uzanan ve kadınların eşit yurttaşlık taleplerinden filizlenen feminizm, 19. yüzyıl sonları ve 20. yüzyıl başlarında bir toplumsal harekete dönüşmüştür. Feminist hareketin ilk dönemi olması nedeniyle sonradan “birinci dalga” olarak adlandırılan bu sürecin temel gündemi eğitim, seçme ve seçilme, miras ve mülkiyet, çalışma yaşamında cinsiyet ayrımcılığının ortadan kalkması ve eşit işe eşit ücret ödenmesi, boşanma ve velayet, cinsel sömürünün son bulması gibi temel haklar üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu süreçte Süfrajist Hareketi (The Suffragette Movement), birinci dalga feminizmin en etkin ve militan örgütlenmelerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu çalışmada incelenen, senaryosunu Abi Morgan’ın kaleme aldığı ve yönetmenliğini Sarah Gavron’un üstlendiği 2015 tarihli *Suffragette* (Direni!), Süfrajist Hareketinin en etkili olduğu ülkelerden biri olan İngiltere’de, 20. yüzyıl başlarında başta seçme ve seçilme olmak üzere, kadınların çeşitli hukuksal, siyasal ve toplumsal hakları elde etmesi için mücadele eden süfrajist kadınları konu edinen bir dram filmidir. Gerçek tarihsel figürlerin de temsil edildiği filmde, kadınların eşitlik mücadelesi çamaşırhane işçisi bir kadının yaşamı ve sosyal çevresi üzerinden anlatılmaktadır. Filmin temel önermesi, kadınların siyasal alana katılmadıkları sürece hayatın iş ve ev gibi diğer alanlarında da erkeklerle eşit olamayacağı düşüncesi üzerine kuruludur.

Bu çalışmanın analitik çerçevesi feminist eleştiri ve sosyolojik eleştiri perspektifleriyle biçimlenmiş, dolayısıyla çok katmanlı bir eleştirel okuma hedeflenmiştir.

İncelemenin sonucunda şu sonuçlara varılmıştır: Tasarlayıcıları ve uygulayıcılarıyla birlikte kolektif kadın emeğinin ürünü olan bu film feminist bir yaklaşıma dayanmakta, birinci dalga feminizmin temel ilke ve hedeflerini tutarlılıkla savunmakta; kadınların hak mücadelesi yürütürken sergilediği fedakârlıkları, maruz kaldığı engelleri, devlet şiddetini ve sosyal dışlanmayı başarıyla ortaya koymakta; bu bağlamda feminist sinemanın etkileyici bir örneğini sunmaktadır. Varılan bir diğer sonuç ise, yapıtın dönemin İngiltere’inde sadece toplumsal

³¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Anabilim Dalı, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, betulerdennnn@gmail.com.

³² Dr. Öğr. Üyesi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2203-1786>, emine.ozturk@dpu.edu.tr.

cinsiyet eşitsizliğini değil, sınıf çelişkilerini, emek sömürsünü, yoksulluğu ve kadın işçilerin ağır çalışma koşullarını da gerçekçi bir biçimde yansıtabilmiş olması, dolayısıyla tarihsel-sosyolojik gerçekliğe sadık kalmış olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Birinci Dalga Feminizm, Süfrajat Hareketi, Feminist Sinema

First-Wave Feminism in Cinema: *Suffragette*

Betül Erden³³, Emine Öztürk³⁴

Abstract

Feminism, whose roots go back to the second half of the 18th century and which emerged from women's demands for equal citizenship, evolved into a social movement in the late 19th and early 20th centuries. This period, later referred to as the "first wave" of feminism because it marked the initial phase of the feminist movement, primarily focused on fundamental rights such as access to education, the right to vote and be elected, inheritance and property rights, the elimination of gender discrimination in the workplace, equal pay for equal work, divorce and custody, and the eradication of sexual exploitation. Within this process, the Suffragette Movement stands out as one of the most active and militant organizations of first-wave feminism.

The film examined in this study, *Suffragette* (2015), written by Abi Morgan and directed by Sarah Gavron, is a drama centered on the suffragist women fighting for various legal, political, and social rights -particularly the right to vote- in early 20th-century England, one of the countries where the Suffragette Movement was most influential. Featuring representations of real historical figures, the film portrays the struggle for women's equality through the life and social environment of a laundress. The film's central thesis is based on the idea that women cannot achieve equality with men in other areas of life, such as work and home, unless they participate in the political sphere.

The analytical framework of this study is shaped by both feminist criticism and sociological criticism, aiming to offer a multilayered critical reading.

The analysis reached the following conclusions: This film, as a product of collective female labor involving its creators and practitioners, is based on a feminist approach and consistently advocates the fundamental principles and goals of first-wave feminism; it successfully portrays the sacrifices women made during their struggle for rights, the obstacles they faced, state violence, and social exclusion; in this context, it presents a powerful example of feminist cinema. Another conclusion is that the work realistically reflects not only gender inequality in

³³ Master's Student, Department of Sociology, Institute of Graduate Education, Kütahya Dumlupınar University, betulerdennnn@gmail.com.

³⁴ Asst. Prof., Department of Sociology, Faculty of Science and Arts, Kütahya Dumlupınar University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2203-1786>, emine.ozturk@dpu.edu.tr.

early 20th-century England but also class contradictions, labor exploitation, poverty, and the harsh working conditions of female workers, thereby remaining faithful to historical and sociological reality.

Keywords: First-Wave Feminism, The Suffragette Movement, Feminist Cinema

Ölüm Sonrası Süreçte Yas Robotları Aracılığıyla İletişim: Yas Süreci, Cenaze Törenleri Ve Ritüeller Değişebilir Mi?

Beyza Arslan³⁵, Elif Özuz Dağdelen³⁶

Özet

Yapay zekâ, yaşamın her alanında değişime yol açarken, dikotomik olarak karşısında duran ölümün de sosyolojik anlamını ve ölüm sonrası süreci değiştiren bir mekanizma haline gelmiştir. Thanabot, Deadbot ya da Griefbot gibi farklı yapay zekâ destekli yas uygulamaları, ölen bireylerin farklı tipteki dijital verilerini toplayarak, depolayarak ve işleyerek, onların bir dijital kopyasını/ikizini üretmeye başlamıştır.

Bu çalışma, 2025 senesinde “Dijital Ölümsüzlüğe Sosyolojik Bakış: Yapay Zekâ Destekli Yas Uygulamaları Örneği”³⁷ isimli lisans bitirme tezinde, Ankara ve çeşitli illerde, ölüm-ölümsüzlük ve gelecek sosyolojisi dersini alan üniversite öğrencileri, bu dersleri veren ya da bu alanda çalışma gerçekleştiren akademisyenlerle yarı-yapılandırılmış derinlemesine mülakatlarla gerçekleştirilen alan çalışmasına dayanmaktadır. Yapay zekâ destekli yas uygulamaları yaygınlaşmadığı için, uygulamaları kullanan ve deneyimleyen katılımcılarla çalışma yapılamayacağından, konu hakkında fikir yürütebilecek katılımcılarla çalışmanın bir tür projeksiyon sunması amaçlanmıştır.

Bu çalışma, dijital sosyoloji perspektifinde, ölüm ve yas süreçlerinin dijitalleşme ile yeniden biçimlenmesini, geleneksel yas ve cenaze ritüellerinin sanal ortamda nasıl dönüştüğünü, yas sürecindeki insanların duygusal dayanışma ve teselli arayışlarını, kaybedilen yakınlı ile iletişim kurulmasını sağlayan yapay zekâ destekli yas uygulamaları üzerinden ele almaktadır. Araştırmanın sonucunda, katılımcıların görüşleri ‘yas robotları aracılığıyla iletişim kurmak isterim’, ‘yas robotları aracılığıyla iletişim kurmak istemem’, ‘yapay zekâ destekli yas uygulamaları aracılığıyla kurulan iletişim cenaze törenleri, ritüeller ve yas süreci üzerinde değişim yaratabilir’, ‘yapay zekâ destekli yas uygulamaları aracılığıyla kurulan iletişim cenaze törenleri, ritüeller ve yas süreci üzerinde değişim yaratamaz’ şeklinde sınıflandırılmıştır.

³⁵ Sosyolog, ORCID <https://orcid.org/0009-0006-4491-6469>, beyzaarslan127@gmail.com.

³⁶ Dr. Öğr. Üyesi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Başkent Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-6567-268X>, elifozuz@baskent.edu.tr.

³⁷ Başkent Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde Dr. Öğr. Üyesi Elif Özuz Dağdelen danışmanlığında lisans bitirme tezi olarak gerçekleştirilen bu çalışma, 08.04.25 tarihinde TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı 2024/1 dönemi kapsamında, desteklenmeye hak kazanmıştır.

Genel olarak, katılımcıların çoğunluğu yapay zekâ destekli yas uygulamaları aracılığıyla kaybedilen yakınlara iletişime geçmenin gerçek dışı bir benlikle iletişim olacağını düşünmekte ve yas sürecinde anlamlı bir pratik olarak değerlendirmemekte, kaybı kabullenmeye yönelik zorlayıcı ve olumsuz etkisine vurgu yapmaktadır. İletişim kurmak isteyenler ise yas süreci dışında meraktan deneyimlemek istediklerini belirtmektedir. Bu noktada dijital ikiz oluşumunda rıza meselesinin önemine dikkat çekilmektedir. Yas robotlarıyla iletişim kurulması düşüncesinde cenaze törenlerinin, dijital cenaze törenine dönüşebileceği ve yeni ritüel pratikleri yaratacağı düşüncesi beraberinde; ölümün kendinde alan ve mahrem olduğu, bu nedenle ilgili alanlarda değişim yaratmayacağı düşüncesinin de var olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda katılımcıların görüşleri, yapay zekâ destekli dijital ölümsüzlük ve yas uygulamalarının, ölüm sonrası benliği sürdürmede potansiyel bir araç olabileceğini, tören ve ritüellerin dijitalleşmeyle birlikte yeni bir boyut kazanabileceğini ve yapay zekâ tabanlı yas uygulamalarının bireysel, duygusal destek sağlarken aynı zamanda kültürel değerler üzerinde de dönüştürücü etkiler yaratabileceğini ve bu uygulamaların kullanımına yönelik çeşitli görüşlerin var olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yas Robotları, Dijital Ölümsüzlük, Ölüm Sonrası Mahremiyet, Unutulma Hakkı, Ölümsüzlük Sosyolojisi

Communication Through Grief Robots in the After-Death Period: Can the Mourning Process, Funeral Ceremonies and Rituals Change?

Beyza Arslan³⁸, Elif Özuz Dağdelen³⁹

Abstract

While artificial intelligence is causing change in every aspect of life, it has also become a mechanism that changes the sociological meaning of death, which is dichotomously opposed to it, and the post-death process. Different AI-supported mourning applications, such as Thanabot, Deadbot, or Griefbot, have begun to produce digital copies/twins of deceased individuals by collecting, storing, and processing various types of digital data.

This study is based on a field study conducted in 2025, in the undergraduate thesis titled “Sociological Perspective on Digital Immortality: An Example of Artificial Intelligence-Assisted Mourning Practices”⁴⁰, with semi-structured in-depth interviews conducted with university students taking the death-immortality and sociology of the future course in Ankara and various provinces, and with academics who teach these courses or conduct research in this field. Since AI-assisted mourning applications have not become widespread and the study cannot be conducted with participants who use and experience the applications, it is aimed to provide a kind of projection by working with participants who can express their opinions on the subject.

This study, from the perspective of digital sociology, examines the reshaping of death and mourning processes with digitalization, how traditional mourning and funeral rituals are transformed in the virtual environment, the search for emotional solidarity and solace of people in the mourning process, and the AI-assisted mourning applications that enable communication with the lost loved ones. As a result of the research, the participants’ opinions were as follows: “I would like to communicate through mourning robots,” “I would not want to communicate through mourning robots,” “communication established through AI-assisted mourning applications is not effective in funeral ceremonies, rituals, and the mourning process.”

³⁸ Sociologist, ORCID <https://orcid.org/0009-0006-4491-6469>, beyzaarslan127@gmail.com.

³⁹ Asst. Prof., Department of Sociology, Faculty of Science and Letters, Başkent University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-6567-268X>, elifozuz@baskent.edu.tr.

⁴⁰ This study, which was carried out as an undergraduate thesis under the supervision of Assistant. Prof. Elif Özuz Dağdelen at Başkent University Sociology Department, was awarded support within the scope of TÜBİTAK 2209-A University Students Research Projects Support Programme 2024/1 period on 08.04.25.

In general, the majority of participants believe that communicating with a lost loved one through AI-assisted mourning applications would be communicating with an unrealistic version of oneself and do not consider it a meaningful practice during the mourning process. They emphasize its challenging and negative impact on accepting the loss. Those who do wish to communicate express their desire to experience it out of curiosity outside of the mourning process. At this point, the importance of consent in digital twin creation is emphasized. With the idea of communicating with grief robots, funeral ceremonies can turn into digital funerals and create new ritual practices; It is seen that there is also the idea that death is private and private in itself, and therefore it will not create change in the relevant areas. In this regard, the opinions of the participants reveal that artificial intelligence-supported digital immortality and mourning applications can be a potential tool in maintaining the self after death, ceremonies and rituals can gain a new dimension with digitalization, and artificial intelligence-based mourning practices can create transformative effects on cultural values while providing individual and emotional support and that there are various opinions on the use of these applications.

Keywords: Mourning Robots, Digital Immortality, Privacy After Death, The Right to Be Forgotten, Sociology of Immortality

Sanaldan Reele Edebiyat Mahfilleri: Kitaphaber Örneği

Bilal Can⁴¹

Özet

Bilişim çağındaki insanlar olarak, her unsurun dijitale sıkıştırılmasıyla karşı karşıyayız. Bu durum sosyal, kültürel, siyasal, ekonomik, sosyolojik, psikolojik birçok değişimi ve dönüşümü beraberinde getirdiği gibi anlamın aşınmasına da neden olmaktadır. Modernizm ile birlikte hümanist düşüncenin ortaya çıkarttığı bireysellik faktörü neticesinde insanlar yalnızlaşmış, “sosyal bir varlık olan insan” tanımlaması dışına çıkmıştır. Fakat insanoğlu, sosyalleşme çabasını yitirmemiş, dijital dünyanın ona sunmuş olduğu konforlu alanda sosyalleşme imkânları üretmiştir. Birçok uygulama bu ihtiyaç için çözümler üretmiş, insanların farklı etkileşim ve sosyalleşme mecralarının ortaya çıkması için imkânlar sunmuştur.

İnsanoğlunun dünyevileşme serüveni kültürlenme süreciyle birlikte ele alınmaktadır. Kültür, insan topluluklarının özgün çabasıyla ortaya çıkan her türlü unsuru içerebilmektedir. Edebiyat da bu unsurun bir parçasıdır. Kültürlenme süreci içerisinde üretilen edebî eserler, bir topluluğun hareket alanına dair önemli unsurlar sunmaktadır. Edebiyat çatısı altında bir topluluk hem yazar, hem okur, hem de yayıncı bağlamında ele alınabilmektedir. Genel olarak yazın dünyası bağlamında da değerlendirilebilen bu topluluklar birbiriyle etkileşime girme, birbirleriyle birikimlerini paylaşma, fikir edinme, edilen fikrin yorumlanmasına, genişletilmesine dair bir arayış içerisinde olmuştur. Bu arayış genellikle kendi gibi bu eylem ve hareket alanında faaliyetler gösteren kişilerin biraradalığına yöneliktir. Bunun için çeşitli girişimlerde bulunulmuş, bu girişimler neticesinde de buluşmalar ortaya çıkmıştır. Buluşmalar sıklıkla gerçekleşmeye başlayınca, aynı eylem biçimine sahip kişilerin oluşturduğu mahfiller ortaya çıkmıştır.

Edebiyat mahfilleri, Anar’ın da ifade ettiği üzere birden fazla yazarın veya edebiyat sevenin belli bir zamanda belli bir mekânda buluşup sanat-edebiyat veya gündelik meseleler hakkında konuşma ve sohbetler yapması ile ortaya çıkmıştır (Anar, 2012). Yazarların, şairlerin ve araştırmacıların bir araya gelerek oluşturduğu sohbet meclisleri edebiyat mahfilleri olarak anılmakta, bu mahfillerde sosyalleşme, kültürel etkileşim gerçekleşmektedir.

⁴¹ Uzman Sosyolog, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, bilalcan7250@gmail.com.

Kitaphaber, 2011 yılında Sabri Ünal ve Bilal Can tarafından “kitaplardan bir dünya kurduk, okumaya bekleriz” mottosuyla kurulan bir kitap değerlendirme platformu. Yayın dünyasında eleştiri ve değerlendirmenin giderek azalması dolayısıyla Kitaphaber, kitap değerlendirmelerine yönelerek kültür-sanat hizmeti vermeye başladı. Bu alanda büyük bir eksikliği gidermeye yönelik olarak özgün içerikle yayın yapan bir dijital platform oldu. 2022 yılında yeni bir projesi olan Kitaphaber Okuma Hareketi ile okumayı topluluklar olarak gerçekleştirmeye başladı. Sosyal medya üzerinden çağrıda bulunarak illerde yapılandırmaya giderek her ilde bir kitap grubu oluşmasını sağladı.

Kitaphaber, bir kitap değerlendirme platformu olarak hizmet vermeye başladığı 2011 yılından bu güne değin birçok projeyi de hayata geçirerek bir nevi kültür nöbeti tutmaktadır. Kitap değerlendirmelerinin yanında dergi, sinema, düşünce ve kültür-sanata dair meseleleri gündemine taşıyarak yayınlar yapmaktadır. Kitaphaber’in hayata geçirdiği projeler şunlardır:

Kitaphaber Kitap ve Eleştiri Dergisi: Hibrit olarak yayın yapan bu dergi, ücretsiz olarak web sitemizden indirilmektedir. Bilgisayar, tablet veya telefonlarına indirerek dergilerimizi okuma imkanı sunarak, Türkiye’nin hibrit olarak yayınlanan ilk kitap eleştiri dergisi olarak istikrarlı bir şekilde yoluma devam ediyoruz. Yılda 2 sayı olarak çıkarmayı amaçladığımız bu dergide özel sayılarla birlikte dosya konularıyla yayın dünyasına bir ivme, okurlara farkındalıklar kazandırmayı amaçlamaktayız. 9. sayımızı çıkarmış olmanın gururuyla 10. sayımıza hazırlanmaktayız. Birinci sayımız müstakil bir sayı olarak kitap eleştirilerine ağırlık veren bir sayı olarak yayınlandı. 2. sayımız “Tarihin Romanı” dosyasıyla okurların ilgisine sunuldu. 3. sayımız “Şehadetinin 100. Yılında Enver Paşa” dosyası, 4. sayı, “Transhümanizm”, 5. sayı, Manevi Vatan: Türkçe”, 6. sayı, “Türk Edebiyatı’na Bir Vefa”, 7. sayı, “Dünyaların Meselesi: Filistin”, 8. sayı, “Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı”, 9. sayı, “Hatırat Özel Sayısı” ile okurların karşısına çıkmış olup her sayımız binden fazla indirilmiştir.

Kitaphaber Okuma Hareketi: Kitap okuma oranlarının düşmesi, modernizm ile birlikte bireyselliğin artarak insanın giderek yalnızlaşması, ayrıştırmanın çoğalması, insanların sosyal-kültürel aktivitelere ihtiyacı dolayısıyla Türkiye geneline yayılacak bir okuma hareketini başlattık. Bu çalışma ile kitapların birleştirici gücünden yararlanarak, insanları bir araya getirmeyi, düzenli olarak kitap okumalarını, okunan kitapları grupça değerlendirmeyi amaçladık. 2022 yılının Ağustos ayında başlattığımız bu proje giderek genişleyerek yayılmaktadır. Her ilde yapılanmayı, her ilde bir okuma grubunun oluşmasını temenni ediyoruz. Şimdilik 30 ilde 400’e yakın okurla yıllık olarak bir komisyon tarafından seçilen kitapları okuyarak buluşmalar gerçekleştiriliyor. Okuma gruplarımıza her kesimden ve

okumayı amaçlayan, okumayı seven her yaş kategorisinden ve eğitim düzeyinden insan katılabilir. Başvurularımızı online form üzerinden alarak, ilgili ilin koordinatörüne bunu iletiyor, ilgili ilin koordinatörü de kurduğu gruba başvuran kişiyi dahil ederek toplantı tarihini ve kuralları kendisine tebliğ ediyor. Programlar aylık olarak koordinatörün ve grupların ortak aldığı kararlar bir tarih ve mekânda yapılıyor. Bu sayede hem bireysel olarak bir kültürel etkileşim ortamı ortaya çıkmış oluyor hem de toplumsal olarak programın yapılacağı ilde kültürel-sosyal bir etkinlik gerçekleşmiş oluyor. Tamamen gönüllü bir birliktelik ile gerçekleşen bu toplanma biçimleri, sosyal ve kültürel sermayenin artmasına, etkileşim ile farklı kesimlerin bir araya gelmesine imkân sağlıyor. Çünkü farklı statülere ve yaşlara sahip kişiler aynı kitabı okuyarak bir araya geliyor. Kitap listelerimiz genele hitap eden, farkındalığı arttıran, edebî zevki yaşatacak, üzerine konuşmaya imkân aralayacak, muhayyileyi geliştirecek kitaplardan oluştuğu gibi, her sene mutlaka çocuk kategorisinden de en az 1 eseri listeye dahil ederek çocuk farkındalığını da arttırmayı amaçlıyoruz. Kitap listelerimiz kurulan bir komisyon tarafından, il koordinatörlerinden gelen kitap listeleri baz alınarak belirlenmeye çalışıyor. Tabi kitap seçiminde birçok kriter birçok parametre etkili olabiliyor. Tamamen edebî bir liste olmadığı gibi tamamen düşünce ağırlıklı bir liste de olmamalı. Bunun için olabildiğince farklı türleri de okurların okuması için listelerimize dahil etmekteyiz.

Kitaphaber Akademi: Bu projeye, okuma-yazma teknikleri, yazarlık eğitimleri, kültür-sanat-düşünce eksenli canlı programlar ile birlikte kapalı gruplar oluşturarak eğitimler yapmaktayız. Kitaphaber Akademi Programları kapsamında yazarlar, şairler, kültür ve sanatla ilgilenip eser üreten isimleri takipçilerimizle buluşturuyoruz. Yine Kitaphaber Akademi programları kapsamında her ay düzenli olarak gerçekleştirdiğimiz film okumaları yapıyor, 12 aylık programımızı 2025'in Eylül ayının sonunda gerçekleştirdik. Yeni programlar ve eğitimler için görüşme halindeyiz.

Kitaphaber, kitap ve eleştiri kaynağı olarak, kitap ve kitapla ilgili olan tüm unsurları gündemine alan 2025 itibarıyla 6000'e yakın içeriği ve ortaya koyduğu projelerle bir edebî mahfil haline gelmiştir. Kurulduğu günden bu yana hem yazar, hem okur hem de yayıncı arasında bir köprü vazifesi görmüştür. Yazım dünyasına adım atmak, okumanın renkli dünyasının kapılarını aralamak isteyenler için başvuru kaynağı olmuştur. Kurulduğu günden beri gönüllük ilkesiyle hareket ederek, platforma değerlendirme yazısı yazan, yazmak isteyen yazarların yazım serüvenine de katkılar sunarak kendilerini geliştirme imkânı sunmuştur. Sanal bir mahfil olarak başlayan serüveni bu gün okuma hareketiyle reele taşınma imkânı bulmuş, kitabın ve kitabî olanın daha fazla konuşulmasına imkân aralamıştır. Bu durum da

gerek kültür gerekse de edebiyat sosyolojisi açısından birçok veriyi barındırmaktadır. Okuma hareketine katılan kadın-erkek oranları, yaş durumları, sosyo-ekonomik durumları, kültürlenme ve sosyalleşme biçimleri ile okuma biçimlerinin etkileri, kamusal alanda okuma ve kitap görünürlülüğün artması gibi araştırmaların yapılmasına imkan sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kitaphaber, Kitap Kulüpleri, Edebiyat Mahfilleri, Kültür, Sanat, Edebiyat Sosyolojisi

From Virtual to Reality Literary Gatherings: The Case of Kitaphaber**Bilal Can⁴²****Abstract**

As people of the information age, we are confronted with the compression of every element into the digital sphere. This process has brought about social, cultural, political, economic, sociological, and psychological transformations, while also leading to the erosion of meaning. With modernity, the rise of humanist thought introduced the notion of individuality, which in turn left people increasingly isolated and distanced from the definition of “human as a social being.” Yet humankind has not abandoned its pursuit of sociability; instead, it has sought opportunities for interaction within the comfort provided by the digital world. Numerous applications have been developed to meet this need, creating new avenues for communication and socialization.

Humanity’s journey of secularization can be examined together with the process of cultural formation. Culture encompasses all elements produced by the distinctive efforts of human communities, and literature is one of those elements. Literary works, as products of this cultural formation, offer important insights into the scope of a community’s intellectual and social life. Within the realm of literature, communities can be understood in terms of writers, readers, and publishers alike. These groups, often referred to as the literary world, have always sought to interact, share their knowledge, and explore and expand upon ideas. This drive for connection naturally leads them to seek out others engaged in similar activities. Various initiatives have sparked gatherings, and as these meetings became more frequent, they evolved into what we now call literary ‘mahfills’ or circles.

As Anar notes, literary mahfills emerged when multiple writers or literature enthusiasts met at a specific time and place to converse about art, literature, or everyday matters (Anar, 2012). Such assemblies of writers, poets, and researchers are recognized as literary mahfills -spaces where sociability and cultural exchange naturally occur.

Founded in 2011 by Sabri Ünal and Bilal Can, Kitaphaber is a book review platform established with the motto, “We built a world from books; come read with us.” At a time when criticism and reviewing were in decline within the publishing world, Kitaphaber turned its focus to book evaluations, providing a valuable cultural and artistic service. In doing so, it

⁴² Expert Sociologist, The Ministry of Family and Social Services, bilalcan7250@gmail.com.

became a digital platform producing original content to fill a major gap in the field. In 2022, Kitaphaber launched a new project, The Kitaphaber Reading Movement, shifting toward a community-based model of reading. Through calls made on social media, it initiated organizational structures across provinces, resulting in the creation of book clubs in cities throughout the country.

Since its inception in 2011 as a book review platform, Kitaphaber has implemented numerous projects, keeping a kind of cultural vigil. In addition to book reviews, Kitaphaber publishes articles focusing on magazines, cinema, thought, and issues related to culture and art. The projects Kitaphaber has implemented include:

Kitaphaber Book and Criticism Magazine: This hybrid magazine can be downloaded free of charge from our website. As Turkey's first hybrid book review magazine, we continue to consistently progress by offering access to computers, tablets, or phones by downloading our magazines. We aim to publish this magazine twice a year, with special issues and feature stories to boost the publishing world and raise awareness among readers. Proud to have published our 9th issue, we are preparing for our 10th. Our first issue was published as a standalone issue, focusing on book reviews. Our second issue, "History Novel," is presented to readers with its feature. Our 3rd issue was presented to our readers with the file "Enver Pasha on the 100th Anniversary of His Martyrdom", 4th issue was "Transhumanism", 5th issue was "Spiritual Homeland: Turkish", 6th issue was "A Loyalty to Turkish Literature", 7th issue was "The Issue of the Worlds: Palestine", 8th issue was "Children's Literature Special Issue", and 9th issue was "Memoirs Special Issue", and each issue has been downloaded more than a thousand times.

Kitaphaber Reading Movement: Due to declining book reading rates, the increasing isolation of people due to modernism, and the increasing segregation, and people's need for social and cultural activities, we launched a reading movement that will spread throughout Turkey. With this initiative, we aimed to bring people together by leveraging the unifying power of books, encouraging them to read regularly and to evaluate the books they read as a group. This project, launched in August 2022, is expanding and expanding. We hope to establish a reading group in every province. Currently, we hold annual meetings with nearly 400 readers in 30 provinces, reading books selected by a committee. People from all walks of life, ages, and educational backgrounds who aim to read and enjoy reading are welcome to join our reading groups. Applications are received online and submitted to the relevant provincial coordinator, who then includes the applicant in the group and notifies them of the meeting

date and rules. Programs are held monthly at a date and location jointly decided by the coordinator and the groups.

This creates an environment of cultural interaction, both individually and collectively, and creates a cultural and social event in the province where the program is held. These gatherings, which are entirely voluntary, increase social and cultural capital and allow for interaction and the coming together of diverse segments of society. This is because people of different statuses and ages come together to read the same book. Our book lists are comprised of books that appeal to a general audience, raise awareness, foster literary enjoyment, foster conversation, and stimulate imagination. Each year, we aim to increase children's awareness by including at least one work from the children's category. Our book lists are determined by an established commission based on the book lists submitted by the provincial coordinators. Of course, many criteria and parameters can influence book selection. While the list shouldn't be entirely literary, it shouldn't be entirely thought-based either. To this end, we include a variety of genres in our lists, ensuring readers can explore them.

Kitaphaber Academy: With this project, we offer training in reading and writing techniques, writing training, and live programs focused on culture, art, and thought, as well as closed-group sessions. As part of the Kitaphaber Academy programs, we connect our followers with writers, poets, and those interested in culture and art who produce work. We also hold regular monthly film readings as part of the Kitaphaber Academy programs, and we completed our 12-month program at the end of September 2025. We are in discussions regarding new programs and training.

As a source of books and reviews, Kitaphaber has become a literary gathering place, encompassing nearly 6,000 articles and projects as of 2025. Since its founding, it has served as a bridge between writers, readers, and publishers. It has become a reference source for those seeking to enter the world of writing and open the doors to the vibrant world of reading. Since its inception, Kitaphaber has operated on a volunteer basis, providing opportunities for self-improvement by contributing to the writing journeys of writers who write reviews and those who wish to write. What began as a virtual gathering place has now been brought to life through the reading movement, fostering a greater discussion of books and the bookish. This provides insights into both culture and the sociology of literature. It has facilitated research on the ratio of men and women participating in the reading movement, their age, socioeconomic status, acculturation and socialization styles, and the impact of these reading styles, as well as the increasing visibility of reading and books in the public sphere.

Keywords: Kitaphaber, Book Clubs, Literary Circles, Culture, Art, Sociology of Literature

Afet Kaynaklı Göç: Kahramanmaraş Depremleri Sonrası Göçün Kent Üzerindeki Etkileri

Birsen Selcen Gündoğdu⁴³, Zahide Erdoğan⁴⁴

Özet

6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremleri, Türkiye'nin yakın tarihindeki en büyük zorunlu iç göç olaylarından birini tetiklemiş, yüz binlerce insanın Ankara gibi büyük metropol merkezlerine taşınmasına neden olmuştur. TÜİK 2023 yılı iç göç istatistiklerine göre, 2007-2008 döneminde %3,18 olarak gerçekleşen iller arası göç, 2023 yılında %4,04 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlar, Türkiye'de 2023 yılında 3.450.953 kişinin iller arasında göç ettiğini göstermekte olup, Ankara İstanbul'dan sonra en fazla iç göç alan il olmuştur. Afet kaynaklı yerinden edilme üzerine mevcut literatür, iç göçün kentsel sistemler üzerindeki derin etkilerini vurgulamaktadır. Bu etkiler, özellikle konut bulma güçlüğü, kira artışları gibi konut ve işgücü piyasasındaki baskılarla ilişkilendirilmektedir. Ani demografik değişimler, kentsel altyapıları yeniden şekillendirmekte, sunulan hizmetlerin kapasitesi sınanmakta ve hem göç edenler hem de şehirde yerleşik nüfus içinde yeni kırılmalılık biçimleri ortaya çıkarmaktadır.

Bu çalışma, söz konusu literatürden hareketle, Kahramanmaraş depremleri sonrası Ankara'da yaşanan iç göçü ele almakta ve bu göçün sosyal ve ekonomik yansımalarını incelemektedir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi olan doküman analizi kullanılmış olup, literatür taramasıyla birlikte internette deprem sonrası çıkan haberler "Kahramanmaraş Depremleri", "göç", "Ankara" anahtar kelimeleri ile taranmıştır. Bu şekilde çalışma afet sonrası iç göç, kentleşme, mekânsal eşitsizlik, kentsel kırılmalılık ve yerel yönetim konularında üretilmiş ulusal düzeydeki akademik kaynakları ve haberleri analiz etmektedir. Literatürün sunduğu kavramsal çerçeveler doğrultusunda, afetlerin neden olduğu göç hareketlerinin kentsel alanlardaki mevcut yapısal kırılmalılıklarla nasıl kesiştiği ve bu kesişimin sosyal dışlanma, mekânsal ayrışma ve hizmet sunumunda tıkanmalar gibi sonuçlara nasıl yol açtığı değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede Ankara, afet sonrası göçün yöneldiği başlıca merkezlerden biri olarak ele alınmakta; yalnızca barınma krizinin değil, aynı zamanda sosyo-ekonomik uyum süreçlerinin

⁴³ Yüksek Lisans Öğrencisi, Tezli Sosyoloji Programı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, selcengundogdu57@gmail.com.

⁴⁴ Doç. Dr., Sosyoloji Bölümü, Edebiyat Fakültesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-0253-9355>, zahide.erdogan@hbv.edu.tr.

yönetiminde karşılaşılan zorluklar açısından da incelenmektedir. Göçün çok katmanlı etkilerini anlamak, literatürdeki tartışmaların Türkiye bağlamında nasıl somutlaştığını ortaya koymak açısından önem arz etmektedir. Analiz, üç temel dinamik etrafında yapılandırılmıştır: (1) Göçle birlikte konut ve istihdam piyasalarında artan baskılar; kira fiyatlarında yükselme, barınma krizleri ve işgücü piyasasındaki dengesizlikler, (2) Göç eden bireylerin geldikleri bölgeye ve sosyo-ekonomik profillere bağlı olarak deneyimledikleri eşitsizlikler (göçün yöneldiği ilçeler) ve göç sonrası belli sürelerde ortaya çıkan ikincil göç hareketleri, (3) Kriz dönemlerinde belediyeler ve ilgili kamu kurumlarının hizmet sunumundaki kapasite sınırları. Bu dinamikler, literatürdeki kuramsal yaklaşımlar çerçevesinde yorumlanmaktadır.

Sonuç olarak, afet kaynaklı iç göç, yalnızca kısa vadeli insani müdahale gerektiren bir durum olmanın ötesinde, kentlerin uzun vadeli dayanıklılık ve uyum kapasitesini test eden yapısal bir olgudur. Göç alan kentlerde, özellikle ani nüfus artışının hizmet altyapısı üzerindeki baskısı ve sosyal uyumun kurumsal olarak desteklenememesi, mevcut eşitsizlikleri daha da derinleştirebilmektedir. Bu nedenle, göçün etkilerini geçici bir kriz olarak değil, süreklilik arz eden bir yönetim meselesi olarak ele almak gerekmektedir. Afet sonrası ortaya çıkan bu yeni kentsel gerçeklik karşısında, sosyal politika araçlarının yeniden yapılandırılması ve kapsayıcı, dirençli kent sistemlerinin inşası bir gereklilik hâline gelmektedir. Bildiride ortaya konan bulgular, barınma hakkına erişim, kamu hizmetlerinin sürekliliği, kurumsal koordinasyon ve sosyal bütünleşme gibi alanlarda ortaya çıkan acil ihtiyaçlara dikkat çekmekte; bu ihtiyaçların yalnızca teknik değil, aynı zamanda toplumsal ve yönetsel bir perspektifle ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: İç Göç, Afet Kaynaklı Yerinden Edilme, Dayanıklılık, Kırılganlık, Kentsel Altyapı, Ankara

Disaster-Induced Migration: The Impact of Migration on the City Following the Kahramanmaraş Earthquakes

Birsen Selcen Gündoğdu⁴⁵, Zahide Erdoğan⁴⁶

Abstract

The February 6, 2023 Kahramanmaraş earthquakes triggered one of the largest forced internal displacement events in recent Turkish history, resulting in the relocation of hundreds of thousands of people to major metropolitan centers such as Ankara. According to TÜİK's 2023 internal migration statistics, inter-provincial migration, which stood at 3.18 per cent in the 2007-2008 period, reached 4.04 per cent in 2023. These figures indicate that 3,450,953 people migrated between provinces in Türkiye in 2023, with Ankara being the province with the highest internal migration after Istanbul. Existing literature on disaster-induced displacement highlights the profound impacts of internal migration on urban systems. These effects are particularly associated with pressures in housing and labor markets, including difficulties in securing accommodation and rising rental prices. Sudden demographic shifts reshape urban infrastructures, test the capacity of service provision, and give rise to new forms of vulnerability among both displaced populations and long-term residents.

This study, grounded in the relevant literature, examines the internal migration to Ankara following the Kahramanmaraş earthquakes and analyzes its social and economic repercussions. This study employed document analysis, a qualitative research method, conducting a literature review alongside an online search of post-earthquake news articles using the keywords 'Kahramanmaraş Earthquakes,' 'migration,' and 'Ankara.' In this way, the study analyses national-level academic sources and news articles produced on the topics of post-disaster internal migration, urbanisation, spatial inequality, urban vulnerability, and local governance. Within the conceptual frameworks provided by the literature, the study assesses how displacement movements triggered by disasters intersect with existing structural vulnerabilities in urban areas, resulting in social exclusion, spatial segregation, and bottlenecks in service delivery.

⁴⁵ Master's Student, Sociology Master Program with Thesis, Institute Of Social Sciences, Ankara Hacı Bayram Veli University, selcengundogdu57@gmail.com.

⁴⁶ Assoc. Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Literature, Ankara Hacı Bayram Veli University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-0253-9355>, zahide.erdogan@hbv.edu.tr.

In this context, Ankara is considered one of the primary destinations for post-disaster migration, examined not only in terms of the housing crisis but also regarding the challenges encountered in managing socio-economic integration processes. Understanding the multi-layered impacts of migration is crucial for elucidating how discussions in the literature manifest specifically within the Turkish context. The analysis is structured around three principal dynamics: (1) increased pressures on housing and labor markets due to migration, including rising rental prices, housing shortages, and labor market imbalances; (2) inequalities experienced by migrants depending on their origin regions and socio-economic profiles (districts to which migration is directed), as well as secondary migration movements occurring after certain periods; and (3) capacity limitations of institutional response mechanisms within municipalities and relevant public agencies during crisis periods. These dynamics are interpreted within theoretical approaches outlined in the literature.

In conclusion, disaster-induced internal migration transcends being a short-term humanitarian issue and constitutes a structural phenomenon testing cities' long-term resilience and adaptive capacities. In receiving cities, the sudden population increase exerts pressure on service infrastructures, and the lack of institutional support for social integration can exacerbate existing inequalities. Therefore, the impacts of migration must be approached not as a temporary crisis but as a sustained governance challenge. In response to this emerging urban reality post-disaster, restructuring social policy instruments and establishing inclusive, resilient urban systems have become imperative. The findings presented in this study draw attention to urgent needs arising in areas such as access to housing rights, continuity of public services, institutional coordination, and social cohesion, emphasizing that these needs require not only technical but also societal and administrative perspectives.

Keywords: Internal Migration, Disaster-Induced Displacement, Resilience, Vulnerability, Urban Infrastructure, Ankara

Henri Lefebvre'den Hareketle: Cafer Penahi Sinemasında Sıradanın Politikliği

Cemil Aslan⁴⁷

Özet

Gündelik hayat kavramı çok farklı perspektiflerden ele alınmakla birlikte, esas olarak 20. yüzyılın ortalarından itibaren kapitalizm, emek, çalışma, kent ve mekân gibi konularla bağdaştırılmıştır. Gündelik hayat konusunda çalışmalar yapan başlıca yazarlardan olan Henri Lefebvre, gündelik hayat sosyolojisini marksist bakış açısıyla değerlendirmiştir. Lefebvre'ye göre gündelik hayat, bireylerin sadece sıradan eylemleri değil, aynı zamanda egemen gücün ve toplumsal yapının bir yansımasıdır. Lefebvre bu argümanı ile birlikte, güç dinamiklerinin bireyin toplumdaki davranışları üzerinde ne denli etkili olduğunu göstermektedir. Bu bağlamdan hareketle, Cafer Penahi sinemasında gündelik yaşamda 'sıradanın politikliği' konusu ele alınacaktır.

1979 yılında İran'da monarşinin sona ermesi ve İran İslam Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla başlayan yasaklar ve gündelik hayata müdahale, sinemada da kendini göstermiştir. Bu dönemde İran Yeni Dalgası sinema akımının başlıca yönetmenleri, yurtdışında sinema hayatını sürdürmeyi tercih etmiş ve ülkelerine geri dönmemişlerdir. Cafer Penahi'yi bu yönetmenlerden ayıran temel nokta, ülkesini terk etmemiş ve İran'da film yapmayı sürdürmüş olmasıdır.

Cafer Penahi, İran'da sansüre uğramış ve film çekmesi yasaklı bir yönetmen olmasına rağmen İran'daki gündelik hayatı filmlerinde yansıtmayı sürdürmüştür. Bir bakıma Penahi'nin yasaklı olmasının nedenlerinden biri, filmlerindeki bu sıradanlığın aslında egemen gücün kontrolü altında süren sıradanlık olduğunu göstermesidir. Örneğin Taxi filminde Penahi'nin yeğeni olan küçük kıza okul tarafından kısa film çekme ödevi verilmiştir. Ancak kızın ödevi hazırlarken belirli kurallara uyması istenmiştir. Bu kurallar, ödevin (kısa filmin) çekilmesini doğrudan güçsüzleştirmektedir. Burada basit gibi görünen sıradan bir olay, aslında doğrudan sıradanın politikliğidir. Yani insanın günlük hayatında bile egemen güç tarafından tahakküm altında kaldığını göstermektedir.

Genel olarak çalışmanın amacı, Henri Lefebvre'nin modern hayatta günlük yaşam üzerine öne sürdüğü görüşleri, sosyolojik film analizi tekniği ile, 'sıradanın politikliği' alt başlığı altında

⁴⁷ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa Uludağ Üniversitesi, cyeraz17@gmail.com.

Cafer Penahi sinemasında ortaya koymaktır. Filmler, gündelik hayatın temsilleri üzerinden sahne analizi yöntemiyle incelenmiş, özellikle *Taxi* ve *This is Not a Film* gibi yapımlardan örneklerle baskıların gündelik yaşamdaki yansımaları gösterilmiştir. İnceleme sonucunda, Penahi sinemasının gündelik hayatın sıradan görünen pratiklerini politik bir söylem olarak görünür kıldığı ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Henri Lefebvre, Gündelik Hayat, Cafer Penahi, Sıradanın Politikliği

From Henri Lefebvre: The Politics of the Ordinary in Jafar Panahi's Cinema**Cemil Aslan⁴⁸****Abstract**

The concept of everyday life has been approached from various perspectives; however, it has primarily been associated, since the mid-20th century, with issues such as capitalism, labor, work, urban and space. One of the key authors who has studied everyday life, Henri Lefebvre, interprets the sociology of everyday life from a Marxist perspective. According to Lefebvre, everyday life is not merely comprised of routine actions of individuals, but also reflects the influence of dominant power structures and the broader social order. In this argument, Lefebvre demonstrates how power dynamics significantly shape individual behavior within society. In this context, the notion of the “politics of the ordinary” in the cinema of Jafar Panahi will be studied.

The restrictions and interventions in everyday life that began with the end of the monarchy and the establishment of the Islamic Republic of Iran in 1979 also shown itself in cinema. During this period, the principal directors of the Iranian New Wave cinema movement chose to continue their careers abroad, never returning to their home country. What distinguishes Jafar Panahi from these directors is that he did not leave Iran and continued to make films while staying in his homeland.

Despite facing censorship and being officially banned from filmmaking, Panahi has continued to depict everyday life in Iran through his films. One reason for his prohibition lies in the fact that the ordinariness portrayed in his works reveals how ordinary life operates under the control of dominant power. For instance, in his film *Taxi*, Panahi's niece is assigned a short film project by her school. Therefore, she is required to follow certain rules while completing the assignment. These regulations effectively constrain the making of the short film. What appears to be a simple, mundane event thus directly illustrates the politics of the ordinary- demonstrating that even everyday life is subject to domination by power structures.

The general aim of this study is to reveal Henri Lefebvre's perspectives on everyday life in modern society through the lens of sociological film analysis, under the subheading of “the politics of the ordinary” in Jafar Panahi's cinema. The films are examined by means of scene

⁴⁸ Master's Student, Deparetment of Sociology, Institute of Social Sciences, Bursa Uludağ University, cyeraz17@gmail.com.

analysis with a focus on the representations of daily life, and the reflections of oppression on everyday practices are illustrated with examples from films such as *Taxi* and *This Is Not a Film*. The analysis demonstrates that Panahi's cinema renders the seemingly ordinary practices of daily life as a form of political discourse.

Keywords: Henri Lefebvre, Everyday Life, Jafar Panahi, Politics of the Ordinary

Piyasanın Kısacasında Kent Kimliği: Neoliberal Dönüşüm Ve Toplumsal Faillik Üzerine Bir Analiz

Didem Bal⁴⁹

Özet

21. yüzyılda kentler, neoliberal dönüşümün en yoğun biçimde gözlemlendiği mekânlar olarak öne çıkmaktadır. Neoliberal politikalar yalnızca ekonomik yapıları dönüştürmekle kalmamış, sosyal kimlikleri, toplumsal ilişkileri ve gündelik yaşam pratiklerini de derinden etkilemiştir (Harvey, 2005; Brenner & Theodore, 2002). Bu bağlamda kentler hem yapısal dönüşümün hem de karşı-dönüşüm dinamiklerinin sahnesi hâline gelmiştir. Bu çalışma, neoliberal çağda kentlerin dönüşüm süreçlerini yapı-faillik ilişkisi çerçevesinde ele almakta; toplumsal aktörlerin, kurumların ve bireylerin bu süreçlerdeki rollerini incelemektedir.

Neoliberal politikalar, kentlerde mekânsal ayrışmayı ve sosyal eşitsizlikleri derinleştirerek kimlik kırılmalıklarını artırmıştır (Castells, 1996; Aalbers, 2020). Kentsel mekân, piyasa mantığı doğrultusunda yeniden düzenlenmiş; düşük gelirli kesimler marjinalleşmiş ve temel kentsel haklardan dışlanmış (Lefebvre, 1996; Anguelovski, 2013). Buna karşılık, mahalle dernekleri, kentsel kooperatifler ve yerel sosyal hareketler gibi toplumsal aktörler, alternatif kimlik inşaları ve dayanışma biçimleri geliştirmiştir (Jessop, 2002; Rossini, 2024). Bu süreç, kentlerin yalnızca sermaye ve devlet politikaları tarafından biçimlenmediğini, aynı zamanda birey ve kolektif ajansın görünür hâle geldiği alanlar olduğunu göstermektedir (Archer, 1995).

Araştırmada, karşılaştırmalı tarihsel analiz ve söylem analizi yöntemleri kullanılmıştır. Karşılaştırmalı tarihsel analiz, Fordizmden post-Fordizme geçiş sürecinde üretim ve emek ilişkilerindeki değişimin kent mekânına etkilerini; refah devletinden neoliberal yönetime geçişin toplumsal koruma mekanizmalarını nasıl aşındırdığını ortaya koymaktadır (Harvey, 2010; Peck, 2013). Söylem analizi ise, kentteki karşı-dönüşüm dinamiklerinin temsilini incelemiş; mahalle örgütleri, yerel hareketler ve sosyal kooperatiflerin söylemleri analiz edilmiştir. Bu yöntemler, kentin yalnızca ekonomik veya yapısal faktörler üzerinden değil, toplumsal ilişkiler ve söylemsel düzeyde de yeniden inşa edildiğini göstermektedir.

Fordizmden post-Fordizme geçişle birlikte üretim ve emek süreçlerindeki esneklik, kentlerdeki sosyal ilişkiler ve kimlikler üzerinde yeni kırılmalıklar yaratmıştır (Sennett,

⁴⁹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Anabilim Dalı, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0009-0009-4093-0206>, didembal17@gmail.com.

1998). Refah devletlerinin çözülmesi, toplumsal koruma mekanizmalarının zayıflamasıyla birlikte işsizlik ve dışlanmayı artırmıştır (Harvey, 2010). Kültür endüstrisi üzerinden sermaye-kültür ilişkisi yeniden tanımlanmış; bu durum kent kimliğini piyasa eksenli bir zemine taşımıştır (Horkheimer & Adorno, 2002; Brenner & Theodore, 2002).

Toplumsal faillik kavramı, bu bağlamda bireylerin ve kolektif aktörlerin, yapısal baskılara rağmen kentsel yaşamı şekillendirme ve yeniden üretme kapasitesi olarak ele alınmıştır. Kentler, neoliberal politikaların etkisiyle şekillenen yapısal dinamikler ile toplumsal failliklerin etkileştiği mekânlar olarak incelenmelidir.

Sonuç olarak, neoliberal çağda kentler, eşitsizlik, kimlik kırılganlıkları ve toplumsal dayanışma biçimlerinin kesişiminde değerlendirilmeli; dönüşüm ve karşı-dönüşüm süreçleri, diyalektik bir bütünlük içinde ele alınmalıdır (Jessop, 2002; Sennett, 1998; Rossini, 2024). Bu yaklaşım, kent sosyolojisi ve kentsel politika çalışmalarına hem teorik hem de ampirik katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Neoliberalizm, Kent, Yapı-Faillik İlişkisi, Kimlik, Sosyal Sorunlar, Toplumsal Hareketler

Urban Identity in the Grip of the Market: An Analysis of Neoliberal Transformation and Social Agency

Didem Bal⁵⁰

Abstract

In the 21st century, cities stand out as the spaces where neoliberal transformation is most intensely observed. Neoliberal policies have not only transformed economic structures but have also profoundly affected social identities, social relations, and everyday life practices (Harvey, 2005; Brenner & Theodore, 2002). In this context, cities have become the stage for both structural transformation and counter-transformation dynamics. This study examines the transformation processes of cities in the neoliberal era within the framework of the structure-agency relationship; it investigates the roles of social actors, institutions, and individuals in these processes.

Neoliberal policies have increased identity fragilities by deepening spatial segregation and social inequalities in cities (Castells, 1996; Aalbers, 2020). Urban space has been reorganized according to market logic; low-income groups have been marginalized and excluded from basic urban rights (Lefebvre, 1996; Anguelovski, 2013). In response, social actors such as neighborhood associations, urban cooperatives, and local social movements have developed alternative forms of identity construction and solidarity (Jessop, 2002; Rossini, 2024). This process demonstrates that cities are not only shaped by capital and state policies, but are also spaces where individual and collective agency becomes visible (Archer, 1995).

The study employed comparative historical analysis and discourse analysis methods. Comparative historical analysis reveals the effects of changes in production and labor relations on urban space during the transition from Fordism to post-Fordism, and how the shift from the welfare state to neoliberal governance eroded social protection mechanisms (Harvey, 2010; Peck, 2013). Discourse analysis, on the other hand, examined the representation of counter-transformation dynamics in the city; the discourses of neighborhood organizations, local movements, and social cooperatives were analyzed. These methods show that the city is being rebuilt not only through economic or structural factors but also at the level of social relations and discourse.

⁵⁰ Master's Student, Department of Sociology, Postgraduate Education Institute, Çanakkale Onsekiz Mart University, ORCID <https://orcid.org/0009-0009-4093-0206>, didembal17@gmail.com.

The transition from Fordism to post-Fordism, along with flexibility in production and labor processes, has created new vulnerabilities in social relations and identities in cities (Sennett, 1998). The dissolution of welfare states, along with the weakening of social protection mechanisms, has increased unemployment and exclusion (Harvey, 2010). The capital-culture relationship has been redefined through the culture industry, shifting urban identity onto a market-oriented ground (Horkheimer & Adorno, 2002; Brenner & Theodore, 2002).

In this context, the concept of social agency has been approached as the capacity of individuals and collective actors to shape and reproduce urban life despite structural pressures. Cities should be examined as spaces where structural dynamics shaped by neoliberal policies interact with social agencies.

Consequently, in the neoliberal era, cities should be evaluated at the intersection of inequality, identity fragilities, and forms of social solidarity; processes of transformation and counter-transformation should be addressed within a dialectical unity (Jessop, 2002; Sennett, 1998; Rossini, 2024). This approach contributes both theoretically and empirically to urban sociology and urban policy studies.

Keywords: Neoliberalism, City, Structure-Agency Relationship, Identity, Social Problems, Social Movements

Mevsimlik Tarım İşçisi Öğrencilerin Okula Karşı Tutumlarının İncelenmesi

Dudu Pelin Koylu⁵¹, Vehbi Uzundağ⁵², Mahmut Kaya⁵³

Özet

Bu araştırma, mevsimlik tarım işçisi (MTİ) öğrencilerin okula karşı tutumlarını incelemek ve bu tutumların çeşitli demografik değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın temel problemi, MTİ olmanın öğrencilerin eğitime bakış açılarını ve okul ortamındaki aidiyet düzeylerini nasıl etkilediğini ortaya koymaktır. Çalışma, özellikle Şanlıurfa'nın Eyyübiye ilçesinde yoğun olarak gözlemlenen MTİ öğrenci profiline odaklanarak, bu alanda sınırlı sayıda yürütülmüş olan akademik çalışmalara katkı sunmayı hedeflemektedir. Bu yönüyle çalışma, hem özgünlük hem de alanyazında boşluğu doldurma açısından önemli bir yere sahiptir.

Araştırma, ilişkisel tarama modeline dayalı olarak yürütülmüş; veri toplama aracı olarak Adıgüzel (2012) tarafından geliştirilen “Okula Karşı Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma evrenini 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Şanlıurfa ili Eyyübiye ilçesindeki devlet ortaokullarında öğrenim gören öğrenciler oluşturmakta olup; analiz sürecine 457'si MTİ ve 277'si MTİ olmayan olmak üzere toplam 734 öğrencinin verileri dâhil edilmiştir. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma gibi betimsel istatistiklerin yanı sıra Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri gibi non-parametrik istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi .05 olarak belirlenmiştir.

Elde edilen bulgulara göre, MTİ öğrencilerin okula karşı toplam tutum puanlarının MTİ olmayan öğrencilere kıyasla anlamlı ölçüde düşük olduğu görülmüştür. Özellikle “güven” alt boyutunda anlamlı fark belirlenmiş, bu durum MTİ öğrencilerin okul ortamında daha az aidiyet ve sorumluluk hissettiklerini göstermiştir. Cinsiyet değişkenine göre kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha olumlu tutumlara sahip oldukları, özellikle “sevgi” ve “değer” boyutlarında anlamlı farkların bulunduğu saptanmıştır. Yaş, kardeş sayısı ve ebeveyn eğitimi gibi değişkenlerde ise okula karşı tutum açısından anlamlı farklara rastlanmamıştır.

⁵¹ Bilim Uzmanı, Şanlıurfa Osmanlı Ortaokulu, Millî Eğitim Bakanlığı, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3686-0905>, dudupelinkoylu@gmail.com.

⁵² Bilim Uzmanı, Şanlıurfa İkizce İlkokulu, Millî Eğitim Bakanlığı, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2859-4213>, vehbiuzundag@gmail.com.

⁵³ Prof. Dr., Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Harran Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-4691-9739>, mahmutkaya@harran.edu.tr.

Öğrencilerin göç ettikleri yerde okula devam edip etmeme durumlarının da tutum üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi olmadığı belirlenmiştir.

Araştırma sonuçları, mevsimlik tarım işçiliğinin öğrencilerin eğitime karşı tutumlarını olumsuz etkilediğini ve bu durumun yalnızca akademik değil, aynı zamanda sosyal ve duygusal gelişimleri üzerinde de yansımaları olduğunu ortaya koymuştur. Bu bağlamda, MTİ öğrencilerin eğitim sistemine entegrasyonunu destekleyecek politika ve uygulamalara olan ihtiyaç bir kez daha vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şanlıurfa, Ortaokul, Mevsimlik Tarım İşçiliği, Çocuk İşçiliği, Dezavantajlı Öğrenciler

An Examination of the School Attitudes of Seasonal Agricultural Worker Students

Dudu Pelin Koylu⁵⁴, Vehbi Uzundağ⁵⁵, Mahmut Kaya⁵⁶

Abstract

This study aims to examine the school attitudes of seasonal agricultural worker (SAW) students and to determine whether these attitudes differ in terms of various demographic variables. The primary objective of the research is to investigate how being a SAW affects students' perspectives on education and their sense of belonging within the school environment. The study is particularly significant as it focuses on the SAW student profile, which is highly observed in the Eyyübiye district of Şanlıurfa, and contributes.

The research was conducted using a relational screening model. The “Attitude Toward School Scale” developed by Adıgüzel (2012) was used as the data collection tool. The study population consisted of students studying at public middle schools in Eyyübiye, Şanlıurfa, during the 2024-2025 academic year. A total of 734 valid student responses were included in the analysis, 457 of whom were SAW students and 277 were non-SAW students. The data were analyzed using descriptive statistics such as arithmetic mea.

According to the findings, SAW students had significantly lower overall attitude scores toward school compared to non-SAW students. The difference was particularly evident in the “trust” dimension, suggesting that SAW students feel less responsible and connected to their school environment. In terms of gender, female students exhibited significantly more positive attitudes, especially in the “affection” and “value” sub-dimensions. No significant differences were found in attitude scores based on age, nu.

The results of the study reveal that seasonal agricultural labor negatively affects students' attitudes toward education and impacts not only their academic development but also their social and emotional growth. These findings highlight the urgent need for sustainable educational policies and interventions to support the integration of SAW students into the education system.

⁵⁴ Master's Degree, Şanlıurfa Osmanlı Middle School, Ministry of Education, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3686-0905>, dudupelinkoylu@gmail.com.

⁵⁵ Master's Degree, Şanlıurfa İkizce Primary School, Ministry of Education, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2859-4213>, vehbiuzundag@gmail.com.

⁵⁶ Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Harran University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-4691-9739>, mahmutkaya@harran.edu.tr.

Keywords: Şanlıurfa, Secondary School, Seasonal Agricultural Labor, Child Labor, Disadvantaged Students

Ortaöğretim Kurumlarında Yaşanan Şiddet Olaylarının Sosyolojik Açidan İncelenmesi: Şiddetle Mücadelede Aktörlerin Rolü

Elif Ezgi Torlak⁵⁷

Özet

Bu araştırma, Türkiye’de ortaöğretim kurumu öğretmenlerinin öğrencileri tarafından maruz kaldıkları şiddet davranışlarını sosyolojik bir bakış açısı ile incelemeyi amaçlamaktadır. Ortaöğretim kurumlarında meydana gelen şiddet olaylarının yalnızca bireysel davranışlar olarak açıklanamayacağı, buna karşın toplumsal ve kurumsal yapılarıdaki işleyişlerle yakından bağlantılı olduğu varsayımından hareket edilmiştir. Dolayısıyla bu araştırma, öğretmenlerin şiddet olgusunu deneyimlerinden yola çıkarak derinlemesine anlamaya, söz konusu davranışların arka planındaki toplumsal ve kültürel faktörleri açıklamaya ve şiddet ile mücadelede paydaş kurum ve aktörlerin rollerini tartışmaya odaklanmaktadır. Ayrıca araştırma, şiddet davranışlarının somut ve ölçülebilir biçimlerini tasnif ederek aktarılmasını sağlayacak bir yaklaşımı benimsemekte, böylece çalışma amacının daha açık ve anlaşılır bir şekilde iletilmesini amaçlamaktadır.

Nitel araştırma yaklaşımının izlendiği bu araştırma kapsamında 2024-2025 Eğitim-Öğretim Yılı’nda Konya ili Selçuklu ilçesinde yer alan altı ortaöğretim okulunda görev yapan on altı öğretmen ile yarı yapılandırılmış görüşmelerle yapılmıştır. Araştırma bulguları, öğretmenlerin meslek yaşamları boyunca sözel, duygusal, fiziksel ve siber/dijital şiddet türlerinden en az birine maruz kaldığını göstermektedir. Sözel şiddet; hakaret, küfür, bağırma ve öğretmeni kışkırtmaya yönelik ifadeler şeklinde meydana gelirken, duygusal şiddet; alay etme, aşağılama ve öğretmenin sınıf içindeki otoritesini zedelemeye yönelik davranışlarla kendini göstermektedir. Fiziksel şiddet; sadece doğrudan saldırılarla sınırlı kalmayıp, ders disiplini ve kurallara uymama, öğretmenin uyarılarına karşı gelme ya da malına zarar verme gibi davranışlarla da görünür olmaktadır. Siber/dijital şiddet ise sosyal medya ve dijital platformlar üzerinden öğretmenleri itibarsızlaştırma, alay konusu etme veya tehdit etme biçiminde tezahür etmektedir.

Bu şiddet biçimlerinin ortaya çıkışı, aile içi dinamikler, ebeveyn tutumları, sosyoekonomik ve kültürel eşitsizlikler ile mevcut eğitim politikalarındaki yapısal sorunlarla yakından ilişkilidir. Öğretmenler şiddet ve saldırganlık davranışlarına karşı belirli stratejiler geliştirmektedirse de

⁵⁷ Uzman Sosyolog, elifezgitorlak@gmail.com.

mevcut kurumsal ve hukuki düzenlemeler bu stratejilerin etkisini sınırlamaktadır. Öğretmenler, özellikle MEB mevzuatı, yönetmelikler ve Türk Ceza Kanunu bağlamında sınırlı destek almaktadır. Bulgular aynı zamanda okul içi aktörlerin ve paydaş kurumların, şiddetle mücadelede önleyici rol üstlenebileceğini; örneğin disiplin ve güvenlik uygulamalarının iyileştirilmesi, ailelerin bilinçlendirilmesi ve işbirliğinin artırılması, öğretmen haklarının korunması adına hukuki düzenlemelerin geliştirilmesi gibi önleyici uygulamalar geliştirebileceğini ortaya koymaktadır. Ancak, bu aktörler arasındaki işbirliğinin çoğunlukla yetersiz kalışı ile önleyici politikaların sistematik olarak uygulanamaması, eğitimde şiddetle mücadelede bütüncül ve çok aktörlü bir yaklaşımın gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, Millî Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere ilgili paydaşların koordinasyon içinde politika geliştirmesi ve disiplinlerarası iş birliği ile sürdürülebilir stratejiler oluşturması, eğitim kurumlarının güvenliği ve öğretmenlerin mesleki saygınlıklarının korunması açısından kritik bir önceliktir. Araştırma, bu açıdan hem literatüre hem de ulusal eğitim politikalarına katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Ortaöğretim Kurumları, Okul Şiddeti, Öğretmene Yönelik Şiddet

A Sociological Analysis of Violence Incidents in Secondary Education Institutions: The Role of Actors in Combating Violence

Elif Ezgi Torlak⁵⁸

Abstract

This study aims to examine the violence experienced by secondary school teachers in Turkey from a sociological perspective. It assumes that violent incidents in schools cannot be explained solely by individual behavior but are closely linked to social and institutional structures. Accordingly, the research focuses on understanding teachers' experiences of violence, analyzing the social and cultural factors underlying these behaviors, and discussing the roles of stakeholders in combating school violence. The study also adopts an approach that classifies and conveys tangible and measurable forms of violent behavior, enhancing the clarity of its objectives.

Following a qualitative approach, semi-structured interviews were conducted in the 2024-2025 academic year with sixteen teachers from six secondary schools in Selçuklu, Konya. The findings indicate that teachers are exposed at least once in their careers to verbal, emotional, physical, and cyber/digital forms of violence. Verbal violence includes insults, swearing, shouting, and provocation, while emotional violence appears as mockery, humiliation, and challenges to teachers' authority. Physical violence extends beyond direct attacks to include disruption of class discipline, ignoring rules, resisting instructions, or damaging property. Cyber/digital violence manifests through social media and online platforms as denigration, ridicule, or threats.

These behaviors are closely associated with family dynamics, parental attitudes, socioeconomic and cultural inequalities, and structural issues in current educational policies. Teachers develop strategies to cope with these behaviors; however, the effectiveness of these strategies is limited by institutional and legal frameworks, including Ministry of National Education (MEB) regulations, internal disciplinary policies, and the Turkish Penal Code.

The study further highlights that both school actors and external stakeholders could assume preventive roles in addressing violence, such as improving disciplinary and security practices, fostering parental awareness and collaboration, and enhancing legal measures to protect teacher rights. Yet, insufficient collaboration among these actors and the lack of systematic

⁵⁸ Expert Sociologist, elifezgitorlak@gmail.com.

implementation of preventive policies underscore the necessity of a comprehensive, multi-stakeholder approach. In this context, the coordinated development of policies and sustainable strategies by MEB and relevant stakeholders is essential to ensure school safety and safeguard teachers' professional dignity.

Ultimately, the research contributes to both the literature and national education policies by emphasizing the complex, multi-layered nature of school violence, the importance of preventive and coordinated strategies, and the critical role of stakeholder cooperation in creating a safe and supportive educational environment.

Keywords: Secondary Education, School Violence, Teacher-Directed Violence

Türkiye'nin Ulus Devlete Geçiş Sürecinde Gerçekleştirilen Dil Ve Tarih Reformlarının Sekülerleşme Bağlamında İncelenmesi

Emine Bakırhoğlu⁵⁹, Gökhan Göktürk⁶⁰

Özet

Fransız İhtilali'nin beraberinde getirdiği milliyetçilik dalgasıyla birlikte çok uluslu imparatorluklar parçalanmış, yerlerini ulus devletlere bırakmışlardır. Sekülerleşme yalnızca ulus devletle sınırlandırılabilir bir kavram değildir. Ancak iki olgu birbiri ile doğrudan ilişkilidir. Ulus devlette üst kimliğin, dolayısıyla birleştirici ve kapsayıcı olan kimliğin ulus kimliği olması beklenmektedir. Böyle bir durumda din ayrıştırıcı bir unsur olarak ya da ulus bilincine bir tehdit olarak görülebilmektedir. Din temelli ayrıcalıkların ortadan kaldırılmasının ulus devletin demokratik yapılanması için önemli olması ve ulus devlette egemenliğin meşruiyet kaynağının ulus olması gibi sebeplerden dolayı sekülerleşme, ulus devletleşme sürecinin bir parçası olmuştur. Bu bağlamda Türkiye Cumhuriyeti'nin ulus devlet olarak tarih sahnesine çıkış sürecinde gerçekleştirilen reformların birçoğu sekülerleşme sürecinin de bir parçasıdır. Bu çalışmanın amacı Türkiye'nin bir ulus devlet olarak ortaya çıkış sürecinde tarih ve dil alanında gerçekleştirilen reformları sekülerleşme bağlamında değerlendirmek ve ulus devlet ile sekülerleşme arasındaki ilişkiyi Türkiye özelinde ortaya koymaya çalışmaktır. Bunun için literatürde yer alan çalışmalar incelenmiş, bu metinlerin analizinden elde edilen sonuçların ileride yürütülecek saha araştırmaları için teorik çerçeve oluşturulması hedeflenmiştir.

Milletlerin ortak bir kimlik etrafında bir araya gelmesi ve kendini bu ortak kimlik üzerinden tanımlaması ile ortaya çıkan bu devlet modelinde, vatandaş kimliğini oluşturan en önemli bileşenler ortak bir geçmiş ve ortak bir dildir. Bu nedenle tarih ve dil reformları hem ulus devletleşme hem de sekülerleşme sürecinin önemli bir parçası olmuştur. Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti'nin kurulması ve Türk Tarih Tezi'nin geliştirilmesi bu reformlardan bazılarıdır. Böylece Türklerin Orta Asya'daki varlıkları araştırılmış, bir millet olarak uygarlık tarihindeki yerleri ve önemleri ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Aynı dönemde kurulan Türk Dili Tetkik Cemiyeti de dilde sadeleşme hareketi başlatmış, Arapça ve Farsça kelimelerden dili arındırmayı hedeflemiştir. Güneş Dil Teorisi Türkçenin özgünlüğünü ve köklülüğünü

⁵⁹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Anabilim Dalı, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0009-0002-4357-6192>, bakirlioglu.emine@gmail.com.

⁶⁰ Doç. Dr., Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-2375-6823>, gokhan.gokturk@dpu.edu.tr.

ispatlama hamlelerinden biridir. Dil ortak bir aidiyet unsuru olarak görülerek, ulusal kimlik bilinci pekiştirilmeye çalışılmıştır.

Elde edilen sonuçlar ulus devletleşme ile sekülerleşmenin Türkiye özelinde birbirinden ayrı düşünülemeyeceğini göstermektedir. Türkiye'nin ulus devlet olarak ortaya çıkış sürecinde gerçekleştirilen dil ve tarih reformları, sekülerleşmenin kurucu unsurları olarak işlev görmüş; dinin kamusal alandaki konumunu sınırlarken ulusal kimliğin kurumsallaşmasını sağlamıştır. Ancak süreç tek yönlü ilerlememiş; zaman içinde muhafazakâr milliyetçi yaklaşımların güçlenmesiyle birlikte sekülerleşme-desekülerleşme döngüleri ortaya çıkmıştır. Bu durum, sekülerleşme ve milliyetçilik ilişkisini daha karmaşık bir hâle getirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ulus Devlet, Sekülerleşme, Dil, Tarih, Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu

An Examination of the Language and History Reforms in Turkey's Transition to a Nation-State within the Context of Secularization

Emine Bakırlioğlu⁶¹, Gökhan Göktürk⁶²

Abstract

With the wave of nationalism brought by the French Revolution, multinational empires disintegrated and were replaced by nation-states. Secularization is not a concept that can be confined solely to the framework of the nation-state; however, the two phenomena are directly interconnected. In a nation-state, the overarching identity -and thus the unifying and inclusive one- is expected to be the national identity. In such a context, religion may be perceived as a divisive element or as a threat to national consciousness. For reasons such as the importance of abolishing religion-based privileges for the democratic structuring of the nation-state and the fact that sovereignty in the nation-state derives its legitimacy from the nation itself, secularization became an integral part of the nation-building process. In this regard, many of the reforms undertaken during the emergence of the Republic of Turkey as a nation-state also constituted key components of the secularization process.

The purpose of this study is to evaluate the reforms carried out in the fields of history and language during Turkey's transition to a nation-state within the framework of secularization, and to reveal, in the specific case of Turkey, the relationship between the nation-state and secularization. For this purpose, existing studies in the literature were examined, and the findings derived from the analysis of these texts aim to establish a theoretical framework for future field research.

In this model of the state, which emerges when nations unite around a common identity and define themselves through it, the most significant components of citizenship are a shared past and a common language. Therefore, reforms in history and language have been central to both the nation-building and secularization processes. The establishment of the Turkish Historical Research Society and the development of the Turkish History Thesis were among these reforms. These initiatives sought to investigate the presence of Turks in Central Asia and to demonstrate their place and importance in the history of civilization as a nation. Similarly, the

⁶¹ Masters's Student, Department of Sociology, Institute of Graduate Education, Kütahya Dumlupınar University, ORCID <https://orcid.org/0009-0002-4357-6192>, bakirlioglu.emine@gmail.com.

⁶² Assoc. Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Kütahya Dumlupınar University, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-2375-6823>, gokhan.gokturk@dpu.edu.tr.

Turkish Language Research Society, established in the same period, launched a language purification movement, aiming to eliminate Arabic and Persian words from Turkish. The Sun Language Theory represented one of the attempts to prove the originality and rootedness of the Turkish language. Language was thus regarded as a shared element of belonging, and efforts were made to reinforce national identity consciousness.

The findings demonstrate that nation-building and secularization cannot be considered separately in the specific case of Turkey. The language and history reforms carried out during Turkey's emergence as a nation-state functioned as foundational elements of secularization: while limiting the public role of religion, they institutionalized national identity. However, the process did not progress in a linear fashion; over time, the strengthening of conservative nationalist perspectives led to cycles of secularization and de-secularization. This development has rendered the relationship between secularization and nationalism more complex.

Keywords: Nation-state, Secularization, Language, History, Turkish Historical Society, Turkish Language Society

Yeni Bir Toplum Yaklaşımı: Cemiyet-i Kâmil

Ergün Yıldırım⁶³

Özet

Modern sosyoloji, birçok toplum sınıflamalarına sahip. Elbette üzerinde uzlaştığı, genel kabul gören ve böylece sosyolojide “toplum yaklaşımı” olarak tanımlananlar vardır. Sosyalist toplum, tarım toplumu, kapitalist toplum, enformasyon toplumu, risk toplumu. Ancak bu toplum sınıflamaları çoğunlukla nesnel üretim ilişkilerini temel almakta ve toplumların “anlam” boyutlarını dikkate almamaktadır. Bu sosyolojik tutum, reel toplumun anlamsal boyutunu kavrayışımız açısından yetersizlikler ortaya çıkarmaktadır. Her şeyden önce toplumu salt nesnel, maddi, dış gerçeklik olarak anlamamıza yol açmaktadır. Oysa toplum aynı zamanda bu boyutlarıyla beraber inanç, değer, norm, anlam özellikleriyle de önem taşımaktadır. Modern sosyoloji, pozitivism ve materyalizmin derin etkileriyle toplumun bu yönlerini görmezden geldiği için ciddi sorunlarla karşılaşmaktayız. Hatta toplumların bugün yaşadığı derin krizleri anlamak için alternatif ve ontolojik veçhesi de olan yeni yaklaşımlara ihtiyacımız vardır. Bu açıdan toplumların normatif, değer, idea ve kültürel boyutlarını anlamamızı sağlayacak yaklaşımlara ve toplum okumalarına da yönelmemiz gerekir.

Cemiyet-i Kâmil, bu arayışın ürünü olarak geliştirilen bir toplum okuma yaklaşımıdır. Toplumu anlamsal boyutuyla anlamaya ve yorumlamaya çalışır. Bu çerçevede toplumsal dünyayı ahlak, değer, metafizik ve ontoloji açısından kavramlaştırmaya çalışır. Bunun için sosyolojiyi de, toplumu da yeniden tanımlamaya girişir. Bu yaklaşım literal bir temele dayanmakta, söylem analizleri yapmakta ve kavramlar setiyle hareket etmektedir. Bunun için fenomenolojik ve hermenötik yöntemler kullanılmaktadır. İleri sürülen Cemiyet-i Kâmil toplum yaklaşımını fenomenolojik bakış açısıyla yorumlar yaparak göstermeye çalışmaktadır.

Cemiyet-i Kâmil, Müslüman toplumların düşünsel ve pratik tecrübelerini temel alarak geliştirilen bir yaklaşım çabasıdır. İslam düşüncesi, bu düşüncenin toplumsal pratikleridir. Araştırmada toplumların fenomenolojik açıdan anlaşılmasının önemli olduğu, Cemiyet-i Kâmil perspektifinin bize bunu sağladığı savunulmaktadır. Toplumlar, İslam toplumlarının tarihsel bağlamı çerçevesinde ontolojik fenomenolojiyle açıklanabilmektedir. Sosyal anlam metafizik veya ontolojik çerçevede kendisini temsile yönelmekte ve yorumlar olarak ortaya

⁶³ Prof. Dr., Sosyoloji Bölümü, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5076-3466>, dregun@hotmail.com.

çıkılmaktadır. Bu nedenle “ahlâk toplumu”, “metafizik toplum”, “sufi/mistik toplum”, “erdemli toplum” perspektifleriyle tekâmül içinde yer alarak “kâmil toplum” ereğine yönelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cemiyet-i Kâmil, Pozitivizm, Mistik Toplum, Ontoloji

A New Approach to Society: Cemiyet-i Kâmil

Ergün Yıldırım⁶⁴

Abstract

Modern sociology has developed many classifications of society. Of course, there are some broadly accepted categories that have become established as “social approaches” in sociology: socialist society, agrarian society, capitalist society, information society, risk society. However, these classifications are mostly based on objective relations of production and fail to adequately consider the dimension of meaning within societies. This sociological attitude produces significant limitations in our understanding of the semantic dimension of real societies, reducing society to a purely objective, material, and external reality. Yet society is also deeply shaped by beliefs, values, norms, and meaning. Because modern sociology has ignored these dimensions under the strong influence of positivism and materialism, we face serious problems in grasping the crises contemporary societies are going through. To understand these crises, we need alternative approaches that also include an ontological dimension. Therefore, it is necessary to turn toward frameworks that help us comprehend the normative, axiological, and cultural aspects of societies.

Cemiyet-i Kâmil is a conceptual approach developed in response to this need. It seeks to understand and interpret society through its semantic dimension, conceptualizing the social world in terms of morality, values, metaphysics, and ontology. This involves redefining both sociology and society itself. The approach rests on a literal foundation, employs discourse analysis, and uses a set of concepts as its analytical tools. It adopts phenomenological and hermeneutic methods, aiming to reveal the Cemiyet-i Kâmil approach through phenomenological interpretation.

Cemiyet-i Kâmil is an effort to construct a social theory grounded in the intellectual and practical experiences of Muslim societies. It is shaped by Islamic thought and its social practices. This research argues that understanding societies from a phenomenological perspective is crucial, and that the Cemiyet-i Kâmil perspective provides such an understanding. Societies can be explained through ontological phenomenology within the historical context of Islamic societies. Social meaning is expressed and represented within metaphysical and ontological frameworks, emerging as interpretations of reality. For this

⁶⁴ Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Humanities and Social Sciences, İstanbul Sabahattin Zaim University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5076-3466>, drergun@hotmail.com.

reason, perspectives such as the “moral society”, “metaphysical society”, “Sufi/mystical society”, and “virtuous society” are viewed as stages in a process of perfection, culminating in the ideal of the “kamil society” (perfect society).

Keywords: Cemiyet-i Kâmil, Positivism, Mystical Society, Ontology

Dijital Erkeklik Krizleri: İncel Topluluklarının Kent, Kimlik Ve Sosyal Sorunlar**Bağlamında Sosyolojik Analizi****Esra Yalçınkaya⁶⁵, Selin Atalay⁶⁶****Özet**

21. yüzyıl, kentleşme, küreselleşme ve dijital teknolojilerin hızla değişen dinamikleriyle şekillenmektedir. Bu dönüşüm, birey ve toplum arasındaki ilişkilerin yeniden tanımlanmasına yol açarken, sosyal etkileşimler, kimlik oluşumu ve toplumsal sorunlar giderek daha görünür ve karmaşık hale gelmektedir. Özellikle sosyal medya ve çevrimiçi platformlar, bireylerin kendilerini ifade ettiği, kimliklerini inşa ettiği ve toplumsal normlarla etkileşime girdiği kritik dijital mekânlar olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, toplumsal cinsiyet ilişkilerinin çevrimiçi ortamda yeniden üretimi, sosyoloji için önemli bir araştırma alanı sunmaktadır.

“İncel” (istemsiz bekar erkek) toplulukları, bu bağlamda dikkat çekici bir örnek oluşturmaktadır. Modern erkeklik normlarına ulaşamama, sosyal izolasyon ve toplumsal dışlanma deneyimlerinin yoğun biçimde yaşandığı bu çevrimiçi gruplar, yalnızca bireysel kimlik sorunlarını değil, aynı zamanda günümüz toplumlarının derinleşen eşitsizliklerini ve sosyal sorunlarını da görünür kılmaktadır. İncel topluluklarının söylemleri, kentleşmenin getirdiği yalnızlık, bireyselleşme ve toplumsal bağların zayıflaması gibi olgularla birlikte düşünüldüğünde, günümüz erkeklik krizinin dijitalleşme koşullarında nasıl şekillendiğini anlamaya imkân sunmaktadır. Bu topluluklar, çevrimiçi ortamda bir araya gelerek ortak deneyimleri paylaşmakta ve kimliklerini dijital platformlar üzerinden yeniden inşa etmektedir. Ayrıca, incel topluluklarının davranışları ve söylemleri, kentleşmenin getirdiği sosyal izolasyon, ekonomik belirsizlikler ve modern yaşamın bireyselleştirici etkileriyle birleşerek, dijital erkeklik krizinin çok boyutlu bir şekilde ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Sosyal medya, bu gruplar için sadece bir iletişim ve ifade aracı değil, aynı zamanda toplumsal normların, hiyerarşilerin ve erkeklik ideallerinin yeniden üretildiği bir sahne olarak işlev görmektedir. Bu bağlamda, incel toplulukları, modern kent yaşamı, dijitalleşme ve toplumsal eşitsizlikler arasındaki kesişimleri analiz etmek için kritik bir sosyolojik pencere sunmaktadır.

⁶⁵ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Tezli Yüksek Lisans Programı, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bakırçay Üniversitesi, sos.esrayalcinkaya@gmail.com.

⁶⁶ Doç. Dr., Sosyoloji Bölümü, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Bakırçay Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7095-6396>, selin.atalay@bakircay.edu.tr.

Bu çalışma, inel topluluklarının sosyal medya üzerinden kimlik yaratma biçimlerine odaklanmaktadır. Araştırmada, mevcut literatürden hareketle inel toplulukları üzerine yapılmış araştırmalar ve elde edilen bulgular üzerinden örnekler verilerek bir tartışma yürütmek hedeflenmektedir. Örneğin Connell'in (2015) erkeklikler üzerine analizleri, Ging'in (2017) manosfer analizleri, Halpin'in (2022) inel söylemlerine ilişkin bulguları, Valkenburgh'un (2018) neoliberalizm ile erkeklik arasındaki ilişkiyi tartıştığı makalesi, inel topluluklarının söylem ve kimlik inşa süreçlerini anlamak için önemli bir temel sunmaktadır. Literatürdeki bu katkılar ışığında, inel topluluklarının çevrimiçi söylemlerinde erkeklik krizinin nasıl ifade edildiği ve toplumsal cinsiyet normlarının nasıl tartışıldığı incelenecektir.

Sonuç olarak, inel topluluklarının sosyolojik açıdan incelenmesi, bireysel kimlik krizlerinin ötesinde, kentleşme, dijitalleşme ve toplumsal dönüşümlerin kesişiminde ortaya çıkan sosyal sorunları anlamak açısından önemlidir. Bu çalışma, dijital erkeklik krizini kent ve kimlik tartışmalarıyla ilişkilendirerek, sosyolojinin günümüz toplumsal sorunlarını anlama ve çözümleme görevine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Ayrıca çalışma, dijital topluluklar aracılığıyla erkeklik ve kimlik tartışmalarının nasıl şekillendiğine dair farkındalık yaratmayı ve toplumsal cinsiyet çalışmaları alanına yeni bakış açıları sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: İnel, Erkeklik Krizi, Toplumsal Dönüşüm, Kimlik, Sosyal Sorunlar, Dijital Topluluklar

Digital Masculinity Crisis: A Sociological Analysis of Incel Communities in the Context of Urbanization, Identity and Social Issues

Esra Yalçınkaya⁶⁷, Selin Atalay⁶⁸

Abstract

The 21st century is shaped by rapidly changing dynamics of urbanization, globalization, and digital technologies. This transformation has redefined the relationships between individuals and society, while social interactions, identity formation, and social issues have become increasingly visible and complex. Social media and online platforms, in particular, have emerged as critical digital spaces where individuals express themselves, construct their identities, and interact with social norms. In this context, the reproduction of gender relations in online environments represents a significant area of inquiry for sociology.

Incel (involuntarily celibate) communities constitute a noteworthy example within this framework. These online groups, characterized by the inability to meet contemporary masculinity norms, social isolation, and experiences of marginalization, make visible not only individual identity issues but also the deepening inequalities and social problems of contemporary societies. Considering incel discourse alongside phenomena such as urban loneliness, individualization, and weakening social ties, these communities provide insights into how the modern masculinity crisis is shaped under digital conditions. These groups gather online to share collective experiences and reconstruct their identities through digital platforms. Furthermore, the behaviors and discourses of incel communities, combined with social isolation, economic uncertainty, and the individualizing effects of modern life, contribute to the multi-dimensional emergence of the digital masculinity crisis. Social media functions not only as a tool for communication and expression but also as a stage where social norms, hierarchies, and ideals of masculinity are reproduced. In this respect, incel communities offer a critical sociological window for analyzing the intersections of modern urban life, digitalization, and social inequalities.

This study focuses on how incel communities construct identities on social media. Rather than presenting original research data, the study discusses existing literature on incel communities

⁶⁷ Master's Student, Department of Sociology, Institute of Graduate Education, Bakırçay University, sos.esrayalcinkaya@gmail.com.

⁶⁸ Assoc. Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Humanities and Social Sciences, Bakırçay University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7095-6396>, selin.atalay@bakircay.edu.tr.

and provides examples from previous studies. For instance, Connell's (2015) analyses on masculinities, Ging's (2017) research on the manosphere, Halpin's (2022) findings on incel discourse, and Valkenburgh's (2018) discussion of the relationship between neoliberalism and masculinity provide a foundational framework for understanding the discourses and identity construction processes of incel communities. In light of these contributions, the study examines how the masculinity crisis is expressed and how gender norms are debated in online incel discourse. In conclusion, examining incel communities sociologically is crucial for understanding social issues emerging at the intersection of individual identity crises, urbanization, digitalization, and societal transformations. This study aims to link the digital masculinity crisis with debates on urban life and identity, contributing to sociology's task of analyzing and addressing contemporary social problems. Moreover, it seeks to raise awareness about how masculinity and identity discussions are shaped through digital communities and to offer new perspectives for gender studies.

Keywords: Incel, Masculinity Crisis, Social Transformation, Identity, Social Issues, Digital Communities

Edebiyatın Sosyolojik Gücü: Şiirle İnsan Kalmak

Ethem Erdoğan⁶⁹, Kezban Erdoğan⁷⁰

Özet

Bu sunumun temel iddiası, şiirin yalnızca estetik ve retorik temelli bir edebi tür ya da disiplin olmadığıdır. Şiir işlevsel olarak estetik bir mesele olduğu kadar “insan kalma mücadelesinin sosyolojisi”dir de. Modern çağ, insanlığa eşi benzeri görülmemiş bir ilerleme ve konfor vaat ederken, aynı zamanda onu derinden sarsan yabancılaştırıcı ve mekanikleştirici şartları da beraberinde getirdi. Hayatın her alanının algoritmalarla ve verimlilik odaklı sistemlerle yönetilmesiyle, insan kendi varoluşsal ritminden koptu. İnsan emeği, bir makinenin rutin bir parçasına dönüştü ve yaratıcılığın yerini tekrarlanabilir, ölçülebilir görevler aldı. Bu mekanikleşme, bireyin doğadan, kendi işinin anlamından ve diğer insanlarla kurduğu otantik bağlardan kopmasına yol açtı. İnsan, devasa bir çarkın içinde dönen bir dişli gibi hissetmeye başladı; kalabalıklar içinde bile derin bir yalnızlık ve anlamsızlık duygusuyla kuşatıldı. Böylece modern çağın rasyonel ve düzenli görünen dünyası, aslında insanın özünü feda ettiği, kendini bir nesne gibi hissettiği ruhsal bir boşluğa dönüştü. Modern çağın yabancılaştırıcı ve mekanikleştirici şartlarında şiir, hem kişisel hem de toplumsal düzeyde insanın özne olarak varlığını sürdürmesinin imkânlarını araştırmakta bir imkândır.

Çalışmada disiplinler arası bir yaklaşım benimsenmiştir. Sosyolojinin temel kavramları ile şiirin imkânları karşılaştırılmış; tarihsel örnekler (destanlar, ağıtlar, marşlar) ve tasavvufi söylemler (Mevlânâ, Yunus Emre) üzerinden şiirin toplumsal işlevleri değerlendirilmiştir. Modernite eleştirisiyle birlikte şiirin günümüzde üstlendiği direniş rolü tartışılmıştır.

Şiir, bireysel bir duygu alanı olmanın ötesinde, toplumsal belleğin ve ortak vicdanın taşıyıcısıdır. Sosyoloji, yabancılaşma ve sınıf çatışması gibi olguları kavramsallaştırırken; şiir bunları insanî bir dile tercüme ederek evrenselleştirir. Dijital çağın algoritmaları insan davranışlarını ölçebilir, ancak bir mısranın sakladığı duyguyu kavrayamaz. Bu bağlamda şiir, modernitenin nesneleştirdiği bireyi yeniden özne kılarak insanca kalmanın en sahici yolunu açar.

Şiir, toplumsal travmaların kaydını tutan bir hafıza, inancın tezahürü, direnişin sesi ve insan olmanın en derin sosyolojisidir. Tasavvufî geleneğe “kalpten çıkan sözün kalbe varacağı”

⁶⁹ Öğretmen, Kütahya Fatih Anadolu Lisesi, Millî Eğitim Bakanlığı, ethemerdoğan73@hotmail.com.

⁷⁰ Öğretmen, Kütahya Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Millî Eğitim Bakanlığı, kezbanerdoğan43@hotmail.com.

vurgusu, şiirin toplumsal boyutunu da açıklamaktadır. Modernite, dünyanın büyüsunü bozarken, şiir bu büyüyü yeniden kurar. Dolayısıyla şiir, bugün her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyduğumuz bir direnç, sığınak ve insan kalma aracıdır.

Anahtar Kelimeler: Şiir, Sosyoloji, Modernite Eleştirisi, İnsan Kalma, Toplumsal Bellek

The Sociological Power of Literature: Remaining Human Through Poetry

Ethem Erdoğan⁷¹, Kezban Erdoğan⁷²

Abstract

This study contends that poetry should not be perceived merely as an aesthetic or rhetorical literary genre, but rather as a medium that embodies the “sociology of the struggle to remain human.” While the modern era has promised humanity unprecedented progress and comfort, it has simultaneously imposed alienating and mechanizing conditions which gives them a deep shock. With the algorithmic and productivity focused management of nearly every aspect of the life, human has estranged from his/her own existential rhythm. Human labor has turned into a routine part of a machine, and creativity has been replaced by repeatable, measurable tasks. This mechanization has led individuals to become estranged from nature, from the meaning of their own work and from authentic bonds with other individuals. The human being began to feel like a cog in a massive wheel, surrounded by a profound sense of loneliness and meaninglessness even within the crowds. Thus, the seemingly rational and orderly world of modernity has in fact become a spiritual emptiness where humans sacrifice their essence and feel like objects. Within the alienating and mechanizing conditions of the modern age, poetry provides an opportunity to explore the possibilities of sustaining human existence as a subject, both on the personal and social level.

The research adopts an interdisciplinary methodology. The fundamental concepts of sociological concepts are compared with the expressive possibilities of poetry. Poetry’s social functions are analyzed through historical examples (epics, laments and anthems) and Sufi speeches (Mevlana, Yunus Emre). With the criticism of modernity, the role of poetry as a form of resistance in today’s world is discussed.

Poetry, beyond being of a personal emotion domain, is the carrier of collective consciousness and folk memory. While sociology seeks to conceptualize phenomena such as alienation and class conflict, poetry translates these abstractions into human language and making them universal. Whereas the algorithms of the digital age may quantify human behaviors, they remain incapable of comprehending the feeling embedded in a verse. In this respect, poetry

⁷¹ Teacher, Kütahya Fatih Anadolu High School, Ministry of Education, ethemerdogan73@hotmail.com.

⁷² Teacher, Kütahya Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu High School, Ministry of Education, kezbanerdogan43@hotmail.com.

makes the individual subject again which was objectified by modernity and thus opening the genuine path to remaining human.

Poetry is memory of social trauma, a manifestation of belief, a voice of resistance and profound sociology of human. In the Sufi tradition, the emphasis of “a word come from the heart will reach to the heart” clarifies the social dimension of poetry as well. While modernity deglamorizes the world, poetry re-enchants it. Consequently, poetry today is a form of resistance, a sanctuary and a vital means of remaining human which we need more than ever.

Keywords: Poetry, Sociology, Criticism of Modernity, Remaining Human, Collective Memory

Çevre Sosyolojisinden Çevresel Sosyolojiye: Onto-Epistemolojik Yeni İmkânlar

Eylül Tuğçe Almaçık Özzer⁷³

Özet

Klasik modern sosyolojinin düşünsel mirası antroposentrik bir tasavvur üzerine kuruludur. Doğa-toplum dikotomisi kristalize olmuş; bunun neticesinde doğa, toplumsal faaliyetler için bir dekor veya gerekli hammaddeye dönüştürülmüş en iyi ihtimalle bütünüyle göz ardı edilmiştir. Bu bağlamda sosyolojik analizin merkezi kavramsallaştırmalarından biri olan faillik (eyleycilik) pozisyonu neredeyse tamamen insan öznelere ve yaratılarına indirgenmiştir. Ancak Çoklu Krizler Çağı'nda bu önkabullerin kırılabilirliği ve sürükledikleri açmazlar giderek daha görünür hale gelmekte; yeni kavramsallaştırmalara ve bilimsel alanların işbirliği içinde bir revizyona duyulan ihtiyaca işaret etmektedir. Bu çalışma, ekolojik krizin sosyolojik düşünce üzerindeki (zaruri) dönüştürücü etkilerini, özellikle faillik kavramı çerçevesinde tartışmayı; sosyolojinin kurucu epistemolojisine yönelen muhtemel eleştirileri ele alarak yeni düşünsel olanaklara imkan açmayı amaçlamaktadır.

İklim değişikliği, Büyük Yokoluş vb. fenomenler sosyolojik düşüncenin doğa-toplum gibi kurucu ikiliklerini sarsarak, başka bir ifadeyle ontolojik gerilimleri de hissettirerek sosyolojinin önemli başlıkları arasına girmiştir. Bu bağlamda sosyal bilimsel çevirilerinden biri “çevre” olan doğaya yönelik tasavvurda hem birlikteliğin hem de faillik pozisyonunun adil dağıtımının vurgulandığı çalışmalarla daha sık karşılaşılır olmuştur. Bu gelişmeler aynı zamanda sosyoloji disiplini içinde çevreye dair tahayyülün, çevreyle olan birlikteliğin çerçevesine yönelik yeni farkındalıklar ve tartışmalar doğurmuştur. En dikkat çekenleri arasında farklı kuramsal yönelimleri işaret etmelerine rağmen birbirleri yerine eş anlamlı şekilde kullanılagelen “çevresel sosyoloji” (environmental sociology) ve “çevre sosyolojisi” (sociology of environment) alt alanları yer almaktadır. Bunlardan biri doğa ve toplum arasındaki net ayrımları tartışmaya açarken, diğeri hâkim kavramsallaştırmaların yüksek ölçüde mevcut halleriyle çevresel meseleleri uygulanmasına dayanmaktadır. Nitekim son dönemde yapılan çalışmalar yalnızca insan-merkezli yaklaşımları değil, aynı zamanda doğa-insan etkileşimlerini eş-üretici ve ortak fail düzleminde ele alan kavramsal önerilerin literatürde belirgin biçimde arttığını göstermektedir. Bu eğilim, sosyolojideki klasik fail tanımının dönüşmekte olduğunu ve doğa ile kurulan ilişkide daha simetrik bir yaklaşımın

⁷³ Dr. Öğr. Üyesi, Sosyoloji Bölümü, Kültür ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Türk-Alman Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-5938-5636>, eylulalnicak@gmail.com.

benimsendiğini ortaya koymaktadır. Ancak bunun kalıcı bir dönüşüm mü, yoksa dönemsel bir eğilim mi olduğu henüz kesinliğe kavuşmuş değildir. Bu bağlamda, çevre sosyolojisi alanında öne çıkan literatürde insandışı varoluşların nasıl ve ne ölçüde ele alındığı tartışmaya açılacak, çevre sosyolojisi ve çevresel sosyoloji gibi bir ayrımın neden gerekli görüldüğü temellendirilecektir.

Nihayetinde bu çalışma, söz konusu ekolojik kriz karşısında sosyolojinin karşı karşıya kaldığı kuramsal yeniden şekillenme ihtiyacını, faillik kavramsallaştırması örülen tartışmalar üzerinden ele almayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda yalnızca doğanın konu edinilmesi değil, doğayla “birlikte” düşünmenin yöntem ve kavramlarının geliştirilmesi vurgusu öne çıkacaktır. Aynı zamanda, çevresel sosyolojisi ile çevre sosyolojisi arasındaki ayrımı yalnızca metodolojik değil, onto-epistemolojik bir ayrım olarak konumlandırarak, bu ikiliğin ötesine geçmeyi vaat eden yeni düşünsel imkânlarla kapı aralamayı hedeflemektedir. Bu sayede insandışı varoluş pasif bir kaynak veya bir dekor olmaktan çıkarak toplumsal süreçlerin kurucu unsurları arasında yer alabilecek; ekolojik adalet kurucu bir ilke haline gelebilecek; onto-epistemolojik bir kavrayış ile bilgi üretiminin yeniden biçimlendirici müdahale alanı ortaya konarak nesnellik iddiası sorunsallaştırılabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Çevre Sosyoloji, Faillik, Doğa-Kültür İkiliği, Çoklu Krizler Çağı

From Sociology of the Environment to Environmental Sociology: New Ontological-Epistemological Horizons

Eylül Tuğçe Alınacak Özyer⁷⁴

Abstract

The classical modern sociological tradition is built upon an anthropocentric conception. The nature-/society dichotomy has crystallized; as a result, nature has been transformed into a backdrop or necessary raw material for social action, or at best, has been completely disregarded. In this context, the position of agency -one of the central conceptualizations of sociological analysis- has been almost entirely reduced to human subjects and their artifacts. However, in the Times of Multiple Crises, the fragility of these assumptions and the impasses they lead to are becoming increasingly visible, pointing to the need for new conceptualizations and a revision through collaboration between scientific fields. This study aims to discuss the (inevitable) transformative effects of the ecological crisis on sociological thought, particularly within the framework of the notion of agency; and to open up new reflexive possibilities by addressing potential critiques directed at sociology's founding epistemology.

Climate change, the Great Extinction, and similar phenomena have shaken the foundational dualities of sociological thought, such as nature-culture, and have entered the important topics of sociology, in other words, by making ontological tensions felt. In this regard, we increasingly encounter studies that emphasize both the fair distribution of coexistence and agency in the imagination of nature, one of the social scientific translations of which is "environment." These developments have also given rise to new awareness and debates within the discipline of sociology regarding the imagination of the environment and the framework of coexistence with it. Among the most notable are the subfields of "environmental sociology" and "sociology of the environment," which, despite pointing to different theoretical orientations, are used interchangeably. While one challenges the clear distinctions between nature and society, the other relies on the application of environmental issues within the highly prevalent dominant conceptualizations. Indeed, recent studies show a marked increase in the literature of conceptual proposals that address not only human-centered approaches but also human-nature interactions on a co-productive and co-agent

⁷⁴ Asst. Prof., Department of Sociology, Faculty of Cultural and Social Sciences, Turkish-German University, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-5938-5636>, eylulalnacak@gmail.com.

level. This tendency reveals that the classical definition of agency in sociology is changing and that a more symmetrical approach to the relationship with nature is being adopted. However, it is not yet clear whether this is a permanent transformation or a temporary trend. In this context, the literature that stands out in the field of environmental sociology will be discussed in terms of how and to what extent non-human entities are addressed, and the reasons why a distinction between sociology of the environment and environmental sociology is considered necessary will be substantiated.

Ultimately, this study aims to address the need for theoretical restructuring that sociology faces in the midst of the ecological crisis, through discussions woven around the conceptualization of agency. In this respect, the focus will be not only on addressing nature, but also on developing the methods and concepts of thinking “with” nature. At the same time, by positioning the distinction between environmental sociology and the sociology of the environment not merely as methodological but as onto-epistemological, it aims to open the path to new theoretical potentials that promise to transcend this duality. In this way, non-human entity can cease to be a passive resource or decoration and take its place among the constitutive elements of social processes; ecological justice can become a founding principle; and with an onto-epistemological understanding, the field of knowledge production can be presented as an area of transformative intervention, thereby problematizing the claim to objectivity.

Keywords: Environmental Sociology, Agency, Nature-Culture Dualism, Times of Multiple Crises

Kesişimsel Teori Bağlamında Göçmen Kadınların Kimlik Sorunsalı**Fatma Güngör⁷⁵****Özet**

Crenshaw (1989) tarafından öne sürülen Kesişimsel teori, sosyal kimliklerin kesişen ve örtüşen özelliklerinin, toplumda ortaya çıkan imtiyaz veya ayrımcılık biçimlerini nasıl etkilediğini anlamaya yönelik analitik bir çerçeve sunmaktadır. Birden fazla avantaj ve dezavantaj faktörünü tanımlayan kesişimsellik, sosyal kimliklerin hem güçlendirici hem de baskılayıcı yönlerine vurgu yaparak özellikle de azınlık kimliklerin sahip olduğu ayırt edici ve dışlayıcı deneyimleri tartışma konusu yapmaktadır. Bu çerçevede, göçmen kadınların deneyimlerini yalnızca tek bir kimlik üzerinden değerlendirmek yetersiz kalmakta; toplumsal cinsiyet, etnisite, sınıf ve göçmenlik durumunun iç içe geçtiği çok katmanlı bir analiz gerekmektedir.

Göçmen kadınların kesişen kimlikleri; kadın olmak, göçmen (bazen belgesiz) olmak, annelik rolü, eğitimsizlik, düşük ekonomik statü, sağlık, eğitim ve sosyal destek hizmetlerine erişimdeki yapısal engeller gibi baskılayıcı ve çoğu zaman dışlayıcı birçok unsuru bir arada barındırmakta ve bu durum göçmen kadınların baş etmesi gereken güçlüklerin çok boyutluluğunu göz önüne sermektedir. Bu bağlamda, göçmen kadınların yaşadığı toplumsal sorunların yalnızca tekil kimlikler üzerinden değil, kesişen eşitsizlik biçimleri aracılığıyla incelenmesi gerekmektedir.

Bu çalışma, kesişimsel teori ekseninde Türkiye’deki göçmen kadınların yaşadığı kimlik sorunsalını, deneyimledikleri sosyal süreçler bağlamında ele almakta ve Türkiye’de göçmen ve sığınmacı kadınlara hizmet veren STK’ların, rapor sonuçlarının içerik analizine başvurmuştur. Çalışmada araştırma raporlarına başvurulacak STK’lar; Türkiye’de hizmet veren; Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği (SGDD-ASAM), Mülteci-Der, İnsani Gelişim Vakfı (İGAM), Kadın Koalisyonu, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, Kırkayak Kültür ve Hafıza Merkezi adlı kuruluşlardır. STK araştırma raporlarında göçmen kadınlara yönelik kesişimsellik, ayrımcılık ve dışlanmaya ilişkin; gerçek vaka anlatıları, istatistikler, ihtiyaçlar ve sorun temelli gözlemler yer almaktadır.

⁷⁵ Doç. Dr., Sosyoloji Bölümü, Edebiyat Fakültesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1621-3775>, fatmagungor@yyu.edu.tr.

Elde edilen bulgulara göre göçmen kadınların temel sorunlarının; güvenlik, korunma, barınma ve ekonomik güçlükler yanında, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimde karşılaştıkları kültürel ve dil bariyerleri, gündelik hayatta karşılaştıkları önyargılı ve dışlayıcı bazı tutumlar, hamilelik, doğum kontrolü ve çocuk bakımı konularındaki bilgi eksiklikleri, afet ve acil durumlarda destek birimlerine erişim konusunda yaşadıkları güçlükler ile özellikle belgesiz göçmen kadınların bazı sosyal hizmet destek birimlerinde karşılaştıkları bürokratik engellerin olduğu görülmektedir.

Araştırma sonucunda, göçmen kadınlara yönelik sosyal hizmet ve destek ağlarının özellikle kesişimsellik yaklaşımını benimseyen eğitim hizmetleriyle geliştirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Sosyal destek hizmetlerinin; dil ve kültürel oryantasyon hizmeti, psiko-sosyal destek hizmeti, kadın sağlığı, şiddeti önleme, çocuk bakımı, istihdam ve mesleki gelişim gibi hizmetlerin, göçmen kadınların çok boyutlu kırılganlıklarının dikkate alınarak, hak temelli, kapsayıcı ve erişilebilir olması, deneyimledikleri kimi zaman dışlayıcı ve önyargılı sosyal süreçlerin iyileştirilerek toplumsal uyum ve aidiyet geliştirmeleri açısından oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Kesişimsel Teori, Göçmen Kadınlar, Kimlik, STK Raporları

The Identity Problem of Immigrant Women in the Context of Intersectional Theory

Fatma Güngörer⁷⁶

Abstract

Intersectional theory, proposed by Crenshaw (1989), provides an analytical framework for understanding how the intersecting and overlapping features of social identities influence the forms of privilege or discrimination that emerge in society. Intersectionality, which identifies multiple factors of advantage and disadvantage, emphasizes both the empowering and oppressive aspects of social identities, and particularly discusses the distinctive and exclusionary experiences of minority identities. In this context, evaluating the experiences of immigrant women based solely on a single identity is insufficient; a multi-layered analysis is required in which gender, ethnicity, class and immigration status are intertwined.

The intersecting identities of immigrant women include many oppressive and often exclusionary elements such as being a woman, being an immigrant (sometimes undocumented), the role of motherhood, lack of education, low economic status, and structural barriers to accessing health, education and social support services, and this reveals the multidimensionality of the challenges immigrant women must cope with. In this context, the social problems experienced by immigrant women need to be examined not only through singular identities but also through intersecting forms of inequality.

This study examines the identity problems faced by immigrant women in Turkey within the context of the social processes they experience, within the framework of intersectional theory, and utilizes the content analysis of the report results of NGOs serving immigrant and refugee women in Turkey. The NGOs whose research reports will be consulted in this study are: the Association for Solidarity with Asylum Seekers and Migrants (SGDD-ASAM), Mülteci-Der, the Human Development Foundation (İGAM), the Women's Coalition, the Purple Roof Women's Shelter Foundation, and the Kırkayak Culture and Memory Center, all operating in Turkey. The NGO research reports include real-life case narratives, statistics, needs, and issue-based observations regarding intersectionality, discrimination, and exclusion against migrant women.

⁷⁶ Assoc. Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Letters, Van Yüzüncü Yıl University, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1621-3775>, fatmagungorer@yyu.edu.tr.

According to the findings, the main problems of immigrant women are; in addition to security, protection, shelter and economic difficulties, the cultural and language barriers they face in accessing education and health services, some prejudiced and exclusionary attitudes they encounter in daily life, lack of information about pregnancy, birth control and child care, difficulties they experience in accessing support units in disasters and emergencies, and the bureaucratic obstacles that undocumented immigrant women, in particular, face in some social service support units.

As a result of the research, it is understood that social service and support networks for immigrant women need to be developed, especially with educational services that adopt an intersectionality approach. It is crucial that social support services such as language and cultural orientation services, psychosocial support services, women's health, violence prevention, childcare, employment and professional development are rights-based, inclusive and accessible, taking into account the multidimensional vulnerabilities of immigrant women, and that they develop social cohesion and belonging by improving the sometimes exclusionary and prejudiced social processes they experience.

Keywords: Intersectional Theory, Migrant Women, Identity, NGO Reports

Göçmenlerin Mekânsal Entegrasyonu: Sınırlılıklar Ve İmkânlar

Gamze D. Tetik⁷⁷, Hasan Güler⁷⁸

Özet

Göç bir coğrafi hareketliliğin yanı sıra, göçmenin göç edilen kent mekânına entegrasyonunu içeren bir olgudur. Neoliberal süreçte göçmenin yerleştiği kent mekânında kurduğu tüm ilişkiler, ekonomik etkileşimler başta olmak üzere sosyal ve kültürel etkileşimlerle şekillenmekte ve toplumda yeni dinamikler ortaya çıkarmaktadır. Bu teorik araştırma, göçmenin mekânsal entegrasyonunu, oluşan yeni dinamikler düzleminde inceleme fırsatını Türkiye bağlamında sunmaktadır.

Mekân, yalnızca fiziki bir alan (uzam) olmanın ötesinde, farklı toplumsal grupların ilişkileriyle sürekli yeniden inşa edilen toplumsal bir alan olma özelliği taşımaktadır. Mekân; kent içerisinde çeşitli toplumsal grupların birbirleriyle kurdukları ilişkilerin boyutunu ve niteliğini belirleyen, güç ilişkilerinin tezahürlerini yansıtan, erişim ve eşitlik kavramları ile birebir bağlantılı olarak biçimlenen bir alandır. Ayrıca kimliklerin üretimini ve azınlık grupların görünürlüğünü şekillendiren kentsel yaşamın en kritik göstergelerinden birisidir. Mekânsal entegrasyon kavramı ise; farklı toplumsal grupların sosyal, fiziksel, ekonomik ve kültürel düzeylerde etkileşimde bulunma ve bütünleşme kapasitesine karşılık gelmektedir. Bu çalışmada entegrasyon kavramı; yavaş asimilasyon olarak değil, çeşitlilik gösteren nüfus yapısının birleşmesiyle ortak kimliğin oluşturulması ve çeşitli grupların her türlü katılımına olanak tanıyacak yerel kurum ve hizmetlerin ortak zeminlerinin yapılandırılması olarak ele alınmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmanın öncelikli amacı; göçmen ve mekânsal entegrasyon kavramları arasındaki ilişkinin, toplumsal yapı ve değişkenler göz önüne alınarak incelenmesi, göçmenin mekânsal entegrasyonunun farklı boyutlarla ele alınmasıdır. Göçmenin kent yaşamına dahil olma süreçleri; kentsel hizmetlere erişim, işgücü piyasasına dahil olma, görünürlük kazanma gibi unsurlar bağlamında teorik bir perspektifte değerlendirilmiştir.

Bu çalışmanın yöntemi ikincil veri analizidir. Literatürdeki “göçmen” ve “mekânsal entegrasyon” kavramlarını baz alan bilimsel kaynaklardan faydalanılarak sistematik bir

⁷⁷ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Yüksek Lisans Programı, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uşak Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5968-7244>, gamze.tetik@usak.edu.tr.

⁷⁸ Doç. Dr., Sosyoloji Bölümü, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Uşak Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5452-071X>, hasan.guler@usak.edu.tr.

tarama gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın problematiğini, “Göçmenlerin Türkiye’deki mekansal entegrasyon deneyimlerinin temel dinamikleri nelerdir?” ve bu soru ile ilişkili olarak “Sosyal, fiziksel, ekonomik ve kültürel bağlamda göçmenin mekânsal entegrasyonu nasıl gerçekleşmekte ya da sınırlandırılmaktadır?” soruları oluşturmaktadır. Mevcut literatür araştırma soruları ile ilişkilendirilmiş, yorumlanmış ve analiz edilerek sunulmuştur. İkincil veri analizi yönteminin sınırlılıklarının başında araştırmanın konusu ve kavramsal çerçevesi ile birebir ilişkili literatürün ayıklanması güçlüğü gelmektedir. Ayrıca mekânsal entegrasyon kavramını göç olgusuyla birlikte ele alan çalışmalar sınırlı sayıdadır. Sınırlılıklar göz önünde bulundurularak, göç olgusu ile mekânsal entegrasyon kavramını bütüncül bir yaklaşımda inceleyen teorik bir analiz gerçekleştirilmiştir.

Bulguları ortaya koymak için incelenen araştırmalardaki veriler; göçmenin mekânsal entegrasyonunun çeşitli kısıtlar barındırdığına, toplumda azınlık kesim olan göçmenlerin Türkiye’de göç ettikleri uydukentler bağlamında belirli/sınırlı alanlara yerleştiklerine, işgücü piyasasına dahil olurken güvencesiz çalışma koşulları ile karşı karşıya kaldıklarına ve mekânsal segregasyonun ortaya çıktığına işaret etmektedir. Göçmenin kamusal alanlarda yerel halk ile ya da diğer göçmen grupları ile kurduğu arkadaşlık/komşuluk ilişkileri ve toplu sosyal etkinliklere katılımı ve yerel dilin öğrenilmesi/geliştirilmesi entegrasyon sürecini desteklemektedir. Mekânsal entegrasyonun göstergeleri arasında kültürel pratiklerin göçmen mahallelerine taşınması, kamusal alanların bu pratikler etrafında dönüştürülmesi, göçmenin aidiyet geliştirmesi ve mekânın simgesel ya da duygusal olarak göçmen tarafından sahiplenilmesi olduğu görülmüştür. Türkiye’de kentlerde göçmenler ikamet etmek için düşük kira bedelleri olan mahallelere yerleşmeyi “tercih” etmekte, bu da bazı mahallelerde yoğunlaşmalarına neden olmaktadır. Yerel halk göçmen nüfus yoğunluğunun çok olduğu mahallelere karşı temkinli yaklaşmakta ve mekânsal segregasyonu derinleştirebilmekte, âdeta sembolik sınırların oluşmasına neden olmaktadır. Bu durumda da yerel halk nüfus yoğunluğunun az olduğu bu mahallelerde göçmenin yerel halk ile kuracağı sosyal ilişkiler sınırlandırmakta, bazı kamusal hizmetlere erişim engelleri ortaya çıkmaktadır. Tüm bu süreçlerde göçmenin mekânsal entegrasyonunun daha etkin hale gelebilmesi için yerel halkın kapsayıcı bir tutum sergilemesinin önemi çalışmalarda vurgulanmaktadır. Ayrıca göçmenin “geçici”, “misafir” olarak görülmesi mekânsal entegrasyonu sınırlayıcı bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Tüm bu bulgular ışığında, göçmenin mekânsal entegrasyonunda göçmenin aktif rolünün önemi büyük olsa da politika yapıcılarının mekâna müdahaleleri, yerel halkın göçmene karşı tutum ve davranışlarının mekânsal entegrasyonun şekillenmesinde ön planda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Kent, Mekânsal Entegrasyon, Türkiye

The Spatial Integration of Migrants: Limitations and Possibilities

Gamze D. Tetik⁷⁹, Hasan Güler⁸⁰

Abstract

Migration is a phenomenon that involves not only geographical mobility but also the integration of migrants into the urban space they migrate to. In the neoliberal process, all the relationships established by migrants in the urban space where they settle are shaped by social and cultural interactions, primarily economic interactions, and give rise to new dynamics in society. This theoretical research offers the opportunity to examine the spatial integration of migrants in the context of Türkiye, within the framework of the new dynamics that have emerged.

Space is more than just a physical area (space); it is a social space that is constantly being reconstructed through the relationships of different social groups. Space is an area that determines the scope and nature of the relationships established between various social groups within the city, reflects the manifestations of power relations, and is shaped in direct connection with the concepts of access and equality. It is also one of the most critical indicators of urban life that shapes the production of identities and the visibility of minority groups. The concept of spatial integration refers to the capacity of different social groups to interact and integrate at social, physical, economic, and cultural levels. In this study, the concept of integration is approached not as slow assimilation, but as the formation of a common identity through the unification of a diverse population structure and the structuring of common ground for local institutions and services that will enable the participation of various groups. Therefore, the primary objective of this study is to examine the relationship between the concepts of immigrant and spatial integration, taking into account social structure and variables, and to address the spatial integration of immigrants in different dimensions. The processes of migrants' inclusion in urban life have been evaluated from a theoretical perspective in the context of elements such as access to urban services, inclusion in the labor market, and gaining visibility.

⁷⁹ Master's Student, Department of Sociology, Institute of Graduate Education, Uşak University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5968-7244>, gamze.tetik@usak.edu.tr.

⁸⁰ Assoc. Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Humanities and Social Sciences, Uşak University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5452-071X>, hasan.guler@usak.edu.tr.

The method of this study is secondary data analysis. A systematic review was conducted using scientific sources based on the concepts of “migrant” and “spatial integration” in the literature. The research questions of this study are: “What are the fundamental dynamics of migrants’ spatial integration experiences in Türkiye?” and, related to this question, “How does the spatial integration of migrants occur or become constrained in the social, physical, economic, and cultural contexts?” The existing literature has been presented by linking it to the research questions, interpreting it, and analyzing it. The main limitation of the secondary data analysis method is the difficulty of filtering out literature that is directly related to the subject and conceptual framework of the study. Furthermore, there are only a limited number of studies that address the concept of spatial integration in conjunction with the phenomenon of migration. Taking these limitations into account, a theoretical analysis was conducted that examines the phenomenon of migration and the concept of spatial integration from a holistic perspective.

The data from the studies indicate that migrants’ spatial integration is hindered by various constraints. Migrants, as a minority group, settle in specific or limited areas within the satellite cities they move to in Türkiye. They often face precarious working conditions when entering the labor market, which leads to spatial segregation. The friendships/neighborhood relationships that migrants establish with the local population or other migrant groups in public spaces, participation in social activities, and learning/development of the local language support the integration process. Indicators of spatial integration include the transfer of cultural practices to immigrant neighborhoods, the transformation of public spaces around these practices, the development of a sense of belonging among immigrants, and the symbolic or emotional appropriation of space by immigrants. In Turkish cities, immigrants “prefer” to settle in neighborhoods with low rents, resulting in their concentration in specific areas. The local population tends to be cautious towards neighborhoods with high immigrant population density, potentially deepening spatial segregation and creating symbolic boundaries. In such cases, the social relationships immigrants can establish with the local population in these less densely populated neighborhoods are limited, and barriers to accessing certain public services emerge. All these studies emphasize the importance of the local population adopting an inclusive attitude to make the spatial integration of migrants more effective. Furthermore, viewing migrants as “temporary” or “guests” emerges as a factor limiting spatial integration. Considering these findings, although the active role of migrants is crucial in their spatial integration, it has been concluded that policymakers’ interventions in space and the attitudes

and behaviors of the local community towards migrants are at the forefront in shaping spatial integration.

Keywords: Migration, Spatial Integration, Türkiye, Urban

Geçici Statü Kalıcı Belirsizlik: Göçmenlik Ve Yurttaşlık İlişkisi

Gülçin Cebecioğlu⁸¹

Özet

Küresel göç hareketlerinin artışı ile birlikte göçmenlerin yaşadıkları ülkelere yönelik talepleri yalnızca geçici koruma ya da barınma düzeyinde kalmamış, onları kalıcı yurttaşlık statüsü ve sosyal aidiyet arayışına yöneltmiştir. Bu çerçevede yurttaşlığın yalnızca bir devletin sağladığı hukuki statüden ibaret bir kavram olarak değil; bireylerin tanınması, topluma katılımı ve kendilerini o topluma ait hissetmeleri ile doğrudan ilişkili çok katmanlı bir kavram olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu noktadan hareketle bu çalışmada, göçmenlerin yurttaşlık talepleri ve aidiyet arayışlarının hem hukuki normlar hem de toplumsal dinamikler üzerinden multi-disipliner bir yaklaşımla incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın odağını Türkiye’de uzun süredir yaşayan ve kalıcılaşan/ kalıcılaşmayı hedefleyen göçmen gruplardan Suriyeli, Afgan, İranlı ve Iraklı göçmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın deseni, nitel araştırma yöntemi kapsamında yarı yapılandırılmış görüşmelere dayanmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu ise farklı uyruklardan ve sosyo-ekonomik profillerden gelen göçmen kadın ve erkeklerden 20 katılımcı oluşturmaktadır. Her ne kadar göçmenlerle gündelik yaşamda sıkça karşılaşmak mümkün olsa da, akademik araştırmalar kapsamında onlara doğrudan erişim sağlamak güç olmuştur. Bu bağlamda çeşitli dernekler, yardım kurumları ve emlak ofisleri üzerinden göçmenlerle iletişim kurulmaya çalışılmıştır. Bazı göçmenlerle ise çalıştıkları ortamlarda karşılaşılmış ve kendilerinden görüşme talep edilmiştir. Görüşmeler katılımcıların kendilerini rahat hissettikleri evleri, iş yerleri, dernek ofisleri, kafe ve çay bahçeleri gibi ortamlarda gerçekleştirilmiş ve yaklaşık olarak bir saat sürmüştür. Katılımcılar bir kanıt oluşturması gibi korkuya kapıldıklarından ses kaydı alınmasına izin vermediklerinden görüşmeler not edilmiştir. Bilgisayar ortamına aktarılmasının ardından görüşmeler Maxqda bilgisayar destekli program aracılığıyla analiz edilmiştir. Bu noktada yöntemsel olarak içerik analizi kullanılmış; görüşmeler, bireylerin yurttaşlıkla ilişkili deneyimlerini, beklentilerini ve karşılaştıkları yapısal sorunları anlamaya dönük olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca, Türkiye’deki ilgili yurttaşlık mevzuatı ve göç statülerine ilişkin düzenlemeler de hukuki analiz kapsamında ele alınmıştır.

⁸¹ Dr. Öğr. Üyesi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3036-9717>, gulcincebecioglu@ahievran.edu.tr.

Elde edilen bulgular, göçmenlerin temel olarak yasal yurttaşlık hakkına erişme konusunda problem yaşadıklarını; öte yandan genel olarak toplumsal tanınma, eşit muamele görme ve bir topluma ait hissetme ihtiyacını konusunda problem yaşamadıklarını yalnızca birkaç kişinin bireysel olarak ayrımcılık deneyimleri yaşadıklarını ortaya koymaktadır. Bu noktada uzun vadede Türkiye’de ikamet etmeyi arzulayan katılımcıların yasal olarak statü belirsizliğiyle karşı karşıya kalmakta ve nerede ve nasıl bir hayat sürdüreceklerine ilişkin bir senaryo çizemedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Göçmenlik, Yurttaşlık, Aidiyet, Sosyal Dışlanma, Hukuk, Sosyoloji

Temporary Status, Permanent Uncertainty: The Relationship between Migration and Citizenship

Gülçin Cebecioğlu⁸²

Abstract

With the increase in global migration movements, migrants' demands in the host countries have gone beyond temporary protection or shelter and have shifted towards the pursuit of permanent citizenship status and social belonging. In this context, citizenship should not be understood merely as a legal status granted by a state; rather, it must be considered a multidimensional concept directly linked to individuals' recognition, participation in society, and sense of belonging to the community.

Based on this premise, this study aims to analyze migrants' demands for citizenship and their search for belonging through a multidisciplinary approach that encompasses both legal norms and social dynamics. The research focuses on Syrian, Afghan, Iranian, and Iraqi migrant groups who have been residing in Turkey for an extended period and have either already settled or intend to settle permanently. The research design is based on the qualitative method of semi-structured interviews. The sample group consists of 20 migrant participants, both women and men, from diverse nationalities and socio-economic backgrounds. Although it is common to encounter migrants in everyday life, direct access to them within the context of academic research proved to be challenging. Therefore, migrants were reached through various associations, aid organizations, and real estate agencies. Additionally, some migrants were encountered in their workplaces and were asked to participate in the study. The interviews were conducted in settings where participants felt comfortable, such as their homes, workplaces, association offices, cafés, and tea gardens (a type of outdoor café), and each lasted approximately one hour. Since participants were concerned that audio recordings could be used as evidence, the interviews were documented through detailed notes instead. After transcription on the computer, the interviews were analyzed using the computer-assisted software Maxqda. At this stage, content analysis was used to explore the participants' experiences, expectations, and the structural challenges they face regarding citizenship. Furthermore, relevant citizenship legislation and regulations concerning migration status in Turkey were analyzed from a legal perspective.

⁸² Asst. Prof., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Kırşehir Ahi Evran University, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3036-9717>, gulcincebecioglu@ahievran.edu.tr.

The findings reveal that while migrants primarily experience difficulties in accessing formal citizenship rights, they generally do not face significant problems regarding social recognition, equal treatment, or their sense of belonging to society, with only a few participants reporting individual experiences of discrimination. Ultimately, it was concluded that participants who wish to reside in Turkey for the rest of their lives are confronted with a persistent legal status uncertainty, preventing them from envisioning a clear scenario for where and how they will build their future lives.

Keywords: Migration, Citizenship, Belonging, Social Exclusion, Law, Sociology

Anomi Ve Dayanışmanın Sinemadaki İzleri: “Taşı Toprağı Altın Şehir” Filmi Üzerinden Sosyolojik Bir Okuma

Gülseren Doğru⁸³

Özet

Göç, toplumsal yapıdaki kırılmaları ve dönüşümleri temsil eden önemli olgulardan bir tanesidir. Kırsaldan kente gerçekleşen göçleri, yalnızca ekonomik ve mekânsal değişimler olarak ele almamak gerekir; aynı zamanda bu göçler, toplumsal normları, kültürel kodları ve bireylerin kendilik pratiklerinin de yeniden şekillendiği süreçlerdir. Türkiye’de 1970’li yıllarda iç göçün hız kazanmasıyla birlikte, bu toplumsal dönüşüm sinema anlatılarında da belirgin bir biçimde görünür hale gelmiştir. Orhan Aksoy’un “*Taşı Toprağı Altın Şehir*” (1979) filmi de bunlardan biridir.

Bu çalışmanın amacı, 1970’li yıllarda gerçekleşen kırsaldan kente göçün Türk sinemasında nasıl temsil edildiğini sosyolojik bir bakışla incelemektir. Bu doğrultuda, *Taşı Toprağı Altın Şehir* (1979) filmi örneklem olarak seçilmiştir. Filmin teorik çerçevesi; Durkheim’in anomie ve dayanışma türleri kavramları ile Mead’in benlik inşası yaklaşımı ile şekillendirilmiştir. Durkheim toplumu bir arada tutan ve bir arada yaşatan olguları araştırmıştır. Bu bakış açısından hareketle toplumsal dayanışma kavramını ortaya atarak geleneksel toplumların ve modern toplumların dayanışma biçimlerinin farkı olduğunu savunmuştur. Film boyunca da bu dikotomileri görmekteyiz. Köy yaşamında hemşehrilik ilişkileri ve sınırlı işbölümü nedeniyle insanlar, benzerliklerin bir araya getirdiği bir toplumsal yapıda yaşarken; kent yaşamında uzmanlaşma ve işbölümün artmasından kaynaklı, farklılığın birleştirdiği topluma geçiş yaparlar. Bu geçiş sürecinde çeşitli sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Bireyler, toplumsal normların çözülmeye başladığı bu evrede anomieyle karşı karşıya kalabilirler. Normsuzluk ve kuralsızlık ortamı, bireylerde güvencesizlik ve aidiyet hissinin kaybolmasına sebep olabilmektedir. Mead’in bakış açısında ise toplumsal etkileşimler öne çıkmaktadır. Ona göre benlik, “I” (özel tepkiler) ve “Me” (toplumsal beklentilerin içselleştirilmiş yönü) olmak üzere iki boyutta şekillenir. Filmde mahalle kahvehaneleri, işçi pazarları ve gecekondu çevreleri, bireylerin bu iki boyut arasında gidip geldikleri, kendilik pratiklerini yeniden inşa ettikleri sosyalleşme alanlarına dönüşür.

⁸³ Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Bölümü, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Pamukkale Üniversitesi, glsrn_dgr@hotmail.com.

Sonuç olarak, *Taşı Toprağı Altın Şehir* filmi göçün toplumsal sonuçlarını yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda kültürel ve dayanışma boyutlarıyla ortaya koyan zengin bir içeriğe sahiptir. Film modernleşme süreciyle birlikte toplumsal yapıdaki değişimleri ve bireysel kimliklerin yeniden inşa sürecini gözler önüne serer. Bu bağlamlarda Türkiye'nin toplumsal değişim belleği açısından günümüzde hâlâ da önemini korumaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anomi, Benlik, Dayanışma Türleri, Kentleşme, Toplumsal Etkileşimcilik

Traces of Anomie and Solidarity in Cinema: A Sociological Reading of the Film “City of Gold”

Gülseren Doğru⁸⁴

Abstract

Migration is one of the significant phenomena that represents ruptures and transformations within the social structure. Rural-to-urban migration should not be considered solely in terms of economic and spatial changes; at the same time, these migrations are processes in which social norms, cultural codes, and individuals’ self-practices are reshaped. With the acceleration of internal migration in Turkey during the 1970s, this social transformation also became visibly reflected in cinematic narratives. Orhan Aksoy’s “The City Whose Soil is Gold” (1979) is one such example. This study aims to examine, from a sociological perspective, how rural-to-urban migration in the 1970s was represented in Turkish cinema. In this context, “The City Whose Soil is Gold” (1979) was selected as the sample.

The theoretical framework of the film is shaped by Durkheim’s concepts of anomie and types of solidarity, as well as Mead’s approach to the construction of the self. Durkheim examined the factors that bind society together and facilitate collective life. From this perspective, he introduced the concept of “social solidarity,” arguing that traditional and modern societies exhibit different forms of solidarity. Throughout the film, these dichotomies are evident. In rural life, due to kinship ties and limited division of labor, people live within a social structure brought together by similarities; In contrast, in urban life, they transition to a society unified through differentiation, resulting from increased specialization and division of labor. Various problems may emerge during this transition process. Individuals may face anomie at this stage when social norms begin to dissolve. Such a state of normlessness and lack of regulation may lead to insecurity and a loss of belonging for individuals. From Mead’s perspective, however, social interactions take center stage. According to him, the self is shaped in two dimensions: the “I” (subjective responses) and the “Me” (the internalized aspect of social expectations). In the film, neighborhood coffeehouses, labor markets, and squatter settlements turn into socialization spaces where individuals oscillate between these two dimensions and reconstruct their self-practices.

⁸⁴ Undergraduate Student, Department of Sociology, Faculty of Humanities and Social Sciences, Pamukkale University, glsrn_dgr@hotmail.com.

In conclusion, “The City Whose Soil is Gold” presents the social consequences of migration not only in economic terms but also in cultural and solidarity dimensions, offering rich content. The film reveals both the transformations in the social structure and the reconstruction of individual identities during the modernization process. In this regard, it still maintains its significance today in terms of Turkey’s memory of social change.

Keywords: Anomie, Self, Types of Solidarity, Urbanization, Symbolic Interactionism

Chatgpt Ve Sosyal Algı: Yapay Zekânın İnsan Etkileşimleri Üzerindeki Sosyolojik Yansımaları

Hafız Shıkhaliyev⁸⁵

Özet

Günümüzde yapay zekâ, teknolojik bir araç olmanın ötesinde, sosyal yaşamın her alanında etkisini artırmakta ve bireylerin günlük hayatını etkili şekilde dönüştürmektedir. Özellikle eğitim, iş hayatı, sağlık hizmetleri ve iletişim alanlarında kullanılan yapay zekâ sistemleri, insanların alışkanlıklarını ve sosyal davranışlarını yeniden şekillendirmektedir. Bu bağlamda, ChatGPT gibi ileri düzey dil modelleri, yalnızca bilgi sağlama veya görevleri otomatikleştirme işlevi görmekle kalmayıp, aynı zamanda insanlar ile makineler arasındaki iletişim dinamiklerini yeniden tanımlayarak sosyal etkileşim süreçlerini dönüştürmektedir. Bu tür yapay zekâ temelli etkileşimler, bireylerin toplumsal normlara ilişkin algılarını, sosyal rollerini benimseme biçimlerini ve dijital kimliklerini doğrudan şekillendirebilme potansiyeline sahiptir.

Bu çalışma, ChatGPT'nin sosyal algı ve toplumsal etkileşim üzerindeki etkilerini sosyolojik bir bakış açısıyla incelemeyi hedeflemektedir. Araştırmanın odak noktası, yapay zekâ destekli dil modellerinin bireylerin sosyal etkileşim biçimlerini, dijital kimlik oluşum süreçlerini ve toplumsal normlara ilişkin algılarını nasıl şekillendirdiğidir. Çalışmanın temel amacı, ChatGPT'nin sosyal etkileşim süreçlerini dönüştürme mekanizmalarını ortaya koymak ve dijital çağda toplumsal algının oluşum dinamiklerini anlamaktır.

Araştırmanın önemi, yapay zekânın günlük yaşamın ayrılmaz bir parçası hâline gelmesi ve bunun sosyal normlar, iletişim kalıpları ile bireylerin davranış biçimleri üzerindeki etkilerini sosyolojik bir perspektifle değerlendirme gerekliliğinden kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda araştırma sorusu şu şekilde formüle edilmiştir: ChatGPT ve benzeri yapay zekâ araçları, bireylerin sosyal etkileşim biçimlerini ve toplumsal algılarını hangi yollarla etkilemektedir? Araştırmanın temel problemi ise, yapay zekânın sosyal etkileşim ve toplumsal algı üzerindeki etkilerinin hem bireysel hem de kolektif düzeyde yeterince anlaşılmamış olmasıdır.

Bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımı temelinde tasarlanmıştır. Araştırmada doküman analizi ve içerik analizi yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Literatür taraması yoluyla yapay zekâ ve

⁸⁵ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Tezli Yüksek Lisans Programı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0009-0006-1270-8251>, hsihaliyev@gmail.com.

sosyal etkileşim ilişkisini ele alan ulusal ve uluslararası çalışmalar incelenmiş, sosyolojik kuramlar çerçevesinde analizler yapılmıştır.

Araştırmadan çıkan bulgular, ChatGPT'nin bireylerin dijital kimlik sunumunu ve çevrimiçi etkileşim biçimlerini yeniden şekillendirdiğini göstermektedir. Bu dönüşüm özellikle şu başlıklarda somutlaşmaktadır: (1) Dijital kimlik sunumu, (2) Çevrimiçi etkileşim biçimleri, (3) Bilgiye erişim ve kullanım pratikleri, (4) Toplumsal etkiler ve sembolik dönüşüm. Bu başlıkların ortaya konulması, sonraki araştırmalar için kavramsal bir çerçeve oluşturmakta ve alana yönelik sistematik katkı sağlamaktadır. Sonuç olarak, ChatGPT ve benzeri yapay zekâ sistemleri, sosyal etkileşim ve toplumsal algı üzerinde önemli etkiler yaratmakta, dijital çağda sosyal davranış ve iletişim biçimlerinin dönüşümünü hızlandırmaktadır. Bu çalışma, yapay zekâ sosyolojisi alanında özgün bir perspektif sunmakta, ChatGPT'nin bireylerin sosyal normları ve dijital kimlik üzerindeki etkilerini bilimsel olarak ortaya koyarak, gelecekteki araştırmalar için temel oluşturmakta ve sosyolojik literatüre güncel bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler : ChatGPT, Sosyal Etkileşim, Toplumsal Algı

Chatgpt and Social Perception: Sociological Reflections of Artificial Intelligence on Human Interactions

Hafız Shikhaliyev⁸⁶

Abstract

Today, artificial intelligence goes beyond being a technological tool, increasing its influence in every area of social life and effectively transforming individuals' daily lives. Artificial intelligence systems used particularly in education, work life, healthcare, and communication are reshaping people's habits and social behaviours. In this context, advanced language models such as ChatGPT not only serve to provide information or automate tasks, but also transform social interaction processes by redefining the dynamics of communication between humans and machines. Such AI-based interactions have the potential to directly shape individuals' perceptions of social norms, their adoption of social roles, and their digital identities.

This study aims to examine the effects of ChatGPT on social perception and social interaction from a sociological perspective. The focus of the research is how AI-powered language models shape individuals' forms of social interaction, digital identity formation processes, and perceptions of social norms. The primary objective of this study is to reveal the mechanisms through which ChatGPT transforms social interaction processes and to understand the dynamics of social perception formation in the digital age.

The significance of this research stems from the necessity to evaluate, from a sociological perspective, the effects of artificial intelligence becoming an integral part of daily life on social norms, communication patterns, and individuals' behavioural patterns. In this context, the research question is formulated as follows: How do ChatGPT and similar artificial intelligence tools affect individuals' forms of social interaction and social perceptions? The fundamental problem of the research is that the effects of artificial intelligence on social interaction and social perception are not sufficiently understood at both the individual and collective levels.

This study is designed based on a qualitative research approach. Document analysis and content analysis methods were used together in the research. National and international

⁸⁶ Master's Student, Department of Sociology, Institute of Social Sciences, Zonguldak Bülent Ecevit University, ORCID <https://orcid.org/0009-0006-1270-8251>, hsihaliyev@gmail.com.

studies addressing the relationship between artificial intelligence and social interaction were examined through a literature review, and analyses were conducted within the framework of sociological theories.

The findings from the research show that ChatGPT reshapes individuals' digital identity presentation and online interaction patterns. This transformation is particularly evident in the following dimensions: (1) digital identity presentation, (2) forms of online interaction, (3) knowledge access and usage practices, and (4) social impacts and symbolic transformation. The identification of these dimensions provides a conceptual framework for future research and offers a systematic contribution to the field. In conclusion, ChatGPT and similar artificial intelligence systems are having significant impacts on social interaction and societal perception, accelerating the transformation of social behaviour and communication patterns in the digital age. This study offers a unique perspective in the field of AI sociology, scientifically demonstrating ChatGPT's effects on individuals' social norms and digital identity, laying the groundwork for future research, and providing a contemporary contribution to sociological literature.

Keywords: ChatGPT, Social Interaction, Social Perception

Çarşamba İlçesinde Yaşayan Türk Vatandaşlarla Suriyeli Göçmenlerin Ortak Mekân Paylaşımları Üzerine Nitel Bir Araştırma

Hatice Büşra Kocabaş⁸⁷

Özet

Ortak mekân kullanımı, toplumsal gruplar arasındaki ilişki dinamiklerinin hem gözlemlenebildiği hem de yeniden üretildiği önemli bir etkileşim zemini. Göç olgusu ile birlikte farklı kültürel, etnik ve sosyoekonomik geçmişe sahip grupların aynı kentsel alanları paylaşması, mekânı yalnızca sadece bir unsur olmaktan çıkarıp toplumsal anlamlarla örülü bir etkileşim ve uzlaşma alanına dönüştürmektedir. Bu bağlamda, ortak mekânlar; hem gerilimlerin hem de karşılıklı tanıma ve uyum pratiklerinin ortaya çıktığı arayüzler olarak görülmektedir. Suriyeli göçmenler ile yerli halk arasındaki etkileşimler, mekânın paylaşımı üzerinden şekillenen kimlik, aidiyet ve sınır inşa süreçlerine dair önemli ipuçları sunmaktadır. Ortak mekânın bu çok katmanlı doğası hem çatışmayı hem de toplumsal bütünleşmeyi mümkün kılan sosyal gerçekliklerin iç içe geçtiği bir bağlam yaratmaktadır.

Buradan hareketle bu çalışma, Suriye’de başlayan iç savaşın ardından Türkiye’ye göç eden Suriyeli göçmenlerin, Bursa ili Osmangazi ilçesi Çarşamba bölgesine yerleşmeleri sonrasında ortaya çıkan ortak mekân paylaşımına dair toplumsal deneyimleri analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, kent mekânında göçmenler ve yerli halk arasında gelişen etkileşimleri; özellikle ortak mekân paylaşımında yaşanan çatışma ve uyum süreçleri çerçevesinde ele almaktadır. Çalışmada hem yerli halkın hem de Suriyeli göçmenlerin birbirlerine dair algıları, bu algıların gündelik yaşam pratiklerine nasıl yansıdığı ve söz konusu mekânsal paylaşımın olumlu ya da olumsuz etkileri nitel bir araştırma modeli ile derinlemesine incelenmiştir. Araştırmanın temel problematiği, “Kent mekânında Suriyeli göçmenlerle ortak mekân paylaşımında bulunan yerel halkın deneyimleri nasıldır?” sorusu etrafında şekillendirilmiş; bu soruya bağlı olarak iki alt problem belirlenmiştir. Bunlar, ortak mekân paylaşımında uyum ve bütünleşme alanları ile ortak mekân paylaşımında ortaya çıkan çatışma dinamiklerinin tespit edilmesi şeklindedir. Bu doğrultuda çalışma, fenomenolojik araştırma desenine uygun olarak tasarlanmış, veri toplama aracı olarak ise yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeler, Bursa ili Osmangazi ilçesi Çarşamba bölgesinde

⁸⁷ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Tezli Yüksek Lisans Programı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0009-0009-3978-5021>, hbusrakocabas@gmail.com.

yaşayan üç Suriyeli göçmen ve üç Türk vatandaşı ile gerçekleştirilmiş; böylece her iki grubun perspektiflerinden ortak mekân deneyimi çok boyutlu olarak değerlendirilmiştir.

Araştırma bulguları, ortak mekânın paylaşımına ilişkin uyum ve çatışma alanlarını somut biçimde ortaya koymakta; gündelik yaşam içerisindeki karşılaşmaların, yerli halk ile Suriyeli göçmenler arasındaki sosyal ilişkileri nasıl şekillendirdiğine dair önemli veriler sunmaktadır. Bu veriler, başta dil bariyerine bağlı krizler, kültürel farklılıklara bağlı meydana gelen krizler (örn. yeme içme farklılığı), gündelik hayatı deneyimleme farklılığına bağlı meydana gelen krizler (örn. güne geç başlama-günü geç bitirme) gibi temalarla öne çıkmaktadır. Çalışma tamamlandığında, elde edilen bulgular başta dil eğitimi, kültürel çoğulculuk ve katılımcı kent politikaları gibi konularda Çarşamba bölgesindeki toplumsal ilişkilerin onarımı ve ortak yaşam alanlarına dair potansiyel çözüm önerileri geliştirilmesine katkı sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Uyum, Çatışma, Ortak Mekân

A Qualitative Research on the Sharing of Common Spaces between Turkish Citizens and Syrian Refugees Living in the District of Çarşamba

Hatice Büşra Kocabaş⁸⁸

Abstract

The use of shared spaces is an important arena for interaction where the dynamics of relationships between social groups can both be observed and reproduced. With the phenomenon of migration, groups with different cultural, ethnic and socio-economic backgrounds sharing the same urban areas transforms the space from being merely an element into an arena of interaction and reconciliation woven with social meanings. In this context, shared spaces are seen as interfaces where both tensions and practices of mutual recognition and adaptation emerge. Interactions between Syrian migrants and the local population offer important insights into the processes of identity, belonging and boundary construction shaped through the sharing of space. The multi-layered nature of shared space creates a context where social realities that enable both conflict and social integration are intertwined.

Accordingly, this study aims to analyse the social experiences of shared space that emerged after Syrian refugees, who migrated to Turkey following the civil war in Syria, settled in the Çarşamba district of Osmangazi in the province of Bursa. The research examines the interactions that develop between migrants and the local population in the urban space, particularly in the context of the conflict and adaptation processes experienced in the sharing of common spaces. The study employs a qualitative research model to examine in depth both the perceptions of the local population and the Syrian refugees towards each other, how these perceptions are reflected in their daily life practices, and the positive or negative effects of this spatial sharing. The main problem of the research is framed around the question, ‘What are the experiences of the local population sharing common spaces with Syrian migrants in the urban space?’ Based on this question, two sub-problems have been identified. These are the identification of areas of integration and cohesion in the sharing of common spaces and the identification of the dynamics of conflict arising from the sharing of common spaces. In this regard, the study was designed in accordance with the phenomenological research design, and a semi-structured interview form was used as the data collection tool. The interviews were conducted with three Syrian migrants and three Turkish citizens living in the Çarşamba

⁸⁸ Master’s Student, Department of Sociology, Institute of Social Sciences, Karamanoğlu Mehmetbey University, ORCID <https://orcid.org/0009-0009-3978-5021>, hbusrakocabas@gmail.com.

district of Osmangazi, Bursa; thus, the shared space experience was evaluated multidimensionally from the perspectives of both groups.

The research findings concretely reveal areas of harmony and conflict regarding the sharing of shared space; they provide important data on how encounters in daily life shape social relations between the local population and Syrian migrants. These data highlight themes such as crises related to language barriers, crises arising from cultural differences (e.g., differences in eating and drinking habits), and crises arising from differences in experiencing daily life (e.g., starting the day late, finishing the day late). Upon completion, the findings will contribute to developing potential solutions for repairing social relations and shared living spaces in the Çarşamba region, particularly in areas such as language education, cultural pluralism, and participatory urban policies.

Keywords: Migration, Integration, Conflict, Shared Space

Türkiye’de Kentsel Yaşamda Ailenin Genel Görünümünün Değerlendirilmesi**Hatice Özer⁸⁹****Özet**

Tarihsel gelişim süreci içinde kentlere ilişkin kavrayış, toplumsal yaşamın birçok yönünün mekândaki görünümü olan yerleşim birimleri biçiminde olabilir. Bir yerleşim birimi olarak günümüzdeki kentler hem geçmişteki kent yapısından hem de kırsal alandan büyüklük, nüfus yoğunluğu, organizasyon biçimleri ve çoğunlukla sosyal olarak farklı niteliklere sahip gruplardan oluşan özellikleri dolayısıyla farklılaşmaktadır. Kentte ikincil gruplar ve ilişkiler hakimdir. Aile ise birincil gruplarda yakın ilişkilerin yön verdiği; biyolojik, psikolojik, ekonomik, sosyo-kültürel işlevleri yerine getiren ve bu ilişkilerle üyelerinin ihtiyaçlarını karşılayan bir sosyal kurumdur. Kırsal alandan kentsel alana doğru yoğunlaşma ve göç sonucu kentlerin nüfus bakımından artması ve daha geniş alanları kaplaması kentleşme sürecini göstermektedir. Kentler bazen ekonomik, bazen siyasal, bazen kültürel, bazen demografik ve bazen ailevi bazı toplumsal meselelerin meydana geldiği yerlerdir. Bu noktada toplumdaki kurumsal önemini koruyan aile, kentlerde yaşanan toplumsal değişimden de etkilenmiştir. Diğer sosyolojik olgularda olduğu gibi aile de toplumdan soyutlanmış değildir. Kentsel yaşamda aile dış dinamiklerin örüntüsü içinde birçok etkiye açıktır.

Bu çalışmanın ön kabulü; kentleşme süreci toplumsal bir kurum olan aileyi etkilemiş ve onun değişmesine neden olmuştur. Kentleşme; aile ve hane halkı yapısına, ailenin demografik dönüşümüne, ailenin toplumsal ve ekonomik işlevlerinin değişimine etki eden faktörlerin başında gözükmektedir. Dolayısıyla çalışma, kentleşme sürecinden aile yapısı, hane halkı yapısı, evliliğin kuruluşu gibi ailenin bazı temel niteliklerinin ve ailenin temel işlevlerinin nasıl ve ne derecede etkilendiğini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla konuyla ilgili bilgi içeren alandaki materyallerden, dokümanlardan faydalanarak, literatür taraması yöntemi kullanılacaktır. Literatür taraması yöntemi üzerinden Türkiye’de kentleşme ve aileye dair değerlendirmeler ele alınacaktır. Burada Türk sosyolojisinde konu ile ilgili, ikincil veri kaynağı olan bazı çalışmalardan yararlanılacaktır.

Türk sosyoloji tarihinde aile ile ilgili teorik ve ampirik nitelikte çalışmalara sosyolojinin kuruluş döneminden itibaren rastlanmaktadır. Konuyla ilgili bu bilgi birikiminden faydalanmanın çalışmaya zenginlik ve derinlik katacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada

⁸⁹ Dr. Öğr. Üyesi, Sosyoloji Bölümü, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Uşak Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3937-3694>, hatice.ozer@usak.edu.tr.

Türkiye’de sosyolojinin kurulduğu dönemden itibaren bazı sosyologların aile sosyolojisine ilişkin çalışmalarının ele alınması bu amaç ekseninde değerlendirilebilir. Böylece Ziya Gökalp’in evrimci bir çizgiden belirlediği aile tanımlaması ile çok yönlü olarak ilgilendiği aile sosyolojisi çalışmaları; ayrıca Sabahattin Bey’in ise özel hayatını ve ailelerin düzenlenmesi ile bireyci toplumsal yapıya geçmeyi önerdiği yaklaşımı örnek verilebilir. Benzer bir çizgiyle aileyi yapı ve değişim temelinde ele alan ve 1960’lı yıllardan itibaren aile ve toplumsal değişme konusu çerçevesinde, köy ve gecekondü ailelerine yönelik dikkat çeken çalışmalar gerçekleştiren İbrahim Yasa’nın alan araştırmaları oldukça ehemmiyetlidir. Mübeccel Belik Kıray’ın kent araştırması olan “Ereğli” çalışmasında; Ereğli’de yaptığı gözlemlerde aile yapısına dair elde ettiği farklı sonuçlar değişen toplum yapısını göstermesi bakımından önemlidir.

Son yıllarda yapılan bazı araştırmaların bulguları, ailenin kentleşmenin etkisi ile yapı, büyüklük, evlilik ve ilişkiler açısından bazı değişimler yaşadığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk Sosyolojisi, Türkiye’de Aile Yapısı, Kentleşme

Evaluation of the General View of the Family in Urban Life in Türkiye

Hatice Özer⁹⁰

Abstract

In the historical development process, the understanding of cities can be in the form of settlement units, that are the spatial manifestation of many aspect of social life. As a settlement unit, today cities differ from both the past urban structure and rural areas due to their size, population density, forms of organization and their characteristics, which often consist of groups with different social characteristics. Secondary groups and relations dominate the urban structure. Family as a social institution that is guided by close relationships in primary groups; it fulfills biological, psychological, economic and socio-cultural functions and meets the needs of its members in these relationships. The increase in population and cities covering larger areas, as a result of concentration and migration from rural areas to urban areas shows the urbanization process. Cities are places where some social issues, sometimes economic, sometimes political, sometimes cultural, sometimes demographic and sometimes familial, occur. At this point, the family, which maintains its institutional importance in society, has also been affected by social changes taking place in cities. Like other sociological phenomena, the family is not isolated from society. In urban life, the family is open to many of influences within the pattern of external dynamics.

The premise of this study is that the urbanization process has affected the family as a social institution and caused it to change. Urbanization appears to be one of the primary factors affecting the family and household structure, the demographic transformation of the family, and the change in the social and economic functions of the family. Therefore the study aims to evaluate how and to what extent some basic characteristics of the family, such as family structure, establishment of marriage, and basic functions of the family are affected by the urbanization process. For this purpose, a literature review method will be used, making use of materials and documents in the field containing information on the subject. Evaluations on urbanization and the family in Turkey will be discussed through a literature review.

Here, some studies that are secondary data sources related to the subject in the Turkish sociology will be used. In the history of Turkish sociology, theoretical and empirical studies on the family can be found since the founding period of sociology. It is thought that utilizing this

⁹⁰ Asst. Prof., Department of Sociology, Faculty of Humanities and Social Sciences, Uşak University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3937-3694>, hatice.ozer@usak.edu.tr.

knowledge on the subject will add richness and depth to the study. In this study, the studies of some sociologists on family sociology since the establishment of sociology in Turkey can be evaluated within the framework of this purpose. Thus, Ziya Gökalp's family sociology studies, which deal with the family identification, he determined from an evolutionary line in a multidimensional way; in addition, Sabahattin Bey's approach of regulating private life and families and transitioning to an individualist social structure, can be given an example. The field research of İbrahim Yasa, who, in a similar line, approached the family on the basis of structure and change and carried out remarkable studies on village and slum families within the framework of family and social change since the 1960s, is quite important. In Mübeccel Belik Kıray's urban research study "Ereğli", the different results obtained regarding the family structure in her observations in Ereğli are important in terms of showing the changing social structure.

The findings of some studies conducted in recent years show that the family has experienced some changes in terms of structure, size, marriage and relationships due to the impact of urbanization.

Keywords: Turkish Sociology, Family Structure in Turkey, Urbanization

Feminist Perspektiften NEET Genç Kadınlar: Türkiye’de Cinsiyet Eşitsizliklerinin Temel Dinamikleri

Hülya Örki⁹¹

Özet

Son yıllarda küresel düzeyde artan eşitsizliklerle birlikte ne eğitimde ne istihdamda yer alan (NEET) genç konusu, dünyanın birçok yerinde olduğu gibi Türkiye’nin de gündeminde yer almaya başlamıştır. NEET gençler genellikle eğitim almamış, eğitimlerini tamamlamamış veya istihdamda olmayan ya da iş aramayan bireylerdir. NEET gençler, küresel bir sorun olarak toplum ve ekonomiler üzerinde geniş kapsamlı etkilere sahiptir. Türkiye’de NEET genç kadınların sorun ve ihtiyaçlarını tespit etmeye yönelik yapılan az sayıdaki çalışmalarda NEET genç kadınların farklı yaş grupları, bölgesel, sosyoekonomik ve kültürel farklılıklar dolayısıyla heterojen bir yapıya sahip olduğu tespit edilmiştir. Kadınların erkeklere kıyasla daha fazla oranda NEET olmalarının bireysel, ailevi ve çevresel birçok nedeni olmakla birlikte, Türkiye’de kadın-erkek eşitsizliğinin bu farkın en önemli belirleyicilerinden biri olduğu düşünülmektedir. Bu yazının amacı genç kadınların ne eğitimde ne de istihdamda yer almalarının nedenlerini feminist bir bakış açısıyla tartışmaktır. Araştırmada temel olarak farklı yıllara ait TÜİK NEET verileri kullanılarak uluslararası örgütlerin ilgili verileri doğrultusunda karşılaştırmalı bir analiz ortaya koymak hedeflenmektedir.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) verilerine (2024) göre, küresel düzeyde 15-24 yaş grubundaki NEET oranı 2023 itibarıyla %21,7’dir. COVID-19 salgını NEET oranında artışa neden olmuş, 2023 yılında NEET statüsünde olan genç kadın ve erkeklerin oranları sırasıyla %29,7 ve %14,1 olarak kaydedilmiştir. 2024 yılında 15-24 yaş grubunda küresel NEET genç oranı %20,4 iken, bu oran erkeklerde %13,1 ve kadınlarda %28,2’dir. Türkiye’de ise 15-24 yaş aralığındaki NEET gençlerin oranı %22,9 olup, erkeklerde bu oran %16,2 iken kadınlarda %30,1’dir. 18-29 yaş aralığında ise Türkiye’deki gençlerin %30’u, erkeklerin %17’si, kadınların ise %43’ü NEET statüsünde yer almaktadır. Bu veriler NEET gençlerin oranının cinsiyet bağlamında farklılaştıklarını göstermektedir. Kadınlar erkeklere göre yaklaşık olarak iki kat ne eğitimde ne de istihdamda bulunma riski ile karşı karşıyadır. Feminist perspektiften değerlendirildiğinde bu durumun temel nedenleri arasında ataerkil aile yapısının kadına

⁹¹ Dr. Öğr. Üyesi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8424-7112>, horki@agri.edu.tr.

yüklemiş olduğu ev içi rol ve sorumluluklar, geleneksel cinsiyet normları; iş gücü piyasasındaki cinsiyete dayalı ayrımcılık ve eşitsizlikler; eğitimden erken ayrılış sayılabilir.

Sonuç olarak araştırmada, gerek OECD, ILO gerekse TÜİK verileri NEET kadınların oranının hem küresel ölçekte hem de Türkiye özelinde erkeklere göre daha fazla olduğu göstermiştir. Bu durumun nedenlerinin feminist bir bakış açısıyla tartışılması sorunun tespiti ve çözüm önerileri noktasında alana önemi bir katkı yapacaktır.

Anahtar Kelimeler: Genç İşsizliği, Ne Eğitimde Ne İstihdamda Yer Alan Gençler (NEET), Kadın, Toplumsal Cinsiyet

NEET Young Women from a Feminist Perspective: Fundamental Dynamics of Gender Inequalities in Turkey

Hülya Örki⁹²

Abstract

With the increasing inequalities at the global level in recent years, the issue of young people who are “Not in Education, Employment, or Training” (NEET) has started to be on the agenda in Turkey, as in many parts of the world. The issue of NEET young is widespread and has a significant effect on economies and society. The limited studies that have been done to determine the issues and requirements of NEET young women in Turkey have found that the group is heterogeneous because of disparities in age, geography, socioeconomic status, and culture. Although there are many individual, familial and environmental reasons why women are NEET at a higher rate than men, gender inequality in Turkey is thought to be one of the most important determinants of this difference. The aim of this research is to discuss the reasons why young women are neither in education nor in employment from a feminist perspective. The research also aims to present a comparative analysis in line with the relevant data of international organizations by using TUIK NEET data of different years.

According to International Labour Organization (ILO) data (2024), the NEET rate in the 15-24 age group at the global level is 21.7% as of 2023. The COVID-19 pandemic caused an increase in the NEET rate, with the rates of young women and men in NEET status in 2023 being recorded as 29.7% and 14.1%, respectively. In 2024, the global NEET rate for young people aged 15-24 will be 20.4%, while this rate will be 13.1% for men and 28.2% for women. In Turkey, the NEET rate for young people aged 15-24 is 22.9%, with 16.2% for men and 30.1% for women. Among young people aged 18-29, 30% of young people in Turkey, 17% of men, and 43% of women are NEET. Figures show that the proportion of NEET youth varies by gender. Women face approximately twice the risk of being neither in education nor in employment than men. When evaluated from a feminist perspective, the main reasons for this situation can be listed as the domestic roles and responsibilities imposed on women by the patriarchal family structure, traditional gender norms, gender-based discrimination and inequalities in the labor market, and early dropout from education.

⁹² Asst. Prof., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Ağrı İbrahim Çeçen University, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8424-7112>, horki@agri.edu.tr.

In conclusion, the research demonstrates that the rate of NEET women is higher than that of men, both globally and in Turkey. Discussing the reasons for this situation from a feminist perspective will make a significant contribution to the field in terms of identifying the problem and proposing solutions.

Keywords: Youth Unemployment, NEET (Not in Education, Employment, or Training), Women, Gender

Geleneksel Mirasla Modern Pratiğin Kesişiminde Eğitimli Ve Çalışan Erkeklerin Gözünden Babalık Deneyimleri

Hülya Örki⁹³, Akif Öztürk⁹⁴

Özet

Günümüz toplumlarında geleneksel aile yapısının çekirdek aileye dönüşmesi, çekirdek aile yapısı içindeki bireylerin rol ve sorumluluklarının değişmesi, kadının eğitim düzeyinin artması ve ekonomik yönden erkeklere bağımlı olarak yaşamaktan kurtulmaya başlaması kadının toplum içindeki statüsünde değişimlere neden olmuştur. Toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki keskin sınırların kalkması anne ve baba rollerinin değişmesini beraberinde getirmiş, babalık kavramı da bu değişimlerden etkilenmiştir. Erkeklerin ev işi ve çocuk bakımıyla ilgili sorumlulukları paylaşmaya başlaması babalık olgusuna ilişkin tutum ve davranışlarda değişime ve babalık olgusuna yeni anlamlar atfedilmesine yol açmıştır. Günümüz toplumlarında geleneksel kültürel inanç ve değerlere sahip annelik-babalıkla modern annelik-babalık uygulamalarının bir arada yaşatıldığı görülmektedir.

Bu araştırma Türk toplumunun kültürel yapısı içinde günümüz erkeklerinin babalığa ilişkin tutum ve davranışlarının değişiminde hangi faktörlerin etkili olduğunu saptamayı amaçlamaktadır. Nitel yönetime dayanan bu araştırma temel olarak çalışan babaların babalık deneyimlerine odaklanmaktadır. Nitel araştırma kapsamında araştırmanın evrenini Ağrı ilinde farklı mesleklerden olan, çoğunluğu çalışan ve halen evli olan babalar oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise amaçlı örnekleme tekniği çerçevesinde farklı mesleklerden olan, çoğunluğu çalışan ve halen evli olan 10 baba oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni benimsenmiş, babalık temel fenomen olarak alınmıştır.

Araştırma kapsamında görüşme yapılan babaların tamamı çalışmakta olup günlerinin büyük bir bölümünü ev dışında geçirmekte, dolayısıyla çocuklarıyla geçirdikleri sınırlı zaman dilimi “oyun arkadaşlığı” olarak şekillenmektedir. Ayrıca babaların çocuklarına olan ilgisi artmakla birlikte alt değiştirme, karnını doyurma, banyosunu yaptırma, vb. çocuğun özbakımına ait

⁹³ Dr. Öğr. Üyesi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8424-7112>, horki@agri.edu.tr.

⁹⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1954-9354>, aozturk@agri.edu.tr.

görevler halen ağırlıklı olarak annenin sorumluluğu olarak görülmekte, babaların konumu ise oyun arkadaşlığı ve anneye yardımcı olma olarak şekillenmektedir. Sonuç olarak çalışan babaların babalık deneyimlerine odaklanan bu araştırmada babalık pratiğinde ortaya çıkan yeni örüntüler incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aile İçi Roller, Özbakım, Çocuk Yetiştirme, Erkeklik, Babalık, Toplumsal Cinsiyet Roller, Babalık Tutumları

Fatherhood Experiences Through the Perspectives of Educated and Working Men at the Intersection of Traditional Heritage and Modern Practice

Hülya Örki⁹⁵, Akif Öztürk⁹⁶

Abstract

In today's societies, the transformation of the traditional family structure into a nuclear family, the change in the roles and responsibilities of individuals within the nuclear family structure, the increase in the education level of women and the liberation from living economically dependent on men have caused changes in the status of women in society. The roles of mothers and fathers have changed as a result of the blurring of gender roles, and these changes have also had an impact on the idea of fatherhood. The fact that men began to share the responsibilities of housework and childcare led to changes in attitudes and behaviors regarding fatherhood and to the attribution of new meanings to the phenomenon of fatherhood. In today's societies, it is seen that motherhood and fatherhood practices with traditional cultural beliefs and values are kept together with modern motherhood and fatherhood practices.

This research aims to determine which factors are effective in changing the attitudes and behaviors of today's men regarding fatherhood within the cultural structure of Turkish society. This qualitative research primarily focuses on the fatherhood experiences of working fathers. The research population consists of fathers from various professions, mostly working and currently married, living in Ağrı province. The study sample consisted of 10 fathers from different professions, most of whom were employed and currently married, using a purposive sampling technique. A semi-structured interview form, frequently used in qualitative research, was used as the data collection tool. In the study, phenomenology design, one of the qualitative research methods, was adopted and fatherhood was taken as the basic phenomenon.

All of the fathers interviewed within the scope of the research are working and spend most of their days outside the home, so the limited time they spend with their children is shaped as "playmates". In addition, although fathers' interest in their children has increased, tasks

⁹⁵ Asst. Prof., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Ağrı İbrahim Çeçen University, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8424-7112>, horki@agri.edu.tr.

⁹⁶ Asst. Prof., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Ağrı İbrahim Çeçen University, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1954-9354>, aoturk@agri.edu.tr.

related to child care, such as changing diapers, feeding, bathing, etc., are still seen as primarily the mother's responsibility, while the father's position is shaped as playmates and helping the mother. As a result, this study focused on the fatherhood experiences of working fathers and examined new patterns emerging in fatherhood practices.

Keywords: Family Roles, Self-Care, Child Rearing, Masculinity, Fatherhood, Gender Roles, Fatherly Attitudes

Taşrada Edebiyat Mahfilleri: Rize’de Edebiyat Dergiciliği Ve Kent İçi Birliktelikler**İlker Aslan⁹⁷****Özet**

Edebiyat dergileri, yalnızca metinlerin dolaşıma girdiği araçlar değil, aynı zamanda belli mekânlarda kültürel kamusallığın inşa edildiği mahfiller olarak da işlev görür. Edebiyat mahfilleri dendiğinde kuşkusuz akla ilk gelen kent İstanbul’dur. İstanbul başka pek çok şeyin başkenti olduğu gibi edebiyatın da başkentidir. Bu bağlamda İstanbul’un sanat ve kültür ortamlarının bireylere toplumsallaşma imkanını cömertçe sunan bir kent olduğu da rahatlıkla söylenebilir. İmza günleri, okuma kulüpleri, festivaller, okur buluşmaları, yazar söyleşileri vb. etkinlikler sadece sanat-edebiyat faaliyetlerinin sürdürülebilirliğini göstermez, bununla birlikte bireylere farklı insanlarla tanışarak bir araya gelme ve toplumsallaşma imkânı da sunar.

Taşrada ise durum bir nebze farklıdır. Taşra kentlerinde, süreklilik kazanabilen dergiler kentin kültürel belleğini beslerken aynı zamanda kentlilerin bir araya gelme pratiklerini de örgütlemektedir. Özellikle pek çok sosyal ve kültürel imkânın daha sınırlı şekilde dolaşıma girdiği taşra kentlerinde edebiyat dergiciliği yerel ölçekte süreklilik gösteren kültürel bir faaliyet olmasının yanında edebiyat kamusunun taşradaki biçimlenişini anlamak için verimli bir sosyolojik gözlem alanı sunması bakımından dikkate değer mekanizmalar olarak ele alınabilir. Bu bağlamda Rize’de 25 yılı aşkın süredir aralıksız olarak yayımlanmakta olan *Mavi Yeşil* dergisi, edebiyat üretimini estetik bir pratik olmanın ötesine taşıyarak, kent içi toplumsallığın örgütlenmesinde işlevsel bir “mahfil” örneği oluşturmuştur. Dergi etrafında gerçekleşen okur buluşmaları, imza günleri, sohbetler gibi ritüelleşmiş etkinlikler edebiyatın bir tür “kültürel sermaye” dolaşımı işlevi gördüğünü ve farklı toplumsal konumlardaki bireyleri ortak bir sembolik evrende buluşturduğunu göstermektedir. Bu buluşmalar taşrada edebiyat aracılığıyla alternatif bir kamusallığın inşa edildiğini ve kısıtlı imkânlarla da olsa edebiyat alanına özgü özerkliğin yerel bağlamda yeniden üretildiğini işaret etmektedir.

Bu çalışmada Rize’de yayımlanan *Mavi Yeşil* dergisi örneği üzerinden taşrada edebiyat dergiciliğinin yalnızca metin üretimiyle sınırlı olmayan, toplumsal ilişkileri dönüştüren ve kent kültürüne eklemlenen işlevleri açıklanacaktır. Çalışmanın temelini, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde kurgulanan ve amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilen katılımcılarla yürütülen saha çalışması oluşturmaktadır. Dergiyle doğrudan ilişkisi bulunan ve farklı

⁹⁷ Arş. Gör. Dr., Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3133-018X>, ilkeraslan@gmail.com.

toplumsal konumları temsil eden, farklı yaş gruplarına, mesleklere, eğitim durumlarına sahip 21’i erkek 34’ü kadın olmak üzere 55 kişiyle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla *Mavi Yeşil* etrafında şekillenen deneyimler, algılar ve sosyalleşme pratikleri çok boyutlu olarak ele alınmış ve derginin bir kent içi edebiyat mahfili olmasının üzerinde durulmuştur. Böylelikle taşra mahfillerinin, edebiyatın toplumsal dolaşımında merkezî kentlere alternatif kamusal alanlar yaratma potansiyeli görünür kılınmıştır.

Saha araştırmasının ortaya koyduğu bulgular, *Mavi Yeşil*’in yalnızca edebî bir yayın organı değil, aynı zamanda Rize’de entelektüel bir kamu oluşturma misyonu üstlendiğini göstermektedir. Görüşmelerde derginin sıkça “okul” olarak nitelendirildiği, edebiyatla kurulan bağın derinleşmesinde ve ilk yazı deneyimlerinin kazanılmasında belirleyici olduğu ifade edilmiştir. Katılımcıların anlatılarında, derginin bireyler arasındaki yalnızlık hissini azalttığı, farklı çevrelerden insanları buluşturduğu ve şehrin kültürel kimliğini görünür kıldığı vurgulanmaktadır. Bu anlamda derginin yerel ilgileri bir araya getirme noktasında sosyalleştirici bir etkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Bu veriler, taşrada yayımlanan bir edebiyat dergisinin de merkezî kentlerdeki benzerleri kadar etkili olabildiğini; edebiyat aracılığıyla bir toplumsallaşma alanı yaratarak kent kültürüne eklemlendiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Taşra, Yerel Dergicilik, Rize, Edebiyat Mahfilleri, Sosyalleşme

Provincial Literary Assemblies: Literary Journalism and Urban Sociability in Rize**İlker Aslan⁹⁸****Abstract**

Literary journals are not merely vehicles for the circulation of texts; they also function as assemblies in which cultural publicity is constructed within specific locales. When one speaks of literary assemblies, İstanbul inevitably comes to mind first. Just as it is the capital of many other domains, İstanbul can also be considered the capital of literature. In this respect, it may be argued that İstanbul, with its vibrant artistic and cultural milieus, generously offers individuals opportunities for sociability. Book signings, reading clubs, festivals, reader gatherings, and author talks do not simply attest to the sustainability of artistic and literary practices; they simultaneously provide spaces for individuals to encounter new people, come together, and engage in processes of social interaction.

In the provinces, however, the situation is somewhat different. Literary journals that manage to achieve continuity in provincial towns not only nurture the city's cultural memory but also organize practices of coming together among its inhabitants. Particularly in settings where social and cultural resources circulate in more limited ways, literary periodicals may be regarded as mechanisms of special significance: they represent a locally sustained cultural activity while simultaneously offering a fertile site of sociological observation for understanding how the literary public space is constituted in the provinces. Within this framework, *Mavi Yeşil*, which has been published uninterruptedly in Rize for more than twenty-five years, has extended literary production beyond an aesthetic practice to become a functional example of a “assembly” in the organization of urban sociability. The ritualized events surrounding the journal -reader meetings, book signings, and literary conversations- demonstrate that literature operates as a form of “cultural capital” in circulation, bringing together individuals from diverse social positions within a shared symbolic universe. These gatherings indicate that, through literature, an alternative form of publicity is being constructed in the provincial context, and that, despite limited resources, a degree of autonomy specific to the literary field is locally reproduced.

This study, through the case of *Mavi Yeşil* published in Rize, seeks to explain the functions of provincial literary journals that extend beyond textual production to encompass the

⁹⁸ Res. Assist. Dr., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Recep Tayyip Erdoğan University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3133-018X>, ilkeraaslan@gmail.com.

transformation of social relations and their integration into urban culture. The research is grounded in a qualitative approach and draws on fieldwork conducted with participants selected through purposive sampling. Semi-structured interviews were carried out with fifty-five individuals -21 men and 34 women- representing different age groups, professions, and educational backgrounds, all of whom had direct ties to the journal. Through these interviews, the experiences, perceptions, and practices of sociability shaped around *Mavi Yeşil* were examined in a multidimensional manner, with particular emphasis on the journal's role as an urban literary assembly. In this way, the potential of provincial assemblies to generate alternative public spheres within the circulation of literature, counterbalancing the dominance of metropolitan centers, has been made visible.

The findings of the field research reveal that *Mavi Yeşil* is not only a literary periodical but also carries the mission of fostering an intellectual public in Rize. The interviews frequently described the journal as a “school,” emphasizing its role in deepening individuals' engagement with literature and in providing their first experiences of publication. The narratives highlighted the journal's contribution to reducing feelings of isolation, bringing together people from different backgrounds, and making the city's cultural identity more visible. In this respect, the journal has been found to exert a socializing effect by creating opportunities for local interests to converge. These findings demonstrate that a literary journal published in the provinces can be just as influential as its metropolitan counterparts, generating a space of sociability through literature and embedding itself within the urban cultural fabric.

Keywords: Province, Local Literary Journalism, Rize, Literary Assemblies, Sociability

Risk Toplumu Ve Öteki: Belirsizlik Çağında Mekânın Sosyal İnşası Ve Toplumsal Etkileşimler

Kübra Alarçin⁹⁹

Özet

Modern toplumların en temel problemlerinden biri, bireylerin ve grupların yaşamlarının giderek artan şekilde daha fazla belirsizlik ve risk ile karşı karşıya kalmasıdır. Ulrich Beck Risk Toplumu teorisinde, geleneksel saydığımız tehlikelerin daha da ötesinde, modernitenin ve bununla bağlantılı olarak teknolojinin yarattığı öngörülemeyen risklerden bahseder. Bu bağlamda risk sadece ekonomik ya da çevresel faktörlerle değil aynı zamanda toplumsal ve kültürel olarak da kendini hissettirmektedir. Risk, bireylerin gündelik yaşamlarını ve toplumsal ilişkilerini etkilerken aynı zamanda bu ilişkilerin şekillendiği mekânları da dönüştürmektedir. Bu sebeple riskin ürettiği belirsizlik ve kırılganlıkların anlaşılabilmesi ancak mekânsal dönüşüm ile birlikte ele alındığında anlamlı olabilir.

Mekân, yalnızca fiziksel bir alan değil aynı zamanda tüm toplumsal ilişkilerin ve kimlik inşasının sahnesidir. Doreen Massey'in analizleri ve Edward Soja'nın "Thirdspace" kavramı, mekânın sosyal olarak üretildiğini ve farklı grupların kimliklerini bu alanlarda yeniden tanımladığını göstermektedir. Hibrit mekânlar da özellikle göçmenlerin ve kültürel olarak 'melez' toplulukların deneyimlediği, hem yerel hem de küresel değerlerin karşılaştığı ve ötekinin sürekli olarak yeniden üretildiği alanlar olarak oldukça önem taşımaktadır. Bu bağlamda mekân, ötekinin kimlik sınırlarının çizildiği kritik bir alan olarak tartışmaya açılmaktadır.

Öteki kavramı Simmel'in yabancı olarak ifade ettiği, ya da Levinas'ın etik felsefesinde tartıştığı üzere, hem dışlanmış hem de toplumsal kimliğin belirlenmesinde merkezi rolü olan bir aktör olarak görülmektedir. Risk toplumu bağlamında belirsizlik ve tehdit algısı, öteki olanı toplumsal hiyerarşide belli bir yerde konumlandırmakta ve uyum süreçlerini etkilemektedir. Böylece öteki sadece toplumsal bir kategori değil aynı zamanda riskin ve belirsizliğin somut bir simgesi haline gelmektedir.

Bu çalışmada literatür analizi üzerinden teorik bir inceleme ile mekânın, ötekinin ve riskin modern toplumlarda birbirlerini nasıl şekillendirdiği tartışılacaktır. Çalışmanın amacı

⁹⁹ Dr. Öğr. Üyesi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Kırklareli Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6159-5587>, k.hidiroglu@gmail.com.

belirsizlik çağında toplumsal ayrışma ve uyum mekanizmalarını anlamak, mekân ve öteki ilişkisinin kimlik ilişkisine katkısını kavramsal düzeyde tartışmaktır. Temel çıkış noktası riskin ürettiği belirsizliklerin mekânsal pratiklerde, kültürel etkileşimlerde ve toplumsal dayanışma noktasında nasıl görünür hale geldiği, belirsizlikler karşısında toplulukların mekânı nasıl kullandığı, mekânın ayrışma üzerindeki etkisi, risk algısının ötekiyle ilişkiyi nasıl şekillendirdiği, bireylerin ve grupların riskin yarattığı belirsizlikle nasıl mücadele ettiği sorularıdır. Avrupa şehirlerinde göçmen mahallelerinin kimlik ve öteki algısına etkisi ya da benzer şekilde Türkiye'deki göçmenlerin kentsel mekân deneyimlerinin toplumsal mekân kurgularını değiştirmesi gibi örnekler üzerinden çalışma daha anlamlı olmaktadır. Bu çerçevede Ulrich Beck'in risk toplumu, Massey ve Soja'nın mekân teorileri, Simmel ve Levinas'ın öteki analizleri modern toplumlarda kimlik inşasının nasıl oluştuğunu ve dönüştüğünü tartışmak için temel alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Risk, Belirsizlik, Öteki, Kimlik

Risk Society and the Other: Social Construction of Space and Social Interactions in the Age of Uncertainty

Kübra Alarçin¹⁰⁰

Abstract

One of the most fundamental problems of modern societies is that the lives of individuals and groups are increasingly confronted with uncertainty and risk. In his theory of Risk Society, Ulrich Beck addresses the unpredictable risks posed by modernity and related technology, going beyond the dangers we consider traditional. In this context, risk manifests itself not only through economic or environmental factors but also socially and culturally. While risk affects individuals' daily lives and social relations, it also transforms the spaces in which these relations take shape. Therefore, understanding the uncertainty and vulnerabilities generated by risk can only be meaningful when considered in conjunction with spatial transformation.

Space is not merely a physical space but also the arena for all social relations and identity construction. Doreen Massey's analyses and Edward Soja's concept of "Thirdspace" demonstrate that space is socially produced, and different groups redefine their identities within these spaces. Hybrid spaces, particularly experienced by immigrants and culturally mixed communities, are crucial as spaces where both local and global values encounter and the "other" is constantly reproduced. In this context, space is being discussed as a critical space where the boundaries of the other's identity are drawn.

The concept of the other, as Simmel terms the stranger, or as Levinas discusses in his ethical philosophy, is seen as both an outsider and a central actor in determining social identity. In the context of a risk society, the perception of uncertainty and threat positions the other in a particular place within the social hierarchy and influences adaptation processes. Thus, the other becomes not only a social category but also a concrete symbol of risk and uncertainty.

This study will explore how space, the other, and risk shape each other in modern societies through a theoretical review of literature. The aim of this study is to understand the mechanisms of social segregation and adaptation in an age of uncertainty and to conceptually discuss the contribution of the relationship between space and the other to the relationship of

¹⁰⁰ Asst. Prof., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Kırklareli University, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6159-5587>, k.hidiroglu@gmail.com.

identity. The fundamental starting point is how the uncertainties generated by risk become visible in spatial practices, cultural interactions, and social solidarity; how communities use space in the face of uncertainty; the impact of space on segregation; how the perception of risk shapes relationships with the other; and how individuals and groups grapple with the uncertainty created by risk. It is more meaningful to study examples such as the impact of immigrant neighborhoods on the perception of identity and the other in European cities, or similarly, the transformation of social spatial constructs through the urban spatial experiences of immigrants in Turkey. In this context, Ulrich Beck's risk society, Massey and Soja's spatial theories, and other analyses by Simmel and Levinas are used as a basis for discussing how identity construction forms and transforms in modern societies.

Keywords: Risk, Uncertainty, Other, Identity

Çevrimiçi Kumar Oynama Bozukluğu: Uluslararası Literatürde Risk Grupları, Toplumsal Sonuçlar Ve Müdahale Stratejileri

Melek Kırtıl¹⁰¹

Özet

Kumar Oynama Bozukluğu, DSM-5 ve ICD-11 sınıflandırmalarında bağımlılık türleri arasında tanımlanmakta ve yalnızca bireysel bir sorun olarak değil, toplumsal boyutlarıyla da giderek daha fazla dikkat çekmektedir. Son yıllarda dijital teknolojilerin hızlı gelişimi, internet tabanlı oyunlar, mobil uygulamalar ve sosyal medya üzerinden yayılan reklamlar, kumar pratiklerini köklü biçimde dönüştürmüştür. Bu dönüşüm, geleneksel mekânlarla sınırlı olan kumar faaliyetlerini çevrimiçi ortamlara taşımış, erişim kolaylığı ve gizlilik imkânlarıyla kumar oynama bozukluğu riskini artırmıştır. Böylece kumar oynama bozukluğu, dijital çağda daha görünür, daha karmaşık ve daha yaygın bir toplumsal sorun haline gelmiştir.

Bu çalışma, 2010–2025 yılları arasında yayımlanan makaleleri inceleyerek dijitalleşme çağında kumar oynama bozukluğuna ilişkin uluslararası literatürü sistematik biçimde taramaktadır. Web of Science, Scopus ve Google Scholar veri tabanları aracılığıyla ulaşılan yayınlar; (i) dijital/online kumar davranışları, (ii) sosyo-demografik belirleyiciler, (iii) toplumsal sonuçlar (borçlanma, aile ilişkileri, sosyal destek mekanizmaları), (iv) önleme ve müdahale stratejileri olmak üzere dört ana tema altında sınıflandırılmıştır. Bulgular, özellikle genç yetişkinlerin ve düşük sosyoekonomik grupların çevrimiçi kumar oynama bozukluğu açısından daha yüksek risk altında olduğunu göstermektedir. Literatür ayrıca pandemi döneminde çevrimiçi kumar davranışlarında artış eğilimine dikkat çekmekte; ekonomik belirsizlikler, boş zamanın artması ve sosyal izolasyonun bu süreci güçlendirdiğini ortaya koymaktadır.

Çalışma ayrıca uluslararası düzeyde geliştirilen Stacked Deck (Kanada), Who Really Wins? (Hırvatistan), Youth Gambling Awareness Program (YGAP) (Kanada), Don't Gamble Away Our Future (ABD) ve Ludens (İspanya) gibi önleme ve müdahale programlarını ele almaktadır. Bu programların genel eğilimi, sadece bilgilendirme yerine yanlış inanışları düzeltme, şans-beceri farkındalığı ve yaşam becerilerini geliştirme (karar verme, problem çözme) odaklı evrensel yaklaşımları benimsemektir. Literatür incelemesi çalışmaların daha çok bireylerin içsel ya da patolojik süreçlerini merkeze alan psikolojik/klinik yaklaşımlara

¹⁰¹ Arş. Gör. Dr., Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Kırklareli Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7980-0574>, mlkgunes@gmail.com.

odaklandığını göstermektedir. Oysa bu tek boyutlu bakışın ötesine geçerek, sosyolojik bir perspektifle kumar oynama bozukluğunun ekonomik eşitsizlikler, dijitalleşmeyle artan erişilebilirlik ve reklam-pazarlama stratejilerinin etkisi gibi toplumsal boyutlarıyla ele alınmasının önemli bir araştırma ihtiyacına işaret ettiği görülmektedir. İleride yapılacak çalışmalar için bir rehber olarak, bu sosyolojik perspektifin özellikle modern toplumdaki artan yalnızlık, bireyselleşme süreçleri ve sosyal yoksunluğun kumar davranışlarına etkisi gibi spesifik alanlarda derinleştirilmesi önerilmektedir. Bu yaklaşım, toplumsal düzeyde önleyici politika ve sosyal destek mekanizmalarının geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kumar Oynama Bozukluğu, Dijitalleşme, Çevrimiçi Kumar, Önleme ve Müdahale Programları, Sosyolojik Perspektif

Online Gambling Disorder: Risk Groups, Social Consequences and Intervention Strategies in International Literature

Melek Kırıl¹⁰²

Abstract

Gambling Disorder is classified as a type of addiction in DSM-5 and ICD-11, and it has increasingly attracted attention not only as an individual problem but also with its broader social dimensions. In recent years, the rapid development of digital technologies, internet-based games, mobile applications, and advertisements disseminated through social media have profoundly transformed gambling practices. This transformation has shifted gambling activities from traditional venues to online environments, where accessibility and anonymity have heightened the risk of gambling disorder. As a result, gambling disorder has become a more visible, more complex, and more widespread social issue in the digital age.

This study systematically reviews the international literature on gambling disorder in the digital era by examining articles published between 2010 and 2025. Publications accessed through Web of Science, Scopus, and Google Scholar are categorized under four main themes: (i) digital/online gambling behaviors, (ii) socio-demographic determinants, (iii) social consequences (indebtedness, family relationships, social support mechanisms), and (iv) prevention and intervention strategies. Findings indicate that young adults and individuals from lower socioeconomic groups are at particularly higher risk of online gambling disorder. The literature also highlights an upward trend in online gambling behaviors during the pandemic, pointing to the role of economic uncertainties, increased leisure time, and social isolation in reinforcing this process.

The study further discusses internationally developed prevention and intervention programs such as Stacked Deck (Canada), Who Really Wins? (Croatia), Youth Gambling Awareness Program (YGAP) (Canada), Don't Gamble Away Our Future (USA), and Ludens (Spain). The general tendency of these programs is to adopt universal approaches that go beyond simple information provision, focusing instead on correcting misconceptions, fostering awareness of chance versus skill, and enhancing life skills such as decision-making and problem-solving. The literature review shows that most existing studies remain largely centered on psychological and clinical approaches emphasizing individuals' internal or

¹⁰² Res. Assist. Dr., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Kırklareli University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7980-0574>, mlkgunes@gmail.com.

pathological processes. However, moving beyond this one-dimensional view, adopting a sociological perspective that addresses gambling disorder in relation to economic inequalities, increased accessibility through digitalization, and the influence of advertising and marketing strategies highlights an important research need. As a guide for future research, this sociological perspective can be further deepened by examining specific areas such as the impact of growing loneliness, processes of individualization, and social deprivation in modern societies on gambling behaviors. Such an approach would contribute not only to individual treatment but also to the development of preventive policies and social support mechanisms at the societal level.

Keywords: Gambling Disorder, Digitalization, Online Gambling, Prevention and Intervention Programs, Sociological Perspective

Kırsal Hafızayı Kentte Yaşatmak: Kuzguncuk Bostanı'nda Kadın Girişimcilerin Mekân İlişkileri

Melek Salamcı¹⁰³

Özet

Kentleşmenin hızlandığı, doğayla ilişkinin giderek sembolikleştiği bir çağda, kent mekânında kırsal hafızanın korunması hem bireysel hem de toplumsal düzeyde aidiyet, üretkenlik ve dayanışma gibi değerleri yeniden inşa etmektedir. İstanbul'un Üsküdar ilçesinde yer alan Kuzguncuk Bostanı'nda, kendi el emeği ürünlerini üreten ve sunan kadınların kurduğu mekânsal ilişkiler bu çabanın somut bir örneğidir. Buradaki girişimci kadınların hikâyesi, hep başka bir yerde daha iyi bir yaşamın olacağına dair modernitenin getirdiği aidiyetsizlik hissinin aksine bulunduğu toprağı güzelleştiren kadınların hikâyesidir.

Çalışma, Zygmunt Bauman'ın "akışkan yaşam" kavramından hareketle, bu kadınların geçici ve parçalı yaşam pratiklerine karşı sabitlik, temas ve sosyalleşme imkânı kurduklarını göstermektedir. Bourdieu'nün alan ve habitus kavramlarıyla bakıldığında ise kadınların faaliyetleri yalnızca ekonomik bir üretim biçimi değil; aynı zamanda sosyal sermaye biriktirdikleri, dayanışma ağları ördükleri ve alternatif bir toplumsal var olma biçimi geliştirdikleri bir süreçtir. Lefebvre'ün mekân kuramı çerçevesinde ise bostan, fiziksel bir yer olmanın ötesinde; müşterek yaşamın, kırsal hafızanın ve kolektif toplumsallığın yeniden üretildiği bir mekân haline gelmektedir.

Dijitalleşmeyle birlikte yüz yüze temasın azaldığı, kentlerin bireyleri giderek yalnızlaştırdığı bir çağda; bu tür ortak üretim ve buluşma alanları, toplumsal bağların kopuşuna karşı onarıcı bir rol üstlenmektedir. Bu araştırma, *Kırsal Kalkınma ve Dönüşüm* dersi kapsamında, 35–60 yaş arası 4 kadın girişimci ile görüşmeler yaparak; kadınların hayalleri, deneyimleri ve girişimcilik hikayelerini odağına alan ve bir ayda hazırladığım belgesel çalışmasına dayanmaktadır. Araştırma, bir ay süren saha gözlemleri ve 14 kişilik kadın girişimci grubundan 4'üyle yapılan derinlemesine mülakatlar aracılığıyla elde edilen nitel veriler üzerinden; Üsküdar'da ikamet eden fakat bostanda farklı şehirlerin lezzetlerini bir araya getiren kadınların gündelik yaşamda nasıl alternatif mekânsal pratikler geliştirdiklerini, kırsal olanı kentte nostaljiye düşmeden nasıl yaşattıklarını ve birlikte yaşam tahayyülünü nasıl örgütlediklerini sosyolojik bir perspektifle ele almayı amaçlamaktadır.

¹⁰³ Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Bölümü, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, melekslmci@gmail.com.

Araştırmada elde edilen bulgular, Kuzguncuk Bostanı'nın yalnızca üretim yapılan bir alan olmayıp, farklı sosyal ve coğrafi kökenlerden bireylerin bir araya geldiği bir topluluk mekânı işlevi gördüğünü ortaya koymaktadır. Katılımcılar, topluluk içindeki dayanışma ve paylaşım ilişkilerini güçlendirerek sosyal ağlarını genişletmiş; bazı bireyler kendi bağımsız üretim alanlarını kurma girişiminde bulunmuştur. Bu bağlamda Kuzguncuk Bostanı, giderek aynılaştığımız bir toplumda farklılıkları bir araya getiren bir toplumsal mekân olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kırsal Hafıza, Kuzguncuk Bostanı, Kentleşme, Girişimci Kadınlar

Keeping Rural Memory Alive in the City: Women Entrepreneurs' Spatial Relations in the Kuzguncuk Garden

Melek Salamcı¹⁰⁴

Abstract

In an era where urbanization is accelerating and the relationship with nature is increasingly becoming symbolic, the preservation of rural memory in urban spaces reconstructs values such as belonging, productivity, and solidarity at both individual and societal levels. Kuzguncuk Garden, located in Istanbul's Üsküdar district, provides a concrete example of this effort through the spatial relationships established by women who produce and sell their own handmade products. The stories of these entrepreneurial women contrast with the modern sense of rootlessness, which suggests that a better life exists elsewhere; instead, they are narratives of women who beautify the land they inhabit.

Drawing on Zygmunt Bauman's concept of "liquid life," this study shows how these women create stability, opportunities for contact, and socialization in response to transient and fragmented life practices. From the perspective of Bourdieu's concepts of field and habitus, their activities are not merely forms of economic production; they are processes through which social capital is accumulated, networks of solidarity are woven, and alternative modes of social existence are developed. Within Lefebvre's framework of spatial theory, the garden becomes more than a physical place; it is a space where communal life, rural memory, and collective sociality are continuously reproduced.

In an age where digitalization reduces face-to-face interaction and increasingly isolates individuals in cities, such shared production and meeting spaces play a restorative role against the erosion of social ties. This research is based on a documentary project prepared as part of the *Rural Development and Transformation* course, which focuses on the dreams, experiences, and entrepreneurial stories of four women entrepreneurs aged 35–60. The documentary was created over the course of one month. The study draws on one month of field observations and in-depth interviews conducted with four out of a group of 14 women entrepreneurs; these women reside in Üsküdar but bring together culinary traditions from different cities. The qualitative data obtained through these methods are used to examine, from a sociological perspective, how these women develop alternative spatial practices in

¹⁰⁴ Undergraduate Student, Department of Sociology, Faculty of Humanities and Social Sciences, İstanbul Ticaret University, melekslmci@gmail.com.

everyday life, sustain rural elements in the city without reducing them to nostalgia, and organize collective modes of living.

The findings indicate that Kuzguncuk Garden functions not only as a production space but also as a communal space where individuals from diverse social and geographic backgrounds come together. Participants strengthened solidarity and sharing within the community, expanded their social networks, and some initiated independent production ventures. In this context, Kuzguncuk Garden emerges as a social space that brings together differences in an increasingly homogenized society.

Keywords: Rural Memory, Kuzguncuk Garden, Urbanization, Entrepreneurial Women

Göç Sosyolojisinde Transnasyonal Kimlik Ve Aidiyet Biçimleri

Meltem Yıldırım Başoğlu¹⁰⁵

Özet

Göç olgusu, tarih boyunca farklı toplumları, kültürleri ve kimlikleri bir araya getiren dinamik bir süreç olmuştur. Ancak günümüzde göçün niteliği geçmiş dönemlere kıyasla belirgin biçimde değişmiştir. Ulaşım ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, küresel ekonomik ağların genişlemesi ve ulus-devlet sınırlarının görece geçirgen hâle gelmesi, göçmenlerin yalnızca bir yerden diğerine kalıcı olarak taşınmalarını değil, aynı zamanda geldikleri toplumla çok boyutlu ilişkilerini sürdürmelerini mümkün kılmıştır. Bu dönüşüm, göç çalışmalarında transnasyonal perspektifin önem kazanmasına yol açmıştır. Bu çalışmada, göç sosyolojisi alanında transnasyonal kimlik ve aidiyet biçimleri tartışılmaktadır. Özellikle göçmenlerin hem anavatanla hem de yerleştikleri ülke ile eşzamanlı ilişkiler kurarak kimliklerini nasıl yeniden inşa ettikleri incelenmektedir. Çalışma, transnasyonalizm literatürüne dayalı kuramsal bir inceleme olup, mevcut alan araştırmalarından ve diaspora çalışmalarından yararlanarak transnasyonal yaklaşımın göç araştırmalarına sunduğu analitik imkânları değerlendirmektedir. Bu bağlamda, diaspora topluluklarının sembolik ve pratik bağları, kültürel ritüelleri ve dijital iletişim biçimleri üzerinden kimlik ve aidiyet süreçlerinin nasıl şekillendiği analiz edilmektedir.

Elde edilen değerlendirmeler, göçmen toplulukların düğün, cenaze, yemek ve dans gibi kültürel ritüeller aracılığıyla kimliklerini canlı tuttuklarını ve bu ritüellerin kuşaklar arası aktarımda belirleyici bir rol oynadığını göstermektedir. Bunun yanında, dijital medya platformlarının diasporik topluluklar arasındaki iletişim biçimlerini dönüştürerek kimlik ve aidiyet deneyimlerini yeniden tanımladığı görülmektedir. Bu yönüyle dijital alanlar hem kimlik kurma süreçlerinin hem de topluluk dayanışmasının sürdürüldüğü yeni mekânlar olarak öne çıkmaktadır. Sonuç olarak, transnasyonal perspektif göç sosyolojisinde kimlik ve aidiyetin artık tek merkezli ya da durağan biçimlerde ele alınamayacağını; aksine, sürekli yeniden müzakere edilen, esnek ve çok mekânlı bir olguya dönüştüğünü göstermektedir. Dolayısıyla, çağdaş göç hareketlerini anlamada transnasyonalizm güçlü bir kuramsal çerçeve sunmakta; bireylerin kimlik kurma süreçlerini ulus-devlet sınırlarını aşan yeni toplumsal, kültürel ve dijital bağlamlar içinde ele alma olanağı sağlamaktadır.

¹⁰⁵ Arş. Gör. Dr., Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Düzce Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-2096-0941>, meltemyildirim@duzce.edu.tr.

Anahtar Kelimeler: Transnasyonalizm, Kültür, Aidiyet, Diaspora, Kimlik

Transnational Forms of Identity and Belonging in the Sociology of Migration

Meltem Yıldırım Başoğlu¹⁰⁶

Abstract

Migration has historically been a dynamic process that brings together different societies, cultures, and identities. Yet, the nature of migration has changed significantly in recent decades. Advances in transportation and communication technologies, the expansion of global economic networks, and the increasing permeability of nation-state borders have enabled migrants not only to relocate permanently but also to sustain multidimensional ties with their countries of origin. This transformation has led to the growing significance of the transnational perspective within migration studies. This paper examines transnational forms of identity and belonging in the field of migration sociology, focusing particularly on how migrants reconstruct their identities through simultaneous connections with both their homelands and host societies. The study is based on a theoretical analysis of the literature on transnationalism, drawing on empirical research and diaspora studies to evaluate the analytical contributions of the transnational approach to migration research. Within this framework, symbolic and practical ties, cultural rituals, and digital communication practices of diaspora communities are analyzed to understand how identity and belonging are shaped and maintained across borders.

The findings suggest that migrant communities sustain their identities through cultural rituals such as weddings, funerals, cuisine, and dance, which play a crucial role in intergenerational transmission. Moreover, digital media platforms have emerged as transformative spaces that reshape diasporic communication and redefine experiences of belonging. These digital environments serve as new contexts for maintaining community ties and expressing collective identity beyond national boundaries. In conclusion, the transnational perspective demonstrates that identity and belonging can no longer be understood as fixed or centered within a single location; rather, they are flexible, negotiated, and multi-sited social processes. Thus, transnationalism offers a powerful theoretical framework for understanding contemporary migration and for examining identity formation within new social, cultural, and digital contexts that transcend the boundaries of the nation-state.

¹⁰⁶ Res. Assist. Dr., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Düzce University, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-2096-0941>, meltemyildirim@duzce.edu.tr.

Keywords: Transnationalism, Culture, Belonging, Diaspora, Identity

Göçmenlerin Entegrasyonunda Sporun Rolü

Murat Yüksel¹⁰⁷

Özet

Günümüzde karşıtları olsa da küresel bir dünyada yaşadığımız sıklıkla ifade edilmektedir. Küresel dünyada birçok şey hareket halindedir. İnsanlar, nesneler, mekânlar ve bilgiler ortaya çıktığı ülkenin sınırlarını aşır gezegen çapında dolaşmaktadır. Kitle iletişim araçları ve ulaşım teknolojilerinin gelişmesiyle bu hareketlilik daha da artmıştır.

Göç, bireylerin ekonomik, politik, kültürel ve çevresel sebeplerle, daha iyi bir hayata sahip olabilmek için bir yerden başka bir yere yaptığı yer değiştirme davranışının adıdır. Göç günümüzde daha çok tartışılan bir olgu olsa da tarih boyunca insanlar çeşitli sebeplerle doğduğu ülkeden başka ülkelere göç etmişlerdir. Bu süreç bireylerin kendi istekleri ile olabileceği gibi zorunlu sebeplerle de ortaya çıkabilmektedir. Ekonomik sebepler başta olmak üzere savaş, politik kovuşturma ve ayrımcılık gibi daha birçok sebepten dolayı insanlar göç etmektedirler.

Günümüz dünyasında ülkelerin en önemli sorunlarının başında göçmenlerin entegrasyonu gelmektedir. Küresel dünyada bütün toplumsal kurumlar az ya da çok göç sürecinden etkilenmektedir. Toplumsal kurumlardan biri olarak spor da bu sürecin içinde aktif bir şekilde yer almaktadır.

Sosyolojide insan sosyal bir varlık olarak kabul edilir. İnsanlar belirli şeyleri paylaşabilecekleri başka insanları ararlar. Bireyselleşmenin hâkim bir anlayış haline geldiği günümüzde, özellikle de kentlerde insanlar kalabalıklar içinde yalnız yaşamaktadır. Kalabalıklar içinde yalnızlaşma ve yabancılaşma günümüzün önemli sorunları haline gelmiştir. Sosyal dayanışma bağlarının zayıfladığı, birincil ilişkilerin azaldığı günümüz toplumlarında spor yakın ilişkileri yeniden geliştirme imkânı sunarak önemli bir telafi mekanizması olmuştur.

Bu bildirinin amacı göçmenlerin göç ettiği ülkeye entegrasyonunda sporun nasıl bir rol oynadığını ortaya çıkarmaktır. Çalışma literatür analizine dayalı olarak yapılmıştır. Bu kapsamda hem Batı’da hem de ülkemizde yapılan ampirik araştırmalar değerlendirilmiş ve konuyla ilgili kitap, makale, bildiri gibi kaynaklardan yararlanılmıştır.

¹⁰⁷ Doç. Dr., Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Ordu Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-4448-4062>, muratyuksel@odu.edu.tr.

Spor grup oluşturma, kimlik inşası, kültürlerarası etkileşim ve ulusal aidiyeti arttırması ile sosyal bütünleşmeyi sağlayarak sosyal gelişmeye katkıda bulunur. Yapılan araştırmalar insanların kentlerde çeşitli ortamlarda ve şekillerde sporu yeni insanlar tanıma ve yeni ilişkiler geliştirme aracı olarak kullandıklarını göstermektedir. Spor hem bir ülkenin kendi vatandaşları arasında hem de kendi vatandaşları ile göçmenler arasında bir kaynaşma, güçlü bağlar geliştirme, aidiyet duygusunu arttırma ve sosyal sermayeyi geliştirme aracı olarak kullanılmaktadır. Özellikle gençler arasında ve entegrasyon sürecinde centilmenliğin, diyalogun, empatinin, takım çalışmasının ve rakibe saygının (hoşgörü) öğrenilmesinde spor önemli bir rol üstlenmektedir. Dolayısıyla günümüzde gelişmiş birçok ülke sporu göçmenlerin entegrasyonunda aktif bir şekilde kullanmaktadır. Örneğin Almanya’da yaklaşık 60.700 kulübün içinde göçmenler yer almaktadır. Spor kulüplerine üye olan yaklaşık 1,7 milyon göçmen bulunmaktadır. Bunlar arasında Jerome Boateng, Sami Khedira ve Mesut Özil gibi isimler yer almaktadır. Almanya örneğinde olduğu gibi dünyadaki birçok ülke ve Türkiye sporu göçmenlerin entegrasyonunda önemli bir araç olarak kullanmaktadır. Türkiye’de göçmenlerin entegrasyonunda spor rolü üzerine yapılan bağımsız araştırmalar ve devletin ya da sivil toplum örgütlerinin yaptığı çalışmalar bu durumu desteklemektedir.

Sonuç olarak spor, göçmenlerin toplumsal entegrasyonunu hızlandıran, kültürlerarası etkileşimi güçlendiren ve bireylerin psikososyal uyumunu destekleyen güçlü bir araçtır. Doğru tasarlanmış programlar ve politikalarla spor, göçmenlerin hem bireysel gelişimine hem de toplumsal uyuma katkı sağlayarak daha kapsayıcı bir gelecek için stratejik bir rol üstlenebilir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Göçmen, Entegrasyon, Spor

The Role of Sports in the Integration of Immigrants

Murat Yüksel¹⁰⁸

Abstract

Despite its detractors, it's often stated today that we live in a global world. In this global world, many things are mobile. People, objects, places, and information transcend the borders of their origins and travel across the planet. This mobility has only increased with the development of mass media and transportation technologies.

Migration is the act of individuals moving from one place to another for economic, political, cultural, or environmental reasons, seeking a better life. While migration is a more debated phenomenon today, people have migrated from their country of birth to other countries for various reasons throughout history. This process can be voluntary or driven by necessity. People migrate for many reasons, including economic reasons, war, political persecution, and discrimination.

In today's world, the integration of immigrants is one of the most pressing challenges for countries. In a global world, all social institutions are affected to a greater or lesser extent by the migration process. As one such social institution, sports plays an active role in this process.

In sociology, humans are considered social beings. People seek out others with whom they can share certain things. In today's world, where individualization has become a dominant concept, people live alone in crowded environments, especially in cities. Loneliness and alienation within crowds have become significant problems. In today's societies, where social bonds of solidarity have weakened and primary relationships have diminished, sports have become an important compensation mechanism, offering the opportunity to rebuild close relationships.

The purpose of this paper is to explore the role of sports in the integration of immigrants into their host countries. The study was conducted based on a literature review. This review evaluated empirical research conducted both in the West and in Turkey, and utilized resources such as books, articles, and papers on the subject.

¹⁰⁸ Assoc. Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Ordu University, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-4448-4062>, muratyuksel@odu.edu.tr.

Sports contribute to social development by fostering social integration through group formation, identity building, intercultural interaction, and increased national belonging. Research shows that people use sports in various settings and ways in cities as a means of meeting new people and developing new relationships. Sports are used as a tool for social integration, fostering strong bonds, increasing a sense of belonging, and developing social capital both among a country's citizens and between its citizens and immigrants. Sports play a crucial role in fostering sportsmanship, dialogue, empathy, teamwork, and respect for the opponent (tolerance), particularly among young people and during the integration process. Consequently, many developed countries actively utilize sports in the integration of immigrants. For example, in Germany, approximately 60,700 clubs are staffed by immigrants. Approximately 1.7 million immigrants are members of sports clubs, including figures such as Jerome Boateng, Sami Khedira, and Mesut Özil. As in Germany, many countries worldwide, including Turkey, use sports as a key tool for integrating immigrants. Independent research on the role of sports in integrating immigrants in Turkey, as well as studies conducted by the government and civil society organizations, supports this position.

In conclusion, sports are a powerful tool that accelerates the social integration of immigrants, strengthens intercultural interaction, and supports the psychosocial adaptation of individuals. With well-designed programs and policies, sports can contribute to both the personal development and social cohesion of immigrants, playing a strategic role in achieving a more inclusive future.

Keywords: Migration, Immigrant, Integration, Sports

Ailesel Refah Rejiminde Okul Öncesi Bakım Hizmetlerinin Kalitesini Sorunsallaştırmak: Türkiye Örneği

Mustafa Gültekin¹⁰⁹

Özet

21. yüzyılda toplumsal eşitsizliklerin en görünür olduğu alanlardan biri çocukların toplumsal dünyada eşitsiz yaşam şanslarına sahip olmasına yol açan okul öncesi bakım alanı gelmektedir. Bu sorunsalı refah devletleri/rejimleri çerçevesinde değerlendiren düşünürlerin başında Danimarkalı sosyolog Gøsta Esping-Andersen gelmektedir. Refah devletleri literatüründe temel referanslardan biri olarak kabul edilen *Refah Kapitalizminin Üç Dünyası* (1990) adlı kitabında, ürettiği liberal, muhafazakar-korporatist ve sosyal demokrat rejimleri - daha sonra dahil edeceği Güney Avrupa refah rejimi- arasında en evrensel ve görece en eşitlikçi refah rejiminin İskandinav toplumlarında geçerli olan sosyal demokrat refah rejimi olduğunu ampirik kanıtlarla ortaya koymaktadır. Bu kitabında Esping-Andersen, devlet-piyasa-aile arasındaki farklı bireşimlere göre oluşan üçlü bir refah devleti tipolojisi üretir. Bu tipolojiler üç temel ilkeye göre farklılaşmaktadır: 1) Bireylerinin refahının piyasadan bağımsızlığını ifade eden “meta-dışlaştırma”; 2) sosyal politikaların sınıf yapılarını nasıl sürdürdüğünü gösteren “toplumsal tabakalaşma”; 3) sosyal yardımlara erişimin ihtiyaç temelli mi yoksa bireysel bir hak mı olduğunu ifade eden “sosyal vatandaşlık”.

Bu bağlamda, Türkiye gibi literatürde aile ve akrabalık ilişkilerinin güçlü olduğu Güney Avrupa refah rejimine dahil olan bir ülkede, okul öncesi kamusal bakım hizmetlerinin görece cıvıllığı ve piyasadaki yüksek bakım ücretleri dolayısıyla özellikle alt sınıflardan gelen kadınların -anne, annanne ya da babaanne- bakım yükünü daha çok sırtlamasını azaltmak için bir ideal tip olarak İskandinav toplumlarında uygulanan okul öncesi evredeki çocukların yüksek kaliteli kamusal bakım hizmetleri modeli, Türkiye’nin refah rejimini daha kamusal hale dönüştürebilir.

Ayrıca, Esping-Andersen kadınların ücretsiz bakım emeği temelli feminist yönelimli eleştirilerden (Bonoli, 1997; Lewis, 1997) sonra 1990’lı yılların ikinci yarısından itibaren refah devleti teorisini revize etmiş ve farklı sosyal tabakalardan gelen çocukların görece eşit şanslara sahip olabilmeleri için yüksek kaliteli çocuk bakım hizmetlerini savunmuştur. Özellikle *Tamamlanmamış Devrim: Kadınların Yeni Rollerine Uymak* (1999) adlı kitabında,

¹⁰⁹ Doç. Dr., Sosyoloji Bölümü, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Pamukkale Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-9187-1431>, mustafagultekin2@gmail.com.

istihdama katılım bakımından toplumsal cinsiyet eşitliğinin, diğer refah rejimlerine görece sosyal demokrat refah rejimini temsil eden İskandinav ülkelerinde mevcut olduğunu iddia etmektedir. Bu kitapta istihdama katılım, çocukların kamusal bakım hizmeti ve iş-yaşam dengesi bağlamında yüksek eğitilmiş kadınlar devrim yapmasına karşın, görece alt sınıflardan gelen kadınların dezavantajlı olduklarını ve geliştirilecek sosyal politikalarla bunun üstesinden gelinebileceğini ileri sürmektedir.

Bu bağlamda, Türkiye’de alt sınıftan gelen kadınların nispeten güvencesiz işlerde çalışması ve özellikle görece daha az eğitilmiş ve daha alt sınıflardan gelen kadınların büyük ölçüde tek başına üstlendiği ev ve bakım yükü (çocuk, koca ve yaşlı) (Durmaz Bodur, 2020) bu kadınları Esping-Andersen’in dediği manada üst sınıfa mensup/eğitilmiş kadınların yakaladığı daha eşitlikçi koşulların gerisinde bırakmaktadır. Türkiye’de örneğin, kamunun “Büyükanne Projesi” (2017) gibi aileselci projelerin ötesinde “Eğitilmiş Çocuk Bakıcılarının Teşviki Projesi” gibi projeler (2017) üretebilme kabiliyeti, hem kadınların görece eşit koşullarda istihdamda olmasına hem de çocukların aile dışında profesyonel bir bakımı almalarına yol açacak yönetsel iradenin olduğunu da ortaya koymaktadır.

Son olarak, Türkiye’de İskandinav toplumlarında olduğu gibi, doğum sürecinde kapsamlı ebeveyn izni, esnek çalışmanın teşviki -örneğin, Türkiye’de devlet memurlarına yarı zamanlı çalışma uygulaması iki ay önce getirildi-, evrensel ve istihdamdan bağımsız sosyal yardım programları, babanın ev ve bakım işlerine olan desteğini artırıcı bilinçlendirme ve eğitim programları hayata geçirilirse, Esping-Andersen’in dediği manada hem çocukların ve kadınların hem de ülkenin refahı ve verimlilik düzeyi daha da artacaktır. Bu bildirinin amacı, İskandinav toplumlarında geçerli olan sosyal demokrat refah rejiminin okul öncesi kamusal bakım hizmetlerinin Türkiye’de uygulanabilirliğini sorgulamaktır. Bildiri ayrıca Esping-Andersen’in sosyal demokrat refah rejimini nitel bir yöntemle bağlı bir analiz tekniği olarak ideal-tip kabul ederek, ilgili yerli ve yabancı literatür çerçevesinde ortaya çıkan sonuçları Türkiye açısından değerlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Refah Rejimleri, Aileselcilik, Okul Öncesi Bakım Hizmetleri, Türkiye

Problematize the Quality of Preschool Care Services in a Familialist Welfare Regime: The Turkish Case

Mustafa Gültekin¹¹⁰

Abstract

One of the most visible areas of social inequality in the 21st century is preschool care, which leads to unequal life chances for children in the social world. The Danish sociologist Gøsta Esping-Andersen is one of the leading thinkers who evaluates this problem within the framework of welfare states/regimes. In his book, *The Three Worlds of Welfare Capitalism* (1990), which is considered a fundamental reference in the welfare states literature, he uses empirical evidence to demonstrate that the social democratic welfare regime, prevalent in Scandinavian societies, is the most universal and relatively egalitarian welfare regime among the liberal, conservative-corporatist, and social democratic regimes he created -and the Southern European welfare regime he would later include. In this book, Esping-Andersen develops a triple typology of welfare states based on different combinations of state-market-family. These typologies differ according to three core principles: 1) “de-commodification,” which refers to the independence of individuals’ welfare from the market; 2) “social stratification,” which shows how social policies perpetuate class structures; and 3) “social citizenship,” which indicates whether access to social assistance is needs-based or an individual right.

In this context, in a country like Türkiye, which is included in the Southern European welfare regime where family and kinship ties are strong, the relative weakness of public preschool care services and the high costs of market-based care place a greater care burden on women from lower classes -mothers, grandmothers, or paternal grandmothers. As an ideal type to reduce this burden, the high-quality public care services model for children in the preschool phase, as implemented in Scandinavian societies, could make Türkiye’s welfare regime more public.

Additionally, after feminist-oriented critiques focusing on women’s unpaid care labor (Bonoli, 1997; Lewis, 1997), Esping-Andersen revised his welfare state theory from the second half of the 1990s and advocated for high-quality child care services to ensure that children from different social classes could have relatively equal chances. Particularly in his

¹¹⁰ Assoc. Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Humanities and Social Sciences, Pamukkale University, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-9187-1431>, mustafagultekin2@gmail.com.

book *The Incomplete Revolution: Adapting to Women's New Roles* (1999), he argues that gender equality in terms of employment participation exists in the Scandinavian countries representing the social democratic welfare regime compared to other welfare regimes. In this book, he suggests that while highly educated women have revolted in the context of employment participation, public child care services, and work-life balance, women from relatively lower classes are disadvantaged, and this can be overcome through the development of social policies.

In this context, the fact that women from lower classes in Türkiye work in relatively precarious jobs and bear the burden of household and care work (for children, husbands, and the elderly) largely by themselves, especially those who are less educated and from lower classes (Durmaz Bodur, 2020), leaves these women behind the more egalitarian conditions achieved by upper-class/educated women, as Esping-Andersen states. In Türkiye, the ability to create projects beyond family-based ones like the “Grandmother Project” (2017), such as the “The Incentivization of Trained Child Caregivers Project” (2019), also demonstrates the administrative will to both enable women to be employed under relatively equal conditions and allow children to receive professional care outside the family.

Finally, if Türkiye were to implement comprehensive parental leave, encourage flexible work -for instance, the part-time work application for civil servants was introduced two months ago in Türkiye- establish universal and employment-independent social assistance programs, and create awareness and educational programs to increase fathers' support for household and care work, the welfare and productivity level of children, women, and the country as a whole would increase, as Esping-Andersen suggests. The purpose of this paper is to investigate the applicability in Türkiye of the social democratic welfare regime's preschool public care services, which are prevalent in Scandinavian societies. The paper also, by accepting Esping-Andersen's social democratic welfare regime as an ideal-type, an analysis technique tied to a qualitative method, evaluates the results that have emerged within the framework of the relevant domestic and foreign literature from the perspective of Türkiye.

Keywords: Welfare Regimes, Familialism, Preschool Care Services, Türkiye

Engellilik Alanında Sosyal Çalışmacı Olmak: Engelli Bakım Merkezi Deneyim Ve Gözlemler

Mustafa Gürkut Dombay¹¹¹, Salih Kalkan¹¹²

Özet

Engellilik, Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımıyla yalnızca bireysel bir sağlık durumu değil; çevresel, toplumsal ve kültürel faktörlerle etkileşim içinde şekillenen çok boyutlu bir olgudur. Bu bağlamda sosyal hizmet mesleği, engelli bireylerin haklarının korunması, toplumsal katılımının artırılması ve ayrımcılığın ortadan kaldırılması açısından önemli bir konuma sahiptir. Türkiye'de 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ve Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi ile hak temelli bir yaklaşımın benimsenmesi hedeflenmiştir. Ancak uygulamada yapısal engellerin varlığını sürdürmesi, sosyal çalışmacıların rolünü daha kritik hale getirmektedir.

Engelli bireylerin toplumsal hayata katılması, topluma uyum sağlaması ve faydalı hale gelmesi bakımından ekonomik destek yeterli olmadığından sosyal hizmet alanına ihtiyaç duyulmaktadır. İhtiyaç duyan engelli bireylere evde veya bakım merkezlerinde bakım ve rehabilitasyon hizmeti sunulması, temel ve mesleki eğitim verilmesi gibi hizmetler bu kimselerin topluma kazandırılması bakımından sunulan başlıca sosyal hizmet uygulamalarıdır. İhtiyaç duyan engelli bireylere sunulan sosyal yardım ve hizmetlerin amacına ulaşması için günümüz ekonomik koşullarına uygun düzenlenmesi, uzman kişiler tarafından yönetilmesi ve kişiler arasında ayrım gözetilmeksizin adil şekilde uygulanması gerekmektedir.

Sosyal çalışmacılar, engellilik alanında üç düzeyde çalışma gerçekleştirmektedir. Bireysel düzeyde: Engelli bireylerin psiko-sosyal ihtiyaçlarının karşılanması, bağımsız yaşam hakkının desteklenmesi ve danışmanlık hizmetleri. Aile düzeyinde: Bakım verenlere yönelik destek programları, aile içi iletişimin güçlendirilmesi ve sosyal destek ağlarının genişletilmesi. Toplumsal düzeyde: Savunuculuk çalışmaları, kamu politikalarının geliştirilmesine katkı, toplumsal farkındalık faaliyetleri ve kurumlar arası koordinasyon. Bununla birlikte sosyal çalışmacıların karşılaştığı başlıca güçlükler arasında kaynak yetersizliği, hizmetlerin parçalı yapısı, toplumsal önyargılar ve engelli bireylerin karar alma süreçlerine sınırlı katılımı öne

¹¹¹ Sosyal Çalışmacı, Şaphane Özel Selam Engelli Bakım Merkezi, dombay3444@gmail.com.

¹¹² Öğr. Gör., Sosyal Hizmetler Bölümü, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Şaphane MYO, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1221-0158>, salih.kalkan@dpu.edu.tr.

çıkılmaktadır. Sonuç olarak engellilik alanında sosyal çalışmacı olmak, yalnızca bireysel yardım süreçlerini değil, aynı zamanda hak temelli bir yaklaşımı hayata geçirmeyi ve toplumsal dönüşümü desteklemeyi gerektirmektedir. Sosyal çalışmacılar, engelli bireylerin yardım alıcı değil, hak sahibi özneler olarak tanınmasına katkı sağlamakta; bu yönüyle sosyal adaletin ve eşitliğin inşasında kritik bir rol üstlenmektedir.

Bu bildiri, engellilik alanında sosyal çalışmacıların rollerini ve karşılaştıkları güçlükleri ele almak amacıyla nitel bir derleme yöntemiyle hazırlanmıştır. Ulusal mevzuat, uluslararası sözleşmeler ve sosyal hizmet literatürü taranarak engellilik alanındaki kuramsal çerçeve incelenmiş; ayrıca Kütahya İlindeki bir engelli bakım merkezindeki uygulama örnekleri üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Engellilik, Engelli Birey, Sosyal Yardım, Sosyal Hizmet

Being a Social Worker in the Field of Disability: Disabled Care Center Experience and Observations

Mustafa Gürkut Dombay¹¹³, Salih Kalkan¹¹⁴

Abstract

Disability, as defined by the World Health Organization, is not merely an individual health condition; it is a multidimensional phenomenon shaped by the interaction of environmental, social, and cultural factors. In this context, the social work profession holds a crucial position in protecting the rights of individuals with disabilities, increasing their social participation, and eliminating discrimination. In Turkey, Law No. 5378 on Disability and the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities aimed to adopt a rights-based approach. However, the persistence of structural barriers in practice makes the role of social workers even more critical.

Because economic support is insufficient for individuals with disabilities to participate in social life, adapt to society, and become useful, the need for social services arises. Providing care and rehabilitation services to individuals with disabilities in need, either at home or in care centers, as well as basic and vocational training, are key social work practices designed to integrate them into society. To achieve their objectives, social assistance and services provided to individuals with disabilities in need must be organized in accordance with current economic conditions, managed by experts, and implemented fairly and without discrimination.

Social workers work on three levels in the field of disability. At the individual level: Meeting the psychosocial needs of individuals with disabilities, supporting their right to independent living, and providing counseling services. At the family level: Support programs for caregivers, strengthening family communication, and expanding social support networks. At the societal level: Advocacy efforts, contributing to the development of public policies, public awareness activities, and inter-institutional coordination. However, the main challenges faced by social workers include insufficient resources, the fragmented nature of services, social prejudices, and the limited participation of individuals with disabilities in decision-making processes. Consequently, being a social worker in the field of disability requires not only

¹¹³ Social Worker, Şaphane Private Selam Disabled Care Center, dombay3444@gmail.com.

¹¹⁴ Lecturer, Department of Social Services, Kütahya Dumlupınar University Şaphane Vocational School, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1221-0158>, salih.kalkan@dpu.edu.tr.

individual assistance processes but also implementing a rights-based approach and supporting social transformation. Social workers contribute to the recognition of individuals with disabilities as rights-bearing subjects, not recipients of assistance; in this respect, they play a critical role in establishing social justice and equality.

This report was prepared using a qualitative compilation method to address the roles and challenges faced by social workers in the field of disability. National legislation, international conventions, and social work literature were reviewed, and the theoretical framework in the field of disability was examined. Additionally, evaluations were conducted based on examples of practices at a disability care center in Kütahya Province.

Keywords: Disability, Disabled Individual, Social Assistance, Social Service

Yerel Kullanımların Edebiyata Etkisi: Kütahya Ağzının Çağdaş Öyküye Yansımaları - Müzeyyen Çelik Kesmegülü, Ethem Erdoğan Ve Nihan Özebeoğlu Örnekleri

Müzeyyen Çelik Kesmegülü¹¹⁵

Özet

Ana dildeki ağızlar sözlü kültürlerin en önemli yapı taşlarından olduğu gibi aynı zamanda en önemli kültür aktarıcısı olarak karşımıza çıkmaktadır. Yerel ağızlardaki kelimelerin ses değişimleri, yöreye has atasözü, deyimler, maniler ve türküler toplumun yaşantısını, kültür birikimini ve düşünme biçimlerini yansıtmaktadır. Bu kültürel çeşitlilik özellikle kurmaca eserlere yansıdığına hem kültürel aktarımı sağlar hem de sözlü kültürün kalıcılığına katkıda bulunur. Kadim bir şehir olan Kütahya’da da tarih boyunca pek çok şair ve yazar yetiştirmiş, yerleşik sosyal ve kültürel bir birikim oluşturabilmiştir. Bu kalıcılıkta edebi eserlerin rolü de büyüktür.

Bu bildiride Kütahyalı, aynı zamanda Kütahya’da yaşayan ve öykü kitapları bulunan Müzeyyen Çelik Kesmegülü (2025), Ethem Erdoğan (2024) ve Nihan Özebeoğlu (2024)’nın son eserlerini inceleyerek yerel kullanımlar (kelime, atasözü deyim, mani, türkü) değerlendirilmektedir. Çalışmada yöntem olarak karşılaştırmalı edebiyat yöntemi kullanılmış, ortaya çıkan sonuçlar sosyolojik bir yaklaşımla incelenmiştir. Ejder Çelik’e (2013) göre edebiyat sosyolojisi, edebiyatın toplumla arasında yeni organik bağlar kurmaya çalışmasına yardımcı olur.

Öykülerde yer alan tüm sözlü kültür ürünlerinin metinlerde nasıl ve ne amaçla kullanıldığı tespit edilmiş ayrıca bunların öykülere kattığı zenginlik, yerel sosyal ve kültürel hayatın yansımaları ele alınmış, ortak kullanımlar ve yerel unsurların kullanıldığı bağlamlar karşılaştırılmıştır.

Çalışmanın temel amacı Kütahya ağzının sanatsal bir dil olarak kullanımını ve güncel öykücülerin öykülerine ne derece ve nasıl yansıdığını ortaya koymaktır. Böylece hem yerel kimlik ve sanatsal dil kullanımı arasındaki ilişki ortaya çıkacak hem de ağız kullanımının sadece halk arasında değil edebi dilde de yaşadığı tespit edilmiştir. Ayrıca yerel ağızların kurmaca metinlere kattığı anlam zenginliği ve kullanım çeşitliliği de ortaya çıkmıştır.

¹¹⁵ Öğretmen, Kütahya Ali Güral Lisesi, Millî Eğitim Bakanlığı, muzeyyencelik@gmail.com.

Sonuç olarak Kütahya ağzının çağdaş kurmaca metinlere yansıması üzerinde yapılan bu inceleme, yerel dillerin sanatsal metinlere kattığı anlam zenginliğini ortaya çıkarmakta ve dilin kültürel bir aktarım aracı olarak etkisinin izlerini sürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kütahya Ağız, Sözlü Kültür, Edebiyat Sosyolojisi, Kütahyalı Öykücüler

The Influence of Local Usage on Literature: Reflections of the Kütahya Dialect in Contemporary Short Stories - Examples by Müzeyyen Çelik Kesmegülü, Ethem Erdoğan and Nihan Özebeoğlu

Müzeyyen Çelik Kesmegülü¹¹⁶

Abstract

Dialects in the native language are among the most important building blocks of oral cultures and also emerge as the most important cultural transmitters. The sound changes in words in local dialects, proverbs, idioms, rhymes, and folk songs specific to the region reflect the society's way of life, cultural accumulation, and ways of thinking. This cultural diversity, especially when reflected in fictional works, both facilitates cultural transmission and contributes to the permanence of oral culture. Kütahya, an ancient city, has nurtured many poets and writers throughout history, creating an established social and cultural heritage. Literary works also play a significant role in this permanence.

This paper examines the latest works of Kütahya natives, as well as Müzeyyen Çelik Kesmegülü (2025), Ethem Erdoğan (2024), and Nihan Özebeoğlu (2024), who live in Kütahya and have published story collections, are examined to evaluate local usage (words, proverbs, idioms, folk songs, and ballads). The comparative literature method was used as the methodology in this study, and the results were examined from a sociological perspective. According to Ejder Çelik (2013), the sociology of literature helps establish new organic links between literature and society.

The study identifies how and for what purpose all oral culture products in the stories are used in the texts. It also examines the richness they add to the stories, the reflections of local social and cultural life, and compares common uses and contexts in which local elements are used.

The main objective of the study is to reveal the use of the Kütahya dialect as an artistic language and to what extent and how it is reflected in the stories of contemporary storytellers. Thus, both the relationship between local identity and the use of artistic language will emerge, and it will be determined that the use of dialects is alive not only among the people but also in literary language. Furthermore, the richness of meaning and diversity of usage that local dialects add to fictional texts has also been revealed.

¹¹⁶ Teacher, Kütahya Ali Güral High School, Ministry of Education, muzeyyencelik@gmail.com.

In conclusion, this study on the reflection of the Kütahya dialect in contemporary fictional texts reveals the richness of meaning that local languages add to artistic texts and traces the impact of language as a vehicle for cultural transmission.

Keywords: Kütahya Dialect, Oral Culture, Literary Sociology, Kütahya Storytellers

Evsizlerin Barınma Sorununa Yönelik Çözüm Uygulamaları: Kütahya Örneğinde Bir Değerlendirme

Nehir Ece Aycebin¹¹⁷, Cem Karaman¹¹⁸

Özet

Bu çalışma, evsizliği yalnızca barınma eksikliği olarak değil; ekonomik sorunlar, toplumsal eşitsizlikler, kentsel dönüşümler, göç ve sosyal dışlanma ile bağlantılı çok boyutlu bir olgu olarak ele almaktadır. Evsizlik, bireyin güvenlik ve aidiyet alanından yoksun kalmasıdır. Barınma yalnızca fiziksel bir çatı değil; bireyin toplumsal düzenle uyumlu varlığını sürdürebilmesinin ön koşulu olan sosyal bir kurumdur. Durkheim barınmayı toplumsal bağları koruyan bir unsur, Marx evsizliği ekonomik eşitsizliklerin sonucu, Weber ise barınmayı statü göstergesi olarak değerlendirir. Dolayısıyla evsizlik ve barınma birbirinden ayrı düşünülemez; biri dışlanmanın, diğeri bütünleşmenin göstergesidir. Toplumun sağlıklı işleyişi için barınma, yalnızca bireysel bir ihtiyaç değil, kolektif refahın da göstergesidir.

Bu bağlamda evsizlik, bütüncül perspektifle ele alınmalıdır. Bireysel düzeyde evsizlerin geliştirdiği yaşam stratejileri hayatta kalmayı sağlarken; toplumsal düzeyde bu durum, sosyal politika eksiklikleri ve toplumsal görünmezliğin bir yansımasıdır. Evsizliğin toplumsal etkileri, sadece barınma eksikliği ile sınırlı kalmayıp, sosyal uyum ve güvenlik mekanizmalarını da etkiler.

Araştırmada literatür taraması, kuramsal analiz ve kurum verileri kullanılmıştır. Sosyal dışlanma, toplumsal tabakalaşma ve kent sosyolojisi perspektifiyle evsizlik farklı boyutlarıyla incelenmiş, Kütahya'daki kurumların çalışmalarıyla bütünleşik olarak değerlendirilmiştir.

Kütahya örneğinde evsizlerin durumuna ve barınma sorununa bakıldığında, farklı kurum ve aktörlerin belirli sorumluluklar üstlenerek ortak bir çaba yürüttükleri görülmektedir. Kütahya İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nın mevsimsel ve geçici barınma desteği, sivil toplum kuruluşlarının dolaylı katkıları, emniyetin yönlendirme ve kontrol mekanizmaları ile belediyenin kapsamlı barınma hizmetleri bu sürecin temel taşlarını oluşturmaktadır. Belediyenin sağladığı barınma evleri, aileler ve bireyler için farklı koşullar altında düzenlenmiş; psikolojik ve sosyal değerlendirmelerle desteklenmiş bir yapıya sahiptir. Bu

¹¹⁷ Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, nehir.aycebin@ogr.dpu.edu.tr.

¹¹⁸ Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, cem.karaman@ogr.dpu.edu.tr.

uygulamalarda temel amaç, evsiz konuma düşen bireylerin yalnızca fiziksel barınma ihtiyacını karşılamak değil, aynı zamanda sosyal uyum ve toplumsal bütünleşme süreçlerine katkı sunmaktır. Ancak görüşmelerde ortaya çıkan bulgular, kuralların katılığı, kapasite sınırlılıkları ve bazı bireylerin yardımı kabul etmeyişi gibi durumların sürecin etkinliğini zorlaştırdığını göstermektedir. Buna rağmen, kurumlar arası işbirliğinin sürdürülmesi ve mevcut olanakların genişletilmesi, Kütahya’da evsizlik sorununun toplumsal refahı daha az olumsuz etkilemesi için önemli bir işlev görmektedir.

Anahtar Kelimeler: Barınma, Evsizlik, Sosyal Politika, Yerel Yönetimler, Bütüncül Perspektif

Solution Practices for the Housing Problem of the Homeless: An Evaluation in the Example of Kütahya

Nehir Ece Aycebin¹¹⁹, Cem Karaman¹²⁰

Abstract

This study approaches homelessness not merely as a lack of housing, but as a multidimensional phenomenon linked to economic problems, social inequalities, urban transformations, migration, and social exclusion. Homelessness is defined as an individual's deprivation of fundamental domains of security and belonging within the social structure. Housing is not merely a physical shelter but a social institution, serving as a prerequisite for an individual's ability to exist in accordance with societal norms. Durkheim regards housing as a functional element in preserving social bonds, Marx interprets homelessness as a structural outcome of economic inequalities, and Weber considers housing as an indicator of status. Therefore, homelessness and housing cannot be considered separately; the former reflects social exclusion, while the latter underpins social integration. Moreover, housing represents not only an individual necessity but also a measure of collective welfare in the community.

In this context, homelessness should be examined from both individual and societal perspectives. At the individual level, survival strategies developed by homeless people ensure day-to-day existence, whereas at the societal level, these conditions reflect shortcomings in social policies and the invisibility of marginalized populations. The social effects of homelessness extend beyond housing deficiency, influencing broader mechanisms of social adaptation and security.

The study employs a literature review, theoretical analysis, and institutional data. Homelessness is analyzed through the perspectives of social exclusion, social stratification, and urban sociology, and the practices of institutions in Kütahya are assessed in an integrated manner.

In the case of Kütahya, the situation of homeless individuals and housing problems reveals that different institutions and actors assume specific responsibilities and coordinate joint

¹¹⁹ Undergraduate Student, Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Kütahya Dumlupınar University, nehir.aycebin@ogr.dpu.edu.tr.

¹²⁰ Undergraduate Student, Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Kütahya Dumlupınar University, cem.karaman@ogr.dpu.edu.tr.

efforts. Seasonal and temporary housing support provided by the Social Assistance and Solidarity Foundation, indirect contributions from civil society organizations, guidance and monitoring by the police, and the municipality's comprehensive housing services constitute the core elements of this process. The municipal shelters are organized under different conditions for families and individuals and are supported by psychological and social assessments. The main objective of these practices is not only to meet the physical housing needs of homeless individuals but also to contribute to social adaptation and integration. However, findings from interviews indicate that strict regulations, limited capacity, and the refusal of some individuals to accept assistance complicate the effectiveness of these services. Nevertheless, inter-institutional cooperation and the expansion of existing resources play an important role in mitigating the adverse social welfare impacts of homelessness in Kütahya.

Keywords: Housing, Homelessness, Social Policy, Local Governments, Holistic Perspective

Afetlere Hazırlıkta Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü Ve Konumu: Avcılar İlçesi Örneği**Nilüfer Narlı¹²¹, Oğuzcan Karakaya¹²²****Özet**

Artan afet riskleri karşısında, toplumsal dirençliliğin yerel düzeyde güçlendirilmesi kritik bir önem taşımaktadır. Bu bağlamda, “kent hakkı” yaklaşımı ile baskı ve serbest bırakma (PAR) modeli, topluluk temelli afet risk azaltma ve sosyal sermaye teorisi, STK’ların afet yönetimindeki konumlarını anlamak için güçlü bir analitik çerçeve sunmaktadır. Bu süreçte sivil toplum kuruluşları (STK’lar), yerel bilgiye erişimleri, gönüllü ağı ve toplumu harekete geçirme potansiyelleri ile afet yönetim sürecinin (hazırlık, müdahale, iyileştirme) önemli aktörleri olarak öne çıkmaktadır.

Bu çalışma, özellikle yüksek deprem riski taşıyan İstanbul’un Avcılar ilçesindeki STK’ların afetlere hazırlıkta ve müdahalede mevcut kurumsal kapasitelerini, eğitim dinamiklerini ve koordinasyon mekanizmalarını analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, STK’ların potansiyelleri ile sahadaki operasyonel gerçeklikleri arasındaki boşlukları tespit ederek kapasite geliştirmeye yönelik somut politika önerileri sunmaktadır.

Bu çalışma, Avcılar ilçesinde faaliyet gösteren 103 sivil toplum kuruluşu temsilcisiyle yürütülen kapsamlı bir saha araştırmasının bulgularına dayanmaktadır. Nicel ve nitel veri toplama tekniklerinin bir arada kullanıldığı çalışmada, STK’ların kurumsal özellikleri, insan kaynakları, finansal ve lojistik altyapıları, afet deneyimleri, eğitim alma ve verme kapasiteleri ile diğer kurumlarla olan iş birliklerini ölçen bir anket uygulanmıştır. Nitel veriler ilgili anketteki açık uçlu sorulardan elde edilmiş olup tematik kodlama yöntemiyle analiz edilmiştir. Elde edilen nitel veriler, sivil toplum kuruluşlarının (STK) afet alanındaki deneyimlerine, afet hazırlığı ve eğitim uygulamalarına, ayrıca kurumsal işbirliği pratikleri ve ağ yapılarına odaklanmaktadır.

Araştırma sonuçları, Avcılar’daki STK’ların önemli bir potansiyel barındırmakla birlikte ciddi yapısal eksikliklerle karşı karşıya olduğunu göstermektedir. Avcılar’da aktif STK’ların afetlere hazırlıkta önemli boşluklara sahip olduğunu göstermektedir. STK’ların az bir bölümü afet durumuna özel bütçe, depo veya lojistik kapasiteye sahiptir; çoğunluk gönüllülerin anlık

¹²¹ Prof. Dr., Sosyoloji Bölümü, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Bahçeşehir Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3387-4025>, nilufer.narli@bau.edu.tr.

¹²² Arş. Gör., Sosyoloji Bölümü, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Bahçeşehir Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7389-088X>, oguzcan.karakaya@bau.edu.tr.

mobilizasyonuna dayanmaktadır. İnsan kaynağı analizi, profesyonel afet yönetimi uzmanlarının yetersizliğine ve gönüllülüğe aşırı bağımlılığa işaret etmektedir. Erken uyarı, uzaktan eğitim ve koordinasyon için kritik öneme sahip dijital altyapı ve iletişim kapasitesi de sınırlıdır. STK'lar tarafından afetlere hazırlık konusunda en çok ihtiyaç duyulan alanlar ise sırasıyla eğitim, finansal kaynaklar, ekipman ve koordinasyon olarak belirlenmiştir.

Bulgular, STK'ların afetlere hazırlık ve müdahale süreçlerine etkin katılımını engelleyen çeşitli eksikliklerini açıkça ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda, STK'ların kurumsal kapasiteleri güçlendirilmeli ve yerel STK'ların afete dirençli toplumlar inşa etme sürecinde daha etkin ve hazırlıklı aktörler haline gelmeleri için bütüncül bir yol haritası sunulmalıdır. Bunun için de politikalar temel alınarak özellikle eğitim altyapısı güçlendirilerek akredite, modüler ve uygulamalı eğitim programları yaygınlaştırılmalı, bu programlar ilgili kamu kurumlarıyla birlikte çalışarak koordine edilmeli ve düzenli hale getirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Kent Hakkı, Baskı ve Serbest Bırakma (PAR) Modeli, Toplumsal Dirençlilik, Sivil Toplum Kuruluşları (STK), Afet Yönetim Süreci, Afetlere Hazırlık, Eğitim

The Role and Position of Civil Society Organizations in Disaster Preparedness: The Case of Avcılar District

Nilüfer Narlı¹²³, Oğuzcan Karakaya¹²⁴

Abstract

In the face of increasing disaster risks, strengthening community resilience at the local level has become critically important. In this context, the “right to the city” approach, together with the Pressure and Release (PAR) model, community-based disaster risk reduction, and social capital theory, provides a robust analytical framework for understanding the roles of civil society organizations (CSOs) in disaster management. Within this process, CSOs stand out as key actors in disaster preparedness, response, and recovery, owing to their access to local knowledge, volunteer networks, and their capacity to mobilize communities.

This study aims to analyse the institutional capacities, training dynamics, and coordination mechanisms of CSOs in Istanbul’s Avcılar district -an area of particularly high earthquake risk- regarding disaster preparedness and response. By identifying the gaps between the potential and the operational realities of these organizations, the research offers concrete policy recommendations for capacity development.

The study is based on the findings of an extensive field survey conducted with representatives of 103 civil society organizations operating in Avcılar. Employing both quantitative and qualitative data collection methods, a survey was administered to measure CSOs’ institutional characteristics, human resources, financial and logistical infrastructure, disaster experience, training and educational capacities, and their collaborations with other institutions. The qualitative data, derived from open-ended questions in the survey, were analysed using thematic coding. These findings shed light on CSOs’ experiences in disaster management, their disaster preparedness and training practices, as well as their institutional cooperation practices and network structures.

The research findings reveal that while civil society organizations (CSOs) in Avcılar hold significant potential, they also face serious structural deficiencies. Active CSOs in Avcılar exhibit substantial gaps in disaster preparedness. Only a small proportion of these

¹²³ Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, Bahçeşehir University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3387-4025>, nilufer.narli@bau.edu.tr.

¹²⁴ Res. Assist., Department of Sociology, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, Bahçeşehir University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7389-088X>, oguzcan.karakaya@bau.edu.tr.

organizations possess a dedicated disaster budget, storage facilities, or logistical capacity; the majority rely heavily on the spontaneous mobilization of volunteers. Human resource analysis highlights the shortage of professional disaster management specialists and an overdependence on voluntary engagement. Furthermore, digital infrastructure and communication capacity -crucial for early warning, remote training, and coordinatio- remain limited.

The study identifies education, financial resources, equipment, and coordination, in that order, as the most critical areas of need for CSOs in disaster preparedness. These findings clearly underscore the various deficiencies that hinder CSOs' effective participation in disaster preparedness and response processes. Accordingly, strengthening the institutional capacities of CSOs is essential, and a comprehensive roadmap should be developed to enable local organizations to become more effective and better-prepared actors in building disaster-resilient communities. To achieve this, policies should focus particularly on reinforcing training infrastructure by expanding accredited, modular, and practice-oriented training programs, which should be coordinated and institutionalized in partnership with relevant public agencies.

Keywords: Right to the City, Pressure and Release (PAR) Model, Community Resilience, Civil Society Organizations (Csos), Disaster Management Process, Disaster Preparedness, Training

Gençlerde Gösterişçi Tüketim Olgusunun Toplumsal Analizi

Raheb Mohammadi Ghanbarlou¹²⁵

Özet

Bu çalışma, gençler arasında giderek yaygınlaşan gösterişçi tüketim olgusunu Thorstein Veblen'in "Gösterişçi Tüketim Teorisi" temelinde incelemektedir. Veblen, tüketimin yalnızca ihtiyaçları karşılamaktan ziyade toplumsal prestij, statü ve aidiyet aracı olduğunu vurgular. Bireyin materyalizm düzeyi ile gösterişçi tüketim arasındaki ilişki ve materyalizmin gösterişçi tüketim üzerindeki etkisi kaçınılmaz bir durum olarak düşünülmektedir. Tüketimin yalnızca ihtiyaç temelli bir faaliyet değil, aynı zamanda bireylerin sosyal konumlarını ifade ettikleri ve kimlik inşasına katkı sağladıkları bir sembolik eylem olduğu varsayımından hareket edilmiştir. Özellikle kentli ve orta sınıf gençler arasında gözlemlenen bu tüketim biçimi, sadece mal ve hizmet edinimi değil, aynı zamanda sosyal aidiyet, görünürlük ve beğeni kazanma çabası olarak da yorumlanabilir. Günümüz gençliğinde marka odaklı ürün kullanımı, sosyal medyada tüketim temsilleri ve akran grupları üzerinden kazanılan prestij, bu kuramsal yaklaşımın güncel yansımalarını oluşturmaktadır.

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Bu kapsamda, gençlik üzerine hazırlanmış akademik makaleler, tüketim kültürü raporları, ulusal ve uluslararası istatistiksel veriler sistematik biçimde incelenmiştir. Dokümanlar, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiş ve gençlerin tüketim pratiklerine dair sembolik anlamlar ortaya konmuştur. Bulgular, gençlerin tüketim tercihlerini sadece ekonomik faktörlerin değil, aynı zamanda görünürlük ihtiyacının, sosyal medya etkilerinin ve akran grupları üzerinden kurulan rekabetin şekillendirdiğini göstermektedir.

Elde edilen sonuçlara göre, Veblen'in gösterişçi tüketim kavramı günümüz gençleri için güçlü bir açıklayıcı çerçeve sunmaktadır. Özellikle sosyal medya platformlarında paylaşılan tüketim odaklı içerikler, gençlerin kimlik inşasında ve toplumsal aidiyet süreçlerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Çalışma, gençlik sosyolojisi ve tüketim kültürü literatürüne katkı sağlamanın yanı sıra, eğitimciler, ebeveynler ve politika yapıcılar için gençlerin tüketim yönelimlerini anlamaya yönelik önemli veriler sunmaktadır. Aynı zamanda tüketim modelleri ile ilgili fikir sunmak, gerçek ihtiyaçlarla manipüle edilmiş sahte ihtiyaçlar arasında ayrımın farkına varma konusunda farkındalık uyandırma bu bildirinin temel hedeflerinden biridir. Çağımızın en

¹²⁵ Dr. Öğr. Üyesi, Sosyoloji Bölümü, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3606-3524>, rmohammadi@gelisim.edu.tr.

temel sosyal sorunlarından biri olan bilinçsiz tüketimin özellikle gençlere ekonomik, psikolojik, çevresel zararların yanı sıra toplumsal zararları da söz konusudur. Toplumsal zararların en önemlileri arasında sosyal eşitsizliklerin derinleşmesi, akran baskısı, dayanışma kültürünün zayıflaması gibi hususları saymak da mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Gençlik, Gösterişçi Toplum, Tüketim Kültürü, Veblen

Social Analysis of the Phenomenon of Ostentatious Consumerism in Young People

Raheb Mohammadi Ghanbarlou¹²⁶

Abstract

This study examines the increasingly widespread phenomenon of conspicuous consumption among young people based on Thorstein Veblen's "Theory of Conspicuous Consumption." Veblen emphasizes that consumption is not merely a means of satisfying needs, but also a means of achieving social prestige, status, and belonging. The relationship between an individual's level of materialism and conspicuous consumption, as well as the effect of materialism on conspicuous consumption, is considered an inevitable situation. The study is based on the assumption that consumption is not only a needs-based activity but also a symbolic act through which individuals express their social position and contribute to identity construction. This form of consumption, particularly observed among urban and middle-class youth, can be interpreted not only as the acquisition of goods and services but also as an effort to gain social belonging, visibility, and approval. In today's youth, brand-focused product use, consumption representations on social media, and prestige gained through peer groups constitute the current reflections of this theoretical approach.

The document analysis technique, one of the qualitative research methods, was used in the study. Within this scope, academic articles on youth, reports on consumer culture, and national and international statistical data were systematically examined. The documents were evaluated using content analysis methods, revealing symbolic meanings related to young people's consumption practices. The findings show that young people's consumption preferences are shaped not only by economic factors but also by the need for visibility, the effects of social media, and the competition established through peer groups.

According to the results obtained, Veblen's concept of conspicuous consumption provides a powerful explanatory framework for today's youth. Consumption-focused content shared on social media platforms, in particular, plays a decisive role in young people's identity construction and social belonging processes. The study contributes to the literature on youth sociology and consumer culture, while also providing important data for educators, parents, and policymakers seeking to understand young people's consumption orientations. At the same time, one of the main objectives of this paper is to raise awareness about consumption

¹²⁶ Asst. Prof., Department of Sociology, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, İstanbul Gelişim University, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3606-3524>, rmohammadi@gelisim.edu.tr.

patterns and to highlight the distinction between real needs and manipulated false needs. Unconscious consumption, one of the most fundamental social problems of our time, causes economic, psychological, and environmental harm, especially to young people, as well as social harm. Among the most important social harms are the deepening of social inequalities, peer pressure, and the weakening of the culture of solidarity.

Keywords: Youth, Conspicuous Society, Consumer Culture, Veblen

Türkiye’de Göç Ve Kadın Konulu Lisansüstü Tezler Üzerine Bir Değerlendirme

Safa Demir Sarı¹²⁷

Özet

Göç olgusu, sosyal bilimlerde birçok alanın araştırma konusu haline gelmiştir. Uluslararası ilişkiler, antropoloji, sosyoloji, siyaset bilimi kavramsal temelleri dikkate alarak göçü tanımlamaktadır. Göç genel bir ifade ile “anamlı bir uzaklık ve etki yaratacak kadar bir süre içinde gerçekleşen bütün yer değiştirmeler” olarak tanımlanabilir. Göç olgusunu, içinde barındırdığı farklı sosyal grupları ve dinamikleri ortaya çıkararak anlamak gerekmektedir. Çocuklar ve kadınlar göçün konu edildiği en hassas iki gruptur. Farklı coğrafyalarda farklı dinamikler doğrultusunda gözlemlenen göçmenler, genellikle göç araştırmalarında kimliksiz yalın bireyler olarak ele alınmaktadır. Söz konusu iki sosyal gruptan biri olarak kadınların göçüne son dönemlerde akademik çalışmalarda daha fazla yer verilmektedir.

İnsanoğlunun yaşadığı ortamdan ve kültürden ayrılıp farklı bir kültür ortamında yaşamaya başlaması, ait olduğu sosyal grup farklılaşmaksızın bireylerde ciddi etkiler bırakmaktadır. Değiştirilen mekân şüphesiz bir öncekine göre avantajlı şartlar sağlarken, gündelik hayat rutinlerinin değişmesi, yabancı bir ortama girilmesi göçmen tarafından olumsuz ve travmatik bir süreci de beraberinde getirmektedir. Kadim dönemlerden günümüze kadar kadınlar savaşlar, insan ticareti, kıtlık ve doğal afetler gibi sebepler ile uzak ya da kısa mesafeler içinde göç etmek durumunda kalmışlardır. Literatürde yoksulluk, güvenlik sorunları, iş pazarı talebi, aile birleşmeleri, evlilik, ücret farklılıkları ve yurt dışı bağlantıları kadın göçünün temel nedenleri olarak görülmektedir.

Toplumun temeli olan ailenin dinamikleri açısından merkezî öneme sahip kadının göçmenlik tecrübesi hiç şüphesiz etki alanının genişliği sebebiyle göç çalışmaları açısından önemlidir. Çalışmamızda göç ve kadın konusunda hazırlanmış lisansüstü tez çalışmalarının literatüre katkısını değerlendirmek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda YÖK Tez Merkezi’nde “kadın göçü, kadın ve göç, göçmen kadın” kelimeleri ile gerçekleştirilmiş arama sonucu 2005-2025 yılları arasında hazırlanmış 103’ü yüksek lisans, 17’si doktora, 2’si tıpta uzmanlık olmak üzere 112 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Söz konusu çalışmaların yaklaşık %25’i Sosyoloji, devamında ise sırasıyla Kadın Çalışmaları, Göç Çalışmaları, Halk Sağlığı, Uluslararası İlişkiler ve Sosyal Hizmet Anabilim dalında yoğunluklu olarak çalışılmıştır. Neredeyse tamamına yakını saha

¹²⁷ Dr. Öğr. Üyesi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1834-9871>, safa.demir@ahievran.edu.tr.

çalışması olarak gerçekleştirilen çalışmalarda çoğunlukla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Söz konusu tezlerin yarısından fazlası 2020 yılı sonrasında çalışılmıştır. Bu çalışmalarda yoğunluklu olarak göçmen kadınlar özelinde; “sağlık ve eğitim hizmetlerine erişim, göçmen olgusu ve kültürel uyum, kent hayatına uyum-entegrasyon, göçmen kadınlar arasında kuşaklar arası uyum ve çatışma, kimlik ve aidiyet, yoksulluk, devletlerin göçmen politikaları, kentsel hareketlilik, kentsel dönüşüm ve mekânsal ayrışma, kadına yönelik şiddet, yerel toplumsal cinsiyet ve zorunlu göç, düzensiz göçler, Türk kadınların yurtdışına göçü, yabancı uyruklu kadınların ülkemize göçü...” konu edilmiştir.

Sonuç olarak Türkiye’de kadın ve göç konulu lisansüstü tezler, konunun çok boyutlu ve disiplinler arası bir araştırma alanına sahip olduğunu göstermektedir. Bu çalışmalar kadınların göç deneyimlerinin görünürlük kazanmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Son yıllarda akademik çalışmalar artmışsa da konu alanı gelişmeye devam ettiği için yeni perspektiflere, metodolojilere ve teorik çerçevelere ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle göçmen kadınların göç deneyiminde aktif özneler olarak ele alındığı geniş çapta saha çalışmaları ve zamana yayılmış uzun soluklu etnografik çalışmalar alana katkı sağlayacaktır. Kadın göçmenlere karşı oluşan nefret söylemleri ve buna karşı toplumsal farkındalık oluşturulması, göç edilen ülkelerin göçmen politikaları, kadın göçmenlerin kayıt dışılığı, ekonomik açıdan güçlendirilmeleri, toplum hizmetlerine eşit şartlarda erişim, hukukî açıdan yaşanan belirsizlik ve güvensizlik... gibi konularda lisansüstü çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Kadın, Göçmen Kadın

An Evaluation of Graduate Theses on Migration and Women in Turkey

Safa Demir Sari¹²⁸

Abstract

The phenomenon of migration has become a subject of research in many fields of social sciences. International relations, anthropology, sociology, and political science define migration by taking into account their conceptual foundations. Migration can be broadly defined as “all movements that occur within a period of time sufficient to create a meaningful distance and impact.” It is necessary to understand the phenomenon of migration by revealing the different social groups and dynamics it encompasses. Children and women are the two most sensitive groups when it comes to migration. Migrants, who are observed in different geographies according to different dynamics, are generally treated as anonymous individuals in migration studies. As one of these two social groups, women’s migration has been given more attention in academic studies in recent years.

When individuals leave their familiar environment and culture to begin living in a different cultural setting, this has serious effects on them, even if their social group remains unchanged. While the new environment undoubtedly offers more favorable conditions than the previous one, the change in daily routines and the entry into a foreign environment also brings with it a negative and traumatic process for the migrant. From ancient times to the present day, women have been forced to migrate over long or short distances due to reasons such as wars, human trafficking, famine, and natural disasters. The literature identifies poverty, security issues, labor market demand, family reunification, marriage, wage differences, and foreign connections as the main reasons for female migration.

The migration experience of women, who are of central importance in terms of the dynamics of the family, the foundation of society, is undoubtedly significant for migration studies due to the breadth of its impact. Our study aims to evaluate the contribution of postgraduate theses on migration and women to the literature. In this regard, a search conducted in the YÖK Thesis Center using the keywords “women’s migration, women and migration, migrant women” yielded 112 postgraduate theses prepared between 2005 and 2025, including 103 master’s theses, 17 doctoral theses, and 2 medical specialization theses. Approximately 25% of these studies were conducted in Sociology, followed by Women’s Studies, Migration

¹²⁸ Asst. Prof., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Kırşehir Ahi Evran University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1834-9871>, safa.demir@ahievran.edu.tr.

Studies, Public Health, International Relations, and Social Work. Almost all of the studies were conducted as fieldwork, and qualitative research methods were predominantly used. More than half of the theses in question were completed after 2020. These studies focused primarily on “migrant women, examining issues such as access to health and education services, the phenomenon of migration and cultural adaptation, adaptation and integration into urban life, intergenerational harmony and conflict among migrant women, identity and belonging, poverty, state migration policies, urban mobility, urban transformation and spatial segregation, violence against women, local gender relations and forced migration, irregular migration, Turkish women’s migration abroad, and the migration of foreign women to our country.”

In conclusion, graduate theses on women and migration in Turkey demonstrate that the subject is a multidimensional and interdisciplinary field of research. These studies play an important role in making women’s migration experiences visible. Although academic studies have increased in recent years, new perspectives, methodologies, and theoretical frameworks are needed as the subject area continues to develop. Extensive fieldwork and long-term ethnographic studies that treat migrant women as active subjects in their migration experience will make a serious contribution to the field. There is a need for postgraduate studies on issues such as hate speech against female migrants and raising social awareness against it, the migration policies of the countries of destination, the informality of female migrants, their economic empowerment, equal access to community services, and legal uncertainty and insecurity.

Keywords: Migration, Woman, Immigrant Woman

Yeşil Sosyal Hizmet Perspektifinde Çevre Sorunlarına Çözüm Arayışları**Salih Kalkan¹²⁹****Özet**

Çevre kirliliği, modern toplumlarda sanayileşme ve kentleşmenin doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmakta ve hem çevresel sürdürülebilirliği hem de toplumsal refahı tehdit etmektedir. Çevre kirliliği ile iklim değişikliği, doğal kaynakların tükenmesi ve ekolojik krizler, günümüzde yalnızca çevre bilimlerinin değil aynı zamanda sosyal bilimlerin de temel gündem maddelerinden biri haline gelmiştir. Sosyal hizmet disiplini, insan refahını merkeze alırken, birey-çevre etkileşimini temel alan yaklaşımıyla çevresel sorunların toplumsal boyutunu da ele alır. Bu bağlamda “yeşil sosyal hizmet” yaklaşımı, çevre adaletini savunarak ekolojik sorunların insan hakları, sosyal eşitlik ve sürdürülebilirlik boyutlarıyla birlikte ele alınmasını hedeflemektedir. Çevre kirliliği özellikle yoksul ve dezavantajlı gruplar üzerinde daha büyük etkiler oluşturmaktadır. Bu nedenle, sosyal çalışmacıların çevre kirliliğinin etkilerini azaltma konusundaki rolü her geçen gün daha kritik hale gelmektedir.

Yeşil sosyal hizmet perspektifinden çevre sorunlarının çözümüne yönelik üç temel yaklaşım öne çıkmaktadır: Toplumsal Farkındalık ve Eğitim: Sosyal çalışmacılar, bireylerin ve toplulukların çevre sorunları konusunda bilinçlenmesini sağlamak, sürdürülebilir yaşam biçimlerini teşvik etmek için eğitim ve kampanyalar yürütmektedir. Politika ve Savunuculuk: Yeşil sosyal hizmet, çevre adaletini merkeze alarak ekolojik krizlerin en çok etkilediği kırılgan grupların (çocuklar, yaşlılar, yoksullar) korunması için savunuculuk yapmaktadır. İklim göçmenleri, doğal afet mağdurları ve çevre kirliliğine maruz kalan bölgelerde yaşayan gruplara yönelik politikaların geliştirilmesi bu çerçevede değerlendirilmektedir. Uygulama Düzeyinde Müdahaleler: Afet sonrası psiko-sosyal destek, çevre dostu sosyal hizmet merkezleri, geri dönüşüm projelerine toplulukların katılımı gibi uygulamalar, yeşil sosyal hizmetin pratiğe yansıyan örnekleri arasında yer almaktadır.

Yeşil sosyal hizmet, çevre sorunlarının yalnızca ekolojik değil, aynı zamanda sosyal adalet ve insan hakları sorunu olduğunun altını çizmektedir. Bu yaklaşım, çevreyle ilgili krizlere karşı toplumsal dayanıklılığı artırmayı, sürdürülebilir politikaların geliştirilmesine katkı sunmayı ve bireylerin çevreyle uyumlu yaşam becerilerini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Böylece sosyal

¹²⁹ Öğr. Gör., Sosyal Hizmetler Bölümü, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Şaphane MYO, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1221-0158>, salih.kalkan@dpu.edu.tr.

hizmet disiplini hem çevreyi koruma hem de toplumsal refahı artırma konusunda önemli bir aktör haline gelmektedir.

Bu çalışma, literatür taraması ve mevcut uygulama örneklerinin analiziyle hazırlanmıştır. Yeşil sosyal hizmetin çevre kirliliğiyle mücadeledeki önemi, kullanılan stratejiler ve yerel düzeyde kurulması önerilen yeşil sosyal hizmet birimlerinin rolü; Uluslararası çalışmalar ve Türkiye’deki çevre politikaları ışığında yeşil sosyal hizmetin çevre sorunlarına çözüm bulmadaki katkıları tartışılmıştır. Araştırmanın sonucunda, sosyal çalışmacıların medya, sanat, eğitim ve yerel iş birlikleri yoluyla çevresel farkındalık oluşturduğu, çevre adaleti için savunuculuk yaptığı ve yeşil sosyal hizmet birimlerinin kurulmasının sürdürülebilir çözümler geliştirmede etkili bir model sunduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Sosyal Hizmet, Çevre Sorunları, Çevresel Adalet, Sürdürülebilirlik, Sosyal Politika

Solution Search for Environmental Problems in the Green Social Service Perspective

Salih Kalkan¹³⁰

Abstract

Environmental pollution emerges as a natural consequence of industrialization and urbanization in modern societies, threatening both environmental sustainability and social well-being. Environmental pollution, climate change, natural resource depletion, and ecological crises have become key agenda items not only in environmental sciences but also in social sciences. While the discipline of social work prioritizes human well-being, it also addresses the social dimension of environmental problems with its approach based on the interaction between individuals and the environment. In this context, the “green social work” approach advocates for environmental justice, aiming to address ecological problems in conjunction with human rights, social equality, and sustainability. Environmental pollution has a particularly significant impact on poor and disadvantaged groups. Therefore, the role of social workers in mitigating the effects of environmental pollution becomes increasingly critical.

From a green social work perspective, three fundamental approaches to solving environmental problems stand out: Social Awareness and Education: Social workers conduct education and campaigns to raise awareness of environmental issues among individuals and communities and to promote sustainable lifestyles. Policy and Advocacy: Green social work advocates for the protection of vulnerable groups (children, the elderly, and the poor) most affected by ecological crises, focusing on environmental justice. The development of policies for climate migrants, natural disaster victims, and groups living in areas exposed to environmental pollution are considered within this framework. Interventions at the Practice Level: Practices such as post-disaster psychosocial support, environmentally friendly social service centers, and community participation in recycling projects are among the practical examples of green social work.

Green social work emphasizes that environmental problems are not only ecological but also issues of social justice and human rights. This approach aims to increase social resilience to environmental crises, contribute to the development of sustainable policies, and strengthen

¹³⁰ Lecturer, Department of Social Services, Kütahya Dumlupınar University Şaphane Vocational School, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1221-0158>, salih.kalkan@dpu.edu.tr.

individuals' skills in living in harmony with the environment. Thus, the social work discipline becomes a key player in both protecting the environment and improving social well-being.

This study was prepared through a literature review and analysis of existing practice examples. The importance of green social work in combating environmental pollution, the strategies used, and the role of green social service units proposed to be established at the local level are discussed. The contributions of green social work to finding solutions to environmental problems were discussed in light of international studies and environmental policies in Turkey. The research concluded that social workers raise environmental awareness through media, art, education, and local collaborations, advocate for environmental justice, and that the establishment of green social work units offers an effective model for developing sustainable solutions.

Keywords: Green Social Work, Environmental Problems, Environmental Justice, Sustainability, Social Policy

Suriyeli Göçünün Türkiye’de İstihdam Ve Mekânlara Etkileri

Saliha Sargın¹³¹

Özet

2011 yılında başlayan Suriye iç savaşı, modern dönemin en büyük kitlesel göç hareketlerinden birini doğurmuş ve Türkiye, kısa süre içinde dünyanın en fazla sığınmacıya ev sahipliği yapan ülkesi haline gelmiştir. Bu bildiri, Türkiye’de Suriyeli göçünün özellikle istihdam piyasaları ve kentsel mekânlar üzerindeki etkilerini çok boyutlu olarak ele almayı amaçlamaktadır. Çalışmada temel amaç, göçün işgücü piyasasında ortaya çıkardığı olumlu ve olumsuz sonuçların, aynı zamanda yerleşim desenleri üzerinden kent mekânlarına yansımaları somutlaştırmaktır.

Bu çalışma öncelikle literatür taraması ve ikincil veri analizi yöntemlerine dayanmaktadır. Türkiye’de Suriyelilerin işgücü piyasasına katılımı, çalışma izinleri, kayıt dışı istihdam, vasıf kaybı ve yerel işgücü üzerindeki etkileri konularında yapılan akademik araştırmalar, saha çalışmaları ve resmi raporlar incelenmiştir. Ayrıca, Suriyelilerin mekânsal dağılımı konusunda TÜİK, Göç İdaresi Başkanlığı ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarının verilerinden yararlanılmıştır. Çalışma, nicel göstergeler ve mevcut ampirik bulgular ışığında, Suriyeli göçünün hem ekonomik hem de mekânsal boyutunu bütüncül bir çerçevede analiz etmektedir.

Literatür ve mevcut veriler, Suriyelilerin Türkiye işgücü piyasasında kayıt dışı ve düşük vasıflı işlerde yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. 2011–2019 döneminde çalışma çağındaki Suriyelilerin yalnızca %3’ünden azına resmi çalışma izni verilmiş; bu durum, geniş ölçekli bir kayıt dışı istihdam arzı doğurmuştur. Suriyeli erkeklerin formal sektörde çalışma ihtimali yerli erkeklere kıyasla %84 daha düşük bulunmuş; başlıca istihdam alanları tekstil (%19), inşaat (%12) ve tarım (%10) olmuştur. Eğitimli Suriyeliler dahi becerilerini aktaramadıkları için vasıf kaybı (de-skilling) yaşamaktadır. Türkçe dil becerisi ise istihdam entegrasyonunda kritik bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Yerli işgücü üzerindeki etkiler, özellikle düşük vasıflı gruplarda olumsuz hissedilmiştir. Araştırmalar, Suriyeli göçünün düşük vasıflı yerli çalışanların hem kayıt içi hem de kayıt dışı istihdam oranlarını düşürdüğünü göstermektedir. 2016 yılında yalnızca çalışma izni verilmemesi politikasından ötürü yaklaşık 120 bin formal iş kaybı yaşandığı hesaplanmaktadır.

¹³¹ Dr., ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6988-2134>, saliha2603@gmail.com.

Mekânsal boyutta ise Suriyelilerin yerleşimi merkezi planlama olmaksızın, ekonomik fırsatlar ve sosyal ağlara bağlı olarak şekillenmiştir. Marmara Bölgesi ve özellikle İstanbul, göçün en yoğunlaştığı alanlardır. İstanbul’da yaklaşık 1 milyon Suriyelinin yaşadığı tahmin edilmektedir. İlçe düzeyinde yapılan analizler, insani gelişmişlik düzeyi ile Suriyeli yoğunluğu arasında ters ilişki olduğunu göstermektedir. Bağcılar, Sultangazi ve Arnavutköy gibi görece az gelişmiş ilçeler en yüksek yoğunluğa sahipken, gelişmiş ilçelerde Suriyeli nüfus oldukça sınırlıdır. Bu durum kentsel yoksulluğu, mekânsal ayrışmayı ve toplumsal huzursuzluk risklerini artırmaktadır.

Suriyeli göçü, Türkiye’de hem işgücü piyasasında hem de kent mekânlarında çok katmanlı etkiler yaratmaktadır. İstihdama yasal erişimdeki kısıtlamalar kayıt dışılığı artırırken, plansız yerleşim desenleri kentlerde sosyal uyum sorunlarını derinleştirmektedir. Yerel yönetimlerin, Geçici Koruma altındaki nüfusun resmi adres kayıt sistemine (ABPRS) dahil edilmemesi nedeniyle merkezi bütçeden yeterli kaynak alamaması da sürecin yönetimini zorlaştırmaktadır.

Sonuç olarak, Suriyeli göçünün Türkiye bağlamında yalnızca ekonomik yönleriyle değil, mekânsal ve toplumsal etkileriyle birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu çalışma, göçün istihdam ve mekânlar üzerindeki çok boyutlu etkilerini ortaya koyarak, politika yapıcılar için sosyal uyum, kayıt dışı istihdamla mücadele ve kentsel planlama alanlarında bütüncül bir yaklaşımın zorunluluğunu vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli Göçü, Kayıt Dışı İstihdam, Kentsel Ayrışma

The Impact of Syrian Migration on Employment and Urban Spaces in Türkiye

Saliha Sargın¹³²

Abstract

The Syrian civil war, which began in 2011, has led to one of the largest mass migration movements of the modern era, and Turkey quickly became the country hosting the highest number of refugees in the world. This paper aims to provide a multidimensional analysis of the effects of Syrian migration in Turkey, particularly on employment markets and urban spaces. The primary objective of the study is to substantiate the positive and negative outcomes of migration in the labor market and their reflection on urban spaces through settlement patterns.

This study is primarily based on literature review and secondary data analysis methods. Academic research, field studies, and official reports on the participation of Syrians in the Turkish labor market, work permits, informal employment, skill loss, and their effects on the native workforce have been examined. Additionally, data from TURKSTAT (TÜİK), the Presidency of Migration Management, and various non-governmental organizations on the spatial distribution of Syrians have been utilized. The study analyzes both the economic and spatial dimensions of Syrian migration within a holistic framework, in light of quantitative indicators and existing empirical findings.

The literature and available data reveal that Syrians are concentrated in informal and low-skilled jobs in the Turkish labor market. In the 2011-2019 period, less than 3% of working-age Syrians were granted official work permits, which created a large-scale supply of informal employment. The probability of Syrian men working in the formal sector was found to be 84% lower than that of native men; the main sectors of employment were textiles (19%), construction (12%), and agriculture (10%). Even educated Syrians experience de-skilling as they are unable to transfer their skills. Turkish language proficiency emerges as a critical factor in employment integration. The effects on the native workforce have been felt negatively, especially among low-skilled groups. Research shows that Syrian migration has reduced both formal and informal employment rates for low-skilled native workers. It is estimated that in 2016 alone, approximately 120,000 formal jobs were lost due to the policy of not granting work permits.

¹³² Dr., ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6988-2134>, saliha2603@gmail.com.

In the spatial dimension, the settlement of Syrians has been shaped by economic opportunities and social networks, without central planning. The Marmara Region, and Istanbul in particular, are the areas where migration is most concentrated. It is estimated that approximately 1 million Syrians live in Istanbul. District-level analyses show an inverse relationship between the human development level and Syrian population density. Relatively less developed districts such as Bağcılar, Sultangazi, and Arnavutköy have the highest densities, while the Syrian population is quite limited in developed districts. This situation increases urban poverty, spatial segregation, and the risks of social unrest.

Syrian migration creates multi-layered effects in Turkey, both in the labor market and in urban spaces. While restrictions on legal access to employment increase informality, unplanned settlement patterns deepen social cohesion problems in cities. The inability of local governments to receive adequate resources from the central budget, due to the population under Temporary Protection not being included in the official Address-Based Population Registration System (ABPRS), also complicates the management of the process.

In conclusion, Syrian migration in the Turkish context needs to be evaluated not only in its economic aspects but also together with its spatial and social impacts. By revealing the multidimensional effects of migration on employment and spaces, this study emphasizes the necessity of a holistic approach for policymakers in the areas of social cohesion, the fight against informal employment, and urban planning.

Keywords: Syrian Migration, Informal Labor Markets, Urban Segregation

Üniversite Öğrencilerinin Dijital Öğrenme Deneyimlerinin Bilişsel Haritalama Ve Ölçek Analizi İle İncelenmesi

Serdar Nerse¹³³

Özet

Bu çalışma, Batman Üniversitesi öğrencilerinin dijital öğrenme deneyimlerini karma bir yöntemle inceleyerek, dijitalleşme ve iletişim süreçlerinin eğitimdeki rolünü değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Buradaki “dijital öğrenme” kavramı, üniversitenin resmi çevrimiçi öğrenme yönetim sistemlerini (LMS), canlı ders platformlarını (Zoom, Webex), dijital kütüphane erişimini ve ödev hazırlama süreçlerini kapsayacak şekilde tanımlanmıştır.

Araştırmanın temel soruları şunlardır: i) Öğrencilerin zihninde dijital öğrenmeye ilişkin bilişsel haritalarda hangi temalar öne çıkmaktadır? ii) Ölçek verileri, bu deneyimi hangi faktörlerin şekillendirdiğini göstermektedir? iii) Her iki yöntemin bulguları arasında nasıl bir uyum vardır?

Çalışma, katmanlı bir desen üzerine kurgulanmıştır. İlk aşamada, 30 öğrenciden bilişsel haritalama tekniği ile dijital öğrenmeye dair kavram haritaları oluşturmaları istendi. Bilişsel haritalama, bireylerin bir konuya dair zihinsel modellerini, kavramlar ve aralarındaki ilişkileri görselleştirerek ortaya çıkaran nitel bir tekniktir. İkinci aşamada, bu haritalardan türetilen 20 maddelik bir Likert ölçeği, 200 öğrenciye uygulandı.

Veri analizi iki koldan yürütüldü. Bilişsel haritalar, kavram sıklığı, tematik yoğunluk ve ağ analizi ile incelendi. Ölçek verileri ise açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi, güvenilirlik testi, korelasyon ve regresyon analizleri ile değerlendirildi.

Analizler sonucunda, dijital öğrenme deneyiminin dört ana tema etrafında şekillendiği ortaya kondu: Sosyal sermaye (hem iletişimi güçlendiren hem de kopukluğa yol açan yönleriyle), psikolojik dikkat (dikkat dağınıklığı ve odaklanma zorluğu), erişim eşitsizlikleri (internet kotası, teknik altyapı yetersizliği) ve sosyal yalnızlık.

İki yöntem arasında anlamlı bir metodolojik uyum gözlemlendi. Bilişsel haritalar, deneyimin zenginliğini ve duygusal boyutunu ortaya koyarken (örn. “yalnızlık” kavramının beklenmedik sıklıkta vurgulanması), ölçek analizi bu temaların geniş ölçekte geçerliliğini kanıtladı ve

¹³³ Doç. Dr., Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Batman Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2048-9478>, serdarnerse@yahoo.com.

aralarındaki istatistiksel ilişkileri somutlaştırdı (örn. sosyal yalnızlık ile artan ekran süresi arasındaki pozitif korelasyon).

Sonuç olarak, bu araştırma dijital öğrenmenin salt teknolojik bir araç olmadığını; aksine, var olan sosyo-ekonomik eşitsizlikleri (erişim problemleri) pekiştirebilen ve aynı zamanda psiko-sosyal eşitsizliklere (yalnızlık, dikkat sorunları) yol açabilen karmaşık bir sosyal alan olduğunu güçlü bir şekilde göstermektedir. Bulgular, dijital eğitim politikalarının ve uygulamalarının, bu sosyolojik ve psikolojik boyutları merkeze alacak şekilde gözden geçirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Öğrenme, Bilişsel Haritalama, Ölçek Analizi, Sosyal Sermaye, Dijital Eşitsizlik

An Examination of University Students' Digital Learning Experiences Through Cognitive Mapping and Scale Analysis

Serdar Nerse¹³⁴

Abstract

This study aims to assess the role of digitalization and communication processes in education by examining the digital learning experiences of students at Batman University using a mixed-methods approach. The concept of “digital learning” is defined to encompass the university’s official online learning management systems (LMS), live lecture platforms (e.g., Zoom, Webex), digital library access, and assignment preparation processes.

The research is guided by the following primary questions: i) What themes emerge most prominently in the cognitive maps of students regarding digital learning? ii) What factors shaping this experience are revealed by the scale data? iii) What is the nature of the congruence between the findings derived from the two methodological approaches?

The study was designed with a layered methodology. In the first phase, 30 students were asked to create concept maps related to digital learning using the cognitive mapping technique. Cognitive mapping is a qualitative method that visualizes an individual’s mental models of a specific topic by mapping out concepts and the relationships between them. In the subsequent phase, a 20-item Likert scale, derived from the content of these maps, was administered to a sample of 200 students.

Data analysis was conducted in two parallel streams. The cognitive maps were analyzed using concept frequency, thematic density analysis, and network analysis. The scale data were subjected to exploratory and confirmatory factor analyses, reliability testing (Cronbach’s Alpha), as well as correlation and regression analyses.

The analyses revealed that the digital learning experience is structured around four central themes: Social sapital (encompassing both its capacity to strengthen communication and its potential to cause disconnection), psychological attention (including distractibility and difficulties with concentration), access inequalities (pertaining to internet data quotas and inadequate technical infrastructure), and social loneliness.

¹³⁴ Assoc. Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Batman University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2048-9478>, serdarnerse@yahoo.com.

A significant methodological congruence was observed between the two approaches. While the cognitive maps uncovered the richness and emotional dimension of the experience (e.g., the unexpected emphasis on the concept of “loneliness”), the scale analysis confirmed the validity of these themes across a larger population and substantiated the statistical relationships between them (e.g., a positive correlation between social loneliness and increased screen time).

In conclusion, this research strongly demonstrates that digital learning is not merely a technological tool; rather, it is a complex social domain that can reinforce pre-existing socio-economic inequalities (e.g., access problems) while simultaneously fostering psycho-social disparities (e.g., loneliness, attention issues). The findings indicate that digital education policies and practices must be re-evaluated to centrally incorporate these sociological and psychological dimensions.

Keywords: Digital Learning, Cognitive Mapping, Scale Analysis, Social Capital, Digital Inequality

Dirençli Kentin İkilemi: Ekonomik Sermayenin Sosyal Dayanısmaya Dönüşümünde Konut Ve Kamu Hizmetlerinin Rolü

Serkan Coşkun¹³⁵

Özet

21. yüzyıl kentleri, 6 Şubat 2023 depremleri gibi mega-felaketler karşısında, kentsel dayanıklılık ve toplumsal dayanışma mekanizmalarını yeniden düşünmek zorunda kalmaktadır. Afet sonrası toparlanma, genellikle kaynakların dağıtımına odaklanırken, bu kaynakların toplumsal bağlara nasıl dönüştüğü ve hareket stratejisinin doğası sorusu sıklıkla göz ardı edilmektedir. Bu çerçevede en kritik sorun; kaynakların sadece mevcudiyeti (availability) değil, aynı zamanda onlara erişilebilirliği (accessibility) ve kriz anında harekete geçirilebilirliği (activatability) düzleminde yaşanmaktadır. Kaynaklara sahip olmak, afet gibi kriz anlarında kent çerçevesinde sadece sahiplikle değil, erişim ve aktive edilebilirliği de içerisinde barındıran komplike bir çerçevede şekillenmektedir. Çalışma, tam bu noktadan hareketle dirençli kentlerin iki temel unsuru olan “yapısal dayanıklılık” (güvenli konut) ve “sosyal hizmetler”in (kamusal kapasite), afetzedelerin ekonomik sermayelerini sosyal destek ağlarına dönüştürme sürecindeki karmaşık rolünü Hatay örneklemini üzerinden incelemektedir.

Pierre Bourdieu’nün sermaye kavramsallaştırmalarından hareketle, çalışmamız ekonomik güvencenin sosyal dayanışmaya dönüşümünü şekillendiren kentsel mekanizmaları merkeze almaktadır. Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) ve bu modeli tamamlayan Açıklanabilir Yapay Zeka (XAI) analizleri kullanılarak, ekonomik dayanıklılığın birincil (aile, yakın çevre) ve kurumsal (devlet, belediye) sosyal destek algıları üzerindeki etkisi incelenmiştir. Modelin temel bulgusu, ekonomik dayanıklılığın her iki destek türünü de pozitif yönde etkilediği, ancak bu etkinin sosyal desteğe dönüşümünün, iki temel kentsel mekanizmanın “rekabetçi aracılık” (competitive mediation) rolüyle karmaşık bir hal almasıdır. Analizler, bu iki mekanizmanın birbiriyle çelişen ve zıt yönlü çalıştığını ortaya koymuştur:

- “Yalıtım Etkisi” (Insulation Effect): Yüksek yapısal dayanıklılık (güvenli konut), bireylerin birincil sosyal ağlarını güçlendirirken, aynı zamanda onların kurumsal desteğe olan ihtiyacını veya talebini anlamlı şekilde azaltarak negatif bir etki yaratmaktadır. Daha iyi konut koşulları, bireyleri kurumsal mekanizmalardan “yalıtan” doğal bir işleve sahiptir.

¹³⁵ Arş. Gör., Sosyoloji Bölümü, Edebiyat Fakültesi, Hacettepe Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-5792-3568>, serkancoskun@hacettepe.edu.tr.

- “Telafl ve Yerine Geçme Etkisi” (Compensation & Substitution Effect): Erişilebilir ve kaliteli sosyal hizmetler, beklendiğı gibi kurumsal destek algısını güçlü bir şekilde artırmaktadır. Ancak aynı zamanda, bireylerin aile ve yakın çevre gibi birincil destek ağlarına olan fonksiyonel ihtiyacını azaltarak bu destek türü üzerinde beklenmedik bir negatif etki göstermektedir. Kamu hizmetleri, birincil ağların rolünü kısmen “telafl etmekte” veya onların “yerine geçmektedir”.

Bu zıt yönlü aracılık etkileri, her bir sosyal destek türünün farklı bir mantıkla çalıştığını gösteren makine öğrenmesi modelleriyle de doğrulanmıştır. Birincil sosyal destek, büyük ölçüde bireyin kendi ekonomik ve fiziki sermayesinin biriktiğı bir “Birikim Modeli” ile şekillenirken; kurumsal sosyal destek, bireyin fiziki sermayesi ile kamusal hizmetler arasında bir “Telafl Modeli” ile biçimlenmektedir.

Bu bulgular, dirençli kent inşasının, tek boyutlu müdahalelerin (sadece konut yapmak veya sadece sosyal yardım dağıtmak) ötesinde, bu iki mekanizma arasındaki gerilimi anlayan bütüncül bir strateji gerektirdiğini göstermektedir. Konut ve altyapı yatırımları, topluluk temelli sosyal programlarla entegre edilerek, bir yandan bireylerin kendi kapasitelerini artırırken diğ er yandan kurumsal bağları zayıflatmayan dengeli politikalar geliştirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Dirençli Kentler, Afet Sosyolojisi, Sosyal Sermaye, Ekonomik Sermaye, Rekabetçi Aracılık, Yapısal Eşitlik Modeli (YEM), Açıklanabilir Yapay Zeka (XAI), Konut Politikaları, Sosyal Hizmetler

The Resilient City's Dilemma: The Role of Housing and Public Services in Converting Economic Capital into Social Solidarity

Serkan Coşkun¹³⁶

Abstract

Mega-disasters, such as the February 6, 2023 earthquakes, compel 21st-century cities to reconsider their urban resilience and social solidarity mechanisms. While post-disaster recovery often prioritizes resource distribution, the conversion of these resources into social ties and the dynamics of mobilization strategies are frequently overlooked. The critical issue in this context is not the mere availability of resources, but their accessibility and activatability during a crisis. Drawing on Bourdieu's theory of capital, this study examines the complex role of two fundamental components of resilience -structural resilience (safe housing) and social services (public capacity)- in mediating the conversion of economic capital into social support networks among survivors in Hatay.

Using Structural Equation Modeling (SEM) complemented by Explainable Artificial Intelligence (XAI), the study analyzes the impact of economic resilience on perceived primary (family, immediate circle) and institutional (state, municipality) social support. Our central finding reveals that while economic capital positively influences both support types, its conversion is complicated by the “competitive mediation” of two core urban mechanisms that operate in opposition:

1. The Insulation Effect: High structural resilience (safe housing) strengthens primary social networks but, conversely, diminishes the perceived need for institutional support. Secure housing effectively “insulates” individuals from state-led mechanisms.
2. The Compensation & Substitution Effect: While accessible, high-quality social services strongly enhance perceptions of institutional support, they unexpectedly exert a negative impact on primary networks like family and close circles by reducing their functional necessity. Public services thus appear to “compensate” for or “substitute” the role of these intimate ties.

These opposing mediation effects are corroborated by machine learning models, which confirm that each support type follows a distinct logic. Primary social support is largely

¹³⁶ Res. Assist., Department of Sociology, Faculty of Letters, Hacettepe University, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-5792-3568>, serkancoskun@hacettepe.edu.tr.

shaped by an “Accumulation Model”, where an individual’s own economic and physical capital is amassed. In contrast, institutional social support is formed through a “Compensation Model” operating between an individual’s physical capital and public services.

These findings demonstrate that building resilient cities requires a holistic strategy that goes beyond one-dimensional interventions (e.g., merely building houses or distributing aid). It is essential to develop balanced policies that understand and navigate the tension between these two mechanisms, integrating housing and infrastructure investments with community-based social programs to enhance individual capacities without weakening institutional ties.

Keywords: Resilient Cities, Disaster Sociology, Social Capital, Economic Capital, Competitive Mediation, Structural Equation Modeling (SEM), Explainable Artificial Intelligence (XAI), Housing Policy, Social Services

Engelli Bireylerin Eğitim Ve Rehabilitasyonu İçin Kuramsal Bir Çerçeve

Şeyma Toy¹³⁷

Özet

Bu çalışma, engellilik olgusunu eğitim ve rehabilitasyon bağlamında kuramsal bir çerçevede ele almayı amaçlamaktadır. Engelli bireylerin eğitime eşit ve etkin katılımı yalnızca temel bir insan hakkı değil, aynı zamanda toplumsal eşitlik, sosyal adalet ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasında kritik bir rol oynamaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2011 yılı verilerine göre, 3 yaş ve üzeri en az bir engeli bulunan bireylerin sayısı yaklaşık 4,9 milyondur. Bu veri, ülkede engelli bireylerin eğitime erişiminde karşılaşılan yapısal engellerin ve politika düzeyindeki ihtiyaçların büyüklüğünü göstermektedir.

Dünya genelinde 20. yüzyılın ortasından itibaren engelli bireyler için yapılan hukuksal düzenlemeler, eğitimde fırsat eşitliği ve toplumsal katılımın güçlendirilmesine katkı sağlamıştır. Engellilik, geçmişte bireye özgü bir eksiklik olarak görülürken, günümüzde toplumsal yapıların kusurlarıyla bağlantılı bir farklılık olarak ele alınmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü'nün engelliliğe ilişkin noksanlık, özrürlülük ve engellilik ayrımı; bireylerin yalnızca tıbbi değil, sosyal ve kültürel boyutlarıyla da değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım, eğitimin engelli bireyler için bağımsız yaşam, üretkenlik ve topluma katılımın temel aracı olduğunu daha görünür kılmaktadır.

Çalışmada; özel eğitim uygulamaları, kaynaştırma eğitimi süreçleri, bireyselleştirilmiş eğitim programlarının (BEP) kuramsal temelleri ve rehabilitasyon hizmetlerinin yapısı ayrıntılı biçimde analiz edilmiştir. Ayrıca, eğitim kurumlarının sosyalleştirici işlevi, aile katılımının sürece katkısı ve kurumlar arası iş birliğinin önemi vurgulanmıştır. Engellilerin eğitim hakkı ulusal ve uluslararası belgelerde açıkça güvence altına alınmış olup, hiçbir gerekçeyle engelli bireylerin eğitim almasının engellenemeyeceği belirtilmiştir. Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel eğitim okulları, kaynaştırma sınıfları ve özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri engellilerin eğitime erişimini sağlamaktadır. Bu çeşitlilik, bireylerin engel türüne göre farklı düzeylerde eğitime katılımını mümkün kılmaktadır.

Sonuç olarak, engelli bireylerin eğitime erişiminin yalnızca yasal düzenlemelerle sınırlı kalmaması; toplumsal farkındalık, öğretmen eğitimi, yerel yönetimlerin desteği ve medyanın

¹³⁷ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, toy_seyma@icloud.com.

katkısıyla çok boyutlu stratejilerle güçlendirilmesi gerektiği savunulmaktadır. Bu çalışma, engelli bireylerin eğitim ve rehabilitasyonuna ilişkin teorik bir çerçeve sunarak akademisyenlere, uygulayıcılara ve politika yapıcılara rehberlik etmeyi; ayrıca gelecekte yapılacak uygulamalı araştırmalara kuramsal bir temel oluşturmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Engellilik, Eğitim Hakkı, Özel Eğitim, Rehabilitasyon, Kaynaştırma, İstihdam

A Theoretical Framework for Education and Rehabilitation of Disabled Individuals

Şeyma Toy¹³⁸

Abstract

This study aims to examine the phenomenon of disability within a theoretical framework that focuses on education and rehabilitation. Equal and effective participation of individuals with disabilities in education is not only a fundamental human right but also plays a critical role in ensuring social equality, social justice, and sustainable development. According to the Turkish Statistical Institute's 2011 data, the number of individuals aged three and above with at least one disability is approximately 4.9 million. This figure highlights the magnitude of structural barriers and policy-level needs regarding access to education for people with disabilities in Turkey.

Since the mid-20th century, legal regulations and educational arrangements for individuals with disabilities have increased worldwide, reflecting a more positive societal perspective on disability. Whereas disability was once considered an individual deficiency, it is now understood as a social construct arising from structural limitations within society. The World Health Organization's definitions of impairment, disability, and handicap emphasize that disability must be evaluated not only through medical or pathological perspectives but also within social and cultural contexts. This perspective strengthens the view that education is a fundamental tool for independence, productivity, and social participation for individuals with disabilities.

The study analyzes special education practices, inclusive education processes, the theoretical foundations of individualized education programs (IEPs), and the structure of rehabilitation services in detail. In addition, it emphasizes the socializing function of educational institutions, the importance of family involvement, and inter-institutional cooperation. The right to education for individuals with disabilities is explicitly guaranteed in both national and international regulations, with the principle that "no person with a disability can be deprived of education under any circumstance." In Turkey, access to education is provided through special schools, inclusive classrooms within mainstream schools, and private rehabilitation centers affiliated with the Ministry of National Education. This variety ensures that individuals with different types of disabilities can participate in education at different levels.

¹³⁸ Master's Student, Department of Sociology, Institute of Social Sciences, Selçuk University, toy_seyma@icloud.com.

In conclusion, the study argues that access to education for individuals with disabilities should not be limited to legal frameworks alone but should be reinforced with multidimensional strategies such as social awareness, teacher training, contributions from local governments, and support from the media. By presenting a theoretical framework on the education and rehabilitation of people with disabilities, this study aims to guide academics, practitioners, and policymakers, while also providing a conceptual foundation for future applied research.

Keywords: Disability, Right to Education, Special Education, Rehabilitation, Inclusion, Employment

Kültürün Ve Kültürel Değişimin Tersine Göç Kararına Etkisini

Tuba Ercan¹³⁹

Özet

Bu çalışma, kültürün ve kültürel değişimin tersine göç kararına etkisini konu almaktadır. Yurt dışına göçün yaygın bir şekilde yaşandığı Bingöl’de katılımcı bireylerin göç kararı almalarına ekonomik sorunlar kaynaklık ederken, göç kararını almalarında ise daha önce yurt dışına göç etmiş kişilerin sağladığı bilgi ve motivasyon bu süreci pekiştirmiş ve yönlendirici bir rol işlev görmüştür. Bu kapsamda çalışma, tersine göç kararı alan bireylerin bu tercihlerinde kültürün ve kültürel değişimin etkisini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Çalışmada kültür bağlamında ele alınacak olan husus bireylerin yaşamlarını ilk yıllarını geçirdikleri yaşam alanı ve sosyal ilişkiler ve bunlara dair akıllarında kalan pratikler şeklinde sınırlandırılmıştır.

Araştırmada niteliksel araştırma yöntemi uygulanmış, katılımcılara yarı yapılandırılmış görüşme soruları sorulmuştur. Tersine göç eden 7 erkek ve 2 kadın katılımcıyla görüşme yapılmıştır. Görüşmelere katılımcıların eşleri de katılmış, görüşmeler 35-75 dakika arasında sürmüş ve her bir görüşme ses kayıt cihazına alınmıştır. Çalışmanın ana olgusu ‘kültür ve kültürel değişimin bireylerin tersine göç kararı almalarına etkisidir’, çalışmanın ana problemi de ‘tersine göç neden yaşanır ve kültürün ve kültürel değişimin tersine göçe etkisi nedir?’ şeklinde formüle edilmiştir. Ana olguya etki eden faktörler çalışma kapsamında belirlenen temaların içinde yer almaktadır. Araştırma temaları; bireyin göç etmeden önceki ve sonraki yaşamı, bireyin göç etme nedenleri, son olarak da kültür başlıkları şeklinde kategorize edilmiştir.

Araştırma sonuçları, göç etmiş bireylerin sağladığı bilgi ve motivasyonun, potansiyel göçmenler için önemli bir referans noktası işlevi gördüğü ve kişinin ilk yaşamında edindiği deneyimlerin tersine göç kararı almada etkili olduğunu ve göstermektedir. Yalnızca bireyler arası ilişkiden ibaret olmayan; bireylerin içinde yaşadığı doğal çevre ve sosyal çevreyle kurdukları karşılıklı etkileşimlerin oluşturduğu bütünsel bir örgütlenme olan toplumsal yapı, tersine göç deneyiminin aslında toplumsal yapının olağan bir süreci olduğunun göstergesidir. Araştırmada bireyin bireyle ve doğayla kurduğu ilişkinin karar vermesinde etkili olduğu, kimliğin sabit bir özden ibaret olmadığı ve habitus ve kültürel sermaye kavramlarının da

¹³⁹ Dr. Öğr. Üyesi, Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Bingöl Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7178-7264>, tyazicioglu@bingol.edu.tr.

tersine göçün anlaşılmasında yapılacak araştırmalar açısından ve yol gösterici olabileceği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tersine Göç, Kültür, Toplumsal Yapı, Bingöl

The Effect of Culture and Cultural Change on the Reverse Migration Decision

Tuba Ercan¹⁴⁰

Abstract

This study examines the impact of culture and cultural change on the reverse migration decision. In Bingöl, where migration is widespread, economic problems were the primary drivers for participants' decision to migrate, while the information and motivation provided by those who had previously migrated reinforced and guided this decision. In this context, the study aims to uncover the impact of culture and cultural change on the choices of individuals who decide to migrate. The study's focus within the context of culture is limited to the living spaces where individuals spend their early years, their social relationships, and the practices they remember related to these spaces.

Qualitative research methods were employed in the study, with semi-structured interview questions asked of participants. Seven male and two female reverse migrants were interviewed. Participants' spouses also participated in the interviews, which lasted between 35 and 75 minutes, and each interview was audio-recorded. The main research question was "the impact of culture and cultural change on individuals' decisions to migrate backward," and the main problem was formulated as "why does reverse migration occur, and what is the impact of culture and cultural change on reverse migration?". The factors influencing the main phenomenon are included within the themes identified within the study. The research themes were categorized as follows; the individual's life before and after migration, the individual's reasons for migration, and finally, culture.

The research results demonstrate that the information and motivation provided by migrants serve as an important reference point for potential migrants, and that the experiences gained in one's early life influence the decision to migrate. Social structure, which is not merely the relationships between individuals but rather a holistic organization formed by the interactions of individuals with the natural and social environment in which they live, demonstrates that the experience of reverse migration is, in fact, a normal process of social structure. The research revealed that the individual's relationship with others and nature influences decision-making, that identity is not a fixed essence, and that the concepts of habitus and cultural capital can be guiding and helpful in understanding reverse migration.

¹⁴⁰ Asst. Prof., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Bingöl University, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7178-7264>, tyazicioglu@bingol.edu.tr.

Keywords: Reverse Migration, Culture, Social Structure, Bingöl

6 Şubat Depremleri Sonrası Sosyal Sermayenin Yeniden Yapılanması: Adıyaman Konteyner Kentlerinde Akrabalık Ve Komşuluk Dinamikleri Üzerine Analitik Bir Değerlendirme¹⁴¹

Tuba Gün Cıngı¹⁴², Tuba Sütüoğlu¹⁴³

Özet

Bu çalışma, 6 Şubat 2023 depremlerinin yol açtığı büyük fiziksel ve toplumsal yıkımın ardından, afetin merkez üslerinden Adıyaman’da toplumsal bağların nasıl yeniden şekillendiğini derinlemesine incelemektedir. Araştırma, Adıyaman merkezde kurulan ve farklı demografik profillere sahip iki geçici yerleşim alanında (K1 Konteyner Kenti ve Vartana Prefabrik Yaşam Alanı) yürütülen nitel bir desene dayanmaktadır. Amaçlı örnekleme ile seçilen 35 katılımcıyla gerçekleştirilen derinlemesine görüşmeler ve etnografik bir yaklaşımla sürdürülen uzun süreli katılımcı gözlemler aracılığıyla toplanan veriler, afet sonrası toplumsal yeniden yapılanma sürecinde paradoksal bir dinamiğin işlediğini ortaya koymaktadır. Geleneksel olarak en güçlü destek mekanizması olarak kabul edilen ve kan bağına dayalı akrabalık ağları belirgin bir erozyona uğrarken, mekânsal yakınlık ve kader ortaklığı temelinde şekillenen komşuluk ilişkileri, yeni ve işlevsel bir sosyal sermaye biçimi olarak ortaya çıkmıştır.

Bulgular, akrabalık bağlarındaki bu çözülmenin, depremin tetiklediği çok boyutlu krizlerden kaynaklandığını göstermektedir. Birincisi, yaygın ekonomik çöküş ve mülksüzleşme, akrabalık ilişkilerini araçsallaştırarak, daha önce örtük olan maddi beklentileri ve kaynak rekabetini su yüzüne çıkarmıştır. Özellikle Adıyaman’ın toplumsal dokusunda merkezi bir yere sahip olan ve birden fazla çekirdek aileyi barındıran “aile apartmanı” yapılarının fiziksel yıkımı, bu yapıların sürdürdüğü sosyal dengeyi de ortadan kaldırarak miras, mülkiyet ve hak sahipliği konularında akut ve çözümsüz çatışmaları tetiklemiştir. İkinci olarak, deprem sonrası yaşanan zorunlu mekânsal dağılma, gündelik etkileşimi ve karşılıklı desteğin pratik zeminini ortadan kaldırarak ilişkilerin zayıflamasına neden olmuştur. Son olarak, yaşanan kolektif travmanın yarattığı ağır psikolojik yük ve bireysel tükenmişlik, insanların en yakınlarına dahi sosyal ve duygusal destek sağlama kapasitesini ciddi ölçüde azaltmıştır.

¹⁴¹ “Bu araştırma, TÜBİTAK [3005] - Sosyal ve Beşeri Bilimlerde Yenilikçi Çözümler Araştırma Projeleri Destekleme Programı tarafından, 324K083 no.lu proje kapsamında desteklenmektedir.”

¹⁴² Doç. Dr., Sosyoloji Bölümü, Fen Edebiyat Fakültesi, Adıyaman Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8412-7364>, tguncingi@adiyaman.edu.tr.

¹⁴³ Dr. Öğr. Üyesi, Psikoloji Bölümü, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-0044-2936>, tuba.sutluoglu@bilecik.edu.tr.

Buna karşın, konteyner kent yaşamı, daha önce birbirini tanımayan bireyler arasında güçlü bir dayanışma ağının inşası için verimli bir zemin sunmuştur. Bu yeni komşuluk sermayesinin temelinde, tüm sakinlerin ortak bir travmayı ve benzer yaşam koşullarını paylaştığı “kader ortaklığı” bilinci ve bunun doğurduğu duygudaşlık yatmaktadır. Geçici yerleşim alanlarının sıkışık fiziksel yapısı, yoğun bir sosyal etkileşimi zorunlu kıldı. Bu durum, bireylerin yalnızlaşmasını engelleyen ve güçlü bir mahalle hissi doğuran yeni ilişkilerin temelini atmıştır. Akrabalık ilişkilerinden farklı olarak, geçmişe dayalı maddi ve manevi bir yükten azade olan bu yeni ilişkiler, beklentisiz ve daha samimi bir dayanışma biçimine olanak tanımıştır.

Bu çalışma, afet sonrası sosyal sermayenin statik olmadığını, aksine kriz koşullarında yeniden şekillendiğini göstermektedir. Geleneksel destek sistemleri olan akrabalık bağları baskı altına girerken, paylaşılan deneyim ve mekânsal yakınlık temelinde güçlenen komşuluk ilişkileri, depremzedeler için temel bir destek mekanizması haline gelmiştir. Bu bağlamda çalışma, geleneksel destek sistemlerinin zayıfladığı durumlarda toplumsal dirençliliğin nasıl ve hangi yeni ağlar üzerinden yeniden inşa edildiğini göstermesi açısından önem taşımaktadır. Bu nedenle, iyileştirme politikalarının bu yeni ve organik dayanışma ağlarını da kapsayacak şekilde geliştirilmesi, toplumsal toparlanma sürecinin başarısı için büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: 6 Şubat Depremleri, Sosyal Sermaye, Akrabalık, Komşuluk, Adıyaman

The Reconfiguration of Social Capital After the February 6th Earthquakes: An Analytical Study of Kinship and Neighborhood Dynamics in Adıyaman's Container Cities¹⁴⁴

Tuba Gün Çıngı¹⁴⁵, Tuba Sütüoğlu¹⁴⁶

Abstracts

This study provides an in-depth examination of how social ties were reconfigured in Adıyaman, one of the epicenters of the disaster, following the profound physical and social devastation caused by the February 6, 2023 earthquakes. The research is grounded in a qualitative design conducted in two temporary settlement areas with different demographic profiles in central Adıyaman (K1 Container City and Vartana Prefabricated Living Area). Data collected through in-depth interviews with 35 purposively selected participants and long-term participant observation guided by an ethnographic approach reveal a paradoxical dynamic at play in the post-disaster social reconstruction process. While kinship networks, based on blood ties and traditionally considered the strongest support mechanism, have undergone significant erosion, neighborhood relations -shaped by spatial proximity and a sense of shared fate- have emerged as a new and functional form of social capital.

The findings indicate that this dissolution of kinship ties stems from the multi-dimensional crises triggered by the earthquake. Firstly, widespread economic collapse and dispossession have instrumentalized kinship relations, bringing previously latent material expectations and competition for resources to the surface. In particular, the physical destruction of the “family apartment” buildings -a central feature of Adıyaman's social fabric that housed multiple nuclear families- dismantled the social equilibrium they sustained, triggering acute and intractable conflicts over inheritance, property, and ownership rights. Secondly, the forced spatial dispersal following the earthquake weakened relationships by eliminating the practical grounds for daily interaction and mutual support. Finally, the heavy psychological burden and individual burnout resulting from the collective trauma severely diminished people's capacity to provide social and emotional support, even to their closest relatives.

¹⁴⁴ “This research is supported by The Scientific and Technological Research Council of Turkey (TÜBİTAK) under the Innovative Solutions in Social Sciences and Humanities Research Projects Funding Program [3005], project no. 324K083.”

¹⁴⁵ Assoc. Prof. Dr., Department of Sociology, Faculty of Arts and Sciences, Adıyaman University, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8412-7364>, tguncingi@adiyaman.edu.tr.

¹⁴⁶ Asst. Prof., Department of Psychology, Faculty of Humanities and Social Sciences, Bilecik Şeyh Edebali University, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-0044-2936>, tuba.sutluoglu@bilecik.edu.tr.

In contrast, life in the container cities has provided fertile ground for building a strong network of solidarity among previously unacquainted individuals. This new neighborhood capital is underpinned by a sense of ‘shared fate’ and the empathy born from the fact that all residents have experienced a common trauma and share similar living conditions. The compact physical layout of the temporary settlements necessitated intense social interaction, laying the foundation for new relationships that prevented social isolation and fostered a strong sense of community. Unlike kinship ties, these new relationships, unburdened by past material and emotional obligations, enabled a more genuine and unconditional form of solidarity.

This study demonstrates that post-disaster social capital is not static but is, on the contrary, reconfigured under crisis conditions. While traditional support systems like kinship ties have come under strain, neighborhood relations -strengthened by shared experience and spatial proximity- have become a primary support mechanism for survivors. In this context, the study is significant for showing how community resilience is rebuilt and through which new networks when traditional support systems are weakened. Therefore, it is crucial for the success of the societal recovery process that recovery policies are designed to include and bolster these new and organic networks of solidarity.

Keywords : February 6 Earthquakes, Social Capital, Kinship, Neighborhood, Adıyaman

Edebiyat Ortamı Araştırması: Sedat Umran Örneği¹⁴⁷**Tuğba Durgu Can¹⁴⁸****Özet**

Şiir, üst kategoride edebiyat, bir toplumun kurucu unsurları arasındadır. Toplumlar dilleriyle, dillerini kullanma becerileriyle ve ortaya koyduğu eserlerle dünya kültür mirasına bir katkı sunmaktadır. Sanat ve edebiyat dili gelişkin toplumlar düşünce ve üretim alanında da önemli gelişmelere imza atmaktadır.

Bir şair ve yazarı ortaya çıkartan birçok unsur vardır fakat en önemlilerinden biri kendi iç tepisiyle birlikte onu ortaya çıkartan sosyal durumdur. Çünkü yazmak, eser üretmek sosyal bir varlık olan insan için iletişim biçimlerinden, kendini ifade etme biçimlerinden biridir. Şairi, yazarı ortaya çıkartan, onun eser üretimini sağlayan görüp geçirdikleridir. Buna tecrübe desek de bu durum aslında sosyalleşme durumu ile ilgilidir. Bu durum da sosyolojinin ilgi alanına girmektedir.

Türk Edebiyatı'nda kendi sesini bulmuş ve bu sesle eserler üretmiş nice şair ve yazar vardır. Her bir yazar ve şair edebiyatımızın bir tür ataşesi gibi hareket ederek temsilciliğini yapmış, Türkçe'nin anlam genişlemesine, bilinç dünyamıza yaptıkları katkılarla eserler üretmiştir. Bu isimlerden biri de Sedat Umran'dır. Umran'ın hayatına dair derli toplu bir çalışmanın olmaması ve yeterince incelenen bir şair olmayışı, çalışmamızı bu isme yoğunlaştırmamıza sebep olmuştur.

Sedat Umran şiirinin özgünlüğü ve kendini diğer şiirlerden ayıran temel farkı; eşya ile kurduğu ünsiyette aranmalıdır. Çünkü eşya, Umran'da farklı bir boyutta konumlanmakta, onun insanlara aktaracağı “şeyler”in olduğu varsayımından yola çıkarak işlenmektedir. Günlük hayatımızı kolaylaştıran eşyaların kimi zaman adını bile önemsemeden, gereken özeni göstermeden kullanıp atmaktayız. Tüketim bu gün çağımızın en önemli olgularından biridir. Kapitalizm mantelitesi içerisinde “metaya” ve “emeğe” yabancılaşmış insanın Sedat Umran'ın şiirlerinden alacağı çok ders vardır.

Sedat Umran, şiiri odak noktasına alarak, kendi şiirini bulmuş, şiiri bir hayat biçimi olarak yaşamış ve ölmüştür. Onu anlamak için ortaya koyduğu eserlerle birlikte yaşadığı ve

¹⁴⁷ Bu bildiride Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda 2019 yılında tamamlanan “Sedat Umran'ın Şiirlerinde Eşya” başlıklı yayınlanmış yüksek lisans tezi temel alınmıştır.

¹⁴⁸ Bilim Uzmanı, tugbadurgu@gmail.com.

eserlerini ortaya koyduğu dönemin bir haritası ortaya konulduğu takdirde şiirinin daha iyi anlaşılacağı vakidir. Bu durum her şair ve yazar için geçerlidir. Yazar ve şairlerin eserleri dönemin konjunktürel durumundan uzak değildir. Cemil Meriç'in ifade ettiği üzere, her edebi eserin sosyal bir olgu gerçekliği edebî eserlerin çok boyutlu olduğu gerçekliğini ortaya koymaktadır. Şair ve yazarlar eserlerini yaşadığı çevreden, doğup büyüdüğü ve beslendiği kültürel havzadan yola çıkarak ortaya koymaktadır. Bu durum da edebiyat ve sosyoloji ilişkisini zorunlu kılmaktadır.

Daha önce “Sedat Umran'ın Şiirlerinde Eşya” konusuyla hazırlamış olduğum yüksek lisans tezinde Sedat Umran'ı ele almaya çalışırken hakkında çok az çalışmanın yapıldığını gördüğüm için öncelikli olarak biyografik araştırmasını ortaya koyarak hayatını bütünlüklü olarak ortaya koymayı amaçladım. Bu biyografik araştırmadan sonra Sedat Umran'ın şiirlerini metin analizi ile tasnif ederek şiirinde kullandığı imgeleri, metaforları ve eşyaları belirleyerek poetikasını belirlemeye çalıştık. Yaptığımız bu çalışma ile Umran'ın şiirinin temel hareket noktasını, yetiştiği sosyal-kültürel ortamın şiirindeki etkisini, yaşadığın çağın bir tanığı olarak şair duyarlılığına sirayet eden durumları irdeleyerek geniş bir Sedat Umran okuması için imkân aralamış olduk.

Her şair ve yazar yaşadığı ve yetiştiği ortamın hem şahidi hem de tanığıdır. Eserin ortaya çıkmasında sosyal, kültürel, ekonomik, psikolojik gibi birçok parametre etkili olmaktadır. Umran, şiirini yazmak için İstanbul'u diğer bütün şehirlere tercih etmiştir. Çünkü İstanbul, onun için saf bir şiir, şiiri doğuran bir şehirdir. Bundaki İstanbul'un şiirsel güzelliğiyle birlikte, şiiri ve şairi yoğun olarak barındıran kültürel ortamı da etkilidir. Çünkü başka şairler de vardır. Tıpkı kendisine örnek olarak aldığı Necip Fazıl gibi, Sezai Karakoç gibi.

Anahtar Kelimeler: Sedat Umran, Edebiyat Ortamı, Edebiyat Sosyolojisi, Şiir

A Study of the Literary Environment: The Case of Sedat Umran¹⁴⁹**Tuğba Durgu Can¹⁵⁰****Abstract**

Poetry, as a higher category of literature, stands among the foundational elements of a society. Societies contribute to the world's cultural heritage through their languages, their mastery of linguistic expression, and the works they produce. Societies with advanced artistic and literary expression also achieve significant progress in the realms of thought and creativity. Many factors give rise to a poet or writer, yet among the most crucial are the individual's inner impulse alongside the social conditions that shape them. Writing and producing works are, for human beings -social creatures by nature- both a form of communication and a mode of self-expression. What enables poets and writers to create is their lived experience. While we may call this "experience", at its core it is closely tied to the process of socialization, which falls within the scope of sociology.

Turkish literature abounds with poets and writers who discovered their unique voice and produced works with it. Each of them, in a sense, served as a cultural attaché, representing our literature and contributing to the expansion of meaning in the Turkish language as well as to the enrichment of our collective consciousness. One such figure is Sedat Umran. The lack of a comprehensive study of his life and the limited attention devoted to his work led us to focus this study on him.

The originality of Sedat Umran's poetry, and the fundamental distinction that sets it apart from others, must be sought in his intimacy with objects. For Umran, objects are situated on a different plane, processed with the assumption that they hold "things" to be conveyed to humanity. In our daily lives, we often use and discard objects without even considering their names or treating them with care. Consumption has become one of the defining phenomena of our age. Within the mentality of capitalism, where human beings have grown alienated from both "commodities" and "labor," there is much to be learned from Sedat Umran's poetry. By focusing on poetry, Sedat Umran discovered his own poetry, lived poetry as a way of life, and died. To understand him, his poetry can be better understood if, along with his works, a map of the period in which he lived and produced his works is presented. This applies to

¹⁴⁹ This paper is based on the published master's thesis titled "Things in Sedat Umran's Poems", which was completed in 2019 at the Department of Turkish Language and Literature at the Kütahya Dumlupınar University.

¹⁵⁰ Master's Degree, tugbadurgu@gmail.com.

every poet and writer. The works of writers and poets are not isolated from the contemporary context. As Cemil Meriç has stated, the reality of every literary work as a social phenomenon reveals the multidimensional nature of literary works. Poets and writers create their works based on the environment in which they live, the cultural milieu in which they were born, raised, and nurtured. This necessitates a connection between literature and sociology.

In my previous master's thesis on "Objects in Sedat Umran's Poems," I attempted to examine Sedat Umran, and upon seeing that very little research had been done on him, we aimed to present a comprehensive biographical account of his life. Following this biographical research, we classified Sedat Umran's poems through textual analysis, identifying the images, metaphors, and objects he used in his poetry, and thus, we attempted to define his poetic style. This study explored the fundamental starting point of Umran's poetry, the influence of the socio-cultural environment in which he grew up, and the circumstances that influenced his poetic sensibility as a witness to his time, thus opening up the possibility of a broader reading of Sedat Umran.

Every poet and writer is both a witness and a witness of the environment in which they lived and grew up. Numerous factors, including social, cultural, economic, and psychological factors, influence the creation of a work. Umran chose Istanbul over all other cities for his poetry. For him, Istanbul is pure poetry, a city that births poetry. Along with Istanbul's poetic beauty, its cultural environment, which is densely populated by poetry and poets, is also influential in this. Because there are other poets, too, like Necip Fazıl and Sezai Karakoç, whom he takes as his role models.

Keywords: Sedat Umran, Literary Milieu, Sociology of Literature, Poetry

Türkiye’de Yaşayan İkinci Kuşak Suriyelilerin Toplumsal Aidiyet Ve Uyum Deneyimleri

Ümmügülsüm Yılmaz¹⁵¹

Özet

2011 yılından itibaren Türkiye, Suriye’den gelen kitlesel göç dalgasıyla karşı karşıya kalmıştır. Suriyeliler yaklaşık on dört yıldır “geçici koruma” statüsü altında Türkiye’de yaşamlarını sürdürmektedir. Göçün yoğunluğu ve göçmenlerin Türkiye’de geçirdikleri süre dikkate alındığında, toplumsal yapının parçası olan bir kitleden söz etmek mümkündür. Bununla birlikte, söz konusu kitlenin hukuki statüsünün belirsizliği ve “misafir” olarak tanımlanmaları, Suriyelilerin toplumsal aidiyet ilişkilerinin oluşumunu koşullu bir zeminde şekillendirmiştir. Bu durum, Türkiye açısından yönetilmesi gereken karmaşık bir göç sürecine işaret ederken, göçmenler açısından ise hem menşe ülkeyle bağların zayıflaması hem de yeni bir toplumsal düzene uyum sağlama ihtiyacını beraberinde getirmiştir. Aidiyet bireylerin toplumsal kurumlar, sosyal ilişkiler ve kültürel pratikler aracılığıyla kurdukları etkileşimlere bağlı olarak yeniden inşa edilmektedir. Bu bağlamda kavram tanımı itibariyle akışkan bir olgudur. Alan yazınında ikinci kuşak göçmen; göç edilen ülkede doğmuş veya büyümüş olmakla bir diğer ifadeyle göçmen çocuğu olmakla ilişkilidir. Türkiye’de yaşayan Suriyeliler örneği ele alındığında göç süresi nedeniyle ikinci kuşak Suriyeliler yeni bir göçmen topluluğunu oluşturmaktadır. Çocukluk veya gençlik dönemini Türkiye’de geçirmeleri, burada eğitim almaları ve dil öğrenmeleri gibi çeşitli faktörler kuşaklar arası farklılıkları doğurmuştur. İkinci kuşağın aidiyet algısının birinci kuşağa kıyasla farklılıklar gösterdiği literatür bulguları arasındadır. Araştırma bu sebeple ikinci kuşak ile sınırlandırılmıştır. Bu bağlamda araştırmanın amacı ikinci kuşak Suriyelilerin toplumsal aidiyet ve uyum deneyimlerini sosyolojik olarak incelemek, yapılmış mevcut araştırmaların verileri ve bulguları ışığında literatür analizi ile ortaya koymaktır.

Araştırmada literatür taraması ve ikincil veri analizi yöntemi kullanılmış bu bağlamda akademik makaleler, tez ve kitaplar, STK raporları ve medya kaynakları taranmıştır. Bulgular eşliğinde göçmenlerin toplumsal aidiyetleri sosyolojik olarak incelenmiştir. Bu yaklaşım, ikinci kuşak Suriyelilerin aidiyet ve uyum deneyimlerini değerlendirmek için sosyolojik bir çerçeve sunmakta ve ileride yapılacak saha araştırmaları için teorik bir temel oluşturmaktadır.

¹⁵¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sosyoloji Anabilim Dalı, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ORCID <https://orcid.org/0009-0005-8111-2470>, umugulsum.yilmaz0@ogr.dpu.edu.tr.

Araştırma bulguları ikinci kuşak Suriyelilerin büyük ölçekte hatırlanacak bir vatan tahayyüllerinin olmadığı yönündedir. Bunun yanında Türkiye’de eğitim almaları ve dil öğrenmeleri sonucu oluşan kültürel etkileşimleri, ikinci kuşak Suriyelilerin Türkiye’ye ait hissettiğini ve uyum sağladığını göstermektedir. Fakat yasal aidiyetlerinin bulunmaması muğlak bir durum oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra kendini bu ülkeye ait hissetmeyen ikinci kuşak Suriyeliler de mevcuttur. Bu durumun sebebi toplumsal uyumun her bireyde eşit bir şekilde gerçekleşmemesidir. Sınıf ve cinsiyet faktörleri başta olmak üzere ırk, engellilik gibi dezavantajlı durumların göçmen kimliğine eklemlenmesi neticesinde kamusal görünürlük azalmakta, dolayısıyla aidiyet ve uyum pratikleri gelişmemektedir. Türkiye’de yaşayan ikinci kuşak Suriyelilerin aidiyet ve uyum pratikleri toplumsal düzenin sürdürülebilirliği açısından önem arz etmektedir.

Sonuç olarak, olumlu uyum deneyimleri Türkiye’nin toplumsal yapısını güçlendirirken, olumsuz deneyimler toplumsal kutuplaşma ve gettolaşma riskini artırmaktadır. Bu ikili durum, günümüz Türkiye’sinde hem sosyal ilişkilerde hem de kurumsal düzeyde kendini göstermekte, geleceğe yönelik uyum politikalarının seyrini belirleyebilecek niteliktedir. Dolayısıyla, ikinci kuşak Suriyelilerin uyum ve aidiyet süreçleri yalnızca göçmenler için değil, toplumsal alanın bütünleşik yapısının sürdürülebilirliği açısından da belirleyici bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: İkinci Kuşak Suriyeliler, Aidiyet, Uyum

Social Belonging and Integration Experiences of Second-Generation Syrians Living in Turkey

Ümmügülsüm Yılmaz¹⁵²

Abstract

Since 2011, Turkey has faced a massive wave of migration from Syria. Syrians have been living in Turkey under “temporary protection” status for approximately fourteen years. Considering the intensity of migration and the duration that migrants have spent in Turkey, it is possible to speak of a population that is part of the social structure. However, the ambiguity of this population’s legal status and their characterization as “guests” has shaped the formation of Syrians’ social belonging relations on a conditional basis. This situation indicates a complex migration process that needs to be managed from the perspective of Turkey, while for the migrants it entails both a weakening of ties with the country of origin and a need to adapt to a new social order. Belonging is reconstructed through the interactions that individuals establish with social institutions, social relationships, and cultural practices. In this context, the concept is inherently fluid. In the literature, second-generation migrants are associated with being born or raised in the host country, in other words, being the children of migrants. Considering the example of Syrians living in Turkey, due to the duration of migration, second-generation Syrians constitute a new migrant community. Various factors, such as spending childhood or adolescence in Turkey, receiving education there, and learning the language, have given rise to intergenerational differences. Literature findings indicate that the perception of belonging of the second generation differs from that of the first generation. For this reason, the research has been limited to the second generation. In this context, the aim of the study is to examine, from a sociological perspective, the social belonging and integration experiences of second-generation Syrians and to present these through a literature analysis based on the data and findings of existing research.

The research employed literature review and secondary data analysis methods; in this context, academic articles, theses and books, NGO reports, and media sources were examined. Alongside the findings, the social belonging of migrants was analyzed sociologically. This approach provides a sociological framework for evaluating the belonging and integration

¹⁵² Masters’s Student, Department of Sociology, Institute of Graduate Education, Kütahya Dumlupınar University, ORCID <https://orcid.org/0009-0005-8111-2470>, umugulsum.yilmaz0@ogr.dpu.edu.tr.

experiences of second-generation Syrians and establishes a theoretical basis for future field research.

The findings of the research suggest that second-generation Syrians largely do not have a memorable conception of a homeland. At the same time, the cultural interactions resulting from receiving education in Turkey and learning the language indicate that second-generation Syrians feel a sense of belonging to Turkey and have achieved integration. However, the lack of legal belonging creates an ambiguous situation. Moreover, there are second-generation Syrians who do not feel attached to the country. This is due to the fact that social integration does not occur equally for every individual. As a result of the intersection of disadvantageous conditions, primarily class and gender, but also race and disability, with migrant identity, public visibility decreases, and thus practices of belonging and integration fail to develop. The belonging and integration practices of second-generation Syrians living in Turkey are significant for the sustainability of the social order.

In conclusion, positive integration experiences strengthen Turkey's social structure, while negative experiences increase the risk of social polarization and ghettoization. This dual situation manifests itself in both social relationships and at the institutional level in contemporary Turkey, and it has the potential to shape the trajectory of future integration policies. Therefore, the processes of integration and belonging of second-generation Syrians play a decisive role not only for the migrants themselves but also for the sustainability of the integrated structure of the social sphere.

Keywords: Second-Generation Syrians, Belonging, Integration

ISBN: 978-9-75712-062-9

9 789757 120629